Humbertus
de
Institutione
Religionis.

Iudicium faciet gestorum quisque suorum
Cunctaque cunctorum cunctis archana patebunt
Ignis uique ferox ruptis regnabit habenis
Exitus omnibus qui mundi gloria tendit
Dum peregrinaris. noli terrena sequeris.
Effuge res uiles. et fortissime miles.
Effuge iocundi laqueos et retia mundi
Aspice festina pereunt quecumque ruina
Morte repentina cum furto fraude rapina
Vitaque cunctorum breuis est et plena laborum
Omnes diues numquam per secula uiues
Forma fauor populi feruor iuuenilis et opes
Subripuere tibi non nosce quod sit homo.
Unde superbit homo cuius conceptio culpa.
Obiectum semen uas fetens uermibus esca
Nasci pena labor uita necesse mori
Post hominem uermis post uermem fetor et horror
Sic in non hominem uertitur omnis homo
Aurum cum suas et quod auarus aceruas
Curritur absque mora cito transit nec redit hora
Fructus fossa dabit optato tempore tellus
Fossa et caro celica regna dabit
Aspice mortalis pro te datur hostia talis
Soluo pendendo quod homo peccauit edendo
Vermes crudeles mordebunt intima cordis
Hic plorator ibi pauor gemitus stupor et timor horrendo
Occurrat menti tue mors et passio christi
Iudiciique dies celorum gaudia pena
Infernique memor hoc uite gehenne
Fle si solari ieiuna si satiari
Da si ditari seru si uis donari
Est ibi pax pietas bonitas lux uirtus honestas
Gaudia leticia dulcedo uita perhennis
Gloria laus requies amor et concordia dulcis

Ista sunt capitula huius
operis infrascripti diuisi
in sex partes quarum uidelicet.

Prima pars est in qua trac
tatur quomodo ille qui reli
quit mundum et ad religionem
uenit se debeat habere ad mun
dum habet per ordinem ista capitula.

in folio .ij. De gratia conuersionis a seculo
ad religionem. Capitulum primum.

ij De mundi tenebrositate. ij.

iij De mundi falsitate. iij.

v De bonorum temporalium mo
dicitate. Capitulum quartum.

v Quod bona temporalia maiorum
bonorum sint impedimenta. v.

vj De ueloci transitu mundi. vj.

vj De statu mundi. Capitulum vij.

vij De periculo mundi. viij.

viij Quod multum gaudendum
sit de transitu seculi ad reli
gionem. Capitulum viiij.

ix Quod reditus religiosi
ad seculum multum sit timendus.

ix Que possunt [illegible]
obicia hys qui reditum ad se
culum suadent. Capitulum xj.

x De hys que ualent ad sta
bilimentum religiosi. Capitulum xij.

xiij Quod qui intrat religionem
nichil habet mundi dicere. xiij.

De hys que dicuntur religi
osus relinquere. Capitulum xiiij. xiij

Quod furtum proprietarij ual
de sit detestabile. Capitulum xv. xiiij

Secunda pars est in qua trac
tatur quomodo qui ad reli
gionem uenit se debeat habere
ad corpus suum habet per ordinem

Quod corpus [illegible] ista capitula. xv
nouitium sit disciplinabile. j.

Quod circa nouitium primo
circa disciplinam corporis
debet esse. Capitulum ij. xv

Quot modis dicitur discipli
na. iij. xvj

Commendatio di
sciplinae. Capitulum iiij.

De hys que ualent ad
optinendam disciplinam. v. xviij

Quod doctrina ualet ad
optinendam disciplinam. vj. xviij

Quod ad optinendam disci
plinam ualet exemplum. Capitulum vij xix

Quod ad disciplinam ua
let inspectio bonorum prepositorum xix

Quod ad op opus. viij.
tinendam disciplinam ua
let pudor. Capitulum viiij xx

Quod ad optinendam disci
plinam ualet obedientia. x. xx

Quod ad optinendam disci
plinam ualet perseuerantia. xj xx

xxii De discipline commenda

xxii De partibus tice. xii.

De habitu. xiiii discipline. Caplm. xiii.

Quod sit reprehendenda in 13

xxiiii De disci habitu. xv

plina i gestu. Cap. xvi

xxiiii De gestu commendabili. 17

xxv De disciplina i locutione 18

xxvi Ut magna diligentia

detur ad custodiam lingue. 19

xxvii Quod oct sunt attendenda in

locutione. Capitulum. xx.

xxix De quatuor que multum valent

ad custodiam lingue. xxi.

xxix De claustrali silentio. xxii

xxx Commendatio discipline in

xxx In quibus ob mensa. xxiii

ſeruanda e disciplina me

xxxi Quod non sit … ſe xxiiii

expetenda preciosa xxv.

xxxi Quod delitie non sit quere

de corporis. Caplm. xxvi

Quod non sit querendi cibi

insoliti. Capitulum. xxvii

xxxiii Quod non sit facienda stu

diosa ciborum preparatio 28

De quantitate cibi sumen

xxxiiii De modo su di xxix

mendi cibum. Cap. xxx.

Tertia pars in qua tractatur

quod qui ad religionem

dz se habere ad temptationes et

in inuisibilem aduersarium habet p

ordinem ista capitula.

Quod demones temptent xxxiii

Quod temp homines. c. i. xxxv

tationes suis di multum sit

De quibus utiles. ca. ii xxxvi

dam, mandatis diua quibus

utitur in temptatione. Ca. iii.

De quatuor temptationibus xxxvi

Quorumque tum diua. c. iiii. xxxvii

da sunt que impugnatorem diua. v.

De modo repugnandi spiritui in xxxviii

fernali p actionem capitis 6

De … que valent mul xxxx

tum ad triumphandum diua. vii.

De solatiis humane igta xxxxii

tie que austutiam et potentiam diua. 8

Quod omni repugnandum sit xxxxiii

hosti cum impugnat mole

stiis et cum impugnat delitiis. 9

Sex documenta que pugnam xxxxiiii

spiritualem. Ca. decimum.

De temptatione pusillani xxxxv

mitatis. xi.

Quarta pars in qua tractatur quomodo qui

uenit ad religionem debeat se

habere ad ordinationem anime sue habet

per ordinem ista capitula.

Ordinatio anime commendatur. i. xxxxv

De ordinatione principalis xxxxvi

rationis. Capitulũ. ij.
xxxvi Ordinatõ rõnis q̃tuz
ad actũ cogitãdi. Ca.ᵐ iij.
xxxvii De ordine rõis q̃tũ ad
actũ inq̃rendi. Ca.ᵐ iiij
xxxviii De ordĩe rõnis q̃tuz
ad actũ memorãdi C. v
De ordinatiõe rõnis q̃
xxxix ad actũ i terpretãdi. C. vi
De ordinatõe uolũtatis ᴧ
L De ordinatõe ṽtutis i-
Li De tpli rasabilis. viij
a ordinatione ṽtutũ. ix.
De quatuor ṽtutib; q̃m
Lii se habeãt ad ẽtas. p̃ deli
De ordine de. Ca.ᵐ x.
caritatis. Capitulũ. xi.
De ordine hũilitatis xii
De ordĩe timoĩs. C. xiij
Liii Quod claustralis dz hr̃e
i desiderio manẽ i ordĩ. xiii
Lv De ordinatõe aĩ q̃tũ ad
locum ordinis. Ca. xv.
Lvi De reuerẽtia loco ordĩs
exibenda. Capitulũ. xvi
Quinq; ptinẽtia ad debitaz
reuerentiam. Ca. xvii
Lvii De dissolutione cauẽ
da in choro. Cap.ᵐ xviij.
Lix De reuerẽtia uix altar. 19.
Lx De ordinatiõe ptinen
te ad locũ cõceptiõis. xx
De ordinatõe ptinẽte
ad locũ refectiõis. C. xxi Lxii
De ordinatione ptinẽ
te ad locũ dormitõis xxij.
De ordinatiõe ptinẽ Lxiij
te ad locũ locutiõis xxiij
De ordinatõe s̃m diuĩ Lxv
sitatez tẽporum. C. xxiiij
De partib' ad diũsos Lxvi
status religiõis. C. xxv
De malis uiuẽtib' in Lxvii
religione. Capitul.ᵐ 26
De q̃busdã i ordinãti Lxx
onibus claustraliũ 2ᴧ
Quinta pars i q̃ ẽ
taẽ q̃m q̃ uenit ad
religionẽ debeat se hr̃e
ad pximũ hẽt p ordĩez
Commdatio ista capl̃a. Lxx
obedientie. Caplm. j.
De cõmdatiõe sc̃e soti Lxxi
Quod ne etatis. ij. Lxxiij
cessaria sit stabilitas in
uenti in societate. iij.
Commdatõ unitatis. 4
Offitiũ unitatis C. 5 Lxxv
Quod i nocẽtia custodi Lxxvii
enda sit ab oĩb;. C. vi
Quod maxime custo Lxxviii
diẽda sit i nocentia ab

hys qui sut i religiõe.
De partib; inocētie. viij
Lxxix De nocumtis q mali
inferunt bonis. Ca. viij.
Lxxx De hys q iciat possut
religiosu ut amat fres su
Lxxxj De m amãdi xj os. C. x.
Lxxxij De doctrina qm fr amet a
Lxxxiij e amore mi pxio. C. xj.
De honore mior. xij.
que debet fres s iuice exi
Lxxxvj Exibitio ho bere. xiij.
ris mutui comdat. Ca. xv.
Quod i exibitiõe honoris
discētio sit habeda. Ca. xvj.
Lxxxvij Quod fris i honoratio mil
tu sit caueda. Cap. xvij
Quod plat dz hre discti
one i fru receptiõe. xviij
Lxxxix Quod plat dz hre dilige
tia i nouitor istructiõe. xix
Lxxxx Quod plat ad pfessiõe no
dz leuit recipere. Ca. xx.
Quod plat bonu ex dz oib
Lxxxxj Quod platus ple. C. xxj
correptiõe malor no dz de
Lxxxxij Quod plat gige. C. xxij.
pponedo unu alti no c...
nobilitate s; bonitate attede dz
Lxxxxiij Quod plat de queti. xxiij.
dz mag cura hre. C. xxiiij.

Quod plat i firmis dz Lxxxxiiij
necessaria puide. xxv.
Quod platus dz spualia Lxxxxv.
tepozalib; ppone. C. xxvj
Quod plat dz maiora bona Lxxxxvj
ppone minorib;. Ca. xxvij.
Quod plat no dz dispen Lxxxxvij
satões leuit face. C. xxviij.
Quod plat dz uiuisa tepe
De emdatiõe o rar xxix. Lxxxxviij
De gradib; obedietie xxx. Lxxxxix
h scale. s. obedietie. xxxj.
De hys q uiuat obia. 32 C.
De hys q obie adusat 33 Cj.
De partib; obie. xxxiiij. Ciij.
De mistris seu offitialib;
bonor monastery. xxxv. Cv
De hys q fuerut paupes
i seclo et de hys q fuert di Cvj
De ifirmis et uites. 36 Cvij.
Sexta et ultia pars i
q tctat qm queit ad
religiõe debeat se hre i
qete mtis i deo ht. per
ordinem ista capitula. Cix
Quod no sit beata qes ex
Secuda pars dm. C. j. Cix
de mltiplici qete mtis. C. ij. Cx
Tertia pars i q oñdit
octo q qete mtis impediut Cx
Quarta pars i q sex. C. iij.

ostēdīt q̄ ad q̄etē mentis
Cxi dispoūt. Caplm. iiij.
Cxij Quod orō ad q̄etē mētis ua
Cxij Comēdatō orōis & let. v.
Cxiiij De orone q̄ñ ū & q̄m sit
De spetiebus orādū. vj.
orationis. Capitulū. vij.
Cxvj De amore sapiētie & doctrine uel lectionis. C. viij.
Cxvij De pfectu lectōis C. x.
Cxix Quod mag' discretō sit habenda i meditatōē. C. xj.
Cxix Hec scēpsit Bernard' de ōsideratiōe & ōtēplatōē. C. xij.
Cxx Que scēpsit augustinus de ōtemplatione. C. xiij.
Cxxij Distinctio meditatiōis a simplici cogitatōē & ōtē
Cxxiij Que scēp platōē. C. xiiij
sit Riccard' de scō victorē de contēplatione. C. xv.
Cxxiiij In libro de uita solitaria distinguūt octo gradus quibus ōtēplatiuj ascendunt. Caplm. xvj
Cxxix Incipit augustinus de contēplatione. C. xvij.
Cxxix Liber augustini de ōtemplatione excē & diuinitate. xviij.
Cxxx De desiderio amandi deum. C. xviiij.

De felicitate supne patrie xx Cxxxij.
De musica pscētis uite. xxj Cxxxij
De affectu amoris dei & sacramento altaris C. xxij. Cxxxiij
De ōfidentia peccōis xxiij. Cxxxiiij
De dulci memoria caritatis diuine. Caplm. xxiiij. Cxxxiiij
De patientia tribulationū respectu celestis glīe. xxv Cxxxv.
De amore dī. Cap. xxvj Cxxxvj
De remedio passiōis ū xxvij Cxxxvj
Excitatio aīe ad amandum deum :- Cap. xxviij. Cxxxvij.

Incipit, plog' i libru de istitu
tõe religiosoꝝ q̃ dr̃ erudit̃ Ierl̃z.

ARu
dire
ierl̃z
ne fo
te re
cedat
aĩa me
a: ne
forte
ponaȝ te deſertã ⁊ i habitabileȝ.
Ie. vj. Ierlm ſm nõis iẽptaci
onẽ que pacifica ul' uiſio pa
cis: ſpũalr ſignificat religioẽȝ
que i tendit paci pectoris: et
ſpẽ ad pacẽ etnitatis. Hac
i ... ꝓpoito d's hortat' ut eru
diat': et ſi erudi noluerit: tã
mala ↄminat'. ſ. p̃. cordis
ſui receſſũ ab ea: ſcd defectũ
ſpũaliũ bonoꝝ: ⁊ uj. deſtm
pſonaꝝ. Pmũ ibi ne forte
recedat. Sm ibi ne forte po
nã deſtaȝ tuaȝ. Tertiũ ibi ⁊
i habitabilẽ. Spũalr reqrit
do cor uiri religioſi. p u. xx
uj. Prebe fili mi cor tuum
m. Jo cuſtodie cordis mltũ
debes i tendẽ. p u. uij. Omi
cuſtodia ſua cor tuuȝ. Sed
mlti religioſi: fci ſũt ſicut
colũba ſeducta nõ habens
cor. Oſee. vj. Defecu ẽ eru
ditõis: ⁊ plixitate nimia
uocalis orõnis: factũ ẽ ut
mlti ex eis ſolis labys dñm
honorẽt. Yſaye. xxxix.
Sm aliaȝ lrãȝ ꝑpls hic labys
me: honorat: cor aũt eoꝝ
longe ẽ a me. Et qr d's cõ
coꝝ nõ hñt: cor dĩ ſuie aĩa
receſſit ab eis. Qui reli
giones i ſtituerũt: mltum
uoluerũt ut frẽs lectõnj
i tenderẽt. Vñ. Btũs Bñ
dictus ut habet' i eĩ reglã:
ad otioſitateȝ uitandaȝ aĩe
inimicaȝ: lectõnj omĩ tẽ
pore aliquaȝ ptẽ dandaȝ ẽẽ de
cernit: Reliquã uõ ptem
labori manũ deputauit:
exceptis dñicas dieb3: i qb'
uoluit q' oĩs uacaret lec
tõni: exceptis hys quj erãt
uarys offitys deputati. Or
dinauit etiã ut tpẽ lectõis
Monaſteriũ circuiret unus
ul' duo de ſenioribꝫ: ad ui
dendũ an aliquis ẽẽt quj
lectõneȝ negligeret: et
alios a lectõe i pediret. Et

si talis inueniretur: uoluit
ut hec negligentia non preteri
retur: sed corriperetur semel et secundo
et si non se emendaret, tali cor
rectioni subiceretur: ut ceteri ti
merent. Quidam sensum suum
rectitudini regule preponentes:
in quibusdam monasteriis ne
glecta lectione et dissoluto la
bore manuum: diuinum of
ficium adeo prolongauerunt: quod
fere totum diem in eo occupauerunt.
In quo multum uidentur errasse: et
a regula temere deuiasse. Cum
in eadem regula dicatur: ut in con
uentu omnino breuietur oratio. Ipsi
uoluerunt facere uiuarium: sine
aqua sapientie salutaris. Non
attendentes illud. ysa. l°. Con
putrescent pisces sine aqua: et
morientur in siti. Cum uix uerbum
psalmi: quod psallendo sit sapienter.
Quomodo sapienter psallent: qui
negligentia lectionis sapientiam
non habent: Nemo enim sapien
ter facit: quod non intelligit.
Debet enim qui orando cum deo
loquitur secundum beatum benedictum:
loqui cum reuerentia, purita
te, et deuotione. Qualis uero
reuerentia est, quando ille qui orat

pro prolixitate orationis tedio
afficitur: et de sensu utitur: Et
cum deprecatur deum ut sibi inten
dat: ipse nec sibi nec deo intendit.
Cum aliquis cum domino tota die
loquitur: uix quod irreuerentia non
admisceatur. Familiaritas enim
parit contemptum. Frequentia eciam
in oratione prolixa: puritas cor
dis amictitur: et cum malis
cogitationibus repletur et macu
latur. Item psalmorum multitu
dine uel orationis prolixitate:
intellectus grauatur: et deuotio
spiritus exhauritur. Ficulnea habens
folia et non fructum: maledic
tione domini arida est effecta. Mt
xxi°. Sic qui tota die folia uer
balis orationis habent in ore: mul
tociens inueniuntur aridi a gratie hu
more. Et ubi sunt uerba pluri
ma uocalis orationis: frequenter est
egestas deuotionis. Ex de
fectu eruditionis. multa ma
la secuta sunt in monasteriis:
de quibus unum tangere sufficiat.
Primum est cecitas ignoran
tie: que inter maculas prima
numeratur: pro qua a diuino mi
nisterio aliquis repellitur.
Honor regis celestis: in mu

nistris suis: discretiōis un
ctiū diligit. p ū. ix. Accepit
ē dn̄o minist̄ itelligēs. Iracū
diā ei' iutil' sustinebit. In uā
lē dic̄ nō itelligētez. ¶ Sc̄m
ē imūditia mlta. Osee. iiij.
Nō ē sciā dī i t̄ra. Et sub
dit. Maledictū et mēdatiū:
hōicidiū furtū et adult'iū in
undarūt. Nō ē mir̄ si opa te
nebr̄ faciebāt: q̄ i tenebs i
grātie erāt. Quō ē imūdi
tia caueret:" ū qd̄ cēt imūd'
nō agnoscebat: Itē nō erat mi
rū si imūditia abūdabat: ū
aqua sapie deficiebat. Quo
m̄ p̄cepta reglāria s'uarent:"
ū nō itelligebant: Quom̄
semitā religiōis tenē potāt:"
quj ceci erāt: ¶ Tertiū est:
q' quj cū i firmitate monaste
riū itrbāt nō curabāt. Sic
ē erit salus ū multa ɔsilia.
p ū. xiiij: sic erit mors ū nllā
sūt ɔsilia. ¶ Quārtū ē. q' p
uuli quj itrabāt monastēriā
illa nō pficiebāt: ymo pfe
fectū cibi spūalis pibāt. Si
ē petebāt panē nō erat quj
frangēt eis: s; p̄ esurie et si
ti aīa cor̄ i ipis deficiebat.

Quītū ē. q' illi q̄ ipugnbāt
i monasteriis uicebāt cū nō
haberēt gladiū spūs. s. ūbū
dī: quo hostes iuisibiles ma
xime supant̄. Hoc gladio
uicit dn̄s dyabolū. m̄. et luc. iiij.
Ipi erāt i fortiora parte belli:
absq; gladio. Religiosi ē fo
tissīe a demoīb; ipugnnt̄.
¶ Sextū ē. q' sacmīta occultabāt.
Quj ē dig̃tatē et ūtutē sacm̄
tor̄ nō agnoscebāt: debitā ad
ea reūentiā nō exibebāt. Sic
ē n̄ porc' reūeriā exibet mar
garitis. m̄. vij. Nolite scām
dar̄ canib;: et margaritas
nolite spgē i t̄ porcos. ¶ Sep
timū ē. q' i mltis monasteriis
cārnalr uiuebāt. Cū ē fres
spūales delitias nō haberēt:
carnales q̄rebāt. Aīa rōnal'
nobilissima creatura: ad etnas
delitias creata: sin̄ deliciis ēē
nō pōt. ¶ Octauū ē. q' mala
ualde magā nō timebāt:" ut
idigna celebratō: que ocasi
onj xp̄i ɔparat̄. Cor. xj. Q̄
mādūcauīt panē hūc et bi
bēīt calicē dn̄i idigne: reus
erit corpis et sāguis dn̄j. Glō.
ābrosij. Mortis xp̄i penas dabt̄.

·i· ac si xp̄m occiderit puī
cē. De grā eductiōis a seculo ad religionem. Cap̄ p̄.

Qui grāz acceptaz nō
agnoscit: ⁊ ea grās nō
agit: ⁊ eī amissione reddit
se idignū. Aug⁹ sr̄ illud Ro.
j. Nō sic̄ dm̄ glificauerūt:
aut grās egerūt/ ait. Quod
ds̄ dederat gratis: tulerat
i gratis. Idē. Nō ē dignus
dandis: quj nō agit grās
de datis. B⁹. Ingratitudo ē
uent⁹ urēs siccās s̄ fontēz
pietatis. Necessariuz ē g̊
quē dī mīa a seclō couēt: ut
mag̊tudiēz grē q̄ accepit a
gnoscat: ⁊ freq̄nt̄ de ea d̄o
grās referat: ut sic grām
acceptā custodiat: ut recep
tiōe grē alti⁹ dign⁹ existat. E.
Ad locū un̄ exeūt flumina g̊
tiar reūtūt̄ ut itūz fluāt.
Cū duxisset d̄s filios isral'
de egipto ū graui s̄uitute
p̄mebant: uolēs eos h̄rē i
memoria tm̄ bn̄fitiū: dix̄ eis
Memētote diei q̊ egressi estis
de egipto. Exodi. xiij. Et
sepe eis hoc bn̄fitiuz ad meō
riaz reducebat. ī p̄s. Ego
d̄s deus tuus: quj eduxi te
d̄ t̄ra egipti. Nō mīn⁹ bn̄fi
tiū ē eductō de seclō p eī c̄
temptū ⁊ religiōis igressū:
q̄ eductō de egipto. Vita ē
amātiū mūdū: usq̄z ad c̄tēp
tū dī grauj s̄uitute p̄mit̄.
Aug⁹. Malus tot dn̄or̄ s̄uus
ē: quot uitior̄ uoluptuosus.
Suus ē · s· corporis suj cu obe
dit: ⁊ mōte suā ipanti. Et
ē ualde grauis s̄uit⁹ ista. p̄u.
xxx. Per t̄ia mouet̄ t̄ra: ⁊ q̄r
tū sustinē nō p̄ōt. P suū cū
regn̄re cepit. Auar⁹ s̄uus ē
auaritie: que exiget cū uena
lē ⁊ uili p̄cio. Ecc. x. dī de
auaro. Hic aīaz suā h̄t uena
lē. Supb⁹ s̄uus ē uane glie:
que tm̄ t̄butū ab eo exigit: q̊
ad eī solutiōēz ducat̄ l' coitat̊
l' etiā reg̊n̄ nō suffitiat. De m
ūdi tenebrositate. Ca. s̄z.

Ad ag⁹scedā mag̊tudiēz
grē i eductiōe de mūdo
a d̄o recepte: mlt̄ū possūt ua
lere septez c̄siderātiōēs. Quar̄
p̄ma ē de mūdi tenebrositate.
Sc̄da de eī falsitate. Tertia d̄
bonor̄ t̄palium modicitate.
Quarta de ipedimēto maior̄

bonorum: Quinta de ueloci tran
situ mundi. Sexta de eius exca
atu. Septima de periculo mundi. Post
septemplicem circuitum ciuitatis
iericho: muri eius coram filiis
israel corruerunt. Iosue. vi. Et
in corde eius qui religionem ingressus
est: ad dictas septem consideraci
ones mundus quandam corruit: ut
in eum nichil possit: et comparatione
regni celestis nichil ei sit. Cir
ca tenebrositatem mundi nota quod
eius amatores magis tenebras
patiuntur. Ideo mundus quandoque in
telligitur per egiptum. Interpretatur
enim tenebre. Una plaga egip
ti fuit tenebre: et ubicumque ha
bitabant filii israel lux erat.
Exo. x. Item ps. Nescierunt neque
intellexerunt: in tenebris ambulant.
Ipsum lumen amatorum mundi:
est tenebre. Mt. vi. Si lumen quod
in te est, tenebre sunt, ipse tenebre
quante erunt. Causa uero tenebro
sitatis est: quia oculos suos statuerunt
declinare in terram que est corporis
obscuritas: dorsum habentes ad
deum: qui est uerum lumen. Aug. in li
bro confessionum. Dorsum habebam
ad lumen: et facies mea non illumi
nabatur. Ipsi enim nubes peccatorum
suorum sibi et non soli interponunt:
ideo ab eo non illuminantur. ysa. lix.
Iniquitates uestre diuiserunt inter
uos et deum uestrum. Sic omnis uir
tus facit ad cordis illuminationem:
sic omne uitium ad omnem obtene
brationem. De superbia hoc patet:
que est quedam inflatio facta in cor
dis uisu spirituali inprouidens. Aug.
in li. confess. Tumore meo separabar
a te: et nimis inflata facies cla
udebat oculos meos. Superbia est
quedam mons: radios ueri solis a
corde prohibens. Hic est mons: in quo
angelis syderibus clarior obtenebratus
est. Ps. Non est hic mons in quo angelis
ascendit: et dyabolus factus est. Iob.
Superbo oculo ueritas non uidetur.
De inuidia idem patet: que oculos
cordis excecat. Sap. ii. Excecauit
eos malitia eorum. Iob. v.
Per diem incurrent tenebras: et quasi in
nocte sic palpabunt in meridie.
Gr. Mens inuidi cum de alieno
bono affligitur: quasi de radio sol'
obscuratur. Et subdit. Dies bonorum
in presenti lucet extrinsecus. Sed quasi in
nocte palpabunt inuidi: quia li
uore ceca aliqua que reprehendant
in eis inuenire satagunt. Ipsi sunt noc
tue lucem bonorum operum odien

tes: et tenebrosa opera amantes.
Bona opera proximi sunt ut can
dele: lucem boni exempli nobis
ministrantes: sed invidi candelis
istis oculos eruerunt sibi. De
ira idem proverbium. Nam in perdit ira nu
mis: ne verum cernere possis. Pro
pter furorem: suum discernere
verum. Psalmus turbatus est in ira ocu
lus. Idem Supercadit ignis:
et non viderunt solem. Ignis id est
ire. Ira ita excecat: sicut ad
pulverem excecat. Odium
etiam cor obtenebrat. Boetius. Amor
vel odium: veritatis nesciat in
dicium. De accidia idem proverbium
que cum hominem quasi dormire facit:
oculos cordis ei claudit. Proverbium
xxvi. Usque quo piger dormis?
Eiusdem xix. Pigredo immittit
soporem. De vitio gule idem
proverbium. Gravantur enim oculi cordis
crapula et ebrietate: et aliquando
corporis. Proverbium xxiii. Cui suf
fossio oculorum? nonne hiis qui mo
rantur in vino: et student cali
cibus epotandis: Excessum in cibo
et potu comitantur fumosita
tes: que visum spiritualem impe
diunt. De ebrietate est hoc ma
lum: quia oculos cordis obtenebrat:
et hominem quasi insanum reddit. Se
neca. Non aliud est ebrietas: quam vo
luntaria insania. De peccato lu
xurie proverbium. Cum amans aliquam
fatuo amore: eam credit pul
cram: quam omnes alii sciunt esse turpem.
De peccato cupiditatis idem proverbium
et avaritie. Sollicitudine enim
temporalium oculi cupidi et avari
velantur: et velatis oculis ad su
pplicium infernale ducuntur. Cum
modicum pulveris terreni visum
corporalem oculi impediat: non mi
rum si visus cordis impediatur: in quo per
sollicitudinem et inordinatum amo
rem multitudo terrenorum recipitur.
Tobias excecatus est: calidis
stercoribus yrundinis. Sic arcet
amor ad temporalia que apte ar
bitratur esse ut stercora: oculos cordis
excecat. Augustinus in libro confessionum. Exp
gis domine penales cecitates:
super illicitas cupiditates. Sal
vator illuminat cecum a nati
vitate: lutum posuit super oculos
eius: in sinuando causam spiritualis cecitatis
esse lutum divitiarum. Propterea
in amore: in oculis. Matthei vi. Ubi
est thesaurus tuus: ibi et cor tuum

erit. Cupidus g° ⁊ auar°
h̄t oc̄los ī bursa ⁊ archa. l'
ī agris suis: id nō uidet
que ad salutē suā ptineāt.
Sic̄ ille quj corporales oc̄los
āmisit: corporalr̄ nō uidet.
Cupidi ⁊ auari talpe ɔpa
rāt̄: quj dicū oculos h̄re ue
latos. Affectus ī malis hoib;
post se trahit ī tellectū. Glo.
sup illud p̄s: Trāsierūt ī af
fectu; cordis. Affectiōe; ī ordi
natā; ī tellectus ēroneus
comitat̄. Aug̃. Errat qsquis
se posse ueritatē nosse putat:
si adhuc neq̄t̄ uiuat. De mū
Equit̄ de di falsitate. uiij.
falsitate mūdi. Circa qd̄
notādū: q̄ mūd° ē falsus et
fallax: n̄ ī uenit̄ ī eo ueītas.
Osee. iiij. Nō ē ueītas ī t̄ra
Nō ī uenit̄ ī ea fides: nec uēā
amicitia. Sap̄. Sēno n̄ ī loīs
amicitiā eē nō posse. Quō
amat aliū quj nō amat se
ipm̄: p̄s. Quj diligit iniq̄
tatē: odit aīa; suā. Ecc̄. xiiij.
Quj s' neq̄ ē cui bon°: Nō
amāt amatores mūdi etiā
ppīquos suos: ⁊ si amāt eos
aliqn̄ carnalr̄: odiūt eos spū
alr̄. In eū. Inimici hoīs: do
mestici ei. B'. Nō pācit suis
q̄ sibi nō pācit: pimītes pit
⁊ peūtes. Falsus ē mūdus.
extius aureus: īteri' luthe
us. Vn̄ dr̄ d' ypocrita. Job. xx.
Gaudiū ypocrite ad istar puc
ti. Sz id ypocrita: q̄r aliud ē:
⁊ aliud simulat. Similis
ē mūd' stercolinio niue tecto:
⁊ sepulcris dealbatis putredie
plenis: quj exteri' apparēt
pulc̄ ī teri' aūt sc̄t ig̃e īfernali
exusti. Denigrati sc̄t ig̃ luxu
rie: ⁊ cupiditatis. Cū mūd°
sit īmūdus: amplectētes
se amore ī quīat. Aug̃. Omū
de ī mūde quē despicas: quē
autē conaris: Ecc̄. xiiij. Q'
tangit picē: ī quīnabit̄ ab
ea. Fallax ē mūd' specie fal
latie ignominiosa: q̄r ꝑdito.
Eu; eū cui ārīdet decipit. po
ti' eū eligēda ē ei' ira: q̄ ar
ris°. Ecc̄. vij. Melio ē ira ri
su. Gg̃. Cū oīs fortuna tīen
da sit: mag̃ timēda ē ꝓspe
ra q̄ adūsa: hec ē seuiendo
erudit: illa blandiendo se

ducat. Mundus amantes se
devorat: iuxta illud aug. Ama
seculum absorbebit te. Amatores
suos uorare nouit: non portare
Mundus quasi osculatur: tradit inimi
cis suis. Ipse tradit dominibus signi
dicens. Quemcumque obsculatur fuero:
ipse est tenete eum. Fallaces sunt
amatores mundi: et fallacia sunt
bona que ab eis amantur. Unde et
falluntur et falluntur. Frequenter deduit:
quos se amare ostendit. prov. x. Ab
scondunt odium: labia mendacia. Il
los autem quos in prosperitate diligunt:
in adversitate deserunt. Eccli. vi. Est
amicus secundum tempus suum: et non permane
bit in tempore tribulationis. Ipsi prava
occasione inimici eorum fiunt: qui
ante amici fuerant. Eccli. vi. Est a
micus qui convertitur ad inimicitias.
Bona falsa sunt: et ideo dicuntur men
dacia. ps. Ut diligitis vanitatem:
et queritis mendacium. ps. xxviij.
Posuimus mendacium spem nostram. Fal
laces sunt divitie: fallaces deli
tie: fallax mundi gratia: potentia
et gloria. Divitie fallaces sunt.
Math. xiij. Sollicitudo seculi et fa
llacia divitiarum suffocat verbum.
Divitie falluntur: quia permittunt
copiam: et non faciunt. Vel augent in
digentiam. Gre. Fallaces sunt divi
tie: quia nobiscum diu permanere non
possunt. Fallaces sunt: quia mentis
nostre inopiam non expellunt. Falla
ces sunt: quia non dant unum etiam pos
sunt habere. Bernardus. Divitie mundane
mendaces sunt. Dominium permittunt:
et timorem incutiunt: saturitatem
spondent: et inaniunt: delitias pol
licentur et pungunt. Promittunt
requiem et dant tormentum. Aug. Di
vitias incidisti: requiem perdidisti.
Debes namque congregandis in die
cogitas: in nocte fures sopni
as: sic in die sollicitus: in nocte
pavidus: semper autem egenus. Bernardus. Di
vitiarum amor insaciabilis est. Lon
ge amplius torquet animam desiderio
quam refrigeret usu suo: utpote
quarum acquisitio laboris: possessio
uero timoris: amissio uero ple
na doloris invenitur. Item. Non
plus satiatur cor hominis auro: quam
corpus aura. Sen. Altera cupiditas
ex fine alterius oritur. Divitie tempora
les fallaces sunt: hinc est amaritudinem
annexam. Sap. Dulcedo felicita
tis humane: multis amaritudinibus
respersa est. Multas. s. quia per se

tib; ⁊ futuris. De p̄ſentib; iſti
mutates mlte patet. De futuris
Aug. Delitie carnis hic nō ſa
tiāt: ⁊ ī futurō dāpnāt. De hac
amaritudine excedū ē ſcās uiris:
q̄ palatiū cordis hn̄t bn̄ diſpo
ſitū: nō prebendib;: q̄ hn̄t illd
d febre iniq̄tatis corruptum
⁊ īfectū. Amarior ē uoluptas
carnis que aīaz ſepat a deo: morte
te tp̄ali: q̄ aīaz ſepat a corpore.
Voluptas carnis ē. q. mel qd
ligit ī ſpinis. ps. Inimici eius
terrā ligēt. Inimici dī ſit: ami
ca mūdi. Sic aq̄ reddit amar:
ſic delitie mūdi ad etnā amari
tudinē ducūt. Grā mūdi fal
lax ē. Multū ē falliē: q̄ mū
di grāz q̄rūt. Pmo qz eis cla
riſſime cſtat: q̄ min q̄ n̄ ualeat.
Hoc expēſe fuit p mūdi grā
ſeu placētia habēda: q̄ aliqn̄
comitatē ⁊ regē ad eas nō ſuf
ficiūt. Pro ea fiūt p̄tioſi ōna
t uestiū: lector. eq̄. ⁊ mēsarū:
.ſ. uaſa aurea ⁊ argētea. Pro
ea ē fiūt ſuptuoſa cōuiuia:
hn̄t ē mlte cātatē: ⁊ mag̃ fa
mulie. Grā mūdi min q̄ nichil
ualet. Sēp ē extrema gaudij:

luct⁹ occupat. Luct⁹ aut labo
ris aut doloris: dapnū: ⁊ exceſ
ſime obliuionis. vn̄ vēs. Exit⁹
ōndit: q̄ mūdi grā tendit. Sc̄do
fallūē qz dī grāz q̄ ē res p̄tio
ſiſſiā: p mūdi grā āmittūt: q̄
eis ē iutil' t' potī noxia. ps. Cō
fuſi ſt q̄ hoīb; placēt: qm̄ ds
ſp̄uit eos. Gal'. j. Si hoīb; pla
cē ſuus dī nō eē. Jac. iiij. Ad
ulti: neſcitis qz amicitia hᵘ mū
di inimica ē deo: Quicūq; g̃ uo
luerit ēē amic hui ſcli: inimic
dī cſtituet. Tercio fallūē: quia
mltotiēs grā dī ab eis hīt ēctiē
⁊ nō hēt: ymo raro ītegē habēt:
ſi tn̄ aliqn̄. De x̄ q̄ plen grā fuit:
ſcptū ē. Qz alij dicebāt qz bon
e: alij dicebāt nō ſz ſeducē tbas.
Quarto fallūē: qz licet grā mū
di aliqn̄ q̄tū ad plures habeat:
cito tn̄ āmittiē. vn̄ pz ī x̄ q̄ die
q̄ ueit ierusaliaz ad paſſionem
ſuā: mag̃ grāz ad ppl'm habuit:
ſz cito eā āmiſit. q̄ ab eodē pplo
ī eodē loco ⁊ ipō tp̄e paucissimis
dieb; īterpoitis: p̄mo cū tanto tr̄i
phō ſuſcept⁹: poſtea crucifixus ē.
Mūdi potētia fallax ē: ī uitētes
d decipiēs: ut baculus arūdīeus.

·iiij. Reg. xviij. Speras super ba
culo arundineo confracto egipto:
Super quem si incubuerit homo comminu·
tus ingredietur manum eius: et perfo
rabit eam. Sic est pharao rex
egipti: omnibus qui confidunt in se. Po
tentia seculi comparatur arundini in
aquis nascenti: exterius nitide:
interius vacue: fructum non habenti
nisi lanuginem. Potentes seculi
in aquis deliciarum crescunt: quia ut fre
quenter delicate nutriuntur et crescunt:
exterius nitent per vanam gloriam:
interius vacui sunt. habentes pravita
tem: et impotentiam ignominiosam. Fre
quenter enim magis subiecti sunt vitiis:
et minus possunt eis resistere: ut
superbie ire odio et gule. Fruc
tum non potentie sue huius habent:
quia magis onerati peccatis dece
dunt: et ad maiorem cruciatum va
dunt. Sap. vi. Potentes: potenter
tormenta patientur. In corde forti
non instat cruciatus. Gloria mundi
fallax est: multum decipiens ama
tores suos. Primo quia est contra
gloriam. illud: quod vere est ig
nominia. Phil. iij. Gloria in confusio
ne eorum: qui terrena sapiunt. De
formitatem corporis quod ipsi est contra

gloriosum: vel ignominiosum: tanquam
verecundie remedium: turpitu
dinis operimentum: pulchritudinis adiu
torium: ab infirmis cautelis: hominis
turpitudini mendicatum. Signum est culpe:
vel cauterium latronis. Ber. Qui de
veste gloriatur: similis est furi
glorianti de cauterio. Quia
propter peccatum ade: usus est vestium
introductus. Secundo gloria mundi a
matores suos decipit: quia ut
frequenter cito in ignominiam con
mutatur. Sen. Cito fit ignomi
nia superbi gloria. Osee. iiij.
Gloriam eorum in ignominiam commu
tabo. Tertio quia valde caram
eam emunt: cum nichil valeat. Io.
viij. Si ego glorifico me ipsum:
gloria mea nichil est. Si multi tamen
experirentur pro eterna gloria quantum
expendunt pro vana: vix esset qui
non eam haberet. Quarto multum
est eis noxia: opera eorum inutilia
reddendo: gloria eterna eos privan
do: pene eterne eos obligan
do. Math. vi. dicitur de talibus. Recepe
runt mercedem suam. Apoc. xviij.
Quantum glorificavit se et in
deliciis fuit: tantum date ei
tormentum et luctum. De honore

temporalium modicitate. c. iiij.

Sequitur de bonorum tempora
lium modicitate. Circa
quod notandum: quod bona tempora
lia modica sunt respectu dei, et
respectu anime: et respectu celi.
¶ Respectu dei sunt: quasi gutta ro
ris. Sap. xi. Quasi gutta
roris ante lucanum: sic est ante
te orbis terrarum. ymo nichil sunt re
spectu dei. Jo. xvi. Usque modo non
petistis quicquam. Quia nichil pe
tit qui temporale petit ¶ Respectu
anime modica sunt: quia replere
eam non possunt. Cum enim anima ca
pax sit dei: re minore eo
non potest repleri ¶ Modica
est sunt respectu celi. Sicut
centrum respectu circumferentie
centri. Seneca. Punctus est in quo
navigatis: ambulatis:
regnatis. Jdem ab ultimis li
toribus yspanie usque ad indos:
paucissimorum dierum spatium
iacet: si navem ferat ventus:
at celestis illa regio per triginta
ta annos: velocissimo sydere
viam prestat ¶ Modica est bonitas
tas temporalium: respectu futurorum
bonorum. Umbre sunt potius
verorum bonorum: quam vera bona.
Sap. ij. Omnia transeunt tanquam nu
lla ¶ Signum modice bonitatis
eorum est: quod deus dat ea amicis
et inimicis. Nam communia sunt et
bonis et malis: et plus habent
inde mali quam boni ¶ Possesso
res suos non faciunt bonos:
ymo frequenter vel malos faci
unt: vel malitiam augent: vel in
ea detinent: et pluribus nocent
quam prosunt ¶ Amatores suos inquinant:
tendentes ad celum enervant. Aug.
de ciuitate dei. De isto bono
bonorum propheta: lapsus factus est
ad bonorum minimum: non bonis pro
prium: sed bonis et malis commune.

Quod bona temporalia maiorum
bonorum sint impedimenta. Ca. v.

Sequitur de impedimento ‖ v.
quod bona temporalia bonis
spiritualibus prestant. Circa quod
notandum. quod omnis a creatura a
venit eam: quam ad deum vult preferre
conuerti: et terrenis evacuari: qui
celestibus vult impleri. Aug.
super illud psalmi. diligite dominum omnes
sancti eius: ait. Disce non diligere
mundum: ut discas diligere
deum. Aute ut conuertaris: fu

de ut impleanis. Sicut nō quit
gitur celū terre ymmo multū distat
ab ea: sic celestia ī corde huma
no terrenis nō colligunt. Uult
vos tanq̄ dn̄s nobilissim⁹ ⁊ ad p
uisionē s̄uorum suorum sufficientis
sum⁹: hinc s̄uos suos ab omni
s̄uitute expeditos: q̄ totalit̄
possit ī tenere eius s̄uitio. Mt. vj.
Nemo pōt duobus dn̄is s̄uire.
Idē nō potestis s̄uire deo ⁊ ma
mone. Unde s̄mo dī ī paupi
bus plus p̄ficit. Sunt ēm auari
ulteriores: ⁊ cum hic sit ī mis
ia: alterius felicitatis sit ī uesti
gatores. Ideo saluator paupibus
euangelizare missus ē. Ysa. lxj.
Nā iuuenis hn̄s multas posses
siones: audito consilio dn̄i de
possessionibus suis uendendis: ab
ijt tristis. Mt. xix. Semen in
ter spinas suffocatur. Eiusdē
xiij. Inuitati ad nuptias se
excusant: eo q̄ sint terrenis ne
gotijs īpediti. Luc. xiiij. //

Habundantia tpaliū ⁊ dī ob
liuio: frequent se comitantur. Ef
fraym ⁊ manesses fr̄es fuerunt.
Effraym fructificans: manes
ses obliuio ītptatur. Dicet
na pharaonis: ī p̄speritate ob
litus ē ioseph ītptas sui. Gen̄.
xl. Expedit ei qui ad celum
uult tendere: om̄ tpaliū deponere
Aug. de ub. dn̄i. Abice a te diui
tiarum onera: abice uincula uo
luntaria: abice anxietates ⁊ tedi
a: que an⁹ plurimis īgerūt.
Ideo si habes ī potestate tua re
tua uende: si nō hēs, p̄ice. Sic fa
cile saluatur diuitiarum contemptor:
difficile earum amator. Unde pau
peres spu: dī ēē regnum celorum. Mt.
v. Difficile trāsibit diues in
regnum celorum. Facilius ē camelum
p foramē acus trāsire: q̄ diuitē
ītrare ī regnum celorum. Mt. xix. ⁊
Luc. xviij. Quā difficile ē q̄
diuitias hn̄t: ī regnum dī ītrare.
Br. Felices exonerati: q̄ sequenti
expediti. Artissimū ē foramē
nos expectat: contendā necesse
ē ī gredi p angustā portam. Quid
tu camele gibbū: q̄d tu preci
niose loculos p̄ditoris tollis:
Nō sic impie: nō sic ī grediēris.
Foramē acus: hui sarcinas nō ad
mittens.

De ueloci transitu mundi. Cap. vj.

Sequitur de ueloci trāsitu tpaliū. Cir

ca quē nō: q̄ ſic apparet ue
lox trāſitꝰ flumīs cū cōſiderat
ſtabilitas litorīs: ſic apparet
uelox trāſitꝰ tp̄aliū: cōparatōe
eternoꝝ. Hunc uelocē trāſitū tp̄a
liū recognoſcit reprobi: qui infer
no ſūt pene eterne cōdēpnati. Sap.
v. Trāſierūt oīa illa tāq̄ ūbra:
et tāq̄ nauis que ptrāſit fluc
tuātē aq̄. Vt auis que trāſuo
lat in aera: aut tāq̄ ſagitta e
miſſa ad locū deſtinatū. Sic et
nos nati cōtinuo deſiuim̄ eē. Et
ſubdit. Spes ipiī qīi lanugo:
et tāq̄ ſpuma gracil' que a uē
to diſpgitur: et tāq̄ fum' q̄ a uē
to diffuſus ē: et tāq̄ memoria
hoſpitis uni' diei p̄treūtis. Sic
ē tp̄ale cōparatū ad eternū: qī
res que iā p̄terijt. ps. Mille
ānī añ oclos tuos tāq̄ dies
heſterna que p̄terijt. Itē uelud
ſopniū: ſc̄m illud iob. xx. Ve
lud ſopniū aduolās nō inue
niet: trāſiet ſic uiſio nocturna.
Pax uiuūt hoīes: pax durāt
res tp̄ales: et cito trāſeūt deꝑ
ad pſonā. De p̄mo dr̄. Iac. iiij.
Quid ē uita nr̄a: Vapor ad
modicū parēs. De ſo. Aug.
in lib. cōf. Si q̄d acriſiſſet pſpri
tatibꝫ applaudi: q̄ plus q̄ te
neret ad uolabat. De. iij. vo.
Errū ſi māſuras ē putas di
uitias: que ꝑ tot man' hoīum
trāſierunt. De cruciatu mūdi. c.
vij.

Sequit de cruciatu mūdi. Circa qd̄ notādum:
q̄ uita mūdana multū ē labo
rioſa. Sap. v. Laxati ſum' in ui
a iniq̄tatis et pditionis: ambu
lauim' uias difficiles. Fatigati
ōis h̄moi duplex ē cā. ſ. multi
tudo agendoꝝ: et multitudo ip
dimētoꝝ. Amatores mūdi tot
inueniūt tormēta et impdimēta in
hijs que agūt: q̄ est tot hoīes
potētes nō pficiūt qd̄ itendūt.
Gͤ. Vita p̄ſens doloribꝫ plena
ē: cū luctu agit' et cū lacrimis
ſiniciuꝛ. Nō ſūt ſine cruciatu
tu: qui amore diuitiaꝝ ſpi
nas āplectūt'. Ecc. ij. dr̄ de
auaro. Cūcti dies ei' doloribꝫ
et erūpnis pleni ſūt: nec ꝑ noc
tē mēte q̄eſcit. Nō ſūt ſine
cruciatu: q̄ in ſpinis intoꝛ
iacēt. Mt. vij. Nūqd colligūt
de ſpinis uuas: aut d̄ tribul'
fic': Nō ſūt ſine cruciatu: q̄

uenimus conscientie mordet. Jer. ij.
Arguet te malitia tua etc.
Aug. Cure per singula et inue
nies tot anime tormenta quot
uitia. Tormentum superbie est qui
suspensorum. Qui suspenditur
ad lignum altum fune ligatur. Su
perbus non ad ipsam altitudinem uin
culo amoris ligatur etc. Est enim
superbia secundum aug. amor proprie
altitudinis. Et ideo sicut pondero
sitas corporis qua suspensus
inferius trahitur quam fune ligatus
in alto tenditur ei est occasio dolo
ris sic superbum affligunt in
perdimenta sue exaltationis.
Tormentum uane glorie est quia ipsa
suos amatores uento detrac
tionis et adulationis exponitur
inquietat. Ps. Ascendunt usque
ad celos et descendunt usque
ad abyssos etc. mi mag mi pa
ui mi nihil est uidens. Tor
mentum ire est excecatio. Nam
impedit ira animum ne pos
sit cernere uerum. Homo ira
tus qui furiosus aliquando
manum in se mictit. Sap.
xvj. Homo per malitiam
occidit animam suam. Aliquando

agreditur proximum aliquando deum
uel sanctos blasfemat. Ipse est qui
demoniacus. j. Reg. xvj. Spiritus
malus exagitabat saul.
Tormentum inuidie est ualde ma
gnum. Sap. Quanta sunt felicium
bonorum gaudia tanta sunt inuidorum
gemitus. Inuidus amictat
quod alij lucrantur. Inuidia
seculi non inuenerunt tyranni ma
ius tormentum. Inuidus alterius
rebus macescit opimis. Tor
mentum accidie tantum est ut mortem
comparetur. Pro. xxj. Desideria
occidunt pigrum noluerunt quidem
quicquam operari manus eius. Tota die
concupiscit et desiderat. Tot
est famellicus cum sit ociosus
aures eius exuriunt rumores
oculi uanitates gula mane
comedere uellet. Tormentum
gulosi ualde magnum est. Ipse
patitur quasi caninum appetitum
cum non esurit cibum esurit
esuriem cibi. Venter est pleno
si delicata habeat tristatur
quia non habet uel appetitum uel ua
cuitatem uentris. Vos gulo
si est illud uerbum esau. Gen. xvj.
En morior. Hui et mihi

tormēti: ē freq̄s ī far nu
tas. Sap. Si uideris epu
latores uelud opimos bo
ues: stetē & sudare. In
tellige eos: quj maxime
secuntur uoluptates minu
me assequi. ¶ Tormētū &
luxurie magnū ē. Volup
tas ē huj̄ peccāti: ī q̄ amari
tudines ī clusa ē. Procu
ratio ħt afflictionē: & fi
nis feditatē. Seneca.
In uoluptate nichil ē ma
gnificū. nichil qd̄ nāz dō pxi
ma deceat: mēbror turpi
ū ministerio ueniens exitu. fe
dus amor se fatue amāti
tiū: ē q̄i ignis īfernalis
cruciās eos. ¶ Tormētū
cupiditatis & auaritie ual
de magnū ē: qd̄ pz ex hoc q
ūritas diuitias spinas uo
cat. Abel fr̄ fuit caym. Luc
tus ē comitat̄ possessionē
tēpaliū. Abel luctus: caym
possessio ītptat̄. gl̄. Quo
q̄cu q̄ ī hoc mūdo nichil ap
petē: Quid laboriosi q̄ t
renis desiderijs extuare:
Hic ē q isrl̄ sabbtm̄ acce

pit ī mundo. Egipt̄ patit̄
muscar̄ multitudine. Sap. Ni
chil grauius pōt imperari cuius
inimico auaritia: quj & ip
seti tormēta patit̄: & ī futuro
eterna supplitia pmeret̄. ys.
xiiij. Ponā babilonē ī posses
sionē ericij. Vt. s. pugat̄
ab hijs que possidet: sic pū
git qui tāgit ericiū. Di
uites amatores tpaliū exti
mātur felices: ī rei tm̄ sūt
miseri. Sen̄. Hor qui uocā
tur felices: ylaritas ficta
ē & grauis tristitia. De pi
culo mundi. Caplm. viij.

Sequit̄ de piclo mūdi. Cī
ca qd̄ notādū: q mūd
ē ualde piclosus: pp quod
mar̄ dī. ps. Hoc mar̄ ma
gnū & spatiosū ē. Piclz
huj̄ maris uix ūbū dō: p
bat trāseuntiū raritas: &
pereuntiū multitudo. In mari
māsilie de quatuor naui
b̄ nō perit una: & ī hoc
mari de quatuor aīab̄ nō
saluat̄ una. Mirabiles
elationes huj̄ maris. nū
q̄ ē ibi tranquillitas: ī cessāt

flant ibi uenti. Et qui in
hoc mari perit: eternaliter perit.
Quasi diluuium est mundus
iste: ubi pauci respectu pereun
tium saluantur. Osee. iiij. Ma
ledictum mendatium homicidi
um et furtum inundauerunt.
Mundus est uelud locus pesti
lens. Declinant sapientes lo
ca pestilentie maxime quando egro
se sentiunt: uel egrotari se congno
scunt. Sene. Ad tantum corpori:
sed etiam moribus locum salubrem e
ligere debes. Mundus est locus
plenus laqueis: quos humilitas
sola euadit. Anto. Vidi omnes
laqueos inimici tensos in terra:
et ingemiscens dixi. Quis po
terit transire: Et audiui uocem
dicentem: humilitas. Sap.
xiiij. Creature dei in odium hominum
facte sunt: et in temptationem anime ho
minum: et in muscipulam pedibus
hominum insipientium. Infinite
cause periculi sunt in mundo isto.
Perimunt homines bona et ma
la: et plures bona quam mala.
secundum illud ps. Cadent a latere tuo
mille: et decem milia a dextris
tuis. Occiduntur homines: et ab a
micis et ab inimicis. Alij

perierunt amore: alij odio: alij
timore. Si non esset alia peri
culi in mundo nisi excommunicatorum
detractorum et mulierum: nimis
esset. Vix est aliquis qui a commu
nicatione excommunicatorum plene abstineat:
uel a detractione: aut ab aspectibus
mulierum. Nam qui etiam ignoranter
tetigerit picem: inquinabitur ab ea.
Jero. super illud pro. xxiiij. Cum
detractoribus non commiscearis: dicit
glo. Cum hoc uitio periclitatur
fere totum genus humanum. Jero.
Efficacissimum gluttinum ad
capiendas animas: est mulier. Inde
si feminae cum uiris habitent: non
deerit uiscarium dyaboli. Ex
hijs est primo aucupatum est pecc.
Mundus est quasi fornax babillo
nica: ignis in fenali succensa.
Multum timendum est homini ualde pas
sibili quando ad sibilum unius ubi ac
cedit ignis ire: ad aspectum unius
mulieris ignis luxurie: ad aspec
tum unius rei preciose ignis cupidi
tatis. Cum peccatum sit morbus conta
giosus: fugienda est societas mu
lierum. Non est tutum sano: cum lepro
habitare. Ecc. xiij. Qui teti
gerit picem: inquinabitur ab ea:
et qui communicauerit superbo: induet

superbiam

ſupbiā. Cor. xv. Corrūpūt
bonos mores: colloq̄a mala.
Pu. xiij. Qui cū ſapiētib; g̃
dit' ſapiēs erit: amic' aūt ſtul
toꝝ ſimil' illis efficiet'. Qui
uult ire ad ſcūm iacobū: nō
ſe ponit' i ſocietate eoꝝ q̄ romā
uadūt. Et q̄ uult ire i pa
radiſū: declinar' debet ſocie
tatē eoꝝ q̄ uadūt i infernū.
Pu. j. Fili mi ne ābules cū
eis: pedes ē eoꝝ ad malū cur
rūt. Noluit iacob: ſociū hr̄e
eſau itineris ſui. Conuictꝰ
delicat': paulatī eneruat et
emollit. Malign' comes: q̄
uis cādido ꝛ ſimplici rubi
ginē ſuā actribuit. Ecc. xij.
Quis miſerebit' ei q̄ coicat
uiro iniq̄: Sicut nō ē tutū
agn' habitar' cū lupo: ita nec
bonos habitar' ic malos. Ecc
iij. Sicut coicabit agn' cū lupo
aliqn̄: ſic peccator iuſto. Philus
iterogat' qd eēt inimiciſſi
mū hoī: Rñ. Alt' ho. Mag
timorē ē uenire ic malos q̄
ic lupos: q̄a lup' uno m' ledēt:
ſ; uenienti ic malos timorē
ē ꝛ ledēr ꝛ ledi: ꝛ uidē et

uidēri: audir' ꝛ audiri occidē
ꝛ occidi. Vidē fuit occaſio dd:
adulterij ꝛ homicidij. Bā. Dēt
hr̄e aut deb'hentē audir': qd
hoc dāpnabili' ſit: nō nō fa
cile dixerī. Mulierib; formo
ſis uidēri: ē occō ut cōcupiſcā
t: ꝛ ſollicitate fornicet'. Sen.
Nemo nēm pr̄ ferre i peccū ui
tioꝝ: mag' i peccu uenientiū.
Si modicū fermēti totā ma
ſſā corrūpit: cor. v. q̄nto mag'
multū fermētū eā corrūpet: Va
de difficile ē bonus ſi ſit ic
malos: cū ipi ſit pauci et
habeāt abſcondē ꝛ cōtinē multi
tudī maloꝝ: que q̄ſi ifinita
ē: ꝛ ipetuoſe deſcēdit. Ideo
multū expedit eis elōgari ab
illis. Qd multū gaudēdū ſit
de trāſitu ſecli ad religiōē. c. ix.
Quem di mia de mūdi ix.
ad eoꝝ cōuer: ſi diligēti cōſi
deratiōē ſtatū actēdat: cōſeqns
ē ut de cōmutatiōē ſtā nō pe
niteat ſ; ualde gaudeat. Vti
lis cōmutatō trāſeūti de tene
bris ad locū lumis. Ecc. x. Dul
ce lumē ꝛ delectabile oclis: ui
der' ſolē. Vtilis cōmutatō

ē cū mūdo fallax p deo fideliſ
ſimo deſeritur / et cū bona mo
dica ī bñu amictenda / melior
ī pdiua : p maxīs bonis
ī eternū māſuris reliquitur. //
¶ Talis mittit de loco pſure et
laboris : ad locū pacis et que
tis. Jo. xvj. In mūdo pſurā
habebitis / ī me aūt pacē. Mt.
xj. Venite ad me oēs q labo
ratis et onerati estis : et ego
reficiā uos. Ad hūc pacē
amatores mūdi. q mala fu
giūt q nō effugiūt : et bona
fugitiua ſequūtur ¶ Talis miſi
tur de loco pleno piculis : ad
locū ſecuritatis. Qui de mū
do mittit ad clauſtrū ordina
tū : gaudere dz ſicut illi p archā
a piclo diluuij fuerūt libera
ti. et ſicut loth ab icendio ſo
domorū ſaluatur. et ſicut filij iſrl'
gauiſi ſūt / cū ſuitutē pha
raonis euaſſāt : et ſicut pueri
a fornace babiloīca libera
ti. Qui mūdū p deo relique
rūt : ſi q cū reliqrūt uide
rēt : nō peniteret ſi ſe decep
tos crederēt. Dictū ē de iu
niue que tenet figurā mū

di. Qui uiderit te reſiliet
a te. p u. ult. Dictū ē de mu
lie forti. Guſtauit et uidit
q bona ē negotiatō eius. Mt.
xiij. Simile ē regnū celorū the
ſauro abſcondito : quē qui ī
uenit hō abſcondit : et pre gau
dio illius uadit et uēdit oīa
q hūt : et emit agrū illū.
¶ Qui nūc eētatē ī laborē et ma
lorū pfeſſione regnū celorū emdo :
gliabitur illo obtēto. p u. xx.
Malū ē malū ē dicit oīs eptor :
et cū receſſerit gliabitur. De
reditus religioſi ad ſeclm mul
tū ſit timendus. Capitulum x.

Multū timendū ē ei. quē di
uinitas de ſeclo eduxit : ad
illud redire corde et ope añ pfeſ
ſionē ul' poſt. De reditu poſt
pfeſſionē hoc pz : q ſicut ad ſe
culū redit : a deo recedit et pe
rit. Aug. Dm q̄ce reliquerit :
hoc ē qd prius. Iſte receſſus a deo :
multū hēt ↄfuſionis. Je. Dñe
oēs q te dereliquerit ↄfundentur.
Vere ↄfuſione dignus. q
relīqt timorē mali : cū q nichil
ē mali. Ecc. viij. Qui cuſto
dit peceptū : nō experietur qcq̄

mali. Quod alij eēt malum: ei
ē bonum. Digna ē ·7· confusio:
q ei pponit aliquod bonum: in q
omne bonum ·7· q amisso nul
lum retinet bonum. Exodi. xxxiij.
Dic dns moysi. Ego ondam
t oē bonum. Oē bonum ē ds: ·7·
illo amisso: oē bonum amissum
ē. Sen. Nich ē hōi bonum:
sin se bono. Aug. Tale bo
num ē ds: ut nemini cum dese
rentii bn sit. Vere confusione
dign: q optimum dnm pessimo
ppōit. Jo. vj. Dix petrus d
q̃rent a discipul' an uellet ab
ire. Dne ad quē ibimus: Ma
litia dyaboli ad quē itur cum
a do receditur: dz cohiberi a re
cessu ab ipso. Maxime in futuro
confudent q a do recedunt: qn
manifestum erit toti mundo/ q ipsi
st q dixerit do: recede a nob.
Job. xxxj. Dic ds relicti ab
eis: recedens eis uice dicet eis.
Discedite a me maledicti
in ign eternum. Mt. xxv. Discessio
iste a do nllum pucat ei in
dignationem: cum mis uenialis:
dnz maiestatis sine ei culpa
dimittit. Solent mag dnij p

uientes suos aliqn dimittere:
sz di benignitas puientes sibi no
dimittit: n cum pus dimittatur
ipsi. Aug. Nemo te amittat
nisi: n q te dimittit. Mag
tudo diuine indignationis. aliqn
ex hoc apparet: q ds dimic
tit apostatas in mag miseria
eē in seclo. Apostate ē sunt ā
bores in fructuose bis mortue.
Multo moritur aliqs cum de seclo
egreditur: do qs moritur cum ad se
culum reuertitur. Fructum seu utili
tatem uite q multo uiuit amī
sit in monasterij ingressu: uti
litatem uite q uiuit do in egs
su. Et sic fcs ē hō in utilis
p u. vij. Homo apostata uir
in utilis.

Que possunt obici hijs qui reditum ad seculum suadent. Capitulum. xj.

Religiosus cui temptator
suadet/ ut ad seclm reu
tat: ista ad sui stabilimentum
assumere dz. Saluator lazarum
ad uitam secli reusum plorat.
Qui no plorauit moritur:
plorauit ad seclm reusum.
Magis expediret aliqbus
mori: q ad seculum reuerti.

Sen. Maius ē piclm male uiuēdi: q̄ cito moriēdi. Saluatō iudeis suadētib; ut de cce descēdēt: nullaten̄ acq̄euit: nec mot̄ pietate mat̄s c̄ aīaz gladius passiōis ptn̄sibat: neq; pmissione iudeo; q̄ dicebāt se ī eū c̄de: si descēderet d' cce. Saluatō etiā postq̄ de mūdo recessit: lic; aliq̄b; bonis ad ɔfirmādā fide refrectōis apparuerit: tn̄ mūdo ī miscere se noluit.

Multū timōū ē ei q̄ āgelorū āglo mag̃ ɔsilij ētrena reliq̄t: ⁊ derelicto ei' ɔsilio abijt ī ɔsilio impio;: ⁊ ad ea redijt q̄ reliq̄t. p̄r ũ. j. Despexistis ōe ɔsiluz mēz: ego q̃z ī interitu ūo ridebo. Anglos q̃z q̄s p̄mo letificauit: ad īdig̃natōez suj pūocat recedendo: dū eū reliquit. s. āgli dyaboli ōe potestati. ps. Amici mei ⁊ pximi mj: ad uersū me appropīquerūt ⁊ steterūt. Et pxīmi mi a longe fcī sūt. Et uiz faciebāt q̄ q̄rebāt aīaz mēz. B'. Vetibi q̄cūq; es q̄ desideras reuerti ad uomitū: redir ad lutū.

Putasne placatos habeb̄ ī iudicio āglos: q̄s tāto ⁊ tā spato p̄uaūr ūr̄s gaudio: Exultauerūt q̄n ueniz ad religionez: tāq̄ sup hijs q̄s ab īferni porta cernerent reuocatos. Quid ū tūc erit si ab ipā ianua paradisi redire uiderit: ⁊ retrorsū abire eos q̄ iā alteꝝ pede habebāt ī celū: Itē mltū timē debet q̄ pritet: q' ētrena p celestib; relīq̄t: p eo q' legit̄ ī uita bti Io euāgliste de duob; frīb; diuitib; ⁊ honoratis: q̄ ad eī p̄dicatōez uēditis possexioib; sua paupib; distbuerūt: qui cū q̄dā die uidērēt s'uos suos q̄s habuerūt. diuites ī habitu p̄tioso: se aūt egētes ⁊ ī habitu uili: ɔtristati sūt de h' q̄d fecerāt. Quo cog̃to btūs Iohes: ūgis siluestrib; ī auꝝ mutatis ⁊ lapidib; coīb; in lapides p̄tiosos: dix̄. Ite et redite uob agros q̄s uēdidistis q̄a celoꝝ p̄mia pdidistis. Et suscitatis quēdā iuuenem q̄ mortuus efferebat̄: fec̄ q' ipe nūctiaret illis frīb; q̄nta gl̄iaz

ãmiſant: ⁊ q̃ntã penã i aīre
rat. Columba q̃pto q̃ diluuiu
ū nō ceſſaſſet: ad archã redijt.
geñ. xj. Cū g° i ceſſat ſit i ſe
culo diluuiū peccatorū: nō uidet
eē columbe illuc redire: ſ; poti°
ut i fenulis. Coruus ē ab archa
dimiſſus: nō legit ad archam
rediſſe. Quē ſpūs dī i deſtā clau
ſtri deduxit: ē ex̄ dz ſpm maligm
eē: q̄ reditu ad ſeclm ei ſuadet.
Quia ſm ubū bt̄i Bñdicti:
Spūs ſcūs q̄ adduxit nō redu
cet: cū nō ſit i eo ē ⁊ nō. An
gelica q̃dē admōitio fcā ē ad
loth noli reſpicē poſt tergū
tuū: nec ſtes i oī loco circa
regionē: ſ; i mōte te ſaluū
fac. Reſpiciēs ū uxor ei° poſt
ſe: uſa ē i ſtatuā ſalis. Geñ.
xix. Statua ē corp° ſiñ ſpū:
ſimilitudiē; habēs nō ueritā
tē. Sic q̄ reſpiē ad ea q̄ reli
q̄t: ſimilitudiē; hīt religioſi:
nō ueritatē;. Corp° hīt i clauſt°:
ſpm i mūdo: ut ſit q̄ſi ſtatua
Luc. xvij. Memores eſtote u
xoris loth. Luc. ix. Nemo mit
tēs manū ad aratrū ⁊ reſpici
ens retro: apt° ē reg° dī. Filij
iſrl' de maib° pharaōis libera
ti: p traſitu mar rub° nō rediēt
i egyptū: ſ; de ſua liberatiōe
exultāt: ⁊ laudāt creatorē
ſuū. Exodi. xiiij. O q° fatue
egiſſet: ſi i egiptū rediſſet. Geñ.
xxvj. Ne deſcēdas i egiptū. Ma
gi diuinit° edocti: ad herodē nō
redierūt ſaluatoris hoſtē. Sic
timēdū ē ei q̄ p̄pā ſalutē deſi
derat redire ad mūdū: ū ſatha
nas ad uſari° ſalutis regt: et
hitar i eo ſuiētes ei°. Apc. ij.
Scio ū hitas ū ſedes ē ſathāe.

De hijs que ualēt ad ſtabilimentum religioſi. Cap. xij.

Quatuō mltū ualere poſſūt:
ad ſtabilitatē nouitij i reli
gione. P̄mū ē timor ofuſiōis:
ſcdm timor pīcli: t̄tiū amor
ſalutis: q̄rtū ē ſpes ad ītorij.
Circa p̄mū notādū ē: q° ra
ro ē redit° ad ſeclm ſiñ ofuſi
one. Vix ē ē q̄n rediēs i car
rat notā leuitatis ⁊ uecordie:
timiditatis ul alie iniq̄tatis.
Leuitati aſcribit: q; icepit fa
cē qd nō potuit ofumar. Cū
leuitate ⁊ notat de fatuita
te: que leuitatē comitatur.

Ecc. xxvij. Stultus ut lu
na mutat. Sen. Stultitia
e cui nich[il] ostat: nich[il] diu
placet. Stulti q[uo]d no[n] h[abe]nt
cupiu[n]t: q[uo]d h[abe]nt fastidiunt.
E contrario e de sapiete. Sen.
Quid sapientia. Semp idem uel
le: atq[ue] nolle. No[n] pot cuiq[ue]
semp idem placere: n[isi] rectu[m]. Sa
pienta[m] no[n] uicit malitia. Sap
vij. No[n] eici malitia teptati
onis: sapiete de claustr[o] p[er] u.
iij. Stabiliuit celos p[ru]dentia
i. p[er] ea[m] uiri celestes stabili
unt. Non e sin ignominia:
cu[m] pugil fugit ext[ra] locu[m] certa
minis uict[us] e reputat. Lo
cus certaminis: claustrum
e. Du[m] i[n] claustr[o] manet ali
quis: adhuc spes habetur
de ei[us] uictoria: et si ipse alis a
liqua[n] ei p[re]ualeat. Na[m] uicto
res a uicto superari sepe uide[n]t
Ecc. x. Sp[irit]us. s. i[n] mundus.
potestate[m] h[abe]ns. s. i[n] filios dif
fidentie. ascenderit sup te. s. p[er]
ua suggerendo: locu[m] tuu[m]. s.
locu[m] uirtuti. ne dimiseris. s.
ei. q[uia] curatio. s. penitentie: ces
sare faciet pecca maxi[m]a. i.
ip[s]os actus peccatoru[m]. No[n] e sin
confusio[n]e cu[m] aliquis solus fug[it]
d[e] p[re]lio: aliis remanentib[us] pug[na]
tib[us] et uincentib[us]. Baro aliquis
claustru[m] deserit: q[ui] no[n] p[ri]us de
u[m] deseruerit: et ab eo desertus
sit. Solet seq[ui] recessu[m] a d[e]o
timor irrationalis. ps. Tre
pidauert[un]t u[bi] no[n] erat timor.
Huit caym p[ost] pecc[atu]m caput
tremulu[m]. Co[m]minat[ur] e tremo
re illu[m] d[eu]s iudeis: si ab eo re
cederent. Leuit. xxvij. Ter
rebit eos sonit[us] folij uola[n]
tis. et ita fugient q[uasi] gladi
u[m]. p[ro]u. xxviij. Fugit impi[us]
nemine p[er]sequente. Nota[n]
du[m] etia[m] q[uod] q[ui] de religio[n]e redit
ad secl[u]m: q[uod] aliqua[m] iniqui
tate[m] hubuerit: que eu[m] q[ui]e
scere no[n] p[er]misit. Sic puncto
nes muscar[um] et spinar[um] iu
mentu[m] discurrere faciu[n]t: sic
punctio[n]es uitior[um] a[n]i[m]u[m] i[n]stabi
le[m] reddu[n]t. Tren. j. Peccato
peccauit ier[usale]m. p[ro]pt[er]ea i[n]stabilis
fc[t]a e. Cor impij q[uasi] mare fer
uens: q[uo]d q[ui]escere no[n] pot. Sp[iritu]s
ro[n]nalis qui nobilis e: i[n] lec
to sordide o[bli]cate no[n] q[ui]escat.

Ideo q̃ religionẽ ĩtrat debet
facẽ ↄfeſſionẽ gñalẽ. ⁊ ex
dauid lauarẽ ꝑ ſigulas noc
tes lectũ ſuũ: ut ĩ eo cũ do
q̃ſcerẽ poſſit: ⁊ ſic ſtabilis
eẽ poterit. Job. xj. Si iniquita
tẽ que ẽ ĩ manu tua abſtule
ris a te / ⁊ nõ ꝑmanſerit ĩ tab
naclo tuo ĩ iuſticia: tũc leua
re potis faciẽ tuã abſq; ma
cula: ⁊ eris ſtabilis. ¶ Timõ
ꝑicli multũ ualet ad ſtabili
endũ nouitiũ ĩ religione. Mũ
dus igr̃ ĩ ſcẽnali ſucceſſus ẽ.
Igr̃. ſ. ire / cupiditatis: ⁊ lu
xurie. Cũ idignatiõe repel
lenda eẽt teptatio: qua ſu
adet dyabolus reditũ ad ſecl'z.
Ber. Domꝰ ardet / ⁊ igis ĩſtat
a tergo: ⁊ tu mones de muro
nõ egredi / ul' iã egreſſũ regredi.
Perditiõis filiꝰ eẽ uidetr / q̃
iaz ẽ ĩ loco ſalutis: ad locuz
ꝑicli redijt. Jo. xbij. Nemo
ꝑijt ex eis: niſi filiꝰ ꝑditiõis.
Talis ꝑiclm ſuũ amare ui
detr: unde nõ ẽ mirũ ſi ĩ illo
ꝑeat. Ecc. iij. Qui amat ꝑi
clm ĩ illo ꝑibit. Timõ huiꝰ ſe
culi ẽ q̃ſi clauis ↄfigens car

nalẽ affectũ: ne eo ſtimulã
te nouitiꝰ redeat ad ſeculuz.
ps. Cõfige timore tuo carnes
meas: a iudicijs ẽ tuis timui.
Quaſi pondꝰ ↄprimẽdo retinẽs:
ſic aſſeres lapidũ ponderoſita
te retinẽtr ĩ tectis domoꝝ. Ecc.
xxbij. Si nõ ĩ timore ĩſtanter
te tenueris: cito ſubuertet̃ do
tua. ¶ Spes ⁊ multũ ualet
ad ſtabiendũ nouitiũ. Est
ẽ q̃ĩ anchora ↄ ſꝰ uaſe uehemẽtia
tẽpeſtatis: ne a deo euellatr ⁊
ad ſeclm reuitr. Aug. Noli
abrũpi ab archa: an q̃ ĩtres
portũ. Fluctuat nauis ĩ an
choris: ſz nõ longe a t̃ra ꝑi
citr. Conatr dyabolus deicerẽ
nouitiũ ĩ diffidẽtiã ul' deſpera
tiõez ↄtinuitate ul' uehemẽtia
tẽptatiõis: ul' diuturnitate clau
ſtralis laboris. Sz diuturni
tati laboris oppõnẽdũ ẽ: et
nitas mercedis. Aug. Labor
t̃ret: uide mercedẽ. Diuturni
tas q̃dã m̃ facĩ ut leuiꝰ ſuſti
neatr labor: rõne ↄſuetudĩs:
q̃ diuturnitã ſeq̃tr. Sap. Ob
tima fori eligẽda ẽ: quã io
cũdã aſſuetudo reddet. Ve

hemẽte ul' otinuitati tẽpta
tiois resistit: spes diuini ad
iutorij. ps. Dñe ptecto ute
mẽ a q̄ tpidabo. Vehementia
enim tẽptationis ē occasio ut
facil' sustineat̃: q2 ad facit
ũ gr̃a augeat̃. j. cor. x. Fide
lis ē dñs q̄ nõ pmittet uos
tẽptari ult̃ id qđ potestis: s3
faciet cũ tẽptatiõe ⁊ puentũ
.i. gr̃e augmẽtũ: ut possitis su
stinẽ. Fiducia ⁊ habenda est
i suffragijs scõz: ⁊ adiutorio
fr̃uz. Et notãdũ q' dñs iuuat
suos suos: sm q' ipi spẽ hñt
i ipo. Quaten' i bonis dñj fidu
ne pẽxe põrexẽis: caten' possite
bis. ps. Sperantes aũt i dño:
mĩa circũdabit. Jerẽ. xvij. Bñdic
t' uir q̄ ofidit i dño. Et subdit̃.
Erit q̄i lig̃ quod plãtat̃ sup
aq̄s: ⁊ nõ timebit cũ uenerit
estus: .s. uehemẽtis tẽptatiõis.
Ecc. xj. Confide i dño: ⁊ mane i
loco tuo. Facile ē i oclis di hõiẽ
stabilire .i. ditar̃ paupẽ. Amõ
pẽx salutis mltũ ualet ad stabi
limẽtũ nouitij: sicut radicatõ ar
boris ad ei' stabilitatẽ. Ecc. x
xiiij. Radicauj i poplo honori
ficato. Popul' honorificat' est
cet' filioz di: i q̄ aliq̄s radica
t' cũ expulso amore secli: ⁊
ōuat̃ amõ di ⁊ sui ⁊ pximj.
Amõ secli expellit̃: cũ diuitie
delitie ⁊ honores mũdi otẽp
nũt̃. Ad otẽptũ diuitiaz pti
net uotũ paupertatis: ad otẽp
tũ delitiaz uotũ otinẽtie: ad o
tẽptũ honoz humilitas obediẽ
tie. Nõ i ōuat̃ amõ uer': n
expellat̃ amõ uan'. Aug̃. sup
epl̃a Jo. Si mũdi amõ ihabitet:
nõ ē q̄ di amor itret. Sap.
iiij. Adulterine plãtatões ⁊c:
q̄bi di. Jac. iiij. Adulteri nescitis:
q2 amicitia hui' mũdi inimica
ē dño: ⁊ ē. Amor di amõ scẽe so
cietatis ⁊ amor pẽx salutis: ml'
tũ ualẽt ad stabilitatẽ nouitij.
Nã funicl's triplex: difficile rũ
pit̃. Ecc. iiij. Amore salua
toris debet ẽẽ affix' ẽẽ religiois:
q̄ ad religionẽ uenit. Clauo nr̃i
amoris xp̃s poti' fuit affixus
cruci sue: q̄ clauis ferreis.
Nã hostiũ sepulcri: xp̃m nõ
potuit i eo retinẽ. Sic n̄ cla
ui ferrei eũ i cce tenuissent
i uitũ: s3 clauo nr̃i amoris

ubi tenebatur. Sic amor Christi nouitium in religione debet tenere. Amor etiam sancte societatis debet eum retinere. Ps. Ecce quam bonum et quam iocundum: habitare fratres in unum. Prou. xviij. Frater qui iuuatur a fratre: quasi ciuitas firma. Debilis qui pugnat cum forti: uelle superari uidetur si potius eligat esse inter eos qui nocent: quam inter eos qui adiutorium prebent. Amor etiam proprie salutis debet eum retinere. Amor iste debet esse magnus in homine: cum in brutis tantus esse uideatur. Ex amore salutis esse uidetur: quod ouis lupum naturaliter fugit. Et canis si in aquam ceciderit: natando ad litus tendit. Item auis sagaciter cauet laqueum: et declinat lapidis ictum. Et si inciderit in laqueum: ad sui liberationem conatur. Quis putet hoc rationem non posse in homine: quod natura potest in uolucre. Ad idem debet mouere amor quem habet ad sanitatem corporis. Aug. Cum gaudio debet facere immortalis futurus: quod faceret pro differenda morte moriturus. Item ad hoc incitat amor: quem deus et angeli habent ad salutem nostram. B. Quid est homo quia memor es eius: aut filius hominis quia reputas eum. Denique mittis ei unguentum tuum: et mittis spiritum tuum: promittis uultum tuum: et nequid ad opera sollicitudinis nostre uacet in celestibus: et illos bonos spiritus propter nos mittis in ministerium. Omnes enim sunt administratorii spiritus in ministerium missi: propter eos qui hereditatem capiunt salutis. Heb. j.

Maxime ad stabilitatem ualet gratia. Unde legitur de spiritu: quod sit stabilis. Sap. vij. et Heb. ultimo. Optimum est gratia stabilire cor. Sicut terra si humor defuerit in puluerem redigitur et a uento dispergitur: et corpus recedente ab eo spiritu cinis efficitur: sic si gratia spiritus sancti defuerit: nouitius ad modum pulueris fit instabilis. Ps. Non sic impii non sic: sed tamquam puluis quem proicit uentus a facie terre. Ideo frequenter debet inuocare spiritum sanctum: qui confirmet quod operatus est. Amen.

Item ualet ad hoc uirtus specialis humilitatis. s. Spernere mundum, spernere nullum, spernere sese. nota

Sperne se sperni quatuor ista docent. De qui intrat religionem nichil habere mundi debet. Cauendum est omnino habere. c. xiij.

Cauendum est omnino illi qui mundo relicto ad religionem uenit: ne aliquid mundi retineat. Primo ut deus totum eum habeat. Secundo ne maxima pro modicis amittat. Tertio ut pacem cordis habere ualeat. ¶ Qui aliquid mundi retinet: princeps huius mundi aliquid in eo habet: et non est totus dei. Vult Christus principem huius mundi nichil habere in seruis suis: sicut et in ipso nichil habuit. Io. xiiij. Venit enim princeps huius mundi: et in me non habet quicquam. Mt. vj. Nemo potest duobus dominis seruire. Christus seruis sufficientissimus est: et protector et prouisor et remunerator. Nimis est cupidus cui non sufficit deus. Non sentit de domino in bonitate: qui credit quod ipse uel non uelit: uel non possit prouidere seruis suis. Recreationem ei facit qui in parte dyabolo seruit: timens ne si deo totaliter seruiret: necessaria habere non posset. Ieronimus. Non habet Christus unde alat pauperes suos: Valde fatue agit: qui pro deo mundum relinquit: quia aliquid retinet pro quo deum amittit. Ipse similis est homini negotiatori querenti bonas margaritas: qui inuenta una preciosa margarita uendidit omnia que habet et emit eam: eam uero emptam ex omnibus conculcat: et pro nichilo dat. Ad cumulum et fatuitatis facit: qui cotidie ieiuniis uigiliis et orationibus non cessat eam emere: cum tamen in tali statu non possit eam acquirere. ¶ Cum deus eum de naufragio seculi eripuerit et quasi in loco tuto scilicet in naui religionis posuerit: ipse furtiue in nauim aquam ponit: in qua se submergit. De illo uidetur posse dici sicut dixerunt barbari de paulo a naufragio maris liberato: cum manui eius uipera adhesisset. Utique homo iste homicida est: qui cum euaserit de mari ultio diuina non sinit eum uiuere. Act. xxviij. Talis de loco salutis facit locum perditionis. Cum iam sit mortuus timet iam fame mori: nisi proprium aliquid habuerit.

Iux verbum. Senec. Monstri similis est avaritie vel cupiditati hominis iam mortuus: cui unum est optandum et querendum scilicet vitam eternam. Col. iij. Mortui estis: et vita vestra abscondita est cum christo in deo. Cum feneratori abbati arsenio reliquisset magnam hereditatem et delatum fuisset ad eum testamentum: ipse ait. Ego prius mortuus sum quam ille. quomodo modo me fecit heredem. Et remisit testamentum nichil accipiens. Qui ad religionem venit pacem non habet si aliquid mundi retinet: sicut nec ille qui in sinu suo spinas abscondit. Senec. Puta quod cor tuum lacerat. Quod si aliter extrahi negueret: cor ipsum cum eis evellendum erit. Quidam frater renuntians seculo et sua dans pauperibus venit ad abbatem antonium: quedam tamen sibi retinuit. Et cum hoc comperisset antonius: dixit ei. Si vis monachus esse: vade compara tibi carnes et impone corpori tuo nudo: et veni ad me. Qui cum hoc fecisset: tam canes quam aves comedere per eius corpus carnes rapiendas: denti-

Nota

bus et unguibus dilacerauerunt. Et sic dilaceratus: venit ad antonium. Cui antonius ait. Quicumque renunciauerit seculo et vult ad huc habere peccuniam: sic a demonibus laceratur. De hijs que debet religiosus relinquere. C. xiiij.

Omnia debet religiosus qui ad religionem venit relinquere. Math. xix. Ecce nos reliquimus omnia. Ber. Omnia reliquerunt apostoli: non tantum possessiones: sed et cupiditates et eas maxime. Plus est mundi concupiscentia quam substantia necesse. Et hec fugienda est civitas cum precipue est: quia vix aut numquam absque amore valent possideri. Limosa siquidem est et gluctinosa nimis non solum extrinsecus sed et intrinsecus substantia nostra que mereri non potest: et facile cor humanum omnibus que contractat adheret. Religiosus si habuerit proprium: non habebit deum. Aug. Ego per avaritiam meam nolo te amittere volui sed volui tecum possidere mendatium et te amisi: quia dedignaris cum mendatio possideri. Relinquere debet religiosus non solum sua: sed et suos et

se ipm. De pmo dr luc. xiiij.
Ois ex uob qui no renuntia
uerit oib; que possidet: no
pot meus ee discipulus.
De sc'o m. x. Qui amat pa
tre aut matre plus q me: no e me dignus.
De iij. m. xvj. Si qs uult
uenire post me: abneget
semetipm. Semet ipm
abnegat. qui semet ipm
qntu in exuit ppiu sensu
et ppa uoluntate deponendo:
et xpi sensu et uoluntate as
sumendo: sic fecerat paulus
q dicebat. Viuo aut ia no
ego: uiuit u'o i me xps. Gal.
ij. Ille se abnegat: qui se
suu no reputat: s; xpi ad
cui uoluntate uult opari.
ij. cor. v. P oib; xps mor
tuus e. ut q uiuut ia non
si uiuat: s; ei q p eis mor
tuus e. B. Cui uisti m iu
dedu: q ei qui si no more
ret no uiueret: iste sibi ue
dicat uitaz maz: q p mia
posuit sua. Jero. perfect'
xpi s'uus nich pter xpm
ht: aut si pt xpm ht p
fectus no e. ¶ Cauendu

e ei q ad religione uenit:
ne sub habitu regulari: de
cultet aiu seculare. B. Ac
tende solert qd diligas qd ue
metuas: unde gaudeas aut
contristeris: et sub habitu religiois
aiu secularem: sub pannis reli
giois inuenies co'puctu. Et
sbdit. Conutatur amor tuus
ut nich oio diligas n dnm.
aut certe p dnm. Conutatur
et ad ipm timor tuus: q pu
sus e timor ois q metus
aliqd pt eu: et no p eu. Sic
et gaudiu tuu et tristicia eq
conuertatur ad eu: hec aut ita fi
at: ut no n s'm eu doleas
aut leteris. Furata e rachel
ydola laban. Gen. xxxj. P
dolu religiosi e ois res tmi
poria que i amore ei: do ul'
ppoit ul' eqt. Scrutabit xps
uit religiosu: s; ei scrutini
u mltu e difficili scrutinio
laban. Scrutabit e no exte
riora: s; etia interiora. Soph. j.
Scrutabor ierl'm i lucernis. No
solu i lucerna: q no solu i te
riora scrutabit: s; et abscon
dita cordiu. P u. xxviij. Sapi

ens s' uiuet ut diues, ppe
tari. s. q̄ diuitias furtiue hẽt
i religione. S; paup p̃cens:
scrutabit eũ xps. s. Qd fur
tũ ppetarij ualde sit detestabi

V Alde detestabile. Ca. xv.
le ẽ furtũ ppetarij: q2 fur
tũ cõmictit i t̃ bonos: qd ca
uebat i t̃ malos. furtũ cõmic
tit i loco sac̃: qd cauebat in
seclo. furtũ i cõmictit religi
osus: ũ timet illud cõmictẽ
scelerat'. Hoc peccãn multũ of
fendit dñm: & mag' çelũ dz
hẽr q̄ religionj p̃e: & ẽ cõg
gatio sic ostẽsũ ẽ. Josue. vij.
In peccõ nachor q̄ ã dñj phi
bitione: de anathemate ieri
cho retinuit furtiue. Pro q̄
dñs nõ solũ illi s; & pplo se of
fensũ ondit: nec placari po
tuit: donẽ reus furti illi' a po
pulo lapidat' fuit. Idẽ ondi
sũ ẽ tpẽ grẽ i anania & saphi
ra: quj morte subbitanea de
asi sut. cũ illud q̄d debebat
ẽẽ cõmuñe: furtiz s' appropias
sent. Act. v. Idẽ ondũ est
tpẽ btĩ gregorij: ut i dyalogo
ei' hẽt. Quidã frat' i ei' mo
nasterio q̄ medic' erat i i fir
mitate posit': tres aureos de
caltos quos hẽbat morti ppi
q' frĩ s' siuẽti reuelauit: qd
frib; celari nõ potuit. Et psẽ
tãtes ei' oĩa medicamĩta: coscẽ
tres aureos i uenũt i medi
camie absconsos. Qd cũ nuc
tiatũ eẽt btõ gregorio: noluit
pãcẽ: dn & i firmũ & mortuũ
puniret. In i firmitate subtx̃
uisitatioẽz fratrm: & i morte no
luit corp' ei' poni cũ corpibus
fratrm: et tres aureos uolu
it cũ eo sepeliri: oib; fribus
simil' clamãtib'. Pecunia tua:
tecũ sit i pditioẽ. Ex quo hys
quj p̃st uolẽs ondẽr q̃tum
çeluz ã hoc peccãn debeat hẽr.
Hoc peccãn fudamĩtũ religio
nis destruit: s. paupertatem
sps. Quã saluator legẽ no
uã tradẽs: p' cõmidauit. M. v.
Beati paupes spu: qm ipor
ẽ reg' celor. Incipit scd'

I A parte p' Liber.
cedenti ostensũ ẽ quõ
ille quj mũdũ reliqt
et ad religionẽ ueĩt: debeat
se hẽr ad mũdũ. In hac par

de ostendendū ē: q̃m se de
beat hēc ad corp' suū. Et
p' dicet' de disciplina mor
necessaria: Ideo de hys que
ualēt ad optinēdū disci
plinā. Ratio de p̃tib' disci
pline. Circa p̃mū q̃tuor
ostēdent'. Primo q' corp'
nr̃m ē disciplinabile: Ideo
q' circa cōp' nouiti discipli
na debet ēē: Ratio nom̃ disci
pline distiguit' ⁊ eligit': q̃r
to disciplina ōmōdabit'. Qd
cōpus nr̃m sit disciplina

bile. C. p̃m.

Inimicatur
mūdus dō ⁊ s̄uus eius:
s̄m illud Jo. xv. Si mūdus
uos odit: scitote q' me p̃o
rē uob' odio habuit. Cōp'
etiā inimicat' ad ū̃suz. Gal.
v. Caro ocupiscit ad ū̃suz
sp̃uz. Hostes isti dissimiles
sūt. Inimicitie ē mūdi sūt
īplicabiles: ⁊ h̃t mūdus
pugnatores īnumerabiles:
io expedit s̄uus dī: hostē
istuz fugē. Aliū ū hostem
.s. cōpus qd̄ n̄ possūt fugē
nec fugar' nec licet eis il
lud pimē: necesse h̃nt il

lud ocaisfere q̃a alligatu
ē sp̃ui: ⁊ di ordinatione
debent eis necessaria p̃ui
dē. Sz diligēti studio ⁊ la
bore ille q̃ ē ī religione ad
hoc debet ītendē: ut huc
hostē ī suū disciplinatū ⁊
fidelē possit ouiēē. Et nō dūū
q' cōp' ad suiendū datum
ē sp̃ui. Rebellatio corpis
ad spm̄ nō fuit ab initio:
sz ex uitio. Uñ pōt cōpus
ī sp̃us suitute redigi. Redi
gendo uō ī p̃ncipio ē mole
stia ⁊ difficultas: sz adiuto
rio diuine grē ⁊ longa o
suetudie: efficit' ut sit s'
iocūditas. Uñ sup illud. Mt.
xi. Jugū ē mūz suaue est.
Dic glo. Quō iugū x̄ sua
ue ē. cū dicat' arta ē uia
q̃ duc ad uitā: Sz angusta
ē q' nō n̄ ab angusto īa
pit' initio: p̃cessu uō t̃pis
ī effabili delectatiōis dul
cedie dilatat'. Et ī libro
de uita solitaria distiguit. iiiᵒʳ.
ta gña hoīuz: ex q̃b' ostat
oīs status religionis: s.
īcipientes p̃ficientes: ⁊ p

fecta. In statu u° insipientium tres gradus distinguuntur. In conversione insipientis initium boni est: perfecta obedientia. Profectus insipientis est: subicere corpus suum et in servitutem redigere. Perfectio eius est: usum boni per consuetudinem utilisse in delectationem. In eodem. Exorbitata namque per peccatum et a consuetudinis sue rectitudine exorbitans: si ad dominum fuerit conversa recuperat cito per merita timoris et amoris quem habet ad dominum: quam amiserat possidet. s. animam a deo avulsa. Et ubi ceperit spiritus reformari ad ymaginem conditoris sui: mox et reflorescentes caro ex vetustate sua incipit reformari spiritui. Namque et circa sensum incipit eam delectare quicquid delectat spiritum. In eodem. Facillimum et delectabile esset ad vivendum amoris conditori ... nam vivere: si insania nostra nos permitteret: qua sanata: statim natura naturalibus arrideret. Quod cura novitii primo circa disciplinam corporis debet esse. C. ij.

Novitii cura primo debet circa corpus et exteriores hominis compositionem: sicut deus corpus ade primo formavit: post ea in faciem eius spiraculum vite inspiravit. Et sicut in utero matris corpus primo formatur: et post ea rationalis spiritus ei infunditur: sic in formatione et discipline corporis: primo debet intendere qui novitius est in religione. j. cor. xv. Non prius quod spirituale: sed quod animale: deinde quod spirituale. Novo militi xpi imminet forte bellum: unde necessarium est habere equum bene exercitum: non lentum vel effrenum, vel umbrosum vel aliter vitiosum: sed sessori suo obedientem: laboris estum et onus et passionem patientem: strepitum tamen non timentem. Pro. u. xxj. Equus paratur ad diem belli: deus autem salutem tribuet. Non est enim negligenda spiritui cura corporis sui: per quod et in statu culpe differt ab angelo malo. Rationalis est spiritus reconciliabilis est deo per penitentiam: dum est unitus carni. Gen. vj. Non permanebit in homine spiritus meus in eternum: quia caro est. In illa so-

la. s. carne ē ei locus suscep tibilis p̄me grē: ī illa sola ē ei locus merēdi. Quot modis dr̄ disciplina. C. iij.

Notādū q̄ nomē discipli ne: mltis modis disti guit̄ ⁊ accipit̄. Uno m̄ dr̄ disciplina: q̄rūcūq; rer sci ētia. Et differt a doctrīa in hoc: q̄ doctrīa dic̄ eā ī cparatiōē ad docentē: disciplina ī cparatiōē ad discētē. Alio m̄ disciplina ē pars iustitie: q̄ reddit̄ quod debet̄ iferiori: sic obia ē pars iustitie qua red dit̄ quod debet̄ supiori. Sic disciplina ē desideriū corrigē di iferiores: ⁊ uidet̄ idē ē ē quod zelus. De quo Aug̃ sup illud ps. zelus domꝰ tue comedit me. Bonꝰ zelus fer uor aīe quo mēs abiecto ti more humano: p defensiōē ueritatis accēdit̄: q̄ quelibet praua que uiderit corrigē satagit: ⁊ si neq̄t tolerat ⁊ gemit. Aliqñ dr̄ disci plina. id quod adhibet̄ ad cō rectionē aliquoꝶ: sic accipi tur. heb. xij. Fili mi noli ne gligē disciplinā. In coīc. In disciplina pseuerate. Quar to m̄ dr̄ disciplina effectus discipline supte. ij. ⁊ iij. m̄: sic ē eā uidet̄ sētire ciprianꝰ dicēs. Disciplina ē moꝶ or dinata correctio: ⁊ maioꝶ p cedentiū priū regulaꝶ obs uātia. Disciplina ista id ē uidet̄ ē ē q̄ modestia: de q̄ dic̄ phyꝰ: auꝰ ē decorē seu decentiā suare ī exterioꝶ cōū sasioē. Et ē decor iste: respec tu aspectu hoīū. Ad cognoscē dū ū, utrū aliq̄d sit decoꝶ seu decēs ul nō attendēdū ē: an sit natur̄ csentaneū: ⁊ an sit psone dignū q̄ hec agit: ul cū q̄ hec agit̄. Attē dēdū ē ēt ad cgruētiā tp̄is ul loci. Decoꝶ ē ī hoīe: quod ē csētaneū excellenti nature hoīs. Itē aliq̄d ē ī decēs rōne tēporis: sm illud ecc. xx. Ex ore fatui rep̄babit̄ parabola: q̄ nō dic̄ eā ī tēpore suo. Ra tiōē ēt loci aliq̄d īdecēs ē: ut qñ ī sc̄o loco aliq̄d fit īdecēt: quod alibi fieret decēt. Com datio discipline. Cap. iiij.

Scq̄t

Sequitur de commendatione disciplinae: quam hugo de sancto victore commendat hiis verbis. Disciplina est compes omnium cupiditatum malorum desideriorum carcer: frenum lasciviae: elationis iugum: vinculum iracundiae que domat intemperantiam/ levitatem ligat: et omnes inordinatos motus mentis atque illicitos appetitus suffocat. Sic igitur extinguitur cum premitur et flamma exire non permittitur: sic mentis inordinatio que suffocatur: cum per disciplinae custodiam motus eius foras exire non sinitur. Destruitur vis naturalis cum domini est quod in operationem non exit: ut visus amittitur in tenebris. Similiter virtus consuetudinis deficit: si in operationem non exeat. Ex operibus vero suis conservatur: roboratur et augetur. Sic vitia cum deficiunt: cum ab operibus exterioribus per disciplinam refrenantur. Ad commendationem etiam disciplinae valere potest si ostendatur quantum ipsa virum religiosum decet: et quantum ei expediat. ¶ Item quantum eius defectus in viro religioso indecens existat: quantum ipsi et proximo nocet. ¶ Circa primum notandum quod per disciplinam corpus humanum brutalem similitudinem exuit. ps. Homo cum in honore esset non intellexit: comparatus est iumentis insipientibus et similis factus est illis. Bernardus. Puto iumenta dicerent: si loqui fas esset. Ecce adam quasi unus ex nobis factus est. Ieronimus. Qui per carnem ambulant in ventrem et libidines proni: quasi irrationabilia iumenta reputantur. Homo ex corruptione nature: pronitatem brutalem habet ad delectabilia carnis. Gen. viij. Sensus est et delectatio humani cordis: in malum prona sunt ab adolescentia sua. Hec pronitas in decens est: in corpore humano. Aliter enim se debet habere corpus quod regit spiritus rationalis: quam id quod regit solus spiritus brutalis. Aliter enim se debet habere corpus quod regit spiritus sanctus: quam id quod regit in aliis disciplina. ¶ Disciplina corpus humanum ad statum innocentie reducit: dum illud subiectum et obediens spiritui reddit. Sic corpus aliter dispositum congruit spiritui tam in statu glorie quam in statu gratie: sic corpus aliter dispositum congruit tam in statu gratie: quam in statu solius nature corrupte. Disciplina est corporis

honestas: honoris et status.
Hic corpus humanum honorem magnum:
ac propter spiritum qui est ei sociatus. Ex hac
est societate honorem maiorem
expectat: et maximum hono
rem in xpo: propter quem spiritum cui asso
ciatum est suscepit. Assotiatum
est enim diuinitati: et iam glori
ficato spiritu creato ex nobilis
simo. Ideo ualde decens est ut in
honore se custodiat: et contemp
nendo non faciat spiritum in glori
osum: ei qui illud fecit tam gloriosum.
Cum corpus humanum sit habitatio
in qua deus habitat cum spiritu racional
li: decet eam decoram esse et sanctam.
.j. cor. vj. Nescitis quia membra uestra
templum spiritus sancti sunt qui in uobis est. psalmus.
Domine dilexi decorem domus tue.
Item domum tuam decet sanctitudo:
in longitudine dierum. Sicut congratula
tur spiritus malus in sordibus suis
ut in saul qui eum exagitabat: sic
et deus in sordibus eius congaudet. Corpus
disciplinatum inhabitat spiritus sanctus
disciplinae amator: quia spiritus di
sciplinae dicitur. sap. j. Circa .iij.
notandum: quod disciplina uiro re
ligioso ualde est utilis. Hostem
enim multum potentem ad nocen
dum conuertit in utilem. Significat pusi
tatis est: quod corpus nocebat spiritui:
quia ita utilis est corpori. Sepa
ratio spiritus a corpore manifestat:
quod ei eius presentia conferat. Si corpus
spiritui inimicatur spiritui multum potest
ei nocere: cum sit ei multum fami
liare cum quo omni tempore et omni lo
co est. Nulla pestis efficacior
est ad nocendum: quam familia
ris inimicus. Eius operatio
nibus cotidie indiget: nec
una die sine illis esse potest.
Unde si sit ei noxie per pro
cessum temporis magnum ualde
est nocumentum: econuerso si sit
spiritui utiles: magnum ualde
lucrum. De solo fructu oris
si bene regeretur: spiritus posset
ditari. prouerbiorum. xij. De fruc
oris sui: unusquisque reple
bitur. Debet spiritus corpus hic
ualde carum: si ei fideliter s
uiat. Ecclesiastici. xxxiij. Si est
tibi seruus fidelis, sit tibi
quasi anima tua: quasi fratrem sic
tracta eum. Nec soli spiritui
disciplina utilis est: sed etiam cor
pori. In libro de uita solitaria
b. Bernardi magis expedit stul
to: quod seruire sapienti. Et iuxta
illud b. Bernardi melius corpori:

q̄ salutē aīe pcurat. Putrē
do ē aīe salutē: putret et
suā. Pcurādo aīe dāpnati
onē: pcurat & suā. Si ſtō
lis soci fueīt ī labore: soci
eīt ī mercede. ¶ Circa. iij.
notādū: q defect disciplie
nalē ī deces ē uiro religio
so. Est ē nuditas: q̄ qbꝫ
maifestat ei turpitudo. Apoc.
xvj. Btūs qui custodit ue
stimēta sua ne nud ambu
let: & uideāt hoies turpitu
diēꝫ ei. Qui nūc nuditatē
hanc nō erubescit: ī futu
ro corā toto mūdo de ea e
rubescet. Naū. iij. Reue
labo pudibūda tua ī facie
tua: & ōndā gētibꝫ nudita
tē tuā & c. Turpitudo spūa
lis: maxīe ē erubescibilis.
Sen. Oīa tollerabilia: pt̄
turpitudiēꝫ crede. Qui ī
nuptijs a rege uis ē nō
hns ueste nuptijs ꝯgruē
tē: ī t ꝯuias huit ꝯfusi
onē: & pena dāpnatiōēꝫ. Mt.
xxij. Sic ī orōnē q̄ nō ht
uestē ōdinatā. i. orōi
ꝯgruētē: sua pūsa ꝯusa
tione alios scādalizans:

ī psēti ht ꝯfusionē: & ī fu
turo habebit dapnationē.
B nō ē disciplīa: spūs qui
nālis ē dns: fit puus co
poris: quod ei ad suiēdū
datū ē. Pu. xix. Nō decet
suū dnari pncipibꝫ. Hec
suit mltū ē spūi igmiosa:
aspa sūptuosa & piclosa.
Ingmiosa ē cū spūs nālr
sit creatura nobilis: cui ꝯ
parati cōp ē creatura ui
lis & debilis. Jero. Nichil
uili q̄ a carne uīci. ¶ A
spa ē: q aspi nich ē humi
li dūꝫ sgit ī altū. In cūcta
seuit: qui cūcta timet. Nō
belua aspior ulla: q̄ sui
rabies ī libera colla furen
tis. Corp ē tāq̄ uilis su
us si dncē uilia ī pat:
ut ī tēdat uns caca defec
tioni ul repletioi. ¶ Sūp
tuosa ē ē suit dne gule:
cui siglis diebꝫ parant ua
ria fercla & mltotiēs plu
ries ī die: d qbꝫ nich re
tinet. Sꝫ pq̄ de illis gusta
ueīt: ī locū turpitudis
transmittit. B. Voluptas
gucturis que tanta ab

hoīe exanimat᷑: uix duoꝝ hꝫ
longitudine digitoꝝ. Nō durā
delectatō illa, nisi q̃tū durat
trāsit᷒ ille p gulā: ꝛ p illo tm̄
situ tot ꝛ tanta dn̄e gule pa
rāt᷑. Periculosa ē hec ſuit.
Corp᷒ ē tāq̄ ſuus maliuol᷒
noxia impetrat: aīā ꝛ mōtē
sp̄s. Circa. iiij. notādū:
q᷒ multū nocet defect᷒ discipli
ne: sic̄ defect᷒ clauſ i uinea.
Velud sepes ē disciplīa: ꝛ ū
hec sepes defic̄: bona auferūt᷑:
ꝛ coluber ifernalis itrat i
ꝛ iſfic̄. Ecc̄a. x. Qui dissipā
sepē: mordebit eū coluber. Mor
det p̄mo morsu culpe: ij. mor
su pene i t̄ne: iij. morsu pene
et̄ne. Itē defect᷒ discipline
nocet religioso: defectū boni
tatis idicādo. Gg. i pastorali.
Qui statū mētis pdidit: foris
ꝛ i cstātia fleuit: atq; exteri
ori mobilitate idicat: q᷒ nul
la itis radice subsistat. Pximo
aūt nocet: q̄ malo ex̄ corrūpit.
Disciplina uiri religiosi dn̄m
glorificat: sic̄ ornat᷑ tēpli ei᷒.
Cor. vj. Glorificate ꝛ porta
te deū i corpore ur̄o. Glō. Aug.
Si nō pcs ē pte: ul' pāce ē
pp dn̄m: q̄ s' fcē de domū: p
ximū edificat: cui ex̄ bonū
mīstrat. Mt̄. v. Sic luceat lux
ur̄a corā hoib; ꝛ c̄. Anglos
bonos letificat q̄b; bonitatē
illoꝝ idicat: q̄ salutē desid̄e
rāt q̄s hn̄t i custodia: ꝛ p q̄
sūt i hac ualle misie. Anglos
malos cōtristat: q̄ spei ꝛ desid̄
rio cōdē. Disciplina religi
osi multū dō placet. Ysaac ū
sensyt flagrantiā filij sui: bn̄
dix ei. Defect᷒ discipline de
ū blasfemat. Sup illud. j. cor.
x. Siue comeditis siue bibitis
siue aliq̄d aliud facitis: oīa
i gliā dei facite. Dic̄ glō aug.
Si modū nē debitū i modera
tōe uoracitatis excedis ꝛ ui
olēta te igurgites: q̄ntalibet
laudes ligua sonet: uita blas
femat. Nō ē bonō regis cele
stis: q᷒ sponsa sua sit iduta
ueste uili. Veste. s. uctū: as
suta ei aliq̄ particlā pāni no
ui. Nō ē talis uestis regiāꝝ:
sꝫ uiliū p̄x.

De hys que ualēt ad optinēdā disciplīā

Cā. v.

Sex sūt q̄ ad optinēdā disciplīā multū ua
lēt. Primū ē doctrina: Sm ē

ex. Tertio freq̄ns ĩspectō o
pū: Quantū ē pudor: Quin
tū obedīa: Sextū pseuerā
tia. Qd ad optinendaz discipli
naz multū ualet doctrina. Ca.

Doctrina ad obtinendā || vj.
disciplinā; multuz ualet:
et multū ē necessariā. Sen. Ci
to nequīa subrep̄: difficile ũ
tus ĩuenta ē: ducē rectoreq̄
desiderat. In artib' minorib' ad
corporale necessitatē ptinenti
nētib;: nō possūt hoīes sine
doctore ēē q̄d cupiūt. Bern.
Quanto mag' doctrina necessaria
ē ad ũtutē disciplīe: B. de ui
ta solitaria de nouitio. Si cal
let ĩ genio: si uiget arte: si p
heminet ĩtellectu: ĩstrumēta
sūt tā uitiorū q̄ ũtutū. Non
g° refugias doceri uti eo ĩ bo
no q̄d et ĩ malo uti pōt: q; p̄pū
ũtutis op' ē. In eod. Doceri
uult ũtus cū humilitate: q̄ri
cū labore: haberi cū amore.
In eod. Primū docend' ē nouiti'
s'm aplica īstitutionē: ut exhi
beat corp' suū hostiā uiuētē:
scāz: dō placētē: rōnabile ob
sequiū suū. Hostia uiuēs dz ēē
corp' ũ mortificēt uitia: et p̄

ucē nā. Gal'. Qui x̄i sūt: cā
nē suā crucifixerūt cū uitijs et
concupiscētijs. Mortuus dz ēē
corp' s' et mūdo: et uiuēs dō. Vi
uēs ē hostia si assit caritas ui
ta aīe: et opū q̄ extra, pcedūt.
Mortua ē hostia ĩ illis: quj
sine caritate ieiunijs et uigi
lijs se affligūt. Hostia scā ē
si macula culpe desit: dō pla
cēs si recta ĩtētio assit: ut
pure p̄p dm̄ fiat. Obsequium
rōnabile ē: cū cauet ne exces
sus fiat. Ro. xij. Oīs uictima
sale salliet. B. ĩ li. de ui. soli.
Sic uigilie et ieiunia et alia h'
mōi ex ĩdiscretiōis uitio sic
agant' ut ul' deficiente spū
ul' languēte corpore spūalia ĩ
pediāt: qui sic ē corpori suo:
tulit boni opis effēm: spūi
affctuz: p̄ximo ex̄: et honorē
dō: sacrilegus ē: et oīuz horz ĩ
dm̄ reus. Necessariū ē ei quj
ĩ religione ē nouus: tāq̄ illi
quj pegrinatiōez mag' ē fac
tur' hic equū qui labori uie
sufficiat: s. corp' suū discipli
natū: qui spūi sit adiumētuz:
nō uie ĩpedimētū. Nō ē ē com
dabile ĩ eq̄ q' ānonā suā nō

ſumit: n̄ in nouitio q de hiſ
que ſ apponūt: ad ſubſtē
tatiōez corporis ſufficiēt nō
accipit. In eodez. Durius trac
tādū ē corp⁹ ne rebellet:
ne inſoleſcat: ſic tn̄ ut ſuū
re ſufficiat: q̄r ad ſuiēdū
ſpūi datū ē. Nec ſic hn̄dū
ē tāq̄ ꝓ eo uiuam⁹: ſz tāq̄
ſine quo uiuē nō poſſum⁹.
Sz legitimā ei⁹ reſolutionē
patient nos expectarē oz: ꝛ
īt'ī que ſūt legitimi federis
obſuarē. In eodez dicē de no
uitio. Docēdū ē ſic hr̄e cor
pus ſuū ſicē egrū cōmēdatū:
cui ꝛ nitbz uolēti inutilia ſt
negāda: utilia ꝛ nolēti ſt
īgerēda. Sic de eo agē ſic
de nō ſuo: ſz ei⁹ a q̄ ꝓcio ma
gno empti ſuz. In eodē. Do
cēdū ē cauē q̄ peccatō ꝓ pplo
dn̄ ꝑ ꝓphaz īꝑerat dicēs. Pro
ieciſti me poſt corp⁹ tuuz. Exo.
xxiij. Itē nitbz cauēdū eſt
ne ꝑ neceſſarijs uitē hui⁹
ul' comodis a ꝓpoſiti recti
tudinē. ul' dignitate nrē: i amo
rē corporis ſuj ſinat ī aliq̄
degenare ſuū. Qd exē ua
let ad optinēdam diſcipli

nam. Capitulum. vij.

Exemplū nitbz ualet
ad obtinēdā diſciplinaz.
Maioris efficatie ē exē
pluz: q̄ uebū. Sen. Lon
gū iter ꝑ ꝓcepta: breue
ꝛ efficax ꝑ exē. B⁹. Effica
tior ē uox opis: q̄ ſmōis.
Vebū oñdit q fieri debe
at: exē oñdit quod fieri
ualeat: ꝛ ad opādū aiāt
ꝛ cōfortat. Vgo de ſcō uic.
In bonis ſimilitudinibꝫ: di
for exp̄ſſa ē. Et idcirco
cū eis ꝑ imitationē imp̄
mim': ad ei⁹ ſimilitudinis
ymaginē nos q̄z ī figuā
mū. Et ſacdū q ſicē cera
n̄ emollita fuerit for nō
recipit: ſic ꝛ hō qdē ꝑ ma
n⁹ actiōis aliene ad for
actiōis nō flectit: n̄ ꝑus
ꝑ huilitatē ab omī actio
nis rigore molliat. Neqz
ē ꝑ exē altius aliqn̄ potit
ī melius ī form̄ri: qui ad
ꝑ clatiōis uitiū ꝛ bona a
liena obpugnat: ꝛ ſua
mala defēdit. Neceſſe ē g
ut ſi bonos ueracit imita
ri uoluz: ꝑ ueraz huilita

tē ad obviā codā nrā ṗpa
rē: q̄tinꝰ uita nrā tardatꝰ
ad nouitatē redeat. q̄nto
ꝑmtū i oīez q̄ꝰ uiderit ui
tutis sp̄ē: ꝑ uolūtariā o
bedientiā se i clinat. ut
tāto altius ei uestigiū bo
nitatis icipiat i herere:
quāto actētius studet bo
na alioꝝ imitari potius
q̄ corripe. Cere liq̄fcē ym
mago sigilli facile ipmi
t̄. Accēdi sūt qui i religi
one sūt ad di amorē ⁊
ad desideriū deponēdi uite
uetustatē/ ⁊ assumēdi uite
nouitatē: ut ex̄ bona ad
eoꝝ iformatiōē ꝑficiant.
Ad accēdendū uō ip̄os: mlˀ
tū ualet ūbū di. ps. Ignitū
eloq̄ū tuū uehemēter.
Itē eloquiū dn̄i i flamauit
eū. ꝑ ū. xxx. Oīs s̄mo dī
clipeus ignitꝰ ē. Clipe
us q̄ defendit a malo:
ignitus q̄ accēdit ad bo
nū. Et sicē ex̄ bonū mlˀ
tū ꝑdē: sic ex̄ malū mlˀ
tū nocet/ maxīe illis in
q̄bꝫ uiuit amor sēcli:
emolliēs eos/ ut defōmi
tatē sēcli facile recipiāt.
Ideo i aliq̄bꝫ claustris disci
plina ꝑfcā nō obsuatur:
q̄ quod doctrina suadet ex̄
dissuadēt. Verbo hoīes di
riguntur ad salutē: manu
ipelluntur ad dapnatiōē. ecc
xxxuij. Unus hedificans
⁊ unus destruēs: quid
pdest illi nisi labor: Qd
ad disciplinā ualet isp̄ec
tio bonoꝝ ꝑborꝝ opū. c. viij.
Multū etiā ualet ad
obtinēdā disciplinā:
si is qui ē i religione co
tidiana discussione cogi
tatiōēs locutiōēs pariter ⁊
fcā sua: apud semetip̄z
examinet: sollicite actē
dēs nō solū quid agat:
sꝫ etiā qua itētione illd
agat. Et freq̄nt cogitās
an q̄d faciēdū ē faciat:
an bono opi malū aliq̄d
āmisceat: an bonū q̄d
agit quāta oporteat di
ligētia impleat: an altiꝰ
bonū ut suū diligat: ⁊
suū malū ut altiꝰ repehē
dat. Per siglos dies: ui
tā suā ad iudiciū uocāt

dz. Mane dz considerare quod egerit p nocte: i uespa quod egerit p die. Siquid ex hys que agenda erant neglexerit aut siquid ex hys que agenda non erant psumpsit: si i alia ope i studys nimia supplantat fuit: excogitare qualr frau de illi futuraz caue possit: iuxta exortationez apli. Semet ipm a dz custodire. Et ut hoc meli facere possit ab alys militu dz oculos auertere: ac pris uitijs bellu hns: rixa n cu alys uitjs declinar. Sap. propriu e stultitie aliena uitia cernere: a sua obliuisci. Dixit do moysi. exo. iiij. Micte manu tua i sinu tuu. Quaz cu misisset i sinu: ptulit lepsa. Retrahe ait manu tu az i sinu tuu. Traxit a ptu lit itez: a erat simil carni reliq. Ille q dns de mai mu di ad religione assupsit ma nu i sinu mittit: qn i corde suo opatioes suas discutit: i qb i pncipio lepra pecca de phendit: sz i inspectioez istaz freqntatio: tande ad puritate opu pucit. Quod ad optine
da disciplina ualet pudor

Ad obtinenda di. c. viij. Disciplina militu a ualet pudor. Phs describens mo destiaz que idem e quod discipli na: ait. Modestia e uirtus q pudor honestatis puram a stabile oparat autorita te. Pudor quidem e pudor tur pitudinis. ul fuga rei inde centis: declinato indecentia i exte riorib efficit ordinationez i inte riorib: que modestia e. Et sic oparat autoritas seu grauitas pura: non hns admixti one sui oppositi: s. uilitatis a instabilitatis. Pudor enim q ea effic: ipaz oseruat. Dz aut pudor honestatis ad differe tia fatui pudoris: quo alia de hoc erubescit: unde glari de buerit. Quod ad optinenda di sciplina ualet obia. Ca. x.

Item ad obtinenda discipli na: obia militu ualet. Qui ad religione uenit dz hre uo luntate bona qua mateia totius religiois: quo pat spuali locu di tenetur: formanda dz offerre. Vi i li de uita solitaria. Quicumq bona uoluntate huit: secu hr

ācedo ad bn̄ uiuendū ei op' ē:
q̄uus bone uolūtati nō sēp
ardi expediat. Sz frenanda
⁊ regenda ē ⁊ maxīe ī incipi
entē: regat scē obiē regla
bonā uolūtatē: illa uō cor
p'. In eodē. Simplicitas ini
tiū aliqd bnīs ī se ip̄a creatu
re di: hec ē uolūtatē simpli
cē ⁊ bonā qā futuū boni oīs
ī fōmē hīt matiā ī p̄mōdio
ɔūsationis sue: auctori suo
offeret eā ɔfirmādā. In eodē
de nouo hoīe di: q' tāq' a si
gulo figmētū lege q̄dā māda
tor: qī maib' alieis faciēd'
ē ⁊ feīnd': ī oī patiētia ī rota
uolubil' obiē. Qual' āt dz eē
ei obiā: idē ondit hijs ūbis
Pfcā obiā ē maxīe ī īcipiē
te ī discēta: hec ē nō discnē
qd l' q'lr p̄apiat'. Sz ad hec
tm̄ nitat: ut fidlr ⁊ huīlr fiat:
q̄d a maiorib' p̄cipit'. Lig'
⁊ sāē boni ⁊ mali ī paradiso:
ɔsuā discriōis ē ī ɔūsatōe re
ligiōis penes pat' spūalē: q
diiudicat oīa ⁊ ip̄e a neīne
iudicat'. Ipi ē discnēr: alioz
ē obedire. Adā gustauit in
malū suū de ligno uetito: e
uet' ab eo q̄ suggeres ait. Qr
p̄cepit uob' ds ut d lig' uite
nō ɔmederetis: Erat discretio
cur p̄ceptū sit: Et addidit
saēbat qz q̄ die ɔmedritis a
p'iet' oculi uri: ⁊ eritis sic dij
Erat qd p̄ceptū sit: q' de fieri
nō sinat. Discreuit: omedit
ī obedieēs factus: de paradiso e
iect' ē. Sic ⁊ nouitiū p̄en
tē ī ɔg'gatiōe durire: ī possi
bile ē. Stult' fiat ut sit sa
piēs: ⁊ hec sit oīs ei discrō:
ut ī hec nlla sit ei discretō.
hec oīs sapīa: ut ī hac p̄te
nlla sit ei. Et nō q' ai ordie
nē corp' debeat spūi obedire:
recti ac tuti sepe obedit in
alto: s. ī aliq̄ uiro spūali q'
ī semetip̄o. Timēdū ē corpori
regim̄ illi sps: q̄ tā freq̄nt'
illd male rexeit. Suspectū
pōt idniū illi sps: qui amo
re nimis ɔiūct' ē corpori.

Qd ad optinēdā disciplinā
ualet p̄seuerātia. Caplm̄. xi.

Perseuerātia ī tali obiā:
p̄milīz ualet ad obtinen
dā disciplīē p̄fectōez. W. ili.
d ui. so. Audiat hec actenus
amic' corporis sui: mancipi

piuz animalis hō: qui iā i apit corpꝰ subdē spūi ⁊ aptarꝫ semetipm ad ea q̄ ōi sūt papiēda: ⁊ ad exu ēdaz fecē pūitutis necessi tatē: ⁊ carnis sue dñatē ꝯsuetudiēz. Se accīgat ne cessitatē: ⁊ ꝯsuetudiēz ꝯ ꝯsuetudiēz: ⁊ affectū sibi i formet ꝯ affectū: donec plene accipiat delectatio nē ꝯ delectatiōēz: ut delec tationib; seculi ac carnis ꝯsilio apli saltē tm̄ eum delectet carerē: q̄ ꝑ eū de lectabat eas hiē. Hec ē ē pfcō hoīs aīmalis i suo statu: ul' nouitij icipiētis. Obediētia pseuerās: nou nū ad pfectionē sanitatis adducat. Remedia crebro mutata nocēt: nāz tur bāt: egrū disteminat. Nā q aliq̄ tēdit: si unā ⁊ rectā tenueit uiā: cito puenient q̄ tēdit: ⁊ itine ris ⁊ laboīs fac̄ finē. Si uē mltas agredit̄ uias errat: nec laboīs aliqñ finē fac̄: q̄ error nō hȝ fiēz. Nō g̊ te mutes ñ

aliud ꝑ alio accipias: sȝ uz ad tminū pfcē sanita tis: medicinalis obiē re medio utere. Et notan dū q pseuerātia q̄ ē ꝯti nuitas boni seu pma nētia i bono diuturnal' final': ē mag̊ efficacie: robur ē addit. Sen. p seuerādū ē: ⁊ assiduo la bore robur addēdū. V' i li. de ui. so. Rustic duros hȝt neruos: fortes lacertos: exercitatō hoc fac̄: sine cū corpore mallescet. Volū tas fac̄ usū: usus exe citū: exercitū uires in oī labore admīstrat. Itē pseuerātia difficilia ⁊ a spa facilia ⁊ suauia fac̄. V'. i eplis. Subito pcedē ti de umbra ad solez: de otio ad laborē: graue cē nit̄ omē quod icapit. Sȝ posq̄ ab hijs dissue scere ⁊ ad alia se pauli sper assuescē cepit: u sus tollit difficultatē i uenitq; facile ē: quod ipossibile añ putauit. Perseuerātia nichil i per

fectũ relīqt. Sen̄. Nō de
ſpero ī durato: nich̄ ē qd
nō ī pugnat ptinax opa
& ītēta: ac diligēs cura.
Uidez debiles mulieres ſe
nilis etatis: pſeuerādo lō
gas pegrinatiōes pficere.
Itē uidez nāz ↄtinuo opan
do ex modica nuce additi
one īpceptibili magnam
arborez pficē: & aquā que
adeo mollis ē: lapidē ual
de durū pſeuerāti pcuſſiōe
excauar. Pſeuerātia ī pſē
ti hoſtē uīcit & ↄſolationē
accipit: ad quā qui nō pſe
uerat: nō pueīt. Apoc. ij.
Uīcenti dabo mānā abſcō
ditū. Nō remiſſus ī futu
rū uitiorū remanet. Pū. xij.
Manus remiſſa: tributis ſ
uiet. Pſeuerātia: ī futuō
coronaz accipiet. cor. ix.
Multi qdē currūt: ſꝫ unus
accipit brauiuz. ſ. pſeuerās.
B. Scias dyā ſoli ſēp pſe
uerātie ī ſydiari: quā ſolā
nouit coronari. Idē. Studē
pſeuerātie: que ſola coro
nat. Criſo. Tolle pſeuerā
tiā: obſequiū mercedē nō h̄t.

Multū ē utilis pſeuerā
tia ī bono ſeu ↄtinuatio bo
ni: fac̄ ē ↄſuetudiēz que
ē altā nā. Et mltū time
da ē noxia pſeuerātia in
malo. Aug. ī li. ↄf. Su
ſpirabā ligat̄ nō ferro ali
eno: ſꝫ mā ferrea uolūtate:
uelle meū tenebat inimi
cus: & īde cathenā m̄ fe
cerat: & ↄſtrixerat me. Q̄ p
pe ex uolūtate puſa fcā ē
libido: & dū ſuit libidī:
fcā ē ↄſuetudo: & dū ↄſu
etudī nō reſiſtit: fcā eſt
neceſſitas. De hoc ſuit dyābo
qui peccat: q ope ſuo ma
lo ſe ligat: & ligatū ſe tē
dit cruciādū. Difficile ↄſue
tudo mala relīqr: cū ſit
qī nā nāz expelles. pū. xxij.
Adoleſcēs iuxta uiā ſuā: etiā
cū ſenuerit nō recedet ab
ea. In ſuſcitatiōe lazari q̄
figurat̄ ē q aſſuetus ē in
peccās: dō fremuit & lacrīma
tꝰ ē: q2 difficile ſgit quē
moles male ↄſuetudīs p̄
mit. Conſuetudo mala ē
uelud langor īuetat̄: q
difficile curat̄. Exo. x. Lan

gor, plixio grauat medicam
Basili. Sic nō p aliqs tēi
sāc ligua matnā: sic uix
lōgā peccādi ɔsuetudiē. Dif
ficile reuocat ad salutē: q̄ ui
ɔsuetudīs t'hit ad dāpnati
onē. Difficile ē retinē equū:
q̄ i cīdauit cursū suū. Sic dif
ficile ē cū corrigē: q̄ assuet ē i
malis. Je. viij. Null' ē q̄ agat
pnīa; sup pccō suo: dicēs.
Quid feci? Sz ōēs suit ad ē
sū suū: q̄ equus cū ipetu suo
uadēs ad pliū. De disciplīne

D isciplīa ɔmdatōe. c. xij.
ē moꝝ ōrdīata ɔceptio:
ꝛ maioꝝ pcedentū paꝝ regu
lis obuatō. Hugo de scō uic.
Disciplīa ē ɔu'satō bona et
honesta: cui parꝝ ē nō ma
lū facē. Sz studet i hijs que
bn agit: p cūcta i repheēsibi
lis apparē. Et hec descēptō
uidet supta ex ub aug di
cens. Ji incessu statu habi
tu ꝛ i oib' motib' urīs: nich
fiat q' ēqꝝ offēdat aspectū:
sꝝ q' urāꝝ decēat scītatē. B.
i eplīs notificat disciplīnā
p effectū hijs ūb. Disciplīa
ɔcupīscē sbmittit: deponit sup
cilia: ɔponit uultū: ligat o
culos: cachinos. i. risū cohi
bet: moderat ligua: gulā
frenat: irā sedat: format
i cessū. Disciplīa uiro religi
oso ē ualde utilis: q̄ dm glo
rificat: pximū hedificat: q̄d
glos letificat: malos ū ɔt
stat. Religios' sine disciplīa
ē uelut aīal excoriatū: qd
a muscas sāguiē sugētib'
molestat: ꝛ cui aspectu ocu
li intuentū offēdunt. Sic re
ligios' idisciplīat: a sāgui
suga i finali sāguinē huma
nū sitiēte molestat: ꝛ hoīes
i eo scādalizāt. Hec aūt di
sciplīa acqrit maxīe p scāꝝ
uerecūdiaꝝ. B. sup. cā. Actio
si q̄ gratī uerecūdia: ī mo
rib' hoīuꝝ depheēdi q̄at. Uere
cūdia oīuꝝ ē ornat' etatuꝝ:
sꝝ ī tēna etate q̄pli' pulcriq'
enitescat. Quid amabili' ue
recūdo adolescēte: Quā pul
cra hec ꝛ q' splēdida gēma i
uultu adolescēt: q' uā ꝛ
mime dubia bona nuctia
spei: bone yndolis i dex. Ob
ita tpi lodij ꝛ oīs tpitudīs fu
gatrix. Jdē. Uerecūdia spi

ritualis glia ē ꝯsac: custo
fame: uite dec: uirtutis se
des: uirtuti p̄mitie: uite la
us: ī sig toti honesti. De
partib disciplīe. Cap. xiij.

Sequit de ptib disciplīe. Ū
go d sco uictor. Quatuor st
ī qb obs'uāda ē disciplīa:
.s. ī habitu: ī gestu: ī locuti
one: ⁊ ī comestione. De ha

Cauēdū ē ꝟ bitu. c. xiiij.
quo di qui ī religiōe est
ne huilitatē uestiū quā
religio req̄rit erubescat:
⁊ uestib male placē q̄rat.
Itē ne ex eis apd hoīes gliā
affectet: ⁊ ne s'm p̄dentiā
carnis corpori suo suauia ꝓ
curet. Ad necessitatē uestē
habeat. Quā. B. determinat:
loqns d illo ūbo actuū. iiij.
Diuidebat sigulis: ꝓ ut op
erat. Hec ē iqt q̄ntū ad idu
mēta: qd ⁊ nuditatē tegeret:
⁊ frig repelleret. Aug. Tibi
uestis pura accedit nō ad
pulcritudinē s; ꝓ necessariū
tegumēti: ne d exq̄sitis ue
stes: altā sp̄ritudinē assuās.
Thi. vj. Habētes alimēta ⁊
qb tegim: his ꝯtēti sum. In

religiōe huilitas uestiū ē
gl'osa: supbia ignominiosa.
Legit aug dixisse d se. Fateor
d p̄tiosa ueste erubesco. Nō
decet hāc ꝓfessiōē: nō decet
hāc amonitiōē: nō decet hec
mēb: nō de te ips canos. Nō
dz s'uus di q̄rere corporale ō
natū q placet mūdo: s; spūa
lē q placeat deo. Aug. Non
affectent uestib placē: s; mo
rib. Cōfusi sūt ē qui p talia
hoib placēt: qm ds sp̄uit
eos. Itē nō dz ex uestib gliā
q̄re. Ecce. xi. In uestitu nō glo
rieris uq. B. Qui gliat de ue
ste simil' ē glanti d cauterio:
q ꝓ peccāo dc ī educt ē us
uestiū. Ab ē gl'osū hoi cū sit
cātiua ualde nobil' hys ōnāi:
q̄a ubiq cātiuis uēdicat. Oīs
glia filie regis ab ītus: dī cē. Or
nat decet aīā tāq dnāz: nō cā
nē ācillā. B. Mag abusio ⁊ ni
mis mag: dnāz ācillari: ⁊ ā
cillā dnari. Supb uult ōnāi
exteri: humil' īteri. B. Fusi
sūt exteri ⁊ d reg di qd ītus nos
ē: relictis ueis ac ꝑhēnib bōis.
foīs q̄rūt uanā ꝯsolatōez de uāi
tatib ⁊ īsanus falsis: ⁊ iā re

ligiois aliq̃ nõ solũ ũtutẽ sũ
sig: sȝ n̄ spẽ; recineȝ. Ecce
ipse hitus nr̄ uidet᷑ qđ ⁊ dolẽs
dico: q̃ hũilitatis solebat ee
ĩsig: a monachis nr̄is te
poib̄ ĩ sig̃ portat᷑ sup. vixi
nr̄is ppũitjs ĩueñ: q̃ uestiri
dignemi. Miles ⁊ monach:
ex eođ pãno ptiũt sibi clai
dẽ ⁊ cucullã. Costãe nõ cãni:
paruida ẽ suauitas. B. xp̄s
qđ molestũ ẽ cãn̄ elegit: il
lud g̃ meli ⁊ mag̃ eligẽdũ
iđẽ. Memto q aspiõ cardus
pãnuȝ fac leniorẽ: ouisato
ocãaȝ. Que sunt rep̄hẽdeda

Est notãđ i habitu. ẽ. xv.
dũ q ĩ hitu mlta possẽ
ẽẽ rep̄hẽsibilia: đ qb; xij.
tãgẽ sufficiat. Pmũ ẽ
nimia p̃tiositas. Sm ẽ ni
mia subtilitas. Tẽtiuȝ
mollities. Quãtũ nimis
nitor. V. ɔpositio i religi
osa. Vj. ĩdecẽs coaptatõ:
q̃ acredit ĩ m portãdi. Vij.
exq̃sita extrãeitas. Viij.
ĩ mũditia. Ix. nimia bre
uitas. X. nimia mag̃tu
do. Xj. supflua uestium
mltitudo. Xij. cũ piculose
acq̃sit᷑ ẽ hit᷑: s. ul' pecc̃o
ei ẽ ẽ ul' pecc̃o alti. Alia
hor tãgit ugo de scõ uic
tore hys ũbis. Amatorẽ
religionũ amar debẽt pl'
uestimẽta uilia q̃ p̃tiosa: pl'
g̃ssa q̃ subtilia. plus aspa
q̃ mollia. plus fusca q̃ ni
tida. plus neglecte q̃ cu
rate ɔpoita: ul' adaptata.
In li. de ui. so. Intẽtũ ĩ ei
omb; suis aũz: mag̃ decẽt
oĩa etiora ĩcũlta ⁊ neglec
ta. Diligẽtia circa uani
tatẽ extiois ornatus: sig̃
ẽ negligẽtie circa iterio
rẽ õnatũ. Nõ tm̃ curaret
corpois cult᷑: n̄ pus neglec
ta fuisset mẽs ĩ cũlta ũtuti
b;. Ornat᷑ corporal': i pedim
tũ ẽ õnat᷑ spual'. De p̃ti
ositate uestiũ dic̃ glo sup
illud luc. xvj. Qui ĩduebat᷑
pũpuã ⁊ bisso. Si cult᷑ p̃ti
osaȝ uestiũ culpa nõ eẽt: ſmo
di nõ tã uigilãt᷑ exp̃mẽt:
q diues purpuã ⁊ bisso ĩ
dut᷑: apđ ĩferos torq̃ret᷑. Gg.
Nemo p̃tiosã uestẽ n̄ ad ĩ
anẽ gliaȝ q̃rit: vȝ ũ hono
rabilioꝛ ceteris uideat᷑. Neđ

uult i ptiosis uestib; indui:
ut a nemine p(er) uideri. Nolebat
apl's mulieres i ueste ptiosa
ornari: quod g(ra)ue facinus e uirus:
Ex peccato capiens cristellu ptio
sum uilib' operit. Exqsitis pz
q' insipiet agit: qui corp' uile
ptiosis induit. Ide. Rex glie i
sacco nre mortalitatis apparere
uoluit. Subtilitatem uestiu
i fratrib; reprehendit. B. hijs u
bis. Querit ad indumentu no quo
utili, s; quod subtili induat:
no quo frig' repellat: s; quo su
pbire cpellat. Non deniq; uite
reglaz quod uili cparari pot: s;
quod uenusti imo uani ostenta
ri. De mollitie uestiu. B.
Mollia i quo indumenta: ai mol
litie indicant. Non decet eos q
ad desertu claustri cfugerit: mol
lia indumenta. Mt. xi. Qui mol
lib; induunt: i domib; regu sunt.
et sup illud. Mr. iij. Ipse iohes
habebat uestimentu de pilis ca
meloz. dic glo. Non decet
hoiem uirilem: hre ueste mu
liebrem. Ierom. Non tenea ue
stis: s; munditia mentis orna
tu fac clari. De nitore
nimio et i munditia dic Sen.

Non splendeat toga: n sordeat.
Ierom. Ornat' et sordes pari m
sunt fugienda: qz alteru deli
cias: alteru gliaz redolet. Ide.
Non affectare sordes n exqsite
delitie: laude pariunt. Et
d' augustino legit'. Uestimenta
ei calciamenta: n nitida ni
miu, n abiecta plimu. Co
lor nalis mag' uidet' cgru
ere uiris religiosis: qz uix
ubu aug. Omis iples mada
tu euangelicu: de duab; tuni
cas det una no hnti. Sufficie
dz hoi mendicanti: colo qui sub
fit oui elemosina dati. De
ueste extranea habet'. Sopho
nie. j. Uisitabo sup oes q
indui st ueste pegrina.
Longitudo uestis nimia est
reprehesibil'. luc. xx. Dno di
cere. Attendite a scribis: qui
uolunt ambulare i stolis. Sto
la e uestis loga: q' frequent
pulueris uane glie delectat.
Cauda uestis sue q' post se
trahit: alijs ere puluere cca
tat. Uestis nimis breuis:
uiru religiosu no decet. De
fectione uestiu. dehonestati st
sui dauid: a dno filioz.

amon. regū. x. ¶ De militum diē supflua uestiū. B. Clamāt nudi clamāt famellici et cōqrūt nob: fame et siti miſabilr ac frigore laborātes. Q̄d ꝯferūt tot mutatoīa: l' extēſa ī ptīcis l' plicata ī mātias. Jac. v. Agite nūc diuites: plorate ululātes: uestimēta uēa a tineis ꝯmesta ſt. ¶ Talar̄ et caudoū ē religioso: ne uestis ſua ſit ſāguinolēta: ſāguine pctā. Jē. ij. Jn alis tuis: īuēt ē ſāguis aīaꝝ paupū. Jlle iste ītelligi possūt extēmitates ſuꝑbor palliorꝝ: hys alis uolāt ī īfernū: nō ī celū. Jn alis istis īueīt dupx ſāguis paupū: s. ſpolia eoꝝ ē uestis illa: que iudicio ſcripture sūt ſāguis et uita paupū. ecc. xxxiiij. Panis egētiū uita paupū ē: q̄ defrāudat eū hō ſāguīs ē. Jlli ē ſāguis pſone: q̄ illud defert: faciēs illud eē de re ī iuste acq̄sita: mors ē ſua ut freq̄nt̄ iacet ibi. De disciplina ī gestu

Sequit̄ de disciplīa ī gestu. Cap. xvj.

Est āt gestus: mot' l' deſcēptō mēbrꝝ corpis. Et īdicat corpis gest': disposiciōnē aī et mot' sīc effectū cāe. B. Ex cordis thesauro pcedit: q̄cq̄ foris apparet uitior. Vanū cor: uanitatis notā īgerit corpi. Debet enī bꝫ uus dī et īti corā deo: et exti corā pxiō ī decētiā cauē. Et notādū q' īt' gest' corpis aliq̄ sūt repħēſibiles: aliq̄ cōmēdabiles. De repħēſibilib' octo modos ponē ſufficiat. ¶ Primꝫ ſupbie. ys. iij. Eleuate ſūt filie ſyon ābulauerūt extēto collo. pū. vj. Sex ſūt que odit deꝰ et ſeptimū detestat' aīa ei': oclos ſublimes ¶ Sc̄s ē iracūdie. Cū cor' accēſū stimulis ire palpitat: corp' tremit: līgua pꝯdit': facies ignescat. Poeta. Depħēdas aī tormēta latētis ī agro ¶ Tertiꝰ laſciuie l' petulātie. ys. iij. Plaudebāt et ābulabāt pedib' ſuis: et cōposito gradu īcedebāt. ¶ Quart' ē pigritie. pū. x. Sīc acetū dētib' et fum' oclis: ſic piger hys q̄ miserūt eū. Econtrario laudat' uelocitas. pū. xxij. Vidisti hoīez uelocē ī opē ſuo: corā regib' stabat. ¶ Quīt' ē ī cōstātie. pū. vj. Hō apostata

uir ī utilis: gradiē ore pūsō: terit pede: digito loqē. ¶ Se xē mollitiei: que ē nimia te neritudo: ⁊ īpatiētia rei du re. Deut. xxviij. Tenera mu liē ⁊ delicata que sup trā ī gredi nō ualebat n̄ ꝓpē ue stigiū figē: ꝑ mollitiē ⁊ te neritudinē nimiā: ī uidebit uiro suo. ꝓu. xviij. Qui mol lis ē ⁊ dissolutꝰ: frē ē sua o pera dissipātis. ¶ Septimū ē negligētie. Negligēs ē qui decet diligētia: q̇ nō curat qualr̄ opꝰ ī ipatū pficiat utrū bn̄ ul' male: sꝫ ut solū de illo se expediat. Multū decet ut q̇ regi glie mīstrat: ī mīste rio suo diligētiā hēat. ꝓu. xiij. Mulier diligēs: sposum suū honorat. ꝓu. xxiij. di ligēē exerce agrū tuū. ¶ Oc tauus ē dissolutionis: que ē nimia timiditas. Ecc. ij. ve dissolutis corde: q̇ nō credūt deo: ⁊ ideo nō ꝓtegētē ab eo.

De gestu cōmēdabili. c. xvij.

Sequitē de cōmēdabili ge stu: quē hugo de scō uic tore notificat hys ūbis. ꝑ mū diligēē obsuādū ē: ut singla mēbra suū teneāt offi ciū n̄ usurpēt alienū. Dein de ut unūqdqꝫ suū opꝰ tā mode ste ac decēē impleat: ut ꝑ īdisciplināꝫ oclos aspitiētiuꝫ nō offēdat. Idē. Discretō actō nū ī mēbris obsuāda ē: ut .s. illud agat unūquodqꝫ mēbrorū ad qd factū ē. ut nō loqtē manꝰ: nec os audiat: n̄ oclus ligue officiū assumat. Sūt q̇dā q nesciūē absculta rē: n̄ buccas patētibꝰ. Alij loqntes digitū extēdūt: supcilia erigūt: ⁊ oclos rotātes aut ꝓfūda osideratōe defigētes: cōdā ītn sec magnificētie conatꝰ ōndūt. Alij caput iactāt: comā excu tiūt: uestimēta aptādo opponūt: ⁊ lata cubitādo: pedesqꝫ extē dēdo: ridiculāꝫ cansa ostētationis forē figūt. Alij qī ambe aures ad audiēdū factē nō cēnt: u nā tm̄ collo toto uoci ueniēti opponūt. Alij nauigāt bra chys īcedētes: ⁊ duplicā q̇dā mōstro uno ⁊ eodē tpē ꝑdibꝰ de ōsuꝫ ī trāꝫ ambulāt: ⁊ lactis sursū ī aerē uolāt. Qd ē q̇sō

mōstrū h̄ qđ simul ī se figūt
hōīs īcessū: et nauis remi
giū: et auis uolatū. Pma
gⁱ custodia discipliē ī gestu
ē: ut unūquodq; mēbrū ī eo of
fitō ad qđ creatū ē se cōtineat:
ut id qđ fac̄ eo nō faciat: qđ
faciendū ē. Nec plus n̄ min⁹
nec alit̄. Et ut ī paucis exē
plificem⁹ dz ridere sine aspec
tiōē dētiū: uidere sine defixi
one oclor: loqi siñ extēsiōē
manuū ul' agitatiōē tybiar:
sine alt'a accubitatiōē later.
Et nō d⁹ q' mltū decet uiruz
religiosū: ut disciplīaz ī ri
su ſuet. Quis ris⁹ sit repħē
sibil': ondit sen' hys ūbis.
Miscebi ītēdū mis ys iocos
s; tēperatos: et siñ detrīmto di
gnatiōis et uerecūdie. Naz
repħēsibil' ē risus ē: si īmo
dicus. si puerilit̄ effus⁹ si
muliebrit̄ fract⁹ sit. Odibilē
fac̄ hōīez ris⁹ aut supb⁹ et
clarus: aut malign⁹ et fur
tiuus: aut alys malis eno
tat⁹. Idē. Ris⁹ siñ cachīno:
Et luct⁹ ī hac ualle lacmar
debet ēē frequēs et mlt⁹: ri
sus uō rar⁹ et modic⁹. Ad hāc
monem ex⁹ x̄: de c̄ luctu h̄et̄
ī mlt̄is locis scēptu' sac̄. De
risu uō ei' ī uita pfecti/ nusq̄
legit. Ris⁹ h̄t maledictiōēz
ei' luc. vj. Ve uob' q' ridetis.
Luct⁹ uō h̄t ei' bñdictionez
m̄t. v. Bti q' lugēt. Int̄ risū
disciplīatū et īdisciplīatū: di
stiguit. ecc. xxj. Fatuus ī ri
su exaltat uocē suā: uir aūt
sapiēs uix tacite ridebit. Ris⁹
īdisciplīat⁹ aliqñ ē stultitie:
aliqñ pfidie: aliqñ ī sanie. De
pmo ecc. vj. Sic sonit⁹ spinar
crepitātū sub olla: sic ris⁹ stul
ti. De sc̄o dic̄ poeta. Risus abē:
n̄ q' uisi fecerūt dolores. De
iij. pū. x. Quasi p risū: stul
t⁹ opat' scel'. De. uij. aug⁹.
Malūt sapiētes se h̄re sanos
lugētes: q' frenetic͂os ridētes.

De disciplina ī locutiōē. c̄. xviij.

SEquit' de disciplina ī locu
tiōē. Et notādū: q' maxīe
ē necessaria ous disciplīa. In
custodia ous p mag⁹ pāte ē
custodia cōdis. pū. xiij. Q'
custodit os suuz: custodit
aīaz suā. Os ē ē qi pōta in

hoie: et sic custodia castri
est custodia porte. Unde qui ali
quis habet circa claustrum simplicem
murum: ad portam habet turrem. sic
custodia oris est custodia anime.
Valet ad custodiam cordis cu
stodia oculorum: quia frequenter per
oculos mors ad animam intrat.
Sic introyvit animam matris nostre
eve. Gen. iij. Vidit quod esset bo
num esset lignum ad vescendum
et pulcrum visu: et cetera. Simile
accidit in david: cui aspectus
mulieris occasio fuit adul
terij et homicidij. Reg. xj.
Custodia etiam aurium valet
ad custodiam anime. frequenter enim per
aures intrat mors ad animam
nostram. Jer. ix. Aures porte sunt
multum timende et custodiende:
cum sint semper aperte: unde sepiende
sunt. Eccl. xxviij. Sepi aures
tuas spinis: et noli audire
linguam detrahentem. Aures sepi
untur: cum oratione etiam faciei
detractor repellitur. Prov. xxv.
Ventus aquilo dissipat pluvias:
et facies tristis linguam detrahen
tem. Jero. Nemo invito au
ditori libenter narrat. Papue

ad custodiam cordis valet cu
stodia oris: quia non nocet so
lum anime que per os intrat: et etiam
que de ore exeunt. Matth. xv. Que
de ore exeunt de corde procedunt:
et ea coinquinant hominem. Habet os
duo officia: scilicet sumendi cibum
et potum: et loquendi. Quantum
ad primum maius periculum est si
oris custodia negligatur quam
oculorum: quia per oculos intrant rerum
similitudines: per os vero intrant
ipse res mansure corpori uni
ende: que hominem multum immu
tant. Unde qui custodit os su
um quantum ad sumptionem cibi et
potus: custodit animam suam:
quia custodit vitam et nature et
gratie. Nature: quia hec multum
valet ad sanitatem. Eccl. xx
xvij. In multis escis erit infir
mitas. Gratie: quia sobrieta
tem comitatur continentia. Glo
super Matth. Prima victoria de gula: non
temptat de luxuria. Si temptat
aliquis de ira vel luxuria vel loqu
acitate: post excessum in cibo et po
tu facile acquiescit: non sic est
si sobrietatem servaverit. Os cu
stodiendum est a cibis et potibus qui

aꝑditoib;: q̄ q̄to cū maiori
gaudio sumunt: tanto plus
nocēt. Ꝓu. xxiij. Vinū bla
de īgredit: ⁊ ī fine mordebit
ut coluber. Voluptates ī ter
res uilissimas p̄cipue extirpa:
q̄ more latronū ad hoc nos
āplectunt ut iugulent. Cu
stodia oris q̄ntū ad locutionē:
spiritualr ualet ad custodiā aīe.
Ꝓu. xiij. Qui īꝯsideratꝰ ē ad lo
q̄ndū: sentiet mala. Loquentē ī
ꝯsiderate: sequunt hec mala. Pri
mo ꝯscīe remorsio. Ecc. xx. Q̄
mlt̄s utit ūbis: ledet aīaꝫ suā.
Scdo grē euacuatio. Ecc. xx. Sa
piens ī ūbis amabilē se facit: grē
aūt fatuorū expādent. Tcio. Cō
fusio. Ꝓu. x. Os stulti ꝯfusi
oni pxīm ē. iiij. In futuro uō
dāpnatio. Ꝓu. xviij. Mors
⁊ uita ī manibus lingue. Ut ma
gis diligētia detur ad custo
diendam linguā. Ca. xix.

Quadruplici rōne: magis
diligētia adhibenda ē circa
custodiā lingue. Primo q̄r eiꝰ cu
stodia ē ualde difficil. ij. q̄r ē
ualde utilis. iij. q̄r eiꝰ neglige
tia ē ualde īdecens: iiij. q̄r hec
negligētia ē ualde piculosa.
Difficultatē custodiendi linguā:
p̄mo ostēdit nob nāra: q̄ linguā
īclusit sic solent īcludi custo
dia aīalia ⁊ īdomita: ne noceāt.
Scdo scrīptura. Nā p̄ difficultate:
rogat dauid dnm dicens. Pone
dn̄e custodiā ori meo ⁊ c. Jac.
iij. Ois nā bestiarū ⁊ uolucrū
⁊ s̄pentū ⁊ ceterorū domant ⁊ dō
ta ē a nā humana: linguā aūt
nullꝰ hominū domare pōt: ē ē īq̄e
tū malū. Utilis ē ualde cu
stodia lingue: q̄ si debito mō re
gat: de fructu eiꝰ pōt hō dita
ri. Ꝓu. xij. De fructu oris
suj: unusq̄sq; replebit bonis.
Ꝓciosi fructꝰ lingue q̄n spūs scūs
regit q̄ ī sp̄e lingue apparere uo
luit: sūt modestia ī loquendo:
orōnis dī laudatio: grāꝝ actio:
peccōꝝ ꝯfessio: pxīi eruditio
⁊ ꝯsolatio. Vñ. Ꝓu. x. Vena
uite os iusti. Jac. iij. Qui ī li
gua nō offendit: hic pfectus
ē uir. In s̄mone ꝯphendit ut
aliq̄s sit sapiens. Ecc. iiij. In
lingua sapiā dignoscit. Jero. In
pōne ūborū: pbatio existit huā
ne uite. Ꝓu. x. Qui moderat

labia sua: p̃ciosissi⁹ ē. ¶ Val
de ĩdecẽs ē lingue custodiã ne
gligẽ: ⁊ ĩq̃natiõi expone̅. Li
gua eĩ ē m̃bru̅ nobile: spũale
organũ rõnis: ĩ q̃ m̃b⁹ hõ spũalr
honorat⁹ ē a dõ ⁊ spũalr depu
tatũ ē diuino offi̅cõ: electũ spã
lr a spũ scõ: q̃ sic ĩstrumẽtu3
sapie ⁊ grẽ: s. s̃mo. ¶ Valde
p̃uãdũ ē os huãnũ ab ĩq̃na
tiõe ⁊ ĩ mũditia pp ei⁹ nobili
tatẽ: ⁊ q̃tũ ad labia: ⁊ q̃tũ
ad liguã. Qui ori suo ab ĩq̃na
tõe nõ pa̅cat: ab hõie qĩ dege
neãuit: ⁊ ĩ p̃cãi trãsit. Põc
ē nõ plus ab ĩq̃natiõe pa̅cit ori
q̃ pedi: ⁊ ubi ponit pedẽ ponit ⁊ os.
¶ Ligua q̃tũ ad usũ loq̃le ē or
ganũ rõnis: ideo a rõne de3
regi: cũ ad ĩm̃tũ nõ ptineat
loq̃la q̃ n̄ regit rõne. Juste
posset illi d's auferre loq̃lam:
q̃ ut iumẽtũ fcs ē liguã3 rõe
nõ regit. ¶ Cũ ĩ hoc m̃b⁹ hõ p̃
ctis a dõ sit honorat⁹: valde
ĩ grat⁹ ē: si ĩ eo dñm ĩ honorat.
Aues ẽ ĩrõnales ⁊ ligua sua
dñm laudãdo honorãt. ¶ Ligua
deputata ē diuino offi̅cõ. Ea
ē d's laudat⁹: ⁊ honorat⁹ ⁊ ora

t̃. Quia ea orat⁹ timẽdũ ē ne
ea offẽdat: q̃ aũ is q̃ displi
cet ad orãdũ mictit: irati aĩ⁹
ad deteriora p̃uocat. Quia lau
dat⁹ a peccõ p̃uãda ē: q̃ nõ ē
speciã laus ĩ ore peccõis. Cũ
electa sit a spũ scõ: nõ debet
p̃uire spũi malig⁹. ¶ Smo ē
ĩstrumẽtũ sapiẽ p quẽ trãsfert
.s. sapiẽa ab uno ĩ alteru3. Smo
ē uehiculũ grẽ: p q̃⁹ dat⁹ grã
audiẽti. eph. iiij. Oĩs s̃mo
mal⁹ de ore uro nõ p̃cedat:
s3 siq̃s ē ad edificatiõe3 fidei:
q̃ det grã3 audiẽti. Negligẽ
tia ligue ualde ē piculosa: de
qua dr̃. Jac. iij. Quod ē ĩq̃etũ
malũ: plenũ ueneno morti
fero. Jtẽ Ligua nr̃a ign̄s ē: ⁊
uniũsitas iniq̃tatis. Glõ.
Vniũsitas: q̃ p ea fere cũc
ta facinora aut cõcinãt⁹ ut
latrocinia furta: aut patrãt⁹ ut
piuria mẽdacia: aut defẽdũt⁹:
ut q̃s ipi⁹ scelus excuset q̃d
omisit. ¶ Nocet ligua loq̃n
ti euacuãte̅ q̃ ei⁹ m̃te̅ eua
cuat bonis. R. leuis res s̃er
mo: s3 grauit⁹ uulnerat: ap
tissimũ euacuãdis cordibus

ĩstrumētũ. Ecc̃. xxviij. Flagelli plaga liuorē fac̄: plaga aũt lĩgue cominuet ossa. Nocet lĩgua audiētı. B. Unus ē q̄ loq̄t̄ et m̄ unũ u̇bũ p̄fert: et m̄ unũ u̇bũ uno mom̄to multitudis audiētũ dũ aures ĩfic̄: aı̃ãs ĩfic̄. Nocet hijs de q̄b; loq̄t̄: etiã ual de remotis. Lĩgua ei⁹ quı̃ ē ĩ gallia: nocet ei q̄ ē ĩ yspania dũ eũ ĩfamat. ymo lĩgua ei⁹ qui ē ĩ t̄ra: nocet ei q̄ ē ĩ celo dũ eũ blasfēat. ps. Posuerũt ĩ celũ os suũ. Nocet c̄atur̄: nocet etiã creatorı̃: sep̱ uõ sibi.

Quot sũt actētēda ĩ locutiõe. Ca. xx.

Ad discãtiõe. Aplı̃az lĩgue p̱tiēt attēdē q̄s loq̄t̄: cui: et de q̄. Itē q̄d dicēdũ sit: ũ: et q̃n: et quõ. ¶ Circa p̱mũ ĩstruit ugo d̄ scõ uictore dicēs. Qualitas p̱sonaꝝ quatuor modis cõsiderat̄. s. s̄m etatē: et s̄z sciã: et s̄m offitiũ: et s̄z cõditiõez. S̄m etatē: q̄ȓ aliud cõuenit locutiõib; senũ: aliud locutiõib; iuuenũ. S̄m sciã: q̄ȓ aliud cõueñt locutiõib; sapiētũ: aliud locutõib; simpliciũ. S̄m offitiũ: q̄ȓ aliud cõueñt locutiõib; coꝝ q̄ negotia t̄rena tractãt: aliud locutiõib; coꝝ q̄ secretiõis uite q̄eti et studio cõtēplatiõis ĩ uigilãt. S̄m cõditionē: q̄ȓ aliud cõueñt locutiõib; p̄latoꝝ: aliud locutiõib; s̄bditoꝝ. Senes: debēt loqui d̄ discretiõe bñ cõsulēdi. Iuuenes: d̄ ĩstãtia bñfaciēdi. Sapiētes: de misterijs sc̄pturaꝝ. Simplices: de exēplis bonoꝝ opũ. Hij q̄ exterıora tractãt: de solertia acq̄rēdi. Hij qui q̄etaꝫ uitã ducũt: de discıplı̃a uiuēdi. P̄lati: de diuisione ul̄ p̱uisiõe reꝝ. Subiecti de obiã p̄ceptoꝝ. Itē p̱u. xxvij. Nõ decet stultũ u̇ba cõposita. Sz stultus ē cui nõ solũ deē sciã: sz etiã cui deest bona uita. ¶ Circa s̄m. s. circa p̱ cui loq̄m̄: ĩstruit ugo de scõ uictore dicēs. Boni p̄lauoꝝ collo q̄a aliq̃n appetere aliq̃n ui

tare debet. Appetet: quam sua
exortatione illos sperant posse
corrigi, et cum de sua stabilita
te confidunt: ut non timeant de
eorum praua subgestione cor
rumpi. Quando uero et illorum duriti
am et suam considerant: expedit
eis ut fugiant, ne dum illos
non ualent suis amonitionibus cor
rigere: paulatim incipiant ipsi ad
prauitatem illorum declinare.
Cum est propter nostram hedificationem lo
quimur, cum illis loquimur: quos doctrina
possumus instruere ad uirtutem. Cum autem
loquimur propter hedificationem proximi, cum
illis loquimur: quos speramus per nostram
exortationem a prauitate sua
posse emendari. Alioquin et sapi
entes uelle docere superbia est: et
obstinatos corrigere insipientia. Ecli
ca. iiij. Item pro. xxiij. In
auribus insipientium ne loquaris.
Prouer. ix. Noli arguere deriso
rem. Matth. vij. Nolite sanctum dare
canibus: et margaritas nolite
spargere ante porcos. Canes sunt
detractores: porci contemptores.
Loquens cum illo quem sperat
sua exortatione posse corrigi: in
struitur ab hugone de sancto uic.

hijs uerbis. Illud profecto ma
gis dicit querit quod ad illud in quo
ipse plus laborat malum sanan
dum consilio commodiori occurrat.
Verbi gratia quando constantiam laudare
uolumus, ad pusillanimes non
ad superbos: sermonem nostrum diri
gere debemus. Quia cum uitium su
perbie non numquam sub pretextu con
stantie se contegat: si ceperimus
superbis laudare constantiam, dum
eos a uirtute ortari credimus:
amplius eos in suo uitio confirmamus.
Exortemur ergo ad constantiam timidos:
ad timorem superbos: ad fruga
litatem prodigos: ad liberalitatem
auaros. Similis instructio habetur.
Ecc. xxxvij. Cum religioso trac
ta de sanctitate: et cum iniusto de
iustitia. Admonitio debet esse
secundum defectum gratie: quem habet ille
qui admonetur. Item secundum capaci
tatem auditorum: formandus est
sermo doctoris ut dicit beatus Gregorius.
Et hoc non solum quantum ad subti
litatem doctrine: sed etiam quantum ad
prolixitatem. Aliqui minus capacibus
tot et tanta dicere uolunt: quod
nichil retinent. Ipsi uolunt po
nere totum unum uinum in lagenam

unā: ul' sciphū unū. Accēdē
etiā debet quj loq̄t: ut s̄mo
ei⁹ materie cgruat. Sen̄. Viti
osū ē i re seria: delicatū i fer
re s̄monē. Nō decet etiā cū
de diuinis loq̄m̄: ut exēplis
uilibꝫ utam̄. Reph̄ēsibile ēt ē:
ꝗ paruā negligētiā nimiuꝫ
ꝑclū oñdē. Aliq̄ q̄rūt ens̄eꝫ
ad muscā occidēdā: ꝛ secūrī
ad ouūꝫ frāgēdū. Tales sūt
q̄ circa modicas negligētias
ita mouēt̄ ac si eēt mag̃ ꝑc̄m̄:
qd̄ nō dꝫ fieri: maxīe cū facile
pōt corrigi. Circa. uiij. s. c̄ica
illd̄ qd̄ dictū ē: istruim̄. eph̄.
iiij. Oīs s̄mo mal⁹ ex ore ur̄o
nō ꝓcedat: s; siq̄s bon⁹ ē ad
edificatiōēꝫ fidei. Col'. iij. S̄
mo ur̄ i grā: sit sale cdit⁹.
Bt̄s Bñdict⁹ i reglā sua. Scu
rilitates ul' ūba ociosa ꝛ ri
sū mouētia: et̄na clausura
i oīb⁹ locis dāpnaꝫ: ꝛ ad tale
eloq̄ū discipl'm apire os nō
ꝑmictiꝫ. B. i li. de cſideratiōe.
Seculares nuge sūt i ore sa
cerdotis blasfemie: i cōsu si i
cidāt. s. sacdotes ferēde sūt
forcasse: referēde nūq̄. Con
secrasti ē os tuū euāgelio: talib⁹
iā apire illicitū ē: assuescē
sacrilegiū. Jdē. ūbū scurrile qd̄
facetū urbanitas colorāt: nō suf
ficit ꝛ ab ore s; ēt ab aure rele
gādū ē. Fede ē ad cachinos mo
ueri: fedi⁹ moues. Porro detrahē
ul' detrahētē audire: qd̄ horꝫ dap
nabili⁹ sit: nō facile dixeri.
Sen̄. S̄mones utiles mag̃
q̄ facetos ꝛ affabiles: ama
rectos. Nō cūt ē scurrilitas:
s; grata urbanitas. Urbani
tas tua sin̄ dente sit: iocatuj
sin̄ uilitate. Jdē. Nō sis alioꝝ
añosꝰ scrutator atq; acerb⁹ re
ph̄ēsor. s; sin̄ exp̄batiōe corrept
tor. Jta ut ādmonitiōēꝫ ylaritate
p̄ueīas. Et erori ueniā dato:
nꝫ extollas quēq̄ nꝫ diminuas
Reprehēsū facile respōde: ɔtēp
tū facile cede: ne i iurgia de
certatiōesq; descēdas. Jdē. Pari s̄mo
nis sis ipse: s; loq̄ntiū paciēs.
seren⁹ ac seri⁹ ꝛ ylaris: nō asp
nas. Circa locū ū loq̄ debet:
istruit ugo de sc̄o uictore di
cēs. Cū aliq̄d dicē uolum⁹: p̄us
ū illd̄ dicē cueniat cſideremus.
Nā q̄dā loca sūt i q̄b⁹ silētiū s

[…]uandum est: quedam vero in quibus confabulationes ad alterutrum et humanos sermones esse non licet exceptis verbis quibus cum deo vel ad deum loquitur: quando vel in orationibus vel in lectionibus sive in hymnis et canticis manifeste vel occulte prolatis deo famulatur. Unde et beatus augustinus in oratorio nihil agendum esse dicit: preter id ad quod factum est. Quod intelligitur non solum de opere: sed etiam de locutione. Idem non debemus ea que sunt pluribus dicenda: in occulto dicere. Nec ea que sunt paucis revelanda: in manifesto propalare. Eccl. xix. Parturiens non gemit cum partum emisit: nec fatuus cum verbum protulerit. ¶ Circa tempus loquendi. scilicet quando loquendum est: scribitur Eccl. iii. Tempus tacendi et tempus loquendi. Hugo de sancto victore. Tempus tacendi precedere debet tempus loquendi: quia prius per silentium tempore tacendi discatur: quod postea tempore loquendi proferatur. Aliquando debemus tacere: quia alter prior loqui cepit: ne forte si sermonem eius verborum nostrorum prolatione interrumpimus: et cum qui loquitur et eos qui audiunt pariter offendamus. Aliquando tacendum est quia ad quod ducere volumus animos auditorum: paratos adhuc non esse consideramus. Aliquando tacendum propter multiloquium evitandum: quia ipsi cui locuturi sumus non apud nos congruum loquendi fortasse invenimus: quia profecto animus auditoris magis offenditur: si sermo qui edificare debet confusus et inordinate proferatur. Aliquando tacendum est pro reverentia presentium. Eccl. xxxii. In medio seniorum: ne adicias loqui. Aliquando etiam propter incorrigibilem presentium malitiam estimamus. Aliquando propter infirmitatem auditorum tacendum esse: quod indicat dominus discipulis suis dicens. Adhuc multa habeo vobis dicere: sed non potestis portare modo. Aliquando tacendum est propter defectum intelligentie. Eccl. v. Si est tibi intellectus responde proximo tuo: sin autem sit manus tua super os tuum: ne capiaris in verbo indisciplinato. ¶ Circa modum loquendi: instruit hugo de sancto victore dicens. Modus loquendi in tribus constat. Scilicet quo gestu: quo sono: et qua significatione quod dicatur. Disciplina iubet ut loquentis gestus sit modestus et humilis: sonus dimissus et suavis: significatio verax et dulcis. Modestiam debet habere

gestus loquentis: ut non in ordinate nec impudice, nec turbulente, in eloquendo membra moveat:- aut aliqua indecenti conformatione: aut transmutatione vultus placorem sui sermonis imminuat. Humilis debet esse etiam gestus loquentis: ut apud auditores gratiam sermo eius inveniat. Sonus loquentis debet esse dimissus:- ne immoderata clamositate auditores aut inuste terreat: aut iniuste offendat. Suavis debet esse:- ne prolationis asperitas tanto fiat animus audientium onerosior: quanto ad aures durior veniat et incondidior. Significatio .i. sententia sermonis: debet esse verax et dulcis. Hugo de sancto victore. Cum veritate necesse est ut sermo loquentis dulcedinem habeat: quia etiam sepe veritas auditori amara efficitur:- si aut sine ratione, aut sine dilectione: hoc est si importune vel impie circa eum proferatur. Ecclesiastici .vi. Verbum dulce multiplicat amicos:- et mitigat inimicos. Et notandum quod sermo non debet esse purus a falsitate:- et purus a noxietate proximi: et purus a contumelia dei.

De .iiii. que multum valent ad custodiam lingue. Capitulum .xxi.

Quatuor sunt que multum valere possunt ad custodiam lingue. Primum est: quod ante portam oris barre ponantur. Secundum est: ut porta oris raro aperiatur. Tertium ut aperta cito claudatur. Quartum: ut in ea non cito claui apiatur. Quatuor barre ante portam oris sunt firma proposita declinandi illas personas cum quibus per linguam peccare solemus:- vel loca illa in quibus habemus occasionem peccandi per linguam:- vel tenendi silentium in illis locis in quibus leviter facilius per linguam labitur:- ut est hora post suppositionem cibi et potus: et alia similia proposita salubria ad custodiam lingue valentia. De hiis habetur prouerbiorum .xviii. proposita ex iudicio rationis facta: sunt quasi uectes vel quasi barre. Raro aperienda est porta oris: et cito claudenda. Sapientes. Ad summam perfectionem uolo te esse breuiloquum rariloquum: et sobrium

missa uoce loq̄nte. Jac. i. Sit
oīs hō tard9 ad loq̄ndū. Sen.
Aurē freq̄nti q̄ linguā ubis
accomoda. Sic multiloq̄u fre
q̄nt hȳt pecc̄: sic breuiloq̄u
freq̄nt caret pecc̄o. Duplicē
clauē dz hr̄e porta oris. Vnā
suat i archa cordis: Sa in
manu plati: Tertia i manu
di. Locutiōez uiri religiosi:
debet p̄cede mētis deliberatio.
Jero. Plus uciat sermo ad m̄
tē: q̄ ad linguā. Ecc. xxi. Stul
ti hīt cor i ore: sapiēs hīt os
i corde. Jtē religios9 añ q̄ loq̄
t': a plato suo licētiā dz pe
tere. Quj aūt nesciēte & no
lēte plato ad loq̄ndū potā
oris apit postq̄ clauē ei
tradidit: fractor tēpli spūa
lis ē̄ uidet': & q̄i fur fra
cto clauē z clauē. Oratiōez
dz ad eū p̄mictē cui ē linguā
gubernare: ut eā regat: ne
i ea offēdat. i ps. Dn̄e labia
mea aperies: & os meū añūc
tiabit laudē tuā. De clau
strali silentio. Ca. xxij.

Circa claustrale silētiū
notādū: q̄ p ei obsuātia
multū zelare debēt plati q̄ clau
stra hn̄t i sua custodia. Clau
strū absq3 obsuatiōe silētij:
ē uelud equus sine freno.
Sessor eq licet ceteris mēbris
ei libtatē ꝯcedat: ori tn̄ fre
nū i ponit. Sic rectō claustri:
frenū silētij ori fratrū dz i
ponē. Absq3 freno silētij ua
cua ē religio. Jac. ij. Si q̄s
putat se religiosū ēē nō re
frenās linguā suā s3 seducēs
cor suū: hui9 uana ē religio.
Religio absq3 silētio: ē q̄i ca
strū hn̄s guerrā absq3 porta.
Job. xix. Quasi rupto muro
& apta ianua: irruerūt sup
me. Silētiū q̄i bestiā crude
lē & idomabilē: i clusā lingu
ā tenet. Jac. iij. Linguā null9
hominū domare pōt. Silētiū
os claudit: unde flāma i fer
nalis exit. Jac. iij. Lingua ig9
ē. Silētiū maliciā suffocat.
Silētiū hoīez roborat. ysa. xxx.
Jn silētio & spe erit fortitudo
ura. Claustrū pacificat. p
xxvj. Quj i ponit stulto silē
tiū: mitigat iras. Silētiū
feruorē deuotiōis suat. Sic

ſolet obſtrui uas ī q̊ fit uinū fēratū ut uinū ſit forti?. ſic oꝫ ut clauſtralis ſuet ſilētiū: ut fēueat ī eo deuotio. Si oꝫ ei ad loq̄citatē ſit aptū: q̄cq̄d deuotiōis ē ī eo exalat. Aug̊. Loq̄la ſit ī neceſſitate: taciturnitas ī ioc̄īditate. Ad taciturnitatē monem̄ ex ẋ. v'ſa. luꝗ. Qn̄ agn̄ corā tondente ſe obmutuit. Glō. Pilato uł hoī pauca reſpōdit: ne ſalus hūani gn̄is differet̄. Libēt̄ g̊ ꝛ tu tacē debes: ne impediat̄ ſalus tua. Abbas agathon p̄ t̄eñiū ī ore ſuo lapidē mictebat: donᷓ taciturnitatē diſceret. Quꝗ nō h̄t diſcretiōēꝫ loq̄ndi: h̄eat diſcretiōēꝫ tacēdi. Señ. Taciturnitas ſtulti: ſapiā ē. Co mdatō diſcipliē ī mēſa. c̄.

Sequit̄ de diſcipliā. xxiij.

Si mēſa: q̄ mltiꝫ ē cōmēdabilis. Ipā ī loco illo ī mūdiciā cauet ī q̊ dōib' diſplicet: .ſ. ī mēſa. In mb' etiā illo in mūdiciā uitat ī q̊ maxime ī dec̄ēs ē. ſ. ī ore. Ipā eciā offēſā dī cauetꝫ qm̄ eā maxiē cauē debetꝫ: .ſ. qm̄ bonis uti m̄. Mag̊ p̄ ūſitas ē dm̄ offēd̄: cū ī mēſa ei' ſuꝫ. Cauet latrnes aliq̄t diebꝫ: ne eis nocēāt cū q̄bꝫ comedūt. Ipā eciā ꝛ fit ut cū reficit̄ cōꝑ: reficiat̄ ꝛ aīus. Ipā etiā fac̄ ut cū paſcat̄ hō paſcat̄ ꝛ dēs: puritatē ē ſuat: q̄ dēs delectat̄. Cañ. ij. Quꝗ paſcat̄ ī t̄ lilia. In q̄bꝫ obſ'uāda ē diſciplina mēſe. c̄. xxiiij.

Quātū ad. iiij: ē obſ'uāda diſcipliā ī mēſa. ſ. Quātū ad taciturnitatē. et q̄tū ad uſū: et q̄tū ad cōtinēdū ſe ſemotū: et q̄tū ad cibi et pot' ſūptiōēꝫ. De tribꝫ p̄mis dic̄ hugo de ſcō uic tore. hꝗs ūb. Debet q̄libet obſ'uare ī t̄ epulas diſciplīāꝫ ī ſemetip̄o: .ſ. ut liguā ſuā a loq̄citate reſtrigat ꝛ oclos ſuos a cīcūſpectiōē cohibeat: ꝛ ut cetā mb' cū modeſtia ꝛ q̄ete cōtineat. Itē de taciturnitate. Taciturnitas ī t̄ epulas neceſſāīa ē ideo: qm̄ ligua q̄ oī t̄p̄e p̄na ad peccādū labit̄: p'iclōſi'

tū cū p carpuli i flāmata fu
erīt: ad loqndū relaxat. Pp
terea ē omes q loqcant i t e
pulas fuerat: postea i m
ferio poti uehemēti i lingua ar
debat. Itē custodia oculoꝝ
i t epulas ꝑpetua necc̄ia ē: q
nō decet i ꝑcipue ut uagos
habeat oculos: nec curiose et
ut apli dicaz i puēnt ea que
apud alios agunt: circūlustri
do ꝑspiciat. Sz poti pudice
dimissis oculis: ea tm̄ que s
apposita sit attendat. Iterz
custodia q̄z i ꝯtinētō se se i
negligēda nō ē: ut uideli
cet nec i hitu neqz i gestu:
i dicēs aliqd aut i honestuz
agat. Nich cū strepitu aut
tumultu fiat. Sz oīa mēs cū
modestiá ⁊ trāqllitate: sub
disciplīā ꝯtineāt. Ad disci
plīā i sup̄ticē pot ⁊ cibi ꝑti
net: qd. q̄tū: qn: et q̄m
sit sumēdū. B. In li. de ui.
so. Cura carnis agēda ē sob
⁊ q̄dā spūali disciplīā: ut
nec i m ei neqz i q̄litate neqz
i q̄ntitate: aliqd appareat
qd nō deceat s̄uuz di. Incōē.

Ipā necessitas nō scīalaīte
nō carnalr expectat: s; sic ꝯ
uenit suo di. Nā ⁊ ad sanitatē
corporis. Cib quāto honesti ⁊ o
dinati i g̊ditr: tāto facili ⁊
salubri digerit. Obsuādus
ē g̊ sumēdi mod: tēp: q̄litas:
⁊ quātitas. Tēp ne an ho
rā. Qualitas: q̄libet uitē ꝯ
munitas statutas: excep
ta causa maīfeste i firmita
tis. Quj tēp comedēdi ꝑ
uenit: nō expectat bon salsa
parata sit scilicet fames:
ūde cibū isipidū comedit.
Sen. Solus panis boni fa
ciet tibi cū. s. cibū tenez: ⁊
simila ginū reddet tibi fames.
Jerō. Nō ē an edēdū q̄ illa
iponat: expectabo g̊ nec
an edā: q̄ aut bonū panē
hēe potero: aut malū fastidi
re desidero. B. Puīdēt sobeqz
ꝯsuēti satis ē ad omē salsa
mētū ⁊ ꝯdimētū: sal cū fame.
Sapiēs. Desiderijs oīa ꝯdiūt.
Quj i religiōe ē nō debet ni
mis delicata ul ꝑciosa ap
petere: n rara ul i solita req
re: nec nimis accurate ul

late pparata concupiscat. Quod
nō sit expetēda ptiosa. c.

Ad nō expetēdū. xxv.
ptiosa: pmū debet eū
monere pfessio uoluntarie pa
upptatis. Qui pax uult hīe:
ɔsequens ē ut pax uelit expe
tere. Qui ptiū nō hẽt: ptio
sa qrere non debet. Senec.
Paup postqz diuitias cepit
imitari perit. Scdo affectō
pietatis quā dz hīe ad pau
pes ut filios et fratres suos:
i cẽ qs multi sūt: q etiā panē
nō possūt hīe. Qualis ē hec
fraternitas: qualij nō habeat
neccia alij habeāt supflua:
Magna puersitas q uilis ꝑuus
ptiosa qrat: cū dnz suū i pau
pib egere sciat. Nō uidet
uē mbrū ēē illi corporis c
ē caput: q i indigētie mbr
nō ɔpatit. Cor. xij. Si qd
patit unū mbrū: ɔpatiūt
cetra mb. &. Noli putare gra
tuitū qd i pedis pxio: uelis
nolis debitor es. Tertiō:
piclm qd ē i acqrēdo. Freqn
ter ē sumptus qbz ptiosa hnt:
acqrūt ul cū piclo ei q eis
utit: ul illi aq dat. Nō
uult dauid bibere aquam:
quā sibi accumulat tres
fortes. Sz libauit eā dno
dicēs. Ppiti sit m dns nō
faciā hanc rē. Nūqd sagui
nē hoīu istoz qui pfecti
sūt bibā: Re. xxiij. Melius
ē sin piclo tm panē et aq
sumē: q cū piclo ptiosa hīe.
Machabe. v. Judas macha
beus se cesserat i desntū lo
cū: ibiqz i f feras cū suis
uitā i mōtib agebat: et fe
ni cibo uescētes demorabāt:
ne pticipes fierēt coiqna
tiōis. Quarto: ɔditō cō
pōis. Cū ē cōps sit uas u
cōrūpit qd i fudit: fatu
uz uidet ibi ptiosa ponē.
Johel. j. Vlulate qui bibitis
uinū i dulcedine: perijt ē
ex ore uro. Nō sic ē i alijs
cōsib. Nō ē cōrupit res
pulcē: cū uisa fuerit. Nec
res odorifera: cū semel ei
odorē aliqs pcepit. Nō ui
det q dōs uoluerit hoīez q
rere ptiosos cibos: qui cātē
escā assigniut ei cū iumtis.

gen̄. j. Ecce dedi uob' her
bã afferētē gemen ⁊ c. ut
sit uob' ī escã ⁊ cūctis ã
mãb; t're. Q: cibi p̄tiosi q̃
rūt: frequēt' accidit ul' ex
delectatiōis amore ul' ex ã
bitione: ⁊ ut'biq; ē mag'
fatuitas. fatuū ē ē sup't
magnos facē: p breui de
lectatione. Quãtū trãsit
cibi p gustur durat solū de
lectatio. Itē ualde fatuū et
pu'su ē pascē oclos mūdi:
de hoc quod subt'hit' ī pau
p'ib; famelicis di. Q' deli
tie nō sūt q̃rēde corpori. 26.
Multis de causis fatuū
ē: corpori suo delitias
p̄parar̄. Primo q'a q̄ delica
tis utit': ī firmitati corp
ris sui mat'iã adhibet: ūde
īfirmitas agrauat'. Sm Aū
Sumēda sūt alimēta sic me
dicamēta. Sz sic dic̄ g'g'. Ip'z
ī uulnꝰ ūtit': si exq̄sito re
medio paulo diuti' ī h'rē
tes ex eo grauiꝰ deficiūt: qđ
puide ad refectionē para
m'. Scđo: q'a dū aliquis
delicatis utit': ip'a ei ɔsue
tudo mala sup eū acq̄rit':
que uix excutit'. Seneca.
Voluptatib; se ī uicēgūt:
q'b; ī ɔsuetudinē adductis
care nō possūt. Scđo ob
hoc miserimi sūt: q' eo p'ue
niūt: quo illis que sūt su
p'flua: fcā sūt necessaria.
Consuetudo mala p'tinēs
ad uitiū gule: uix depōit'.
Coruus nō ē reu'sus ad ar
chã. gen̄. viij. Acc' uite ge
neratur hoc uitiū ⁊ augēt':
m'tū frequētat' ideo hoc ui
tiū uix deuitat'. Tertio
q' delicata corpori suo parat:
adiutoriū ip'i suo p'curat.
B'. Iu li. de uita so. De cōi
mūs suffic̄ ut comestibiles
fiāt cibi uri: nō ⁊ ɔcupisca
biles ul' delectabiles. Suf
fic̄ ē ɔcupiscētie malitia sua:
que cū uix aut nullo m° p
trãsire possit ad finē explē
de necessitatis nisi p uiaz
quãtecūq; delectatiōis: si
cepit accipe irritamēta ab
eis q' p'petuū suscep'ūt
bellū ad ūsus ei' oblecta
mēta: fiūt duo ꝯ unum;

⁊ sic predicat̃ cõsciã. Per
to q² usũ delitiaꝝ freq̃ntãt co
mit̃ excessus uite ĩfirmi
tas c̃poris ⁊ sepe mors se
q̃t. Sen. Pot nr̃a pãtria.
huic c̃pusculo morã̃ proroga
re lõgiorẽ: si uoluptates
q̃bꝫ maior pars c̃poꝝ paret:
potiꝰ regere ⁊ cohercere. Ide.
Ipe uoluptates: ad tormẽta
uertũt. Suffic̃ aliã: sibi ip
sẽ suũ excecat. Sꝫ uolup
tates nõ solũ excecãt uolup
tuosos: sꝫ ⁊ ĩpotẽtes reddũt
⁊ cõfractos ⁊ leprosos ⁊ aliis
ĩfirmitatibꝫ affligũt eos: et
tãdẽ ĩterficiũt. Crisost. Hij
q̃ ĩ delitiis ⁊ luxuriis uitã
duxerũt: resoluta c̃pora ⁊ oĩa
cera molliora q̃cũferũt: atq;
ĩfirmitatibꝫ repleta q̃bꝫ ad
cumulũ doloꝝ podagre tre
mor ⁊ ĩmatura senectꝰ acci
dit: ⁊ ẽ sẽp uita ĩ medicis
⁊ medicamẽtis: sẽsus aũt g̃
ues ⁊ obtusi: ⁊ q̃dã in sepul
ta. Sen. Victꝰ cibi sit exre
facili: nõ ad uoluptatẽ sꝫ ad
cibũ accede. Palatũ tuũ fa
mes excitet: nõ sapores.

Cũ os nõ solũ cibũ sumat
sꝫ toti c̃pori: nõ sumit sibi
retineat sꝫ ad mẽbra trãsmic
tat: nõ ẽ hñdꝰ respectꝰ in
sũptiõe cibi ad os tm̃: sꝫ ad
c̃pꝰ. Aliqñ ẽ q̃d nimis ẽ c̃
pori par ẽ gule: ⁊ que gule
sũt delectabilia: c̃pori sũt
noxia. Unde si ille qui hr̃ mil'
ciuidieꝫ aliorꝫ delicatoꝝ tm̃
uult ĩde sumẽ q' gula sit sa
tiata: põt inde ĩcurrẽ ĩfirmi
tatẽ ul' etiã mortẽ. Quod ẽ
gule delectabile: põt ẽẽ c̃po
ri mortiferũ. Nõ cõgruunt
delitie tẽpori ĩ quo sumꝰ. Om
ĩsũ tẽpꝰ p̃sñs uigilia quedã
ẽ solennitatis magne: ⁊ e
tm̃ sabbti q̃d p̃stolamꝰ. De
litie solẽnitati cõgruũt nõ
uigilie. Nõ cõgruũt delitie
loco ĩ q̃ suꝰ. Locus ẽ ẽ exilij:
uallis miseriaꝝ: nõ locus deli
tiaꝝ. Nõ decẽt hoĩeꝫ ds delo
co delitiaꝝ: ut hic s' delitias
pararet. Itẽ nõ cõgruit sta
tui corruptiõis ĩ q̃ nũc ẽ hũa
na nã que facile corrũpit̃
cũnes meli' s'uãt̃ ĩ aq̃ salsa
q̃ ĩ dulci. Ho ⁊ ĩ statu nẽ

bñ ĩstitute poti⁹ q̃ ĩ delitijs ũ
corruptiõe̜ ĩcurrit: que tribu
latio qĩ aq̃ salsa: ⁊ ĩ statu nẽ
destitute custodit. ¶ Nō cõg
ũt etiã delitie ſim̃li cõditionj
corporis: ſ. uo ẽ maliuolo: tõ
tura ⁊ operes cõgruũt nō de
litie. ꝓu. xxix. Quj delicate
nutrit a pueritia ſuũ ſuũ: po
stea ſentiet eũ cõtumacẽ. Jte̜
nō cõgruũt delitie: stultitie
corporis. ꝓu. x. Virga ĩ dorſo
ei⁹ quj ĩdiget corde. Nō cõg
ũt ĩ statu ſanitatis. B. xp̃s
q̃ nō fallit: elegit qđ carnj mo
lesti⁹ ẽ. Jđ g̃ meli⁹ ẽ utili⁹: ẽ
mag̃ eligendũ. Ex g̃ ipi xp̃i
nō carnj delectalia: ſ; molestia
de; ſcãn⁹ elige̜. Gala. v. Quj x̃
ſũt carnẽ suã crucifixerũt cũ
uitijs ⁊ cõcupiscentijs. Mt. x. Qui
nō accipit crucẽ suã ⁊ seqt̃
me: nō ẽ me digñ⁹. ¶ Spālit
statuj religiõis: delitie nō cõ
gruũt. Jn deſto religiõis:
nō ſũt q̃rẽde delitie carnales.
S; a dō querẽde ⁊ ſperãde ſt
spũales. Huc d's ĩ deſto filijs
isrl' maña dedit: cũ ab' ẽre
nus defec. Quj terenas deli

tias nō uult hĩc: celestes p̃
sperare. Gg̃. ĩ mora. Si a ca
ne hec cõplibet absc̃dit: mox
ĩ spū qđ delectat ĩuenĩt. Co
lũba fugit aq̃s: ſ. carnales uo
luptates. B. Delicata ẽ diui
na cõsolatio: ⁊ nō dat̃ admicte̜
tibi alienã. Johis. xvj. Nisi
ego abiero: paraclit⁹ nō ueniet
ad uos. Quis audeat de corpo
carnis illecebris fantasias
dedit: paraclitũ expectare:
Quj claustrũ ĩ g̃dit carce̜
p̃elegit: ĩ q̃ p peccãs suis pu
niat̃: ne p eis ĩ ĩfernali carce
ri trudat̃. Nō ẽ aũt locus de
litiar̃ carcer. Quj religionẽ
ĩtrat: ex ⁊ amore x̃ crucẽ
ascẽdit. Nō ẽ crux locus de
litiar̃. Nō ẽ ibi ꝓpinatũ xp̃o
electũ: ſ; uinũ mirratũ: ul'
acetũ felle mixtũ. Mt. xxvij.
⁊ luc. xxviij. Religio locus ẽ
ũ ĩtẽdentiũ sapiẽ percipiẽde: qđ
militat ĩpedũt delitie. Jeroni⁹.
Pulc̃ dr̃ apud grecos: pĩguis
uẽt nō gignit sẽsũ tenuẽ.
Sen. Copia ciboꝝ subtilitas
impedit: Abstinẽtia uō a de
litijs ualet ad ĩtelligẽtiã. Dan. j.

Pueri q̄ cibos regios ɔtēp
ſpnūt/ groſſis cibis ɔtenti:
ītelligētiores cetis īuēti
ſūt. Delitie nō uiro religi
oſo nō ɔgruūt. Qr̄ nō ſit
q̄rēdi cibi īſoliti. C. xxvij.

Non debet rara ⁊ īſoli
ta q̄rere: q̄ ē ī religi
one. Labori miſtratū dz
parcē. Hoc aliqn̄ p tumo
rez elatioīs accidit. Quj
ē appetūt alijs excellētiores
eē ī ieiunio aliq̄d ſpetiale
facē uolūt. Jero. Sīt tibi
ieiunia pura: caſta: ſipli
cia: moderata: ⁊ nō ſup
ſtitioſa. Quid pdeſt oleo
nō ueſci: ⁊ īſolētias quaſdā
difficultates ciboꝝ querere
caricas piper/ nuces/ pal
maꝝ fruct⁹: Tota ōtoꝝ cul
tura uexat̄: ut cibaīo non
ueſcamr̄ pane. Itē audio p̄
terea q̄ſdā ɔ̄ reꝝ hoīūqȝ nāz
aq̄ nō bibē nec ueſci pane:
ſȝ ſōbitiūculas delicatas et
ɔtta olera: p puto nō cru
beſci⁹ huiˀmōi ī eptijs: nec
tedet ſupſtitioīs. In ſup ⁊
famē abſtinētie ī delitijs
q̄rim⁹: fortiſſimū ieiunium
ē aqua ⁊ panis. Sȝ qr̄ gliā
nō h̄t ⁊ omēs pane ⁊ aqua
uiuim⁹ q̄ publicā ⁊ cōmūē
ieiuniū nō putat̄. Qr̄ nō ſit
faciēda ſtudioſa ciboꝝ ꝑpara
tio. C. xxviij.

Qui ī religiōe ē: nō dz ſtudioſe ꝑparata
ɔcupiſcē. Cibos ē ſtudioſe
⁊ laute ꝑparare: ē gladiū
ū hoſtibȝ acuere. Hugo de
ſcō uictore. Alij ſupſtitioſi
nimis ī ꝑparādis cibis ſtu
diū adhibēt/ īfinita decoc
tionū ⁊ frixuraꝝ ⁊ ɔdim̄
toꝝ gn̄a excogitātes: m̄
mollia m̄ dura: m̄ frigi
da m̄ callida: m̄ cocta aq̄
m̄ aſſa: m̄ pipere/ m̄ allio:
m̄ cimino/ m̄ ſale ɔdita: ſȝ
cōſuetudīez ꝑgnātiū deſide
rātes. B. Quis dicē ſuffiē
ut cetā ſileā q̄t modis oua
ſola ueſāt̄ ⁊ reueſāt̄: q̄nto
ſtudio eūtāt̄ ⁊ ſubūtātur:
liquāt̄ ⁊ durāt̄: ⁊ nūc q̄dē
frixa nūc aſſa/ nūc fraſa/
nūc ſigillati apponūt̄: ut
q̄o āt hec oīa: n̄ ut ſoli faſti
dio ɔſulat̄: Ipā deīde q̄litas

rex talis decoris apparatu curatur: ut non minus aspectus quam gestus delectetur. Et cum iam stomachus ebrius ructibus se repletum indicet: non dum tamen curiositas saciatur. Sed dum oculi coloribus et paratum saporibus illiciuntur: infelix stomachus cui nec colores lucent nec sapores demulcent dum omnia suscipere cogitur: oppressus magis obruitur quam reficitur. Studiosa ciborum preparatio: frequens est occasio quod nimis de cibo sumatur. Bernardus. Tanta quippe arte cuncta apparantur: ut quatuor vel quinque ferculis devoratis: prima non impediant novissima: nec satietas minuat appetitum. Venter quidem dum nescit oneratur: sed varietas tollit fastidium. Quia enim puras ut natura eas creavit epulas fastidimus: dum alia aliis multipharie permiscentur est: spretis naturalibus que deus indidit rebus: quibusdam ad ultimum gula saporibus provocatur: et transit nimirum meta necessitatis. Sed nec dum delectatio superatur.

De quantitate cibi sumendi. xxix.

Quantitate cibi sumendi Hugo de sancto victore. Mensura hec in esu videtur: ut nec in honestatem: nec super necessitatem. Non omnis victus idem capit: alius sic alius non sic. Cui minus sufficit: iste priusquam ad turpitudinem coarctans veniat: in superfluitatem offendit. Cui multum opus est in eo sepe honestas comedendi ledit priusquam ad superfluitatem veniat. Caveat ergo ille cui multum opus est: ut honestatem attendat. Eze. iiij. Cibus tuus quo vesceris erit in pondere. Multum noxia est corpori et anime: sumptio nimia cibi et potus. Ecc. xxxvij. Propter crapulam multi perierunt. Luc. xxj. Attendite ne graventur corda vestra crapula et ebrietate. Crapula est cruda epula. Sen. Ede ad saturitatem: bibe ad ebrietatem. Sobrietas vero in cibo et potu: anime et corpori multum est utilis. Criso. Nichil sic salutem nichil sic sensuum acumen operatur: nichil sic egritudinem fugat fugat: sicut modesta refectio. Excessus in cibo: frequens est occasio

fercalor multitudo. Sen. Fasti
dientis stomachi est: multa degu
stare. Que varia fuerint et di
versa: inquinant non alunt. Inde modo
los multos multa fercula fecerunt.

De modo sumendi cibum. C.xxx

Ad modum sumendi cibum per
tinet: munditia et tempera
tia. Munditiam in non multis servant.
De quibus Hugo de sancto victore.
Quidam ferculorum frusta adipe
distillantia in salibus involvunt:
aut supinitunt. Alii digitos ma
nus suas ad vestimenta detergentes:
rursus ad cibaria refectionis red
eunt. Alii nudis articulis cocleari
ris vice piscantur: ut in eorum vas
se et manus ablutionem: et uentris
refectionem quere videantur. Alii se
mirrosas crustas cibariis
intus infigunt: et reliquias dentium
ut suorum offas factum in poculum
demergunt. Et subdit. Hec ad
dicentibus erubescenda fuerant:
si a facientibus presumpta non fuis
sent. Nunc autem sufficiat in au
diendo verecundiam: quia in faciendo
noluerint hanc disciplinam. Item
temperantiam manducandi intelligimus:
si tractim et non cum nimia festi
natia comedat. Ad hanc tem
perantiam pertinet multum refrenare ni
mium appetitum cibi vel potus: et se
non effundere super escam. Eccl. xxxvii.
Noli esse avidus in omni epulatione:
et non te effundas super omnem escam. Aug.
Fieri potest ut sumat omni vitio cupidi
tatis vel voracitatis precioso
cibo sapiens utatur: et insipiens
autem fetidissime gule flamma in vilis
simum cibum ardescat. Et sanius
vel melius quisque more domini malu
erit piscibus vesci: quod lenticula mo
re Esau. Nam propter hoc continentores
sunt nobis plures bestie: quia vilio
ribus escis aluntur. Effusio vul
tus in hominis super escam est quando animus
ad cibum sic ardore tenetur: ut a
liud cogitare non sinatur. Co
mitari solet fedam aviditatem in
ordinatam scilicet panem: sumendo
cibum et masticando. Valet contra
hanc aviditatem: psalmi in principio
cum alia oratione. Ad idem valet
auditus scripture sacre et recordatio.
B. In li. de vi. so. Cum manducas
nequaquam totus manduces: sed corpore
tuo suam refectionem parante: mens
non omnino suam negligat. Sed de mensa
suavitatis domini vel scripturarum ali

qd qd cū paſcat meditāto
ul' ſaltē memorāto: ſciā ru
miēt ꝛ diggerat. Ag. Cū
accedatis ad mēſā donē īde ſ'ga
tis qd uob ſ'm ꝯſuetudinē le
gitr. ſiñ tumultu ꝛ ꝯteptōe
audite. n ſole uob fauces
ſumāt cibū: ſ; ꝛ aures eſu
riāt ūbū di. Saluatō tēp
tāti dyā de gula ait. Nō ī
ſolo pane uiuit hō: ſ; ī oī
ūbo qd ꝓcedit de ore di. In
ſinuāś cibū corporalē: deſpi
ciēdū ēē ꝑ ſpūalē. Cōtep
nētē cibū ſpūalē ꝛ appetētē
corporalē: repheñdit B. hys ū
bis. Vob ꝯueñiētib; ī unū/ ut
ūb apli utar: iā nō ē dnicā
cenā mādūcare. Panē q̇ ꝑ
celeſtē neō ē q̇ reqrat neō q̇
tribuat. nich de ſc'ptuȓś nich
de ſalute agit' aiāȝ: ſ; nuge
ꝛ riſ' ꝓferūt' ī uētū. Itē ī t'
prāndiū q̄tū fauces dapib;
tātū paſcūt' aures rumorib;
q̇b; tot' ī tēt' modū neſcias
ī cenādo Explic̄ s's liber. In
cipit t'ti' de tēptationibus.
Oſtenſio quō q̇ ī religiōe
ſe debeat hr̄e ad mūdū
ꝛ ad corp' ꝓpū: agēdū ē de
tēptatōib; q̄ mltū ſolēt ue
xare nouitiū. Pſecut' ē pha
rao cū mag' exercitu filios iſrl':
q̇ receſſ'āt ab eo. Exodi. xiiij.
Spūs ī mūdo' mltū deſiderat
redire ī domū ūde exijt: ac
ſumēs ſecū ſeptē alios ſpūs
neq̇ores ſe. m. xij. ꝛ luc. xi.
In deſ'to tēptat' ſaluatō. m. iiij.
glō. In deſ'to fit tēptatō. qr
nō añ hoſtis ſe erigit: q̇ hō de
mūdo exijt. Ideo accedēs ad
ſ'uitutē di dī: ꝑpara aīa; tuā
ad tēptatiōe;. Ecc. ij. Gg. ī mo
ralib; luce rectitudīs: ūbra
ſeq̇t' tēptatōīs. De demōēs hoēs
Circa tēpta tēptat. C. j.
tiōēs: Primo oñdet' q̇ de
mones ī pugnāt hoīes. Sc̄o:
q̇ tēptatiōēs amicis di ſūt utiles.
Tertiō oñdet' modi ī pugnādi
q̇s tēptatō hēt. Q'rto: q̇b; mo
dis repugnare debet tēptat'.
Oſtēſio ꝑmi mltū neceſſa
ria ē. Cū ē demōēs ſiñt ī uiſi
biles: pugna cor ī uiſibilis
ē: ñ ſenſu corporali ꝯgnoſcit'. Ig'
rāna hui' ī pugnatiōis piclo
ſa ē: nō ē repugnat q̇ ſe ī pu

gnari ignorat. B. dyab[olus] quem uidere non possumus, et idcirco minus cauere, tetendit arcum suum, et in eo parauit sagittas suas. narrauit ut abscondent laqueos: et dixerunt quis uidebit eos. Jero. Tunc maxime impugnaris: cum te impugnari nescis. Circa primum notandum: quod impugnatio quam dyabolus homini facit: primo certificari potest. gen. iij. Ubi serpens mulierem decepit. Ubi ostendit et deus impugnationem esse duraturam: dicens serpenti. Inimicitias ponam inter te et mulierem: et semen tuum et semen illius. Item per Job. Ubi sathan petijt a domino: ut daret sibi licentiam flagellandi Job. Item Math. iiij. et luc. iiij. Ubi legitur dyabolum temptasse dominum. Et secundum aug[ustinu]m. Assumpsit formam humanam: quod permisit dominus ut temptatio certior fieret. Item .i. cor. vij. Reuertimini in idipsum: ne temptet uos sathanas. Et de beato martino legitur: quod dyabolus multotiens apparuit ei in forma humana. Et beato Antonio cum apparuit in forma pueri nigri: et aliorum animalium diuersorum generum: et de multis alijs.

Quod temptationes sunt nobis multum sint utiles. C. ij.

Circa secundum notandum: quod temptatio multum est utilis. B. Necesse est ut ueniant temptationes. Quis est coronabitur: nisi qui legitime certauerit: Aut quomodo certabit: si desit qui impugnet: Quid mihi uictoria: si nec in prelio fui: In pudentissime mihi arrogo uel gloriam sine uictoria: uel uictoriam sine pugna. Temptatio primo erudit. Armorum experientia militibus est necessaria. Job. vij. Militia est uita hominis super terram. Ecc. xxxiij. Qui non est temptatus: quid scit: pauca recognoscit. Secundo humiliat: et sic a principio superbie seruat. Gre. Dum uita nos temptat: proficientes in nobis uirtutes humiliat. Inde Jebuseum israel tolerat. ut humana mens de se humilia sentiat: dum minora non superat. Item. Cum per temptationem humilitas perficitur: prospera est ipsa aduersitas: que mentem ab elatione

custodit. Ier. Cum temptamur uitiis / dispensatiue nobiscum agitur: ne uirtutibus quibus proficimus extollamur. ij. cor. xij. Ne magnitudo reuelationum extollat me: datus est michi stimulus carnis mee et c. Tertio negligentiam repellit. glo. super illud ps. Proba me domine: et tempta me. Nisi temptaret negligentes essemus. Timor hostium homines efficit uigilantes: securitas uero facit pigros. Mt. xxvij. Vigilate et orate: ne intretis in temptationem. Quarto uirtuti addit. Seneca. Canis prouocatus: bellicosior efficitur. Gregorius. Ignis flatu premitur ut crescat: aqua in uento obstaculo maiores uires excitat. Sic etiam temptationis occasio est: ut aliquis uirilior efficiatur. j. cor. x. Fidelis deus: qui non permictet uos temptari super illud quod potestis: sed faciet cum temptatione prouentum: ut possitis sustinere. Quinto: uirtutem hominis notificat. Deut. xiij. Temptat uos deus: ut palam fiat utrum diligatis eum an non.

Gregorius. Mira dei nobiscum dispensatione agitur: ut mens nostra non nunquam pulsatione culpe feriatur. Nam esse se magistrum uirium hoc caueret: si nullum unquam carnis defectum iuxta mentis archana sentiret. Sexto deum glorificat. ps. Eripiam te et honorificabis me. Septimo: populum hedificat. Tob. ij. Hanc temptationem ideo permisit deus euenire: ut posteris daret exemplum patientie eius. Octauo: in presenti honorem acquirit. Unde legitur de beato Antonio: quod cum quadam nocte a demonibus esset laceratus: subito quidam radius lucis demones et tenebras effugauit. Statimque sanatus: christum presentem intelligens dixit. Ubi eras ihesu bone? Quare a principio non affuisti: ut sanares uulnera mea? Et uox ad eum ait. Antoni hic eram: sed expectabam uidere certamen tuum. Nunc autem quia uiriliter dimicasti: in toto orbe te faciam nominari. Nono: in futuro coronatur. Thi. ij. Non coronabitur: nisi qui legitime certauerit. Et Iac. j. dicitur de suffe

rere temptatiõez. Quĩ cũ pbatꝰ fuerit: accipiet coronã uite.

De q̃busdã mõdanis dyabolus q̃b; utit̃

Tuo. b. X

Eqt̃ de modis ĩ temptatiõe .iij. ĩ pugnãdi: q̃s dyabolus hẽt. Et nõ ẽ: q̃ dyabolꝰ multũ utit̃ mõdanis temptatiõ. Mẽdatiõ usus ẽ temptatiõ mulierẽ: cũ ait. Ne q̃q̃ moriẽmini. gen̄. iij. Itẽ temptatiõ saluatorẽ. Hec oĩa t̃ dabo: si cadẽs adoraueris me. m̃. iiij. Illi q̃ ẽ ĩ peccõ pmittit lõgã uitã: ut differat uenire ad pniãz. Hec ẽ pmissio ne q̃ssimã: q̃ multos pdidit. Cũ patꝰ celestis tẽpora ⁊ mõmta ĩ sua nõ ĩ dyaboli potestate hẽt: ualde fatuus ẽ: q̃ credit dyabolo de futura uita sua disponẽti. Valde fatuũ ẽ credere illi mẽdatio: q̃ dyabolus pluscq̃ centũ milia dux̃ ad ĩfernũ. Dicebat ẽ eis: bñ ad huc facietis pniã: nũc aũt ĩ ĩferno st̃ ⁊ nõ possũt eã facẽ. Nã q̃ pmisit ueniaz penitẽti: nõ pmisit diẽ crastinũ differẽti. Illi aũt q̃ pniaz as sumit: nitit̃ dyabolus suadẽ ut abiciat onꝰ pnĩe: ad q̃d multis fraudibꝰ utit̃. Primo mĩt̃ de exo neratiõe: q̃ nõ ẽ exoneratio s; leuis onis ĩ grauissimũ onꝰ cõmutatiõ: ut festuce l' ĩ trabez l' ĩ mõtez. Vñ temptatꝰ dicẽ pot temptãti. Si hoc onꝰ deposuero: nũq̃d sĩ onere ero: Cui q̃stiõi si uẽ respõdẽ uoluerit: dicet ymo ponet sr̃ me mõs magnꝰ. Pena. s. ĩfernalis oĩ mõte grauiõ. Bonũ ẽ g° onꝰ leue ferre: ut tãtũ onꝰ uitare possĩt. Apoc. ij. Nõ mittã aᵈ põdꝰ sr̃ uos: tñ id q̃d habetis tenete. Scdo mĩt̃ p cõpositiõez: dũ ea q̃ diuisi põtãda st̃ simlꝰ oñdit dicẽs. Q̃uo hec potes põtare tot ãnis. Cui dicẽdũ ẽ hoc. Hodie cũ di adiutorio tñ põtabo: ⁊ cras tantũdẽ põtabo leuiꝰ p assuetudiñẽz. Sic ũ fallit cõpositiõe: refallit̃ p diuisiõez. m̃. vj. Suffic̃ diei malitia sua. Tertio ĩuitutẽ hois a di ĩuitute diuidit: dicẽs debilis es: nullõ m̃ potes hoc põtare. Cui dicẽ dũ ẽ. Ver̃ dicis de mea ĩuitute sola. S; q̃d nõ possũ: di ĩuitute adiutꝰ possũ credẽs ẽ mõdanũ. phi. j. Cõfidõꝰ ĩ dñõ ihũ: q̃m q̃ cepit ĩ nb opꝰ bonũ pficiet.

ciae. iiij. Omnia possum in eo qui me confortat. Quanto spoliatior: tanto exoneratior. Sicut enim latro: simpliciter scolarem exonerat cappa sua. Non sic non sic. Penam super aurum et lapidem preciosum est custodienda: quia et dyabolus vult auferre. Quinto quia erit post diminucionem: per quod et celeste gaudium est tractum. ij. Cor. iiij. Id quod in presenti est momentaneum et leue tribulationis nostre: supra modum in sublimitate eternum glorie pondus operatur.

De iiij temptacionibus

Multiplicem nobis dyabolus iiij. pugnam impugnatorem ostendit B.: super illud ps. Scuto circumdabit te veritas eius: non timebis etc. Sunt igitur quattuor temptationes quibus undique circumdati necesse habemus scuto circumdari ante et retro: a dextris et a sinistris. Primo afflictionis nocturne est et plane tenebrose quia ab oculis quia non sunt condigne passiones huius temporis ad futuram gloriam que reuelabitur in nobis. Sed facile hunc radius veritatis effufflat. In genere est oculis cordis nunc peccata que fecit: nunc eterna supplicia: nunc eterna premia: nunc ea que pro nobis pertulit xpistus: ad lucem gratie tam multiplicis veritatis nox recessit. Sed timere sagittam que in die leuiter volat: sed non leue vulnus infligit. Hec sagitta vana est gloria quia omnes cauere fortiores: non deserant scutum veritatis. Quid est tam contrarium vanitati? Et sedet. Primo dyabolus pulsat a sinistris pusillanimitate: deinde a dextris humanis laudibus. Si sic non proficit dicit: viribus deinde negocii si forte decipere possit aliquem in genio proditionis negotium perambulans in tenebris est ambitio: subtile malum: secretum virus: pestis occulta: doli artifex: mater ypocrisis: liuoris parens: viciorum origo: criminum fomes: virtutum erugo: tinea sanctitatis. Contempsit aut vanam gloriam quia vana est: forte solio aliquo affectaret: forte honores: forte diuitias: quod si veritas inuestigat: hunc proditorem et negotium arguit tenebrarum. Quid restat callido inimico contra eos quos uidet omnibus modis diligere iustitiam et odisse iniquitatem: nisi ut iniquitatem palliet virtutum ymagine. Quos est perfectos boni no

uit amatores: malũ ei sub
spẽ boni nõ mediocrĩs sꝫ pfcã
suavĩ conatᵉ: ut facile ãcci
rit ĩ ãirac. ij. cor. xij. Ipẽ sa
thanas trãsfigurat se ĩ angł
lucis. Sola aũt ẽ ueritas: q̃
palliatã detegit falsitatem.
Quiꝗꝫ timẽda ꝯ ĩ pugnatõꝫ
Circa diaboli ĩ dyã. C. v.
Cpugnatõꝫ: q̃nqꝫ sũt no
bis ad uitẽda ⁊ timẽda. s. Do
lositas: crudelitas: ꝯtinui
tas: uarietas: ⁊ vniũsalitã.
Dolose ĩpugnat nõ solũ q᷑ mã
datijs ut dictũ ẽ. sꝫ ⁊ q᷑ tor
tuose ĩcedit: n̄ agnoscitᵉ ab eo
q̃ tẽptatᵉ q̃d ĩtẽdit. ꝓ ii. ult.
Tria sũt m̃ difficilia. vnũ
illoꝝ trũ ẽ: uia colubᵉ supra
petrã. Glõ. viã colubᵉ uocat
uenenati hostis astutiã: que
hijs ĩsidiari nõ desinit q̃s
ĩ petra fũdatos eẽ ꝯspicit. Itẽ
quod delectabile ẽ ꝓponit:
q̃d molestũ subicit. Ecc̃ ix.
Sic pisces capiũtᵉ hamo:
⁊ sic aues capiũtᵉ laq̃o: sic
hoĩes capiũtᵉ tẽpore malo. s.
tẽpe teptationis. Crudelit et
ĩmisericordit ĩpugnat ut pꝫ
ĩ iob: cui abstulit sua ⁊ suos
⁊ afflixit ĩ psona ꝓpa. Et si a
liq̃ uidetᵉ pcẽ: ⁊ ĩ hoc ĩtẽdit
ĩpugnare: ut pꝫ ĩ uxore iob:
quã ei reliq̃t: p q̃ eũ postea
ĩpugnauit. Que dixit illi cũ ã
misisset sua ⁊ suos: ⁊ pars
sus eẽt ulcẽ pessimo: Adhuc
pmanes ĩ simplicitate tua:
bñdic deo ⁊ morere. Iob. ij.
Irrisio ẽ. q̃si dicat. Si pseue
ras ĩ bñdictõe tua morieris.
Cõtinue ĩpugnat. Bẽ. Tot tẽp
tatõibᵉ plena ẽ uita nr̃a: ut
tota ipã nõ ĩmeito debeat
tẽptatõ appellari. Grẽ. Dia
assiduitate tẽptat: ut sal
tẽ tedio uincat. Varijs
⁊ tẽptatioĩbᵉ ĩpugnat: ut q̃
nõ uicat una: uicat altera.
Paulinᵉ epũs augo. hostis
nr̄ h̃t mille artes nocẽdi:
tã uarijs expugnãdᵉ ẽ telis:
q̃ ĩpugnat ĩ sidijs. Ipẽ tẽptat
s̃m ꝯplexionẽ: uł mores:
uł statũ hoĩs. Grẽ. Intuetᵉ ho
stis humani gñis uniᶜqꝫ
mores cui uitõ sit ꝓpiqui:
⁊ illud oppoit añ faciẽ: ad
q̃d ꝯgnoscat facilᵉ ĩclinari

mtē. Ut blādis ac lenis mo
rib⁹/ sepe luxuriā: nō nūq̄
uanā gliā. Asperis uō mīa
bꝫ irā: supbiā: ul' crudelita
tē ꝓuoit. Eos q̄ sūt ī dēsto
religiōis ꝛ paupertatis/ īcitā
ad irā ul' īpatientiā. Unde ei⁹
tēptatō: talib⁹ ē uēt⁹ adurēs.
Hijs q̄ st ī ꝓsꝑitate suadet
pigritiā: ꝛ talib⁹ ē tēptatō
ut uēt⁹ aqlo frigid⁹. Illos
quos uidet feruētes ad bo
nū/ ad hoc īcitat ut exce
dāt: ut de alto possit eos
ꝑcipitare. B. sr. cc. Nō ht
callid⁹ hostis efficaci⁹ ma chi
namētū ad tollēdū de corde
dilectionē: q̄ si efficē possit
ut ī ea ī caute ābulent.
Effesi. v. Videte frēs q̄m
caute ābuletis. j. pe. iiij. No
lite pegrinari ī feruore: q
ad tēptationē uob fit. Inpu
gnatō ei⁹ ē uniūsalis. B. in
ꝑmoībꝫ. Pmoitos uos eē
uolo/ neminē sup t̄rā ab
sqꝫ tēptationē eē uictur: ꝛ
cū forte tollit aliq̄: aliā se
cur⁹ expectet/ aut forte nō
secur⁹/ sꝫ paulo mag: ꝛ sic

petat ab ea liberari: ut nū
q̄ q̄ī corpore mortis h⁹ libta
tē pfcām seu reqē audeat
polliceri. Qua ī re ꝯsiderā
da nob ē/ tā benigna erga nos
diuine pietatis dispēsatō:
ut q̄bdā nos tēptationib⁹
patit diuti⁹ occupari: ne
forte piculosiores occur
rāt. Ab aliq̄b⁹ ū. cici⁹ libat:
ut possit alijs/ quas nob
utiliores fore ꝓuidet ex
ercit. Inpugnat dyabol⁹ nō
solū uigilātes: sꝫ ꝛ dormi
ētes. Gg. Sōs quos min⁹
ualet uigilātes/ grauius tēp
tat dyabol⁹ dormiētes: q̄d
deo benigne ꝑmictit: ne sal
tē sopn⁹ a passiōis ꝑmio
uacet. Sub sīētia passio
nis q̄ ē ī dormiēte: nō ē
meritū. Sꝫ repehēsio q̄ ē ī
uigilāte: ad quē ī citatō
fcā ē. Uñ occasionalit dic
tū ē ūbis. Gg. In fine uite
forti⁹ ī pugnat: sciēs q
si tūc aliquē uicerit: post
nō uicēt ab eo. Uñ dr cal
caneo īsidiari: quod ē ex
t̄ma pars corporis. Gg.

Sciendu q pleruq; eis qs ce
pit i pugnare: tunc grauiores
culpas i gerit: cu presentis uite
termino illos appinquare cogitat.
Item uniusalis qntu ad loca. Job.
i. Circuiui tram: et pambula
ui ea. Temptat i deserto: in
ciuitate: i loco sacro: ut
patet i temptatoibus xpi. Mt. iiij.
Item qntu ad psonas. Abac. i.
Expandit sagena sua: et semp
interficere gentes no cessat. In
pugnat e diuites et paupes.
Paupes naq; capit eis di
uitias pmictendo et parcen
do: ut eaz occasione fiat
mali. Difficile e em: eaz otu
lenio no orumpi. Diuites et
potentes supat: qz diuitijs
et potentia fac eos abuti: et
qsi pro gladio eaz uulnerat
eos. abac. i. Ipse de regibus triu
phat: et tyranni erut ridicu
li ei. Ipse illos nititur acqre
re p qs sperat se plures acq
situz: s. illos q psunt. i. Re.
xxxi. Totu pondus plij: usus
e i saul. Item mag i pugnat
sanctiores. Job. Crescentibus uirtuti
bus: mag seuit dyabolus adtemptandu.
Et sup illud. Job. xl. Absorbebit
fluuiu. Glo. Antiquus hostis, p ma
gno no ht cu sibi iure sue tyran
nidis terrena qrentes tenet, q
p ipsa studia deorsu currut: s;
illos magnopere rape nititur: q
despectis terreis studijs: ia iu
gi celestibus otemplantur. Uniusal
etia e qntu ad ea cu qbus i pugnat:
utitur ad i pugnandu et malis et
bonis. cap. iiij. Creature di
i odiu hoiu; facte st et i temp
tatione aie hoiu; et i muscipu
la pedibus i sipientiu. Oibus iuuat
se dyabolus qn hoies: qbus hoies
qn ipm debuerit se iuuare:
et pciosissimi eoz dyabolus iuuat.
Ipse parat ut hoies bonis di
qn dm utantur: et bonis, pris in
malu, ipiuz abutantur. Maxie
uo post i amatoribus terrenoz. Un
dan. e. gen. iij. tra comedes.
ysa. xiij. Laqus sup te qui
hitator es tre. Secundo prouerbio dz; pu.
i. Frustra iacitur rete: an oculos
pennatoz. De m repugnandi
spiritui i sensuali patticulariter capitulum. vi.

Sequitur de m repugnandi dyabolo.
Circa quod p mo notandum: q quod conuenientissimus modus repugnandi spiritui

i fenali e: p otectione capitis
quemadmodu docet dns. Gen.
iij. Loqns ad s'pete de mulie
q figura tenet eccle: ipa co te
ret caput tuu. Spens caput
p ceteris mbs custodit. Ecc.
xxv. Et no e caput nequius:
cap sup colub. Ideo totis uirib' de
bet conari ad ei' otritione. Cap
uo ei' itellige ul' supbia uel
pncipiu teptatois: ul' peccatu cor
dis an q p locutione ul' opati
one exierit ext. Cotritio ca
pitis pmo m. s. Destructio su
pbie: multu ualet ad repu
gnandu ei: et hanc fac humi
litas que multu ad triuphan
du de dyab'lo. Humilitas gliaz uic
torie tota deo ascribit: et ip hoc
totu pos' plus cede i poste: e e
uictorie glia et pugna. Humilib'
a do adiutoriu gre datur: a q
supb' resistitur. Ideo no e mir si
humiles triuphent: et supbi uin
cantur. Jac. iiij. Ds supb' resistit:
humilib' aut dat gram. Item cap
s'pentis i fenalis e oterendu: q
i pncipio teptatois e ei resi
stendu. Pncipijs obsta: sero
medicina paratur. Cu mala p
longas: oualuere moras. Gg.
i mor. Si teptatori i corde nascen
ti festine no resistitur: hac eade
q nutritur mora roboratur. Ps. Bts
q tenebit: et allidet paruulos su
os ad petram. Dya' cu paruul' e i
pncipio teptatois. Unde tunc fa
cili' ocadi pot i ipse. In morte
pmogenitor: filij isrl' liberati
st de s'uitute pharaonis. Pmo
genita pharaois i fenalis st
pncipia teptationu: q b' si uiriliter
resistim': ato a dya' liberam.
Q' uo i pncio no resistit: uix
ab eo se expedit. Jero. Lubric'
e antiq' s'pens: et n capite ote
ratur: tot' statim illabitur. Co
tendu e cap s'pentis i fenalis:
ut pecc cordis pmo destruatur:
an q exeat ad lingua et ad ac
tu malu. Sumope debet ho
custodire cor sic caput suu:
de q amonemur. Mt. x. Estote
prudentes sic s'petes. Dyabolus
ut supb' et ambitios' suppmaz
partez nri. s. cor nititur obtine
tanq arce i castro: ut i nob p
fecte dnetur. Unde cordi cogi
tationes imictit: et ad malu
affectu i cedit. Gg. Sup illo

iob. xix. Simul venerũt latrones ei⁹: ⁊ fecerũt viã p me. Maligni spũs q̃ i exq̃rẽdis hoĩu3 mõtib) oc cupãt: q̃ viã sibi i afflic torũ cordib) faciũt: i. ẽ ad ulca extius tolerãt: cogi tatiões pravas imictẽ nõ desistũt. Jdẽ sup illo. Job. xlj. Alitꝰ ei⁹ prunas ardẽ facit: ⁊ flãma de ore eg̃ ei⁹ ditꝰ. Quid prunas. n̄ succẽsas / i terenis ɔcupi scẽtijs reploꝝ mẽtes appel let: Flatu g̃ leviathan a litu flat i prunas: q̃to ãnisu sꝰgestioĩs occulte huãnas mẽtes ad illicita iflamat. Flãma ẽ ous ei⁹ ẽ: i instigatõ occulte locu tioĩs. Damasus. põt etiã dyab' i missiones facẽ: i no bis aũt ẽ eas suscipe ⁊ nõ suscipe. Augꝰ. Dyaꝰ ple nus. ẽ i cẽtiuis uitioꝝ.

Et notãdũ q̃ cogitatiões male: diũsis de causis i corde sugũt. Vna cã ẽ: corruptõ q̃ ẽ ex peccõ p̃mou parẽtũ. Jllo ẽ spinas ⁊ tribu

los g̃minabit t̃. Gen. iij. Jn tellit̃ de t̃ra q̃ calcaꝰ ⁊ de t̃ra q̃ gestamꝰ: i utraq; ẽ i u tilia ⁊ noxia nascit̃ gra na: utilia nõ cũ labore. Ali qñ ũ sꝰgũt occasiõe rez ui sa ꝝ ul' audita ꝝ: ul' alio sẽ su corporeo pceptaꝝ. Cũ ali qs ad mẽtẽ redit volẽs itẽ dẽ orõni ul' meditatõi: vix põt se expedirẽ ab hijs; q̃b) videndo ul' loq̃ndo / ul' audi endo i detẽꝰ fuit. Limosa ẽ ẽ sba aĩe / sic ⁊ corpous: q̃c q̃d ɔtectat / facile ei adheret uix ubiq̃. Aliqñ sꝰgũt i stĩtu dyã: ut p̃us ostẽsu3 ẽ i lĩ de ecclesiasticis dogma tib3. Nõ omẽs cogitati ones male / sẽp dyaboli i stĩtu excitãtꝰ: s3 aliqñ ex nr̃i ãbitrij motu emgũt. Cõ cupiscẽtia ẽ cã malaꝝ cogi tationũ i nob. Jn uitis pa trũ. Q̃dã frꝰ dix̃ abbti sysoy. Q̃r nõ recedũt a me cogi tatiões: Et dix̃ ei senex: q̃r vasa carẽ passionũ itꝰ te s̃t. Hec vasa itelligũtꝰ ɔcupiscẽtie: uide cogitatiões

oriunt. Ubi ē amor ī oculus.
In.li.d.iii.so. Quj recedit
ad ɔsciām si nō dū uicat ɔcu
piscentiā suā: incidit ī de ɔcu
piscentia sua ul' suaues dilec
tatões/ ul' g̃ues corosiões:
⁊ inde m̃ltiplicat cogitatões.
Quj nō iā ɔcupiscentiā uic:
q' diu ɔcupiscentia maioris
boni/ ul' maior delectatō m̃
te nō obtinuerit: cū exosa
q̃dā uoluntate gestor/ uisor/
auditor patitur ymaginā
tiões. Unde ī utraq; lubi īplet
illusiōib; delectationū: ⁊ ad
cogitanda spūalia ul' diuina
lum̃ oclor suor ip̃m nō ē
secū. Una etiā cogitatō cā
ē aliar. Quidā fr̃ īt̃roga
uit senē quēdā. Qͥd faciā
abba: q' m̃lte cogitatões sol
licitāt me ⁊ nescio quō re
pugnē eis: Quj dix' ne re
pugnes ɔ̃ oēs: s; ɔ̃ unā que
caput ē aliar. Cōt̃ cogita
tiões malas luctari nos oz.
Unū remediū ɔ̃ cogitatões
malas ē: q' nō pmictāt' exi
re ex̃ ploqutiões ł opatões.
Dix' qdā senex si cogitatões
nō habes sp̃e nō h̃es: q̃m opa
h̃es. Unū remediū ɔ̃ cogi
tatões malas ē: q' nō pmic
tāt' exire ex̃. In uitis patr.
Dix' abbas pastor cuidā ab
bati. Sic cassa plena uestib;
si dimissa fuerit logo tp̃e pu
trescit uestes ī ea: ita ⁊ co
gitatões ī cordib; nr̃is. Si nō
fecerim' eas lōgo tp̃e exire ext
miānt'. Idē ad abbtē Jo
seph. Sic siqs claudit sp̃e
tē ī uase ⁊ obturet illd p
cedēte tp̃e sp̃es morit: ita
male cogitatões q̃ studio de
monū pululāt/ patientia ei'
cui īnutāt' paulati deficia
ut: ⁊ spūalr expedit q' co
gitatões iracundie ad u̇ba nō
pcedāt. Req̃suiuit qdā
fr̃ abbtē ysaac: q' demo
nes cū timerēt. Quj re
spondit. Ideo me timēt d
mōes: q' ex quo fcūs sū
monachus: statui apud
me/ ne iracundia mā ex
me pcedēt. Sup illd p.xij.
Fatuus stati īdicat irā suā.
dicit glō. Natura ire ē ut
plata mag' feruēat: occul

tata languescat. ¶ Aliud re
medium est: reuelare sanctis patribus.
Unde quidam senior cuidam in pugna
a spiritu fornicationis dixit. Fili ne
abscondas cogitationes tuas:
ita enim confusus inimicus spiritus disce
det a te. Nichil enim ita confundit
et allidit uirtutem demonum: quam
si aliquis secreta cogitationum
immundarum reuelauerit sanctis
patribus. ¶ Aliud remedium est: me
ditatio sacre scripture. In libro de
ui. so. v. ait. De cotidiana
lectione aliquid in uentrem memorie
demictendum est: quod fidelius dige
ratur et rursum reuocatum crebrius
ruminetur: quod proposito conueniat:
quod in intentionem proficiat: quod detine
at animum: ut aliena cogitare
non libeat. ps. In lege eius medi
tabitur die ac nocte. In eodem m.
ab. e. t. ut non pe. t. ¶ Et nota diligenter
quod cogitationes bone: multum fa
ciunt ad decorem et robur anime. Co
gitationes uero male quibus non resi
stitur: faciunt ad corruptionem et
debilitatem anime. Sanson rasis
crinibus debilis fuit. Iud. xvi.
Crines capitis cordis ornantes:
sunt sancte cogitationes. Seneca. Co

gitationes uagas et inutiles uel
sompnio similes non recipies:
quibus si oblectaueris animum tuum
cum omnia disposueris: tristis rema
nebit. ysa. i. Auferte malum cogi
tationum uestrarum: ab oculis meis.
¶ Et nota diligenter quod quandoque temptatur aliquis co
gitationibus anime exosis et mole
stis que magis uidentur esse pena
les quam culpabiles: quibus durabiliter
affligit animam cui satis displicet
dei contumelia: qui conuitiando deo
et blasfemando cum corde ea. Que
fieri potest non solum sine anime periculo:
sed etiam cum merito. Contumelia
enim creatoris ab inimico cuius docta
corda dei amico cui multum di
splicet: non est causa quia deus offen
datur ab eo qui ex ea molestatur.
¶ Legitur in uitis patrum. De quodam
cuidam abbati aperuit: quod spiritu blas
phemie impugnaretur. Cui abbas
ait. Unde hec cogitatio te armi
puerit dic. Blasphemia tua sa
thana super te sit: hanc enim causam
anima mea non uult. Et inuenitur
hys ubi dupliciter causa: quia non tamen pi
clitur in hac blasfemia sicut multi cre
dunt. Una est quia anime non placet:
sed uehementer timor offendere di

uine adducẽ has cogitati
ones aĩe nolẽti: sic̃ hõi ti
mido q̃ ẽ i tenebꝛ̃s sol? ad
ducẽ timor tribilia añ ocu
los cordis: ꝫ hoc mltũ di
splicebat. ¶ Ꝓptea ille blaſ
femie dyaboli ſt̃: q̃ quinti
ãtis do. Vñ diſplicẽtia me
reri põt: q cas audit. Cõ
tra hac tẽptatõẽꝫ neceſſa
ria ẽ patiẽtia: q̃ ſi deſit ꝓ
erit acacẽ q' cooꝑabit̃ ai dyã
ira ipĩ q̃ cã patit̃: ⁊ tũc
ẽẽt ipĩ culpa. De q̃bdã que
ualẽt mltũ ad triũphadũ ↄ dyã
Scdo ad repugñ C. vij.
dũ dyabõ: mltũꝫ ualet ho
neſta occupatõ. Eſt ẽ uelud
mur' phileis: ne tẽptatõ ac
ceſſũ hẽat ad ſuũ di. Hõ o
tioſ' ẽ: ſic̃ uilla abſqꝫ mu
ro. Eçc. xxxviij. Accedã ad
trã ſin muro: uelaꝫ ad q̃e
ſcẽtes ⁊ habitãtes ſecur̃. Jerõ.
Sẽp aliq̃d boni opis facito:
ut te dyabol' iueniat occupa
tũ. Effe. iiij. Nolite locũ da
re dyã. Aug'. Nõ facile capi
t̃ a tẽptatore: q̃ bono uacat
ex - cicio. In li. de ui. ſolita.
Dũuꝫ tẽptatõnũ ⁊ cogitatõ
nũ malar ⁊ iutiluũ ſẽtiã:
ẽ otiũ. Sũma ẽ mltis mali
tia: ẽ otiũ iter ẽ. Aug' oti
os' ſit ſuus di. Job. xl. Cir
cũdabũt cũ ſalices torrẽtis.
Salices torrẽtis ſt̃ hoies i fruc
tuoſi: q̃ ſt̃ circa dyã parati ei
obedire. Quãtũ cauẽda ſit otio
ſitas patet ex illo iũbo. ꝓu.
xij. Qui ſectat̃ otiũ ſtultiſſĩꝫ
ẽ. Nõ dic̃ ſtult' ul' ſtultior: ſꝫ
ſtultiſſĩꝫ. ¶ Nõ ĩuẽda ẽ tꝫ ſtul
titia i otioſo. ¶ Ꝓma ẽ: q' in
te etne puitẽ necẽia negli
git. ¶ Scda ẽ: q' hoſtib' ſuis ſe
expõit ut dañ ẽ. ¶ Tertia ẽ
q' hoſtes ſuos paſcat ⁊ nutrit
uitia. ſ. q̃ otio nutriũt̃ ⁊ ip̃
guãt̃. Sic̃ difficile ẽ ul' i poſ
ſibile cauẽ ne i agro naſcãt̃
i utilia n̄ ꝑ diligẽtẽ culturaꝫ
pareret̃ ut utilib' ipleat̃: ſic
difficile ul' i poſſibile ẽ cauẽ
a malis: n̄ hõ occupet̃ i bõis.
Ꝓu. xxiiij. Ꝑ agrũ hoĩs pi
gri trãſiui: ⁊ ecce totũ reple
uerãt urtice: ⁊ opuerũt ſr̃
fitiẽ ei' ſpine. ¶ In uitis pãtrũ
dicebat qdã ſenex: q' tres
ſt̃ uirtutes ſathane. Ꝓma ẽ
obliuiõis: ſca negligẽtie:

tria ɔcupiscẽtie. Dyabol9 ut ĩ obliuionẽ hõĩez ĩdu cat: rapit sem̃ de cõde ei. s. ũbũ dĩ, aɱ. xiij. In negli gẽtib9 zizaniã semiãt: ɔcu piscẽtiã uõ ĩ flãmat: ut pus ɔnsũ ẽ. ¶ Suus dĩ q̃ ẽ ĩ religiõe otiositatẽ fugi eς q̃ m̃ti mlta mala miste talẽ s' opatiõez dz eligẽ q̃ occupet: ⁊ poti9 q̃ occupet aĩũz q̃ cõpꝰ: dz ⁊ eligẽ ta lẽ q̃ hẽat utilitatẽ. In li9 de iii. so. p otio uitãdo o tiosa sectari ridiclm ẽ. Spũalia ⁊ exẽtia dz pᵽo nere cõporalibꝫ: ⁊ ĩ ẽ cõpo ralia q̃ st̃ ꝓpĩqora spũa libꝫ. In code. No uir pp mu lierẽ: s mulĩẽ pp uirũ. No spũa exẽtia pp cõporalia: s pp spũalia cõrporalia. Opa sic uiro creato collatũ ẽ ad iutoriũ simile s' ⁊ ex ipa ipi9 hõis sba: sic ⁊ ĩ adiu toriũ spũalis studij necces saria sũt corporalia. Non tñ ĩ hoc sep eque ɔueĩre iu deñ: oĩa corꝑolia exẽtia. Sz q̃ cũ spũalibꝫ ꝓpĩqorẽ hñe uidẽt similitudiez. Ut sẽ

lẽ qd legat: ⁊ legẽ qd scẽ bat. Alia cõporalia exẽtia sic sẽsũ distrauit: sic sepe spz exaurũit. In coẽsaris qd agas. ĩ q̃ te occupes: pmo eẽ cotidianũ oĩoĩs sacrificiũ ⁊ lectiois studiũ: ɔsciẽ co tidiane discussioni emdati oni ɔpositõi: pars sua dici denegãda nõ ẽ. Deĩde opa dũ ⁊ maĩbꝫ aliqd q̃d ĩ iugit: nõ tã aĩũz delectãdo detine at: q̃ q' spũ alibꝫ exẽtijs ul' studijs delectatiõez ɔsuet ⁊ nutat. Unñ se facile mox ut s' redeũdi uisũ fueĩt ad semet ipm̃: expediat absq; ɔtagio ɔfecte delectatõis: ul' memorie ymaginatiõis. ¶ Pde let ⁊ suus dĩ cũ opat nõ solũ adtẽde ad illud qd agit: s ⁊ ad illud ꝓ q̃ agit. Serig aĩus ⁊ prudeς ad dẽz se ɔpa rat laborẽ: nec ĩ eo dissol uit. Sz p cũ mag ĩ semet ipm̃ colligit: q sep p̃ oclis habẽs nõ tã qd agit: q̃ qd agẽdo ĩtẽdit. Dĩs siqdẽ ɔsu matiois ĩtẽdit finẽ: q̃ ĩq̃m tũ ueri9 nitit: ĩtãtũ fi delis ⁊ feruẽti9 maĩbꝫ opat. ¶ Cõr

i pugnacõe, dua militũ necessaria ē uigilantia. Cũ enĩ hostiũ inuisibiliũ q̄ sꝰ minoris potentie astutie ⁊ malitie faciat hoĩes uigilare armatos ad suã defensionẽ paratos. q̄d dꝫ facere timor hostiũ inuisibiliũ. Mt. xxvj. Vigilate ⁊ orate ne intretis ĩ temptatõẽ. j. p̄. v. Vigilate qr aduersarius uẽr dyabolꝰ tanq̄ leo rugiens circuit: q̄rens quẽ deuoret. Cũ nõ dormiat q̄ ĩ pugnat: dormire nõ dꝫ q̄ ĩ pugnatur. Gg. Vigilandũ semp ē: ut mens sollicita nũq̄ relaxetur ab ĩtẽtõẽ supna. Sep̄ q̄ occultas ĩsidias: cautela ē puidentia. Pugna ista militũ hnda ē ĩ memoria spãlr ĩ mane: ut p̄muniat nos oratione: tanq̄ capiũ certaminis ĩ gressuri. Itẽ ĩ uespere: ut deo gr̃as agamꝰ: si de hoste triũphũ habuerimꝰ. Sin uicti fuerimꝰ: nõ debemꝰ ĩtrare lectũ: donec deo p̄ humilẽ pñiam recõsiliati simꝰ. Timidũ ē ĩ potestate sui inimici dormire: cũ ꝯtinue hnda eẽt hꝰ pugne memoria. Valet ē

ad hec ut hõ sit humilior: cautior ⁊ deuotior. Humilior ē ē q̄ sine glãtiõe ē: sciens se adhuc eẽ ĩ p̄lio. iij. Rꝫ. xx. Nõ glietur accĩtꝰ eque ut discĩtꝰ. Cautior ē sciẽs se pugnare cũ hoste callidissĩo. Bñ. magr̃ dicẽtĩ ad uicꝰ dyabolice fraudis astutias: tñ acerbos imo ꝯtinuos sustinẽ ꝯflictꝰ. Quẽ sic astutũ scẽ tã nã subtilis: q̄ malitie hꝰ exercitatio longa. Deuotior ē deo quẽ uite sue cogitat ptectorẽ: cũ hostẽ habeat tã potentẽ. Treñ. iij. Mĩsericordie dñi: q̄r nõ sumꝰ ꝯsũpti. Itẽ habemꝰ pugnam cũ gigante: cũ nõ qũ locuste simꝰ. Aug. Vult dñs ihũs mirabiles res facere: uult ē de locustis supare gigantes: et de hijs qui ĩ terris sũt celestes uincere nequitias. Itẽ ĩ pugna dyaboli: multũ ualet sobrietas. j. p̄. v. Sobrii estote. Dyabolꝰ p̄mo ĩ pugnat hoĩez ea parte qua ĩferior ē hõ. s. ex parte carnis temptauit p̄mũ hoĩez de pecc̃o gule: ⁊ similr xp̄m. Bñ. Dyabolꝰ ꝯfidit ĩ adui

torio canis: q plus nocet domesticus hostis. Ide. Hic e
à baculo nro nos cedit et ma
nus nras ppo angulo ligat:
ut caro que data e nob i
adiutoriu: fiat i ruina et
scadalu. Grauis lucta et gña
de piclm: ad ust hoste dome
sticu pugare. Maxime cu nos
aduene siz: et ille ciuis. Ille
sua i habitet regione: nos
exules siz et pegrini. Nota
triphandu de dyabolo: multu
ualet fides. Ephe. vj. In oi
b sumtes scutu fidei: i quo
possitis oia tela neqssimi ho
stis ignea extiguere. p. the.
uij. Induti lorica fidei. hebr.
xj. Sci p fide uicerut regna.
j. pe. v. Cui resistite fortes i
fide. Fides dyabolu de acie m
tis expellit: pones ibi uexil
lu xpm i cruce pendete: qd
dyabolo multu exosu e: eo q
i cruce deuict fuerit. Fides
pugnatib onidit xpm tplr
s. ut strenuu duce ut det
ex exemplu pugndi et ut p
tentissimu adiutore: et ut li
beralissimu remuneratore.
Primo m onidit eu ad exa

ctendu eos i plia. Apoc. xij.
Ipi uicerut eu p sanguinem:
sic onidit se aplis: cu eent
clausi i domo p metu iudeor.
Luc ultio. Scdo m onidit se
stepho p eo lapidato: q uidit
ihm stante a dextris dei: qui pa
ratu ad adiuuadu. Act. vij.
Tertio onidit se abraa. gen
xxv. dices ei. Noli timere
abraa. Ego ptector tuus su et
merces tua magna nimis. Job.
xvij. Pone me dne iuxta te:
et cuiuis manus pugnet 9 me. Qrto
fides onidit pugnantib iferna
le patibulu eis paratu si uic
ti fuerit: et regnu si uicerit.
Onidit et eis deu et anglos
bonos et malos: aspicientes e
tam cor. Boni aspiciut ut
si uicerit gaudeat: mali u
si uicti fuerit irrideat. j. cor.
iiij. Spectaclm fcti su mudo:
et anglis et hoib. B. Demo
nu e suggestioes malas igc
rere: nostru e no osetire. Al
qties resistis: diabolu supas: an
glos letificas: dm honorifi
cas. Ipse nos hortat ut pugs:
adiuuat ut uicas: certantes spec
tat: deficientes subleuat:

uincentes coronat. Sed totum
hoc de fide uiua non de mortua.
B. Non mirum uincere potest si fides
non uincit: quia non uiuit. Item ad uin
cendum dyabolum: multum ualet spes
uel fiducia in deo. Ps. Qui confi
dunt in domino: sicut mons syon. Item
qui saluos facis sperantes in te.
ii. pali. Non est pugna uestra sed dei. Et
post. Non eritis uos qui dimicabitis:
sed tantummodo confidenter state: et uidebitis
auxilium dei super uos. Nil omnipoten
tiam ubi clariorem reddit: quam quod omni
potentes facit eos qui in se sperant.
Denique omnia possibilia sunt credenti. Ieron.
Quotiens temptatus resistis: totiens
uincis malignum. Noli de propriis tribuere
uiribus: noli in te sed magis in deo glo
riari: quoniam est ille fortis armatus defendit
tue infirmitati. Item ad uincendum
dyabolum multum ualet dilectio: que est
hominis cum deo et proximo. Cant. viii.
Fortis est ut mors dilectio. Sicut dyabolus
dispergendo impugnat: sic christus in militibus
suis colligendo et uniendo de ipso
triumphat. Math. xii. Qui non colligit
mecum: dispergit. Item Sapientia et multum
ualet in bello contra dyabolum: cum ipse astu
tia non potentia nobiscum pugnat. Exemplum
habemus de hoc in christo: qui tibi ubi se temp
tare sat: dyabolum, preualuit in deserto.

Math. iiii. Prou. xxiiii. Sapiens uir
est fortis: et uir doctus robustus et
ualidus. Eccl. ix. Melior est sapientia:
quam arma bellica. Sicut castrum for
te est quod undique preciditur a qua citum
est: sic facit ad fortitudinem mentis
si agatur a sapientie salutaris.
Item ad uincendum dyabolum multum ualet
munditia: sicut ad casum facit in operatio
et indignatio quam habet aliquis ad peccatores.
prou. xxix. Qui ad indignandum est
facilis: erit ad peccata procliuior.
ii. pe. ii. Nouit pios deus de temp
tatione eripere. Et super illud ps.
Misericordia mea et refugium.
Dicit glo. De nulla re ita uin
citur dyabolus: sicut de misericordia. Eccl. xxix.
Super scutum et super lanceam: pote
tius pugnabit pro te contra inimicum tuum.
helia. Et nota quod licet omne genus
temptationis possit esse a dyabolo: spe
cialiter tamen duas temptationes dicitur: que
incitant ad iram et ad amaritudinem.
B. Caro suggerit mihi mollia: mundus
uana: dyabolus amara. Item. Omnia ad
iram et ad iracundiam et ad amaritu
dinem, aut prouocatio: dyaboli suggestio est:
et non aliter quam ipsi dyabolo resistendum est.
Et contra hanc dyaboli temptationem ualet
letitia spiritualis. Antoni. Unica
uero uincendi inimicum: est letitia spiritus

alis. Cõt amaritudiẽ, hac q̃ i anit aliq̃n q̃ ẽ irreligiõe. adutẽdũ ẽ q̃ nõ sit ꝯdignẽ passiões h̃ tp̃is: ad fu. gl̃iã que re. i no. Et sup illud Jac. j. Omñe gaudiũ exi. fr̃es mi: cũ i tẽp/ uari. icideritis. Dic glõ. Sp̃e illi boni ad quod tẽditis: q̃cqd i uia ꝯtigerit gaude delebitis. ps. Letati sũ i hijs q̃ d. s. m. i d. d. ibi. m̃. v. Bti eritis cũ maledixerit uob hoĩes ⁊ psecuti uos fue rit: gaudete ⁊ exultate: qm̃ mẽces ura copiosa ẽ i cel.

De solatijs huãne igrã tię ꝯ astutiã ⁊ potẽtiã dyã.

Licz nõ ẽ q̃ lz C. viij. hostes sit iuisibiles: ꝗ nob mltũ potẽtiores ⁊ a stutiores. Hñt tñ i nu di mlta solatia ⁊ ꝯ eoꝝ potẽ tiã: ⁊ ꝯ eoꝝ astutiã. Et possũ ꝯnterce cc̃e solatia: q̃ hñt ꝯ eoꝝ potẽtiã. Pmũ ẽ libe ri arbitrij nobilis potestas: q̃ a dyã cogi nõ põt. De q̃ b. Arbitrij libertas ẽ plane di uinũ q̃ddã pfulgẽs i aĩa: tã q̃ gẽma i auro. Ex hac nẽpe i ẽ illi it bonũ ⁊ malũ: n̄ nõ uitã ⁊ mortẽ: sz nomini i ẽ lucẽ ⁊ tenebras: ⁊ ꝯgtio i dutij: ⁊ optio eligẽdi. In hac libertate hõ nõ ẽ iferior dyabolo. imo ei pcellit: q̃ libeꝝ ar bitrũ dyã adeo ẽ iclinatũ ad malũ ⁊ dep̃ssũ q̃ ad bonũ surgẽ nõ ualet. Per hac libertatẽ, ãbiti q̃ ẽ i hoĩe: dic gg. Nõ ẽ timẽd hostis: q̃ nõ põt uicẽ n̄ uolẽtẽ. Et sup illud. ꝯh. viij. Mitte te deorsũ dic glõ. In q̃ i firmĩ ostẽdit: q̃ nulli noce possit: n̄ q̃ pus deorsũ se misit.

Sm ẽ grã spũs sc̃i: q̃ i s uis di ẽ: quã dyã n̄ ht n̄ põt hr̃e. Nõ ẽ timẽd spũs mal: ci cui i firmitatẽ adiuat spũs scũs. Grã ista aplos fec̃ iuicibiles. Ac. j. Accipietis uirtutes sup ucientis spũs sc̃i i uos: ⁊ e ritis ⁊ c. Grã ista ẽ di ãmatu ra: q̃ si ab hoĩe nõ abiciatur: hõ a dyã nõ supat. In lib ꝯso lationũ. Talia t ꝯtuleraz ar ma: q̃ n̄ tu pori abiecisses: i uicta te i firmitate tuerẽt.

Tertiũ ẽ ligatõ dyã: q̃ nõ sinit eũ i ferre uiolẽtiã suis di: n̄ i eoꝝ corporib n̄ i reb n̄ ac cepta licẽtia a deo: ut pz i iob

Dicitur. i. h̃ uerbũ. solatiis

cui unam oviculam dyabolus auferre non valuit: donec licentiam a deo accepit. Quantum est refrenatio dyaboli a temptatione suorum dicit: ut non temptet eos ad malum quantum vellet. i. cor. x. Fidelis deus est qui non permittet uos temptari: super id quod potestis. Job. xl. Numquid illudet ei quasi avi: aut alligabis eum ancillis tuis: Deus dyabolo quasi avi illudit: cum in sanctis carnis fragilitatem acceptantes, virtutem mentis que latet non prevident: quia cogitationes ipse eos timet. gregorius. Sic antiquus hostis a mente accepit ex pelli: ex divina largitate plerumque agitur ut non solum iam timeri non debeat: sed etiam bonum vivendum virtute terreatur. Ancillis ligatur: quando a deo potestas ei refrenatur: ut et a puellis superetur. Virgo una aliquando tenet dyabolum: castrum fragile corporis sui ligans annis. Quintum est angelorum custodia: quia deo vocat sepem. ysa. v. Auferam sepem eius: et erit in direptionem, in ps. Angelis suis mandavit de te. Tob. viij. Religavit Raphael demonium in deserto. iiij. reg. vi. Dixit heliseus ad ministrum suum noli timere: plures est nobiscum sunt: quam cum illis. // Sextum est adiutorium fratrum. prover. xviij. frater qui adiuvatur a fratre: quasi civitas firma. gregorius. Electorum multitudinem, eo maligni spiritus pertimescunt: quia eos per caritatis concordiam unitos: et se contra conglobatos esse conspiciunt. Septimum est adiutorium sanctorum. gregorius. super cantica. Bene tecum agitur o mater ecclesia in loco peregrinationis tue: de celo et terra venit auxilium tibi. Octavum est gratia divine protectionis suis dei promissa: quod deo scutum vocat dicens. Scuto circumdabit te veritas eius. Ad quod modum sunt bella: undique sunt et presidia. Idem. Non in congruenter sane scuto comparatur gratia divine protectionis: quod scutum in superiori parte latum est, ut caput humerosque custodiat: in inferiori vero strictum, ut minus oneret, maxime cum graciles sunt tibie: non tam facile vulnerentur: sed non adeo periculosum sunt illis in partibus vulnerari. Sic omnino militibus suis xpistus ad inferiora tuenda magis stricturam et penuriam rerum temporalium donat: non vult eos illarum multitudine pergravari

ri: s; uult ñ uictū ꝛ uestitū
hn̄tes hys ɔtēti sim[us]. Insupi
oīb[us] u[er]o: dat latitudinē; habundā
tis gr[ati]e sp[irit]ualis. Id[e]o s[er]ui d[e]i mlt
tū debēt intercedere: ut ꝛ sc[or]o[rum] suf
fragia ꝛ d[e]i ꝓtectionē; lucrat[ur]. ꝟ.
Oratione op[us] ē: ne inducam[us] i tēp
tationē. Vn̄ ē illud ne nos indu
cas i tēptationē; luc. xviij. Oportet
sēp orare ꝛ nō deficere. i thesa. v.
Sine i[n]t[er]missione orate. ꝟ. Qr
su[per] nos aut q[ui] ē fortitudo n[ost]ra:
ut tā tēptationib[us] resistere mltis
ualeam[us]. Et subdit. hoc erat
certe q[uo]d q[ue]rebat d[eu]s hoc erat ad
q[uo]d nos ꝓducere satagebat: ut
uidētes defectū n[ost]r[u]m. ꝛ q[uod] nob
nō deest auxiliū: ad eū mia;
tota hu[m]ilitate cur[r]am[us]. Cū g[ra]t[ia] tēp
tationes i ꝓxīū senti[mus] i cogitati
one: stati fugiam[us] ad eū ꝛ ꝓ
tam[us] ei auxiliū. Nonū ē sup
posito man[us] diuine: i casu
suo[rum] d[e]i. ꝟ. Om̄s aliq[ua]n ne
cesse ē cadere: dū i hoc seclo de
tinem[ur]. S; alij colliduntur alij
nō: q[ui]a d[eu]s supponit manum
suā. S; q[uo]n[ia]m eos discernere po
tim[us]: ut segregem[us] istos ab i[n]
stis. Et subdit. hoc iste i[n]t[er]
co[rum] cas[us]: q[ui] istius suscipit a
d[omi]no: ideo q[ui]a resurgit fortio[r]. Iniu
stus cū cecidit si nō adiciat
ut resurgat: i ꝓfundū noxiu;
aut i ꝓfundā cadit. Aut eū
excusat q[uo]d fecit: ꝛ hic ē ꝓfundo[rum]
adducens peccatū. Aut sit ei
frons meretricis: ꝛ iā ñ d[e]u[m] timet
ñ ueret[ur]. Decimū ē benig[nitas]
d[e]i ordinatio: q[uia] diligentib[us] oīa
cooperant[ur] i bonū hys q[ui] s[ecundu]m ꝓ.
ꝺ. ꝛ. s. ꝟ. Iocūdū d[e]i iudiciū:
q[uo]d ille sup[er]bi malleator hu[m]iliū:
nesciens eis coronā fabricat ꝓ
petuā: d[e]s i pugnando: ꝛ i oīb[us]
subiciendo. Id[e]o. Stat ꝓpositu;
stat mia d[e]i. sup timentes eū:
ipso[rum] dissimulans mala ꝛ re
munerans bona: ut miro m[odo]
nō solū bona: s; ꝛ mala coo
perent[ur] i bonū. Id[e]o. Nōne cas[us]
cooperat[ur] nob i bonū: un̄ hu[m]ilio[r]es
efficim[ur] ꝛ cautiores. Coēt a
stutiā dyab[oli] hn̄t ꝛ solatia s[er]ui
d[e]i: de q[ui]b[us] x. tangere sufficiat.
Primū ē: sacre scripture doctrinā
tā. Sc[ḋ]m ē: sp[irit]ualiū uiro[rum]
ɔsiliū. Tertiū ex[em]pla ꝛ sc[or]o[rum].
Quartū i[n]structio angelo[rum].
Quintū sp[irit]us sc[ῑ] magisteriū:
q[ui] errore piculose eos errare nō
ꝓmictit. Io. xiiij. Ille uos do

cedit oīa ⁊ ē. Sapiā x̄ ⁊ s
uoꝝ dī: ꝑualet astutie demo
nū. j. coꝛ. j. Quod stultū ē dī:
sapientꝰ ē hoīb; ⁊ demoīb;. Exo.
vij. Sp̄es fcāis ex ūga moy
si: deuorat sp̄etes factos ex
ūgis magoꝝ. Confert hoc q̄
dyabꝰ oīb; creatuřs utit̄ ad
suoꝝ dī ī pugnatioēz solatiuz
ē: q̄ s̄ui dī eisdē possūt uti
ad suj defensionē. Creature
ē dī eos īcitāt ad dī amoꝛē:
amoꝛē ⁊ laudē. Confert hoc q̄
s̄ui dī castrū cordis q̄ hostes
īuisibiles hnt̄ defendē. qd̄. s.
coꝛ maius ē mūdo/ cū ⁊ c̄a
toīs ⁊ c̄atiraꝝ mag̃ capax
sit/ solatiū ē: q̄ porta huiꝰ
castri clausa hostes nō timē
t̄. Hec pōta ē ītellectꝰ: p q̄
noxia ⁊ salubřa ad aīaz īt̄nt.
Hec pōta clausa ē: cū ītellec
tꝰ salubꝰ meditatōē occupat̄.
Mt. vj. Tu aūt cū oꝛaueřs īt̄
ī cubicl̄z: ⁊ clauso hostio oꝛa
patr̄ tuū.

Quō repugnādū sit hosti cū ī pugnat molestijs ⁊ cū ī pugnat malitijs. C. ix.

Ibez nō q̄ duā qnz ī pugnat
molestijs: qnz delitijs. Cū
ī pugnat molestijs nō ē fugiēdū:
bone ē sūt: ⁊ fugiētē mag̃
grauat̄. Josue. vij. Mi dñe
dꝰ qd dicā: uidēs isrl̄ez hosti
b; suis t̄ga ūtētē: Señ. Quē
admodū ꝑnitiosioꝛ ē hostis
fugiētib;: sic omē fortuitū ī
comodū mag̃ īstat cedēti.
Aug. ī eplis. Sola cū q̄ pcere
possis uictoriā fuga ē: fugi
ēdo illā potis amictē: mou
ēdo nō potes. Et bēs si pū
gnādo moriaris: q̄ mox coro
naberis. Ve aūt t̄ si declinā
do pugnā ꝑdis: nā ꝑdis ⁊ uic
toriā simul ⁊ coronā. Jtē. O
uē tuta, p xp̄o ⁊ cū x̄ pugnat
ī q̄ n̄ uulneratꝰ n̄ ꝑstratꝰ n̄
cōculcatꝰ nec milies si fieri
possit occisꝰ fraudaberis a
uictoria: tm̄ ne fugias. Jac.
iiij. Resistite dy̌a: ⁊ fugiet
a uob. Aug. Libentiꝰ īseqt̄ ad
ūsariꝰ fugiētē: q̄ sustineat
repugnātē. In pugnādo que
fit delitijs uinciē fugiēdo. j.
coꝛ. vi. Fugite foꝛnicatiōēz.

Sex documēta q̄ pugnāt spūa

Jbē nō: q̄ sex lē. C. x.
ā q̄ ī hac pugnā hoī mlt
tū ualēt. Primū ē: ut
arma defēsiue acapiat.

aliq tunc primo arma accipi
unt: quando iam vulnerati sunt.
Armorum acceptio est ad temp
tationem preparatio et excogita
do modum resistendi temptati
oni: quia ante temptationem est faci
endum. Secundum est ut ex parte qua
debilior est, et unde contra eam impu
gnatur magis se muniat: ut si
ad loquacitatem pronum se viderit:
magis taciturnitatem amplec
tatur. Tertium est ut in loco
ubi facilius potest resistere hostibus:
eis resistat. In loco alto
et arto debilis resistit forti:
et paucitas multitudini. In
alto eminentis vite ponere se
debet: quia multis occupationibus
faciendum est. Aug. Ut hosti
via non pateat: ad portas
etiam sensuum resistendum est ho
sti. Quartum est: ut inter ea
que sunt contra eum et que sunt pro
eo prudenter discernat. Cum
priores inimici quos habemus
sunt proprius sensus et propria volun
tas: contradictiones que impu
gnant proprium sensum et persecuti
ones que impugnant propriam vo
luntatem pro nobis sunt: favores
et applausus quos nos recipiunt
contra nos sunt. Quintum est: ut
repugnando magis contraria quam si

milia eligat. Sicut aqua pu
gnatur contra ignem: sic sapientia pugn
andum est contra stultitiam et bonitate contra
malitiam et amore contra odium: et
taciturnitate contra loquacitatem.
Sextum ut non inutiliter se fati
get in hostium impugnatione: quando
gloriosius potest vincere sine labo
re. Cuius modus vincendi pertinet
ad patientiam. Prov. xvi. Melior
est patientia viro forti. Eiusdem. xx.
Ne dicas reddam malum pro ma
lo: expecta dominum et liberabit
te. Liberabit inquam a labore et
periculo vindicandi te. De tempta
Circa temptationem tione pusillanimi
pusillanimitatis tatis. xi.
notandum: quia sepe causa ei est complе
xio: quam et auget cibi, ex
quibus melancolici humores
generantur. Auget eam et nimi
um ieiunium vel nimie vigi
lie: vel nimia sollicitudo stu
dii: vel alterius modi. Et hostis
callidus quem pusillanimem con
spicit: timore vano vult vel
incitari ad malum: vel impedi
re a bono. Ille vero qui temptati
onem pusillanimitatis habet:
utile est ut pusillanimitati
non nimis cedat: sed cum di
scretione ei resistat. Hanc temp
tationem multi errores comi

catur: et tristitia multa. Sic est secura mens est iuge conuiuium: sic mens pusillanimis magnum habet tormentum. Et sic qui modicum lutum nimis vult vitare solet aliquando in lutum magnum incidere: sic qui vult vitare quod pusillanimitas reputat malum: aliquando incidit in magnum malum. Et ita artatur ei via paradisi: ut non appareat ipsi per eam transitus: propter quod eam dimictit: et manifeste per viam inferni incedit. Et ille qui habet hanc temptationem multum utile est, ut visionem quam timor ille in conducit, non reputet constantem: et eo ipso visionem illam suspectam habeat quo in conducta est a timore: et sufficienter eam deliberatione examinet: cum timor cessauerit. Sicut enim impedit ira animum, ne possit cernere verum: ita et timor et hiis que inducit pusillanimitas: magis alieno iudicio credat quam suo. Cum non visionem illam vel per se vel alio iudicante errorem suum deprehenderit: liberius et audacius contra illum errorem faciat. Frequenter enim tamen timidi: frequenter autem audaces efficiuntur. Valet et contra hanc temptationem: ut ab hiis que pusillanimitatem augent caueatur. Et quia maligno spiritu pusillanimitas iuuatur: utile est contra hanc temptationem orare.

Explicit liber tertius. Incipit liber quartus. Incipit

In precedentibus prologus. Ostensum est quomodo is qui in religione est se debeat habere ad mundum: ad corpus proprium: et ad inuisibilem aduersarium. In hac parte ostendendum est: quomodo debeat ordinare animum. Et primo commendabitur animi ordinatio: secundo agetur de diuersis ordinationibus. Tertio tangentur de aliquibus inordinationibus. In prima parte libri ordinatio animi commendatur.

Circa primum notandum quod. Capitulum i. Ordinatio animi: multum valet ad pacem animi et tranquillitatem. Sicut lapis naturaliter non quiescit sursum, immo intendit ad locum sibi congruentem: et cum illuc peruenerit quiescit: sic animus inordinatus non quiescat. Augustinus. Omnis inordinata inquieta sunt: ordinata autem quiescunt. Idem in libro confessionum. Iussisti domine et sic est: ut pena sibi sit omnis inor-

dinat⁹ aĩ̃z. Ordinatio ẽ m̃l'
tũ ualet ad decorẽ. Creatu
ra bona ordĩe suũ suans: ẽ ca
nĩãr pulcerrima. Si ũ nõ s
uat ordĩe suũ: t̃pissima. cãt
s. Si ignoras te o pulcerrima
ĩt̃ mulĩes: egrẽd: et abi post
uestigia gregũ tuor. Aĩa dig
tatẽ suã nõ agnoscẽs nec sm
eã ordĩe suãs: brutis ĩ feior
efficit. Adeo fac ordo ad deco
rẽ: ut mala q̃ ĩ se st̃ / turpia
a d̃o ordinata: bonor pulc̃
tudĩe nõ ĩpediãt: s; potĩ au
geãt ul' ĩ ueritate ul' ĩ appa
rẽtia. Aug̃ ĩ li. de ciui. di. Ma
la uoluntas q; ordĩe nẽ suua
re noluit / nõ ideo / iusta di leges
oĩa bñ ordinãtis effugit: q;
sic pictuã cũ colore nigro
loco suo posita: ita uniuitas
rer sics possit ĩtueri / et cũ
peccatorib' pulc̃ ẽ: q̃uis ipõs
p se consideratos sua deformi
tas deturpet. Itẽ ordinatio m̃l'
tũ fac ad fortitudĩe. Aĩa bñ
ordinata: terribilis ẽ hostib'
suis .s. demoib' et uitijs: ut
castror acies ordinata. Can.
.vi. Exercit⁹ ĩordinat⁹ facile
uĩcit: ordinat⁹ uõ ab hostib⁹
timet. Aĩa ordĩe suũ suans
cũ sit, ppĩq; altissĩo: ẽ ualde ĩ
eminẽti loco hostib' suis su
pior: ideo nõ timet eos. d̃d. Sup
inimicos meos: despexit ocul⁹
meus. Boeci⁹ ĩ li. de consolationũ.
Mali dicta diripientas ĩutiles
caracnulas occupant.

De ordinatiõe p̃ncipalis rõis. iiij.

Sequit̃ de ordinationũ di
uersitatib'. Et nõ q' ordi
natio st̃ aĩe uires: ordinatio
st̃ et uirtutes. Prĩtẽda ẽ ordi
natio et respectu tẽpor: et re
spectu locor. In ordinatiõe aĩe
q̃ ad uires: p̃mo ĩ tẽdẽdũ ẽ
ordinatioĩ rõis. Quia cũ rõ
ordinata fuerit: ipa uires
alias ordinabit. Ad ordina
tiõe rõis ptinet: ut ei⁹ op
atio / act⁹ aliar uiriũ p̃cedat.
B' ĩ li. de consideratiõe. A te totũ
ĩ sep̃ des: s; consideratiõi aliqd
tui et cordis et tp̃is sequestra. Con
sideratio ipi⁹ actois pãtes regit
p̃sumptiõe suas fac: pagendo quĩ
m̃ et p̃ordinãdo q̃ agenda st̃.
Necesso sañ ne forte q̃ p̃uisa et
p̃meditata potãt / ex p̃ficio p̃
cipita mag̃ piclo fiãt. Itẽ
ad ordinatiõe rõis ptinet: ut
s̃uus di s' p̃ius applicz ĩ tẽdat.
B' ĩ li. de consolatiõe. A te tua co

gitatō ī elevat: ne frustª ex
tēdaris ī alia te neglecto.
Q'd, p'dē si univ'su mūdū lu
c̄ris: te unū p'des: Noveris
lz oīa mist'ia: noveris lata t're:
alta celi: p'fūda maīs: eris si
milis edificāti sin̄ fūdamēto:
ruinā nō structurā faciēs. Nō
ē sapiēs: q̄ s' nō ē sapiēs. A te
ī apiat tua c̄sid'atō: nō solū
a te: sz ⁊ ī te finiat. Si p̄: t'
tu ult'': c̄sid'atō sic p̄g'diat
ut nō eg'diat: sic exeat ut
nō desat. In acq̄sitiōe salu
tis: te nemo t' g'manio. Jdē
ī li. de vita solitaria. Eg'giū
īstrumētū corp'is oclōs: si sic
certa: sic se ipm̄ vidē posset.
Qs cū ī teriora oclō ocessū sit
si ad ext'iorīs ex' se ipm̄ negli
gēs vacat circa aliena cū mil'
tū vult: nō suffic̄ redire ad se
ipm̄. Tibi vaca m'lta: tu ipe
t' sollitudīs mat'ia es. P'
tinet ⁊ ad rōnis ōdinatiōe:
ut p'us suus audiat q̄ do
cē p̄sumat. P'ri ea q̄ ī doctrina
fixi s' apposita st̄ p̄tenē ītelli
gat: ut q̄lia s' apposita st̄ post
p̄parare studeat. Ecc. xxxij.
Audi tace: ⁊ p reu'entia acce
det tibi bona gr̄a. Ordinatō
rōis q̄ ad actū cogitādi .iij.

Ordinatā v' ē rō q̄ tū ad
actū cogitādi: ī q̄rēdi:
iudicādi: memorādi: ī exp̄tā
di seu eloq̄ndi. Quātū ad
actū cogitādi/ ōdinatā ē rō:
ut nō solū cogitatiōes p'lsas
sz ⁊ otiosas caveat. Cogita
tiōib; v' ad usū vite ul' aliū
di p'tinētib;: ītēdat. Ordina
tio rōnis q̄ ad actū cogitādi:
m'ltū depēdet ex dispositiōe vo
luntatis. B' ī li. de m. so. Vo
lūtas ī oī cogitatiōe p̄nceps
ē. Et nāo p̄ncipiū volūta
tis: seq̄t' oīs tenor cogitati
oīs. Tria ē st̄ q̄ cogitatiōē
faciūt. Volūtas: ipa memo
ria: ⁊ ītellect'. Volūtas cogit
memoriā ut p̄ferat: memo
ria cogit ītellectū ad fōrnādū
q̄d p̄ferat. In eodē. Cogita
tionū alie bone sēē/ ⁊ digne
do: Alie male ⁊ p'use q̄ sepa
rāt a do. Et q' sp̄us s'cūs: au
fert se a cogitatōib; q̄ st̄ sin̄
ītellectu. Sap. j. Intellectus
ipe ē q̄ q̄'aiqz seu ī bonū seu
ī malū applicatū fuerit: nālr
viget. Sz ali' ī vicit' s' relict':
ali' a gr̄a illuminat'. Ille se
alii reb; ⁊ servis ⁊ nugato

rijs se nō negat. Hic nō ñ
digs se rebȝ ⁊ s͛ similibus
se accomodat. Ille sepe op
at͛/ sic sibi relict⁹ ⁊ uitio
ĩfect⁹/ ex uitiō rōis ⁊ uitio
cōrupte uolūtatis texens
ꝑ ūsas cogitatiōēs/ qbus se
metipm quj cogitat spōte
separat a dō: hic aūt sic
illuminat⁹ ⁊ ūtutis effect⁹
opat͛ pietatē: que cogita
tiōēȝ ꝯuīgit dō. Cogitati
ōēs sine ĩtellectu ipē sūt
uane/ ille ⁊ otiose: ueto
ĩ altū ꝑ cogitatiōis ĩtētio
nē se applicātes: nō repē
te pimītes/ sȝ paulatī cōrū
pētes: occupātes tēp: necīa
ĩpedietēs: ⁊ aūȝ ĩficietes.
Nō tū cogitatiōēs q ex ueis
l' ymaginarijs recōdatiōib⁹
simulac̄ qdā cogitatiōnuȝ
seu ipē recōdatiōēs ult⁹ ml'
tiplicat⁹ d memoīa scatuī
ētes: ĩ qb⁹ passio qdā uo
lūtatis poti⁹ ēē uid͛ q actio:
cū nllā sit eis cogitatiōis ĩ
tētiō. Cū qd spōte ebullit d
memoīa fōrtuitū se offert
ĩtellectui nō curātī. Et qc
qd agit͛: poti⁹ agi uidetur
ĩ sopno dormiētis: q ĩtatie

cogitātis. Sit tū exculpa
neglīgētie: ut sp̄s discipli[e]
merito se auferat a cogita
tiōib⁹ ĩdisciplinatis. Ad
ordinationeȝ rōnis qtū ad
actū cogitiōi: uij mltū ua
lēt. Primū ē: boni ĩnsi
toriȝ ꝯtēpt⁹. Amorē bonj ĩn
sitorij: ꝯitat͛ tba cogitati
onū tumltuosar. Scd'o
ꝯtēpt⁹ bonj ĩnsitorij: ht so
litudīeȝ. grg. Ois trenis
d pss⁹ tumltib⁹ pmit͛: et
streāntia desidio qi tbar
calcat͛. Jdē. Viri sci q ñ h⁹
mūdi appetūt: nullis pcul
dubio ĩ cōde tumltib⁹ pmūt͛.
Scd'ȝ ē sēsuū extiox custodia.
Sic ē custodia porte ad hec ua
let/ ut nō ĩtet. qĩtēe nō dȝ:
sic custodia sensuū ad hec
ualet: ut cogitatō mala
ad cō nō ĩtret. Tēciū ē
uigilātia: q cogitatiōēs ma
le q oriūt͛ ⁊ cause eaꝝ de
phēdūt͛. Quātū ē uirili
tas ad opādū: q cogitati
ōēs male ĩ cōde nata phibēt:
⁊ si nate fuerit expellūt͛.
Hec nob⁹ duo ꝯmdat͛. j. cor.
xvj. Vigilate ĩqt: state ĩ
fide: uirilr agite. Quj ē co

tatōib' uanis carē desiderat: cogitatōib' bonis cor occupare studeat. Bʒ. Distinguit diu'sa gnīa cogitatōnū: a qb' sollicitudīe cauē necesse ē eos q̄ cūtūt ad dō: ⁊ dignū do ī semetipis teplū exiberē festināt dicēs. Sūt ē nō nulle cogitatōes penit' q̄s tn̄ facile abicē ⁊ repellē pōt aīa secū habitās ī corde suo: et assistēs oīatori uiriliē tre. Sūt ⁊ alie uiolēte mag' et forti' adherētes: q̄ ad necessitatē nē ptinēt: ⁊ q̄ ex corde assūpte limo de quo ⁊ nos: q̄ si paululū ī sederit: euelli nequeūt sine lesiōe ⁊ difficultate. Sepe ē sic carnalis cogitatō afficat nos de necessarijs corpis: ut uix eradicarī possit a nb'. Quia limosa cū sit cuiscūosa: limosā simulr̄ ī ueīt trā. Nō aūt sin cā dcm̄ est hoīeʒ nō plasmatū de tra q̄libet: sʒ de limo tre. Oʒ g° repmīe quē extīguē nō possuʒ appetitū: ut q̄ cito mtē ī gdit' ēscē nō sinat. Est ⁊ quātū cogitatōi genꝰ in mūdū nimis ac fetidū: q̄d n̄ admictē q̄de ulla rōne debeʒ: sʒ alōge p̄sētire fetorē ⁊ tota uirtute repellere: cūsi ad gemit' lacrimis ⁊ suspirijs ī uocātes spm̄: q̄ adiuuat ī firmitatē nr̄aʒ. Dico aūt cogitatiōes illas ī mūdas ac fetidas: que ad luxuriā / ad īuidiā / ⁊ uanā gliāʒ ptinēt: ⁊ similia.

De ordine rōis q° ad act'm ī q̄redi. · iiij.

Quantū ad actū ī q̄rēdi. Cōdināda ē rō ut caueat ne nimis difficilia ul' ī utilia q̄rat. P'u'. xxiiij. Ne erigas oculos tuos ad opes quas hr̄e nō potes: sʒ p̄dē tie tue pone modū. Ecc. iij. Altiora ne te q̄sieris: ⁊ fortiora te ne scētat' fuieris. Ro. xij. Nō plus sape q̄ oʒ sape. Senec. Illud q̄re qd' potes ī ueīre: illd' disce qd' possis scire. Itē ōdināda ē rō q° ad actū ī q̄rē di: circa sciēdi ōdiēʒ / studiū ⁊ finē. Bʒ. Scias quo ōdine / q̄ studio: quo fine nosse queqʒ oʒ. Quo ōdine: ut illud p̄us qd' maturi'

ad salutem. Quo studio: ut
illud ardentius quod uehementius ad
amorem. Quo fine: ad edifi
cationem sui et proximi. Sunt ali
qui qui scire tantum uolunt ut sci
ant: et turpis curiositas est.
Et sunt qui scire uolunt ut sci
entiam uendant: et turpis questus est. Et
sunt qui scire uolunt ut edifi
centur: et prudentia est. De studio
noui religiosi dicit B. in li. de
ui. so. Nouo in xpo homini ad excitan
da eius interiora melius et tutius proponuntur
legenda et meditanda redemptoris
nostri exteriora: et ostendenda in eis
exempla humilitatis, prouocatio cari
tatis: et effectus pietatis. Et de
scripturis sanctis et sanctorum tractatibus pa
trum moralia queque et planiora
proponenda sunt, gesta et passiones
sanctorum: ut non laboratum sit ei in pla
nitie ystoriarum. Et semper aliud
occurrat quod nouitium animum excitet
ad amorem dei: et contemptum sui. Por
ro alie ystorie delectant quidem cum
leguntur: sed non edificant quin potius
mentem inflant: et in tempore orationis uel
spiritualis meditationis: inutilia quoque
noxia scaturire faciunt. Difficil
lium et scripturarum lectio fatigat, non
reficit: teneriorem animum frangit: in

tentionem hebetat sensum uel ingeni
um. De ordine rationis quantum ad actum memo
Ordinanda est ratio quantum ad v.
ad actum memorandi. Et notandum:
quod memoratiue triplex est actus.
Primus est: species intelligibiles retine
Secundus est: eas representare. Terti
us est amissas reparare: et ad hoc est
reminisci. Ad ordinationem memo
ratiue pertinet ut salubria memo
retur: noxia obliuiscatur. De sa
lubribus uero que laudabiliter memo
rantur: aliqua tangimus. Primo commenda
bilis est memoria benefactoris uel
beneficiorum: et memoria creatoris uel
redemptoris. Eccl. ult. Memento
creatoris tui. Luc. xxii. Hoc faci
te in meam commemorationem. Exo.
xiii. Mementote diei huius: in qua egres
si estis de egipto. B. Scit quisque
sensum xpi habet quam carne pietati expe
diat: quam suum dei suum redemptoris
xpm recolat, et utile ei sit: una sal
tem aliqua diei hora passionis ipsius ac
redemptionis acceptum recolligere benefi
cia ad fruendum suauiter in conscientia dei:
et recolendum fideliter in memoria. Se
memoria preceptorum dei. Deuto.
Erunt uerba hec que precipio tibi hodie
in corde tuo et narrabis ea filiis tuis:
et meditabis sedens in domo tua:

et ambulās ī itinē, dormiens
atq; ɔsurgēs. Josue. j. Nō re
cedat uolumē legis hoc ab ore
tuo: sʒ meditaberis ī eo dieb;
ac noctib;. Ecc. iij. Que pcep
t dns: hec cogita sēp. Tertio.
Memoria iustitie: q^a dns exaudit
ī trāsgressores mādatoꝝ suoꝝ.
ps. Memō ero iustitie tue soli.
Quarto memoria mīe diuine
ē multū necc̃ia positis ī tribula
tione: ne ī desperatōe labant.
Ecc. lj. Memorat' sum mīe tue
dn̄e. Macha. iiij. Memētote
qm̄ salui facti patrs nr̄i ī mari ru
bro. Quīto mē belli spūalis: in
q̊ tot ꝛ tanti ceciderūt. Jerō. Ne
ī pterita castitate ɔfidas: n̄ dd
sanctior: n̄ sansone fortior: n̄
salomōe potes ēē sapiētior. Me
mētote sēp q̊ paradisi colonū:
mulier de possessione sua eiecit.
Sexto mē uite sctōꝝ: q̃ imitari
debem;. greg. Facta pcedētiū ɔsi
derem;: ꝛ nō erūt grauia q̃ to
leram;. Jo. xv. Memētote sermo
nis mei quē dixi uob: nō ē suus
maior dn̄o suo: si psecuti st me:
ꝛ uos psequētur. Septimo mē adu
sitatis ī psperitate: ꝛ psperita
tis ī aduersitate. Ecc. xj. In die

bonoꝝ ne īmemor sis maloꝝ:
ꝛ ī die maloꝝ ne īmemor sis bo
noꝝ. Ecc. xviij. Memēto pau
ptatis ī abūdātia. Octauo mē
mortis. Ecc. vij. In oīb; opib;
tuis memorare nouissima
tua: ꝛ ī eternū nō peccab. Nono
mē status honorabilis a q̊ qs de
gnauit: ut ē nobilitas car
naliū ul' spūaliū parētū. Sap.
Ad hoc tn̄ nobilitatis memine
ris: ut cū claritate gn̄is moꝝ
sāctitate ɔtendas: ꝛ cū nobilita
te corporis: aīe nobilitate pficia
as. ysay. Attēdite ad petrā unde
excisi estis: ꝛ ad cauernā laci.
Apoc. ij. Memor esto unde exci
deris: ꝛ age pniām. Decimo mē
pctōꝝ pteritoꝝ ad dolēdū. ysay.
xxxviij. Recogitabo oēs ānos
meos ī amaritudine aīe mee.
Multa ē sūt q̃ ē laudabilis
obliuio: ut ī iuriaꝝ. Leui.
xix. Ne memor sis ī iurie ci
uiū tuoꝝ. Aniꝰ ē obliuiosus
bn̄ficioꝝ ꝛ tenax īuriaꝝ. ē
ualde delatoriū: si feces retinēt:
ꝛ qd puꝝ ē exire pmittit.
Sed obliuio bn̄ficij: qd alti da
tē. Nec ē lex bn̄ficij īt duos
ut ait sapiēs: q̊ alt' statī de

obliuiſci dati: alt̄ ӡ ēē me mō accepti. ¶ Tercio obliui o delectatonū quas aliq̄s habuit ī peccātis que recogitat: ne mente reuertat̄ ī egiptū: ut filij isrl̄. Nū. xi. Re cordamū piſciū. quos come debāʒ ī egipto. Et hec ē re ſpicere retro: ut uxor loth que uſa ē ī ſtatuā ſalis. Luc. xviij. Memores eſtote uxo ris loth. ¶ Quarto obliuio rerū tpaliū: ī uiris religio ſis ⁊ ɔtēplatiūꝰ. Phi. iij. Que retro ſunt obliuiſcēs: ad ea ū que ſunt p̄ora extendēs me ipm̄. Phus loq̄ns de tēpātia pſcōr. Tēpātia īgr ē ēenas cupi ditates nō repme: ſʒ pēitꝰ obliuiſci. ¶ Item ad ōdina tionē meōrie ptinet: ut ī ea p̄us neccīa repōnat̄. Si ē p̄us ſupuacuis impleta fuerit: neccīa nō admictit. Sen̄. Nō diſceres neccīa: ſupuacua didiceris. ¶ Item ad eīde ordinatoēʒ ptinet: ut caueat̄ ne multitudine eor q̄ legūt̄ ul' audiūt̄: memoīa ɔfūdat̄. Sen̄. Nō mlta: ſʒ mltū legēdū ē. Ide. Cū mlta

parites: unū excipe q̄ illo decoq̄s. Itē diſtēhit mētē libr multitudo. Itaq; cū legēr non poſſis q̄ habueris: ſuffic̄ hr̄e q̄ legas. Rumiātoē ⁊ loga ī figeōdū ē memoīe: q̄d nolu mus obliuiſci. Et qui ſentit ſe labilē hr̄e memoīaʒ: ſcp tura eī defectū ӡ ſupplē. Ecc. xxxviij. Sapientiā ſcbe: ī tpe otij uacuitatis. Bis ſcpſit do decalagū populo iudeor: ī tabulis lapideis. ¶ Etiā ha bētī tenacē memoriā neccīa ē ſcptura: q̄ uix̄ ūbū ſenece: ī memoria p̄ ſenectꝰ īcīrit.

De ordie rōis q̄ actū ī tēptadi

Tercio ordināda ē rō: q̄. vi. q̄ ad actū ī tēptādi. Et nō q̄ ī in tēptatiōe: que ē actus ī dicatiua: dupꝰ ē actꝰ. Excogitatō: ⁊ ſigficatō. Excogi tatō ē ī fōrtō cogītiōis: ad ex p̄mōdū q̄d ē dicēdū. Sigfica tō ū ē demonſtratio cogitatiōis fōrte p ūba: ul' p alia ſigna. ¶ Ad ordinatoēʒ ī tēptatiue p tinet: ut q̄d dicēdū ē: p̄us pōdēt̄ ī corde. Ecc. xxj. Labia ī p̄dētū ſtulta nārabūt: ūba aūt prudētū ſtatā pōderabūt̄

ps. Os iusti meditabit̃ sa.
Iustus os suũ reputat os
cordis: s. aĩ cogitã cui ẽ sa
pientiã meditari: ut os cor
poris p⁹ loq̃t̃ ĩdutũ: s. sñiã
examinatã. De ordinatõe ad
locutiões ptinẽte: reqre sup
ĩ sᵒ lib⁹. De ordĩe roĩs q̃⁹ ad
actũ uoluñtatis. Cap. vij.

S Eqt̃ de ordinatõe uolũ
tatis: cui mltũ ĩtẽdẽ
dũ ẽ. Ordinata ẽ uoluñtas ẽ
caput oĩũ bonoꝝ: ĩordina
ta ũ fons oĩũ maloꝝ. Nec
pdẽ ordinatõ cetaꝝ uirtũ: si
uoluñtas ĩordinata mãsit. B⁹.
Oĩs uitij frustra siccat̃ riui
us: si fons nõ fuẽit obtura
tus. Itẽ. Bona uoluñtas ĩ aĩo
origo ẽ oĩũ bonoꝝ: ꝛ oĩũ
mat̃ ũtutũ. Sic ẽuũo mala
uoluñtas: oĩũ maloꝝ ꝛ uiti
oꝝ. Itẽ B⁹. Remissa uoluñtas
fac̃ mẽtis leuitatẽ: ex q̃ pce
unt ĩstabilitas mẽtis: ĩ cõstã
tia moꝝ: uana letitia sexp
ad lasciuiã carnis pruũpens:
uana tristitia nõ nũq̃ usq; ad
egritudinẽ corporis: ꝛ mlta alia
ĩ trãsgressiõe pposita. ex leuita
tis uitio ueniẽtia. Sic etiã
supba uoluñtas ĩ mag̃ sexp
cordis ĩ opia tumẽtẽ efficat
aĩũ: unde pcedit uana glo
ria: fiducia sui: negligẽtia
dei: iactãtia: ĩobedientia: cõ
tẽpt⁹: psũptõ: ꝛ cete aĩ pe
stes: que pfluẽ solẽt ex tu
more ꝛ usu supbie. Et ĩ huc
modũ oĩa gñã uitioꝝ ex ali
q̃ male uoluñtatis effectu: l'
male cõsuetudĩs usu ducit
originẽ. Que q̃ntodiuti⁹ mẽti
ĩnolita ẽ tãto forti⁹ heret:
ꝛ fortiorib⁹ remedijs eget:
ꝛ curã reqrit diligẽtiorẽ. Itẽ
B⁹. Cũ uoluñtas declinat ĩ ea
que carnis st̃ cõcupiã carnis
ẽ: cũ ĩ curiositatẽ secli cõcu
piscẽtia oc'loꝝ: cũ ĩ ambitiõẽ
glie ul' honoris: supbia uite
ẽ. Itẽ. De ordinatõe uoluñta
tis. Voluñtas ĩ spũalib⁹ ꝛ ĩ
eis que ad deũ st̃ cũ uult
qd põt laudãda ẽ: cũ uult
qd nõ põt ꝛ plus q̃ põt re
gẽda ẽ: cũ nõ uult qd põt:
excitãda ẽ ꝛ puocãda. Se
pe ẽ si nõ frenat̃: impetũ
fac̃ ꝛ cogit̃ ĩ p̃ceps. Sexp
si nõ excitat̃: dormit ex
tãdat ꝛ obliuiscat̃ q̃ tẽde

bat: et facile declinat qui a
late delectationis. Ad ordina
tionem uoluntatis pertinet: refre
natio et incitatio. Refrenanda est
est uoluntas a malis: ut ea omnino
non uelit. i. cor. x. Non simus
concupiscentes malorum. Malum
non concupiscere: est qui uenenum
appetere. Item refrenanda est a
minimis bonis: ne nimis
ea uelit. Bona est minima sunt
contempnenda non nimis appeten
da: quia pluribus sunt nociua quam
utilia. Item refrenanda est ne
uelit pro se: quod pro aliud debet
uelle. B. Custos anime sue ual
de sollicitus debet esse circa custo
diam uoluntatis sue: ut prius
intelligat et discernat: quod
in totum uelit uel uolendum sit.
Sicut amor dei: quod pro illud: sicut
amor proximi. Refrenanda est etiam
ne uelit simpliciter quod cum conditione
uelle debet: ut bona temporalia.
Aug. Cum bona temporalia petitis
cum modo petite et cum timore: deo
committentes totum: ut si prosit det:
si scit obesse non det. Incitanda
est uoluntas ut plus uelit uti
lia quam ea que sunt noxia: perma
nentia quam fugitiua. B. Mag

confusio. Ardenter desiderant secu
lares pernitiosa quam nos utilia:
alacrius currunt ad mortem: quam nos
ad uitam. Aug. O si possem ho
mines excitare et cum illis pa
rit excitari: ut tales essemus
amatores uite permanentis: qua
les ipsi sunt uite fugientis. Item
incitanda est uoluntas ut boni in
choationem non differat: et ut in
bono inchoato remisse non agat.
Eccli. v. Ne tardes conuerti ad dominum:
et ne differas de die in diem. Prou.
x. Egestatem operata est manus re
missa. Item incitanda est uoluntas:
ut ad maiora bona maius desi
derium habeat. Aug. Sinat te deus
quod non cito dare: ut tu discas
magna magnifice desiderare. Qui
est mitius uult mitius petit: qui
parum uult parum petit. B. Ignosce
domine ignosce: excusans ignauiam
suam: sed non est qui se abscondat a
lumine ueritatis tue. Vix est a
liquis qui in eis que ante sunt expiri
uelit quod possit: etiam cum promp
tissime potest. Sed cum fallimus homines
sanctos: non nos permittas ut
qui uolentes fallere te: fallamus
nos metipsos. Non laboramus uel
quia non possumus uel non posse nos

iuxta m̄ : ul' a ɔsuetudie ox̄ ul' delitia nr̄a : nos nō pos se effici . In hoc p̄cēo nr̄o . maifesto / i ordo tuo occulto fōisti nos : ut q̄ hoc nō mul tū uolui ai potui : ai uolui nō possui . Iste icitida ē uo lūtas / ut pficē appetat : ⁊ ad pfectiōe tēdat . B . de . ui . so . Nolle eē pfectū : dliqūe ē . Ire . Mag' pars pfect : ē uel le pficē . Aug . Nostrū nō p gredi : iā reūti ē . Cesset g' ōis igñuia : ⁊ si uoluz nō re dire aīreōū ē . Leo pp . In re cedēdi iacduit piculū : quij p ficiēdi pdiderīt appetitū . Iste ad ōdinatiōe uolūtis huma ne ptinet : ut di uolūtate tāq̄ regulā hēat ⁊ ei fōrē se studeat : ut q̄d placuerit s placeat . Glosa sup illd ps . Glo riamini ōs recti corde . Rec ti corde s̄t : q̄ dirigūt cor suū s̄m uolūtatē di . Cū aliqs uo lūtati diuine suā pfecte ɔfōrt : nich ei uolūtati / sic nec di uine obstat : q̄d ad pacē ai mul tū fac̄ : ɔtrū ū ad tribatiōē . De ōdie ūtutis irascibilis . viij .

Seqr̄ de ōdinatiōe ūtutis irascabilis . Ad ōdinatiōē uō ipi' respectu excellētie ptinet : ut ūtutū eminētiā / et cele stē alti tudiē appetat . Ter renā ū tāq̄ uilē despiciat : tāq̄ piculosā timeat : tāq̄ male abūdatē / ⁊ bonis defi cietē . Terrena altitudo domi nij / ul' mūdane glie / ul' hu mane laudis : ualde ē ɔtēp tibi lis / ai dō sit abhoīna bilis . Luc . xvj . Quod altū ē hoīb : abhoīatō ē ap dm̄ . Supbi q̄ trenā altitudiē appetūt / mltu dm̄ despiciūt : ⁊ iō merito mltu despiciūt ab eo . j . Re . ij . Qui ɔtēpnūt erūt igobiles . Terra ē ordi ne ifima nālr : pedib' hoīū calcada . Et bona trena ua lore s̄t minima : ⁊ ī t' mini ma hec / minimū ē puluis uane glie : q̄ trena altitudo sectat' . Ad uilitatē trene altitudis ptinet : q̄ puilia ⁊ idigna ad illā ascēdit' . Sen . Nō sit ambitō trene altitu dis : que ad digtatē ū p idi gtatē nō addūt : ūe seq̄t' q̄ pxima fuit' . s . uitōr ⁊ dyā cā comitat' . Supbi ē ī alti

tudiṇe t̄rena positi. ⁊ ill' seruiũt q̃b; dn̄ari uidẽt: q̃b; p̄uidẽ tenẽt. Vñ min' sũt liberi q̃ ipi: cũ h̄eant multos dn̄os / ⁊ illi unũ. Et lʒ extius uideãt̃ ẽe mag̃ potestatis: tñ ĩ se sũt minoris u̾tutis / ⁊ maioris ĩfirmitatis: min' ualẽtes resiste uicijs. Harundinea ẽ eoꝝ potestas: ext' habẽs nitorem ĩt' uacuitatẽ. ad hoĩes apparẽtiã h̄t: sʒ ĩ ipis resistẽtiã nõ h̄t. Periculosa ẽ t̄rena altitudo: ⁊ nõ desiderãda sʒ timẽda. Aug. Quãto q̃s ĩ loco supiori: tanto ĩ p̄iclo maiori u̾sat̃. Demões q̃ celeste altitudiẽʒ amiserũt: positos ĩ t̄rena altitudiẽ ĩuidẽtes / eosq; maxiẽ ĩpugñt. reputãtes s' honorabili / si eos s' subiecerĩt: ⁊ sciẽtes q̃ dominãdo eis potũt plurib; dn̄ari. Terrena altitudo mons ẽ: ĩ q̃ mag̃ ⁊ fortes peũt. ij. re. j. Incliti isrl' sup mõtes ĩt̄fecti sũt. Inde. Jonathas ĩ excelsis occisus. Jer. lj. Ecce ego ad te mons pestifer: qui ꝯrũpis uniu̾sã t̄rã. Locus ẽ etiã p̄apitij. v. Facile ẽ ĩ altũ se ꝯuinẽte obstupescẽ: ⁊ de uita p̄iclitari. Altitudo t̄rena fugiẽda ẽ: cũ abũdet malis ⁊ deficiat bonis. Hanc ẽ fugit ih̄us. Sciens ẽ q̃ uẽturi erãt ut facẽnt eũ regẽ: fugit ĩ mõte sol'. Jo. vj. Sordes ẽ uitiõꝝ ad hũc locũ defluũt: q̃d mirũ potẽt uideri ei / qui hãc credit ũerã altitudiẽʒ ẽe. Sʒ ĩ ueritate nõ ẽ altitudo / sʒ ẽ locus demissus: cũ sit ĩ īfeno p̄xiũ / ⁊ a deo ⁊ a celo remotus: ad quod ẽ uia p̄ humilitatẽ. m̃. xviij. Nisi ꝯu̾si fueritis et efficiamĩ sicẽ paruuli: nõ ĩt̄. ĩ r. c. Nõ remot' ẽ a deo: q̃ familiaris ẽ hoĩb; humilib'. Vñ sup illd ps. Pp̄e ẽ d̄s hijs qui t̄bulato sũt corde. Dicit glo. Altus q̃de ẽ d̄s: u̾i anatur tñ humili ⁊ nõ se erigẽti. Altitudo t̄rena locus ẽ uẽtis exposit': ũa p̄flãt altissima uẽti. Vñ nõ ẽ ibi q̃es: sʒ q̃n̄ tẽpestas. g̃g'. Quid ẽ potestas culminis: ñ tẽpestas mẽtis. Sp̄alr̄ p̄flat ibi

aq̄lo: iux̄ ubū p̄mi ſupbi.
Sedebo ī latib' aq̄lonis. ysa.
xiiij. Vn̄ loc' ē frigid': ſin̄
calore caritatis. Flat' aq
lonis ē ſuggeſtio dyā: ad
diſcordiā ⁊ odiū. Sic̄ ē xp̄s
igr̄ dilectōis ueīt ī trā mic
tere: ſic dyā conāt' illū de
ſtiguere. Bonis deficiēs ē
mōs iſte: iux ē a dn̄o uiſi
tat': ⁊ ſi ab eo uiſitaret' ir
rigatē grē: flatu uētor̄
exicaret': ul' ad loca hūilia
aq̄ deſcēdēt. Aug. Cōfluit
aq̄ ad hūilitatē uallis: deſup
cīo montis. Itē ad ōdina
tiōē iraſcabilis ptinet ū hō
hūilē ſtatū eligat: iux̄ cōſi
liū dn̄i. Luc̄ xiiij. Recūbe ī
nouiſſimo loco. Hic ē locus
cōgruus hōi quj ē tra ⁊ cinis.
Ecc̄. x. Quid ſupbit tra ⁊ cinis:
Cineri nō expedit ēē ī alto:
ne diſpgat' a uēto. Status
hūilis loc' ē qēt' ⁊ tutus: et
habūdās bonis. Quiet' ē:
q₂ nō ē uētis expoſitus. yſa.
xxxij. Erit uir q̄ī q̄ abſcon
dit' a uēto: ⁊ celat ſe a tē
pestate. Tut' ē ſapiēs. Su
pbia oīa h̄t ī piclo: hūilitas
ī tuto. Aug'. Hūilitas ī ymo
ē: ⁊ nō h̄t quo cadat. Bonis
abūdat: q₂ hūilib' dn̄s dat
grāz. Vallis hūilitatis: fer
tiliſſa ē. Ps. Valles abūda
bunt frumento. Itē ad ōdina
tiōē iraſcabilis ptinet ut hō
d̄ uirib' ſuis diffidat: ⁊ de
dī uirtute cōfidat. yſa. xl. Quj
ſperāt ī dn̄o mutabūt fortitu
dīēz: fortitudīēz ī q̄, ppā in
diuinā. Felix cōmutatō cū
aliqs de ſuis uirib' diffidēs
ſe, ppāz fortitudīēz exuit:
⁊ dī fortitudīēz d̄ q̄ ad īdu
ū h̄t cōfidēs q̄dam ſe īduit.
B. Nil oīpotētiā ubi clario
rē reddit: q̄ q̄d oīpotēs fa
cit. Quj ſperāt ī eo: deīq₃ ō
poſſibilia ſūt crēdenti. Itez
ad ōdinatiōēz iraſcabilis pti
net: ut hō nemīnē deſpia
at. Nō ē deſpiciēd' hō quē
dn̄s ad ymagīēz ſuā fec̄: q̄
reg̃ celeſtis participē ēē uo
luit: cui ſcōr̄ āglor̄ cuſtodi
ā adhibuit. Mt. xviij. Vidēte
ne cōtēpnatis ⁊ c̄. Ad ōdi
natiōnē iraſcabilis, q̄ ad ac
tū iraſcēdi. viij. ptinēt. Pri
mū ē: ut hō exleui cā nō

irascat. Pu. xviij. Spm ad irascēdū facilē: qs potit sustinē. Intollerabilis ē familiaritas iracūdi. Pu. xxij. Noli ēē amic hoi iracūdo: q facile irascat. Est sic hō de palea q facile ɔburit: sic quj facile irascat. Ad sibilū unī ubi: oīa bona sua pdit. Pu. xix. Quj ipaciēs ē: sustinebt uetōs. ¶ Sz ē: ut nō uelociter irascat. Ecc. vij. Ne sis uelox ad irascēdū. Jac. j. Sit oīs hō tardus ad irā. Quj uelox ē ad irascēdū/ uelox ē ad se pcipitadū: ɔ ad faciēdū saltū q s' collū frāgit: dū de statu amoīs ad statū odij trāsit. // Tertiū ē q ire resistat: ne hō ab ea supet. Job. xxxvj. Nō te supet ira. Multū tīmdū ē ab ira qr ab hoste crudelissimo: ɔ quj nō ht miaz. ¶ Qrtū ē: ut ira cito sedat. unde illd. Sol nō occidat sup ira cūdiā urāz. Ecc. xj. Aufer irā de corde tuo. Cito auferēda ē ira de corde: sic araneus calb de sinu. Job. xxxij. Igs ē usqz ad ɔsūptioēz deuorās. Vtū ē: ut ira smone nō īdicet. Pu. xij. Fatuus aūt statī īdicat irā suā. glo. Natura ire ē ut plata mag' feruecat: occulta laguescat. Pu. xxvj. Quj īponit stulto silētiū: iras mitigat. ¶ Vj ē u iā opari nō pmictat: cū sit ī tenebs aīus: nō uidet qd sit agēdū. Jo. xij. Quj ābulat ī tenebs: nescit q uadat. Op' ē qd alias eēt comēdabile: cū ex ira pcedit nō ē ɔmēdabile. Jac. j. Ira uiri: īsticiā dī nō opat. / Vij ē. ut irascat uiciō: nō pxo. Ira q qs irascat uicio: utilis ē. Ecc. vij. Melior ē ira risu: q p tristiciā uult: corrigit aīus delinquētis. ¶ Viij ē u poti irascat culpe pprie q aliene. aug. Irascēis suo tuo ne peccet: irascaris t ipi ne tu pecces. // Itē ad ōdinacioēz irascibilis q ad reliqs act ptinet: ut n audeat qd ds īhibeat: p īsticia ō mala pene libēt sustineat. Bti ē sēt q psecucioēz patiūt p īsticiā. aj. v. ¶ Itē q ɔtēpt impioz ɔtēpnat: ɔ irrisioēs irideat. Sen. Eq aīo audiēda st īpitoz ɔuicia: ɔ ad honesta uadēti ɔtēpnēd ē ipe ɔtēp

tus. Cū diceret̄ cuidā ſapiē
ti homies te ɔtēpnūt: ait ⁊ il
los aſini: ſꝫ nͤ illi aſinos nͤ
ego illos curo. Sen̄. Nō dū
felix es: ſi nō dū t̄ba derideꝫ
te. Dm̄ nō hoīeꝫ timeat: q̄
q̄ hoīeꝫ timet cito cōruit. Pū.
xxix. Vera mala: nō ūbras
maloꝝ fugiat. Vera mala ſt̄
pene future uite: umb̄ aūt
illoꝝ ſt̄ pene p̄ſētis uite. Sap.
v. Oīa tranſierūt taq̄ umb̄. De
t̄plici ōdinatōe ūtutum
Sequit̄ de ōdinatōe Ca. ix.
ūtutū. Poſſuꝫ aūt diſtigu
ere t̄plicē ōdinatōeꝫ ūtutum.
s. ōdinē platōis: ōdieꝫ meito
rie opatōis: ⁊ ōdieꝫ repara
tiōis. In ōdie platōis: p̄ma
s. ūtꝰ ē fides. q̄ ē dicēda ſt̄:
q̄ ſt̄ fidei. In ōdie meitoīe
opatōis / p̄or caītas: q̄ illā
īpans. In oī ē opatōe ōdina
ta / p̄mū ē amō ſiue deſiderīū
finis: ⁊ ex illo ſt̄ medie opa
tōes / ut apparet ī edificatōe
doꝫ: ē cā ē amō ī habitatōis:
ex q̄ amore nō ſolū ē edifica
tō: ſꝫ ea q̄ ad edificatōeꝫ iuāt̄:
ut ī q̄ſitatō opariōꝝ. In opā
do g̑ meitorie / p̄or ⁊ p̄ma

palio ē caītas: ⁊ p̄mo moueꝫ.
Fides ū deſuit ei taq̄ lucnā
p̄ferēs: oſtēdēs q̄d ⁊ q̄lr op
ari debeat. Illuīnatō ē ad ui
toīuꝫ ē ī cōpore: ⁊ illuīnator
ad uitō et nō p̄ncipalis opatō.
In ōdine ū reparatōi / p̄ōr ī
ūtutibꝫ: effectꝰ uidet̄ eē hui
litas. Si ē oīs pctā ī itiū ē
ſup. Ecc. x. Oīs cōrectōis ī
itiuꝫ eīt hūilitas. Huic ɔſo
nat q̄ reparatō huāni gnīs:
doctrīā ſuā ī chpauit ab hu
militate. Mt. v. Bt̄i paupes
ſpū: glo. Paupes ſpū: dicū
tur hūiles. Caritas ī t̄s ūtu
tes q̄ ōdinat̄ ad dm̄: p̄or ē fi
ni. s. d̄o q̄ h̄t p fine ⁊ p mat̄ia.
Diligit ē dm̄ pp ſe: cū fides
finē uideat / ⁊ ſpes illuc ten
dat. Eſt ē fides ī ſcaitō: ſic
timō ē fuga: caītas ū ē uni
tas cū fine. Vnde cū finis ſit
bonū optimū / ⁊ a fine h̄eat
q̄ ſit bona illa q̄ ſt̄ ad fineꝫ: Ca
ritas p̄mo h̄t boītatē ī t̄ ūtu
tes: ⁊ p eā h̄nt cet̄e boītatē:
⁊ ſꝫ hoc ītelligēdū ē qd̄ dīc glo.
ſr ī .j. th. j. Or caītas ē radix
oīuꝫ bonoꝝ: s. ī q̄ ſt̄ bona. Sic
ē radix humorē mictit ad

ramos: sic caritas bonitatē
ad opa cetaꝝ ṽtutū. Aug.
Sic radix omnū maloꝝ ē cu
piditas: sic radix omnū bo
noꝝ ē caritas. Humilitas ē
pōt dici radix omnū ṽtutū
ſm aliā ꝓprietatē q̃ radix ē
pars arboris īfima terre ad
herēs. sic humilitas ī firmi
tate suā ꝯsiderās: sub oībȝ
se collocat ī loco īfimo. Fi
des etiā radix pōt dici: qr
radix ī arbore q̄d os ī aīa
mali: p radicē ī gdit ad ar
borē ei⁹ nutrimētū. Sic p fidē
ī gdiūt ad aīaȝ: bona spe
rāda ꝛ amāda. Infima ps
radicis humilitas: media ei⁹ ca
ritas: suprema pars eīt fi
des. De iiij ṽtutib⁹ q̃m se
hēāt ad cetas ꝛ pimo de
Adei ē pudē fide. C. x.
meditatōes disponētes
ad cetaꝝ ṽtutū opatiōes. Ver
bi gra. Meditatō magtu
dis diuine mīe: disponit
ad spē uenie. Meditatō diui
ne liberalitatis: ad spē glie.
|| diuine Meditatō altitudīs oī alti
altitudī supeminēti: ad diui re
uerentiā. Meditatō diuine sa
pientie: oia que agit lucide
uidentis: disponit ad scām ue
recūdiā. Meditatō magtu
dis diuine dulcedīs dispōit
ad scāȝ exuriē. Meditatō di
uine bonitatis qua amore ē
digniss: dispōit ad amorē di.
Ad dilectiōē xpi dispōit me
ditari: quod ē spāle pceptū
xpi. Ad amorē scēpture sac
dispōit meditatō auctorita
tis ꝛ utilitatis ipi⁹: qb⁹ oēs
alias scēpturas excedit. Est
ē actor ipi⁹ ꝛ doctor spūs
scūs: ad q̄ ptinet illd. Ego
ex ore altissimi pdiui. Est
etiā maxiē utilitatis. ysa.
xlviij. Ego dns tuus docēs te
utilia: docēs sobrietatē ꝛ iusti
tiā: docēs prudētiā ꝛ ṽtutē:
qb⁹ n̄ ē utili⁹ hoīb; ī hac uita.
Ad tēpātiā respectu bonoꝝ
tpaliū q̃ st minima bona:
dispōit meditatō ītnoꝝ et
etnoꝝ bonoꝝ q̃ st magª bo
na. Gg. Uilescūt tpalia: cū
desiderāt etna. Ad patiētiā
ꝛ alias ptes fortitudīs: di
spōit meditatō dnice passi
onis ꝛ futuroꝝ maloꝝ: q̃ scā
p trāsitorijs malis euadūt.

Et meditatō p̄mij. Gē. Co
ſideratō p̄mij: minuit ui
flagelli. Ro. viij. Nō ſūt
cōdigne paſſiōēs huiꝰ t: ad
fu. glām q̄ re. ī nb. Ad hui
litatē ⁊ obiām: diſpōit hu
militas ⁊ obiā x̄. phi. ij.
Hoc ē ſentite uob: q̄d ī x̄ ihū.
Aug. Mediana timoīs tpīs:
ē huilitas x̄. Erubeſcat hō
ēē ſupbꝰ: qr humilis factꝰ
ē dꝰs. Ad opa pietatis diſpo
nit meditari, qr paup cōpo
ris x̄ mēbrū ſit: ⁊ q: xp̄s ſ̄
reputat fieri, qd paupibꝰ
fit: ⁊ q: ī extmo iudicio ſpā
lit̄ d opibꝫ pietatis diſcep
tatō ſit facienda. De ōdīe

Caritas ē opi caritatis. xi.
bus cetāꝝ ūtutū bonita
tē puidē. Attendenda ē aūt di
lectō di ī nob meditatōē a
moris: quē dꝰs exibuit nb.
Sicē igr̄ nō meliꝰ accēdit
igē: ita nō amō meliꝰ amo
re. Attenda ē ⁊ di dilec
tio lignis bn̄ficioꝝ diuinoꝝ
⁊ gn̄aliū ⁊ ſpāliū: q̄ a dō
recepiꝰ. Ut ex ſcīencia di a
more: abūdātia bonoꝝ op
ū pfecte pcedat: ita ut ī
nob locū nō hēat pigritia
ul' negligētia ſeu faſtidiū.
Nec amor uane laudis l'
uane glie: n̄ alicuiꝰ tēe e
molumti ambitō: carita
tis op̄ pupiat ⁊ ſ̄ uſurpet.

B. Inpoſſibile ē de amara radice abitiōis: ſuauis fructus pcedat caritatis.

De ordīe huilitatis. C. xij.

Ad huilitatē ptinet ut hō
paſſus ſit ruinā: ut ipā
raparatōi ītēdat. Si deſit
gr̄a ut locū ei puidat: ſi
ruina īmineat, ut ipā ſe
opponat: ⁊ ut conſtitō ſpū
alī ſtabile fūdamtū ponat.
B. Sola ūtꝰ huilitatis: leſe
ē repatō caritatis. Huilitas
pecōrē ad nichilū adducat:
ut ſe nich reputet, ⁊ ī ualo
re ⁊ ī ūtute. Ex hac nichi
lo fit recatō: ſic ex nichilo fac
ta ē creatō. Ps. Cor ctītū ⁊
huiliatū: dꝰs nō deſpiciet.
Et iterū. Cor mūdū crea ī
me dꝰs. Creatō mūdi cordis:
fit ex nichilo huilitatis. Hu
militas aūt cor euacuat:
⁊ locū gr̄e pparat. Jac. iiij.
Huilibꝫ aūt dat grām. iiij. Reg.
iiij. Vaſa uacua replet he
liſeus. Nō patit̄ ea uacu
ū qn illa īpleat: nec gr̄a

cor humile quam illi se infundat.
Humilitas non solum est gratia: sed
etiam receptaculum gratiarum. Hu
militas gratiam haurit: ut vas
inclinatum. Eccl. xiij. Humilia
re deo: expecta manum eius. s.
largientis. B. Semper solet esse
divine gratie familiaris hu
militas. Ruine imminenti se
opponit humilitas. Quia sed
B. Omni indifferenter persone:
humilitas quedam turris fortitudinis
est a facie inimici. Aug. So
lus vincitur qui de se presumit:
solus vincit qui de se non presu
mit. Humilitas ideo triumphat:
quia deus in ea pugnat. Vere humi
lis ascribit deo gloriam qui est vic
toria: et ideo per consequens super eum
est pugna: ubi est et pugna et gloria.
Humilitas novit dicere: deus
virtutum ipse est rex glorie. Hu
militas in fundamento spirituali
edificij: stabilitatem prebet.
B. Bonum quoddam ac stabi
le fundamentum humilitas nempe
si nutat illa virtutum aggre
gatio non nisi ruina est. Aug. Co
gitas magnam fabricam construere
celsitudinis: de fundamento prius
cogita humilitatis. De ordine

Sequitur de timoris. C. xij.

Secundo ordine timoris deo ad ce
teras virtutes: quem spiritus sanctus
posuit principium et radicem sapientie. Prov.
Initium sapientie timor domini. Eccl. j.
Radix sapientie: est timere dominum.
Et notandum quod cum sapientia sit sapo
re virtutum condita scientia: duo
pertinent ad sapientiam: s. cognitio
et affectio. Quantum ad cog
nitionem: timor est principium sapientie.
Primo quia mundat cor. Unde ecc.
j. Timor domini: expellit peccatum.
Mundato vero corde: facit oculum
cordis videre clarius. B. Sincero
oculo veritas patet. Secundo quia cum
sit fuga mali fugit et cavet
errorem: qui est malum rationis. Homo
timoratus non leviter credit quod a
ratione accipitur: sed diligenter ex
aminat. Tertio quia repellit etiam
negligentiam anime. Eccl. v. Qui
timet deum nichil negligit:
cavet negligentiam studio:
et perdiligens studium in sapientia
proficit. Quarto. Quia timo
rem superbie expellit, qui susceptionem
sapientie impedit: et humilita
tem inducit que ad sapientiam dispo
nit. B. Superbo oculo veritas
non videtur. Prov. xj. Ubi humilitas

ibi sapia. Quantu ad sapo
re timor e pncip sapie: qr
e pma affecto. Pmo e oz
aie desipe mala: ut postea
ei sapiat bona. B. Bn ini
tiu sapie timor dni: qr tuc ds
pmo aie sapit, cu eam afficiat
ad timendu: no istruit ad sa
ciendu. Timor aietas uirtutes
purificat: opa eorum sectat.
Sicut mali i eis i ueit statu
corrigit: et tuta permanesat.
Job. ix. Verebar oia opa mea.
Qui ht timore dni sep timet
ne faciat parum: plus eligit
abudare: q deficere. Ecc. xl.
In timore dni no e minora
tio. Timor et cetas uirtutes co
seruat. Jero. i eplis. Timor
uirtutu custos e: securitas
ad lapsu facilis. Timor u
tutes coprimit ne euanescat.
Ecc. xxviij. Nisi i timore dni
tenueris te istant: cito sbu
tet dom tua. Timor declinat
picla. Pru. xvj. In timore dni
declinat a malo. De claustra
lis dz hre i desiderio manere
S Equit de donatione i monasterio
cu respectu locorum. xiij.
Ad qd ptinet, ut q i religione
e no uelit leuit de monaste
rio egredi: manere i monasti
o i desiderio hat: egredi u
i patientia, si obedientia ul ca
ritas ul pietas hoc requirit.
Dicatis uiri religiosi p mu
du sine necessitate: nec deo pla
cet, nec ipm decet: nec ei securu
e. Ad pmu ptinet illud
Je. xiiij. Dilexit mouere pedes
suos et no quieuit: et dno non placuit.
Stabilitas uite reli
giosu decet: que e qi qdam
ymago eternitatis. Sen. Po
st argumentu mentis compositae:
extimo posse consistere secu
moueri. Vir religiosus q
i claustro manere no pot: fre
quenter i mundo periclitatur. Se
mei du mansit i ierusalem uixit:
postq exyt inde occisus e. iij.
Re. ij. Et dina filia iacob
egressa curiose ut uideret
mulieres regionis illius:
rapta e et corrupta. Gen.
xxxiiij. Dina rone sexus
i firmi, significat claustrale
mente i firmu, q de claustro
egreditur: et du mudi concupi
scibilia curiose considerat:
amore eorum rapit et corrupit

Ad pmu du.

Ad scdm.

Piscis ex aq̃ p̄ductꝰ: nõ diu uiuit. ysa. l. Cõputrescẽt pisces sine aqua: ⁊ morient̃ ĩ siti. Claustralis diu ẽ ĩ claust̃ bñ ordinato h̃t u̾ba sacre sc̃pture: quibꝰ uita ip̄ꝰ sp̄ualis ꝯ̾suat̃. Cũ aut discurrit p mũdũ: aq̃ ista mutat̃ ĩ sãguĩe. s. ĩ u̾ba secularia: ⁊ sic occidit̃. Cõrũpũt ẽ bonos mores: colloq̃a mala. j. cor̃. xv. Abel eg̃ssus ĩ agrũ: occisꝰ ẽ. Gen̄. iiij. Simile accidit claustrali ĩ nocẽti: de claust̃ egredienti. Claustrales ĩq̃eti: s̃t sidera erratica. Sidera u̾ ista erratica: aliq̃n fiũt sidera cadẽtia. Postq̃ ẽ discurrendo p mũdũ delitijs mũdanis assueuerũt / ⁊ asperitas religioñs eis ĩ dissuetudinẽ uenit: redeũtes ad claustrũ / claustralis uite asp̾itatẽ sub stinẽ nõ poss̃t: ⁊ apostatẽ fiũt. Ap̃. xxuij. Cadẽt stelle d̾ celo. Stella de celo cadit: cũ claustralis celestẽ ꝯu̾sationẽ deserẽs: ad seculũ redit. Coruus ab archa eg̃ssus ad archã nõ ẽ reu̾sus: Cadau̾ ibꝰ ẽ ĩ illectꝰ. Sic claustralẽ p mũdũ discurrẽtes: aliq̃n amore delitia⁊ carnaliũm detinẽt̃. Claustrales mũdo familiares. s̃t: sic aues ciuitatẽses. q̃ facile capiũt̃. Viro religioso expedit nõ solũ ea q̃ s̃ũt mũdi relinquẽ: s; etiã obliuisci. Phili. iij. Que retro s̃t obliu̾ ⁊ c̄. Sen̄. Ut aũt tuũ possis ꝯtinẽ: p̾mũ corporis tui fugã suscep̾. In trũpeda nõ ẽ q̃es: s; uite p̾oĩs obliuioni ĩ tẽdẽdũ: ⁊ oculos sine aures assuescere sanioribꝰ u̾bis. Quociẽs; p̾cessisti: que renouãt cupiditates suas ẽ occurrẽt. Deq̃etudinẽ monet ap̄ls. j. the. iiij. Rogam̃ fr̃es ut opa; detis: ut q̃eti sitis. Itẽ. ij. the. iij. Satis queadmodũ op̃tteat imitari nos: q̃m nõ ĩq̃eti fuim̃ ĩ t̃ uos. Maxie aũt o; nouitios ẽẽ q̃etos: ⁊ nõ cito eg̃di de monasterio. Luc. ulti. Sedete ĩ ciuitate: donẽ ĩduamini u̾tute ex alto. Sapiẽs. Nasceñdi hãc legẽ nã fecẽ: ut maiora aĩalia uiscerib' parẽtũ diuti' ꝯtinerẽt̃. Sic militia claustralis p̾fic̃:

ſi diu moratur in clauſtro anteq̄
exeat. De ordinatione ai quo
Ordinatio e ad locum orōis. xv.

Ordinatio respectu locorum mo
naſterij. Ordinatio e aius q̄
ad locum orōis: locum cepti
onis: refectoris: dormitorijs et
locutorijs. Ad pmam ordina
tionem ptinet: ut q̄ in religio
ne e ad locum orōis magnum
amorem habeat: et ei magis re
uerentiam exhibeat. Amare debet
domum iſtam tanq̄ domum patris
celeſtis: ubi ab ipſo bn̄ficia
recipiunt. Loc e e erudicoīs:
locus ppitiatoīs: locus re
fugij: locus diuini ſolatij.
Ignorans ibi eruditur: nō
ſolum exterius eruditur p doc
tores eccl'e: ſed etiam diuina in
ſpiratione. ysa. ij. Venite aſcē
damus ad montem dn̄i et ad domum
dei iacob: et docebit nos ui
as ſuas. Cum dee humanum
conſilium: recurrendum e ad diui
num in loco orōis. ij. paral. xx.
Cum ignoremus qd agere debeamus:
hoc ſolum hr̄s reſiduum: ut ocu
los nr̄os dirigamus ad te. Pec
cator ibi ueniam ſuſcipit. ps.
Suſcepimus deus miam tuam: in me
dio templi tui. Ad huc locum
fugere debent: qui ab hoſte
inuiſibili fortiter impugnantur. Sic
tempore guerrarum homines confugiunt ad
munitiones. Gen. xxviij. Ter
ribilis e locus iſte ait iacob:
terribilis demonibus. Loc ſolatij
e ei qui expectat conſolationem
iſrl'. Qua conſolatione e indignus:
qui ſectatur conſolationem eſau.
ſ. carnalem. In templo recepit
ſymeon conſolationem. luc. ij.
Ad ordinationem iſtam ptinet:
ut clauſtralis ad locum orōis
libenter ueniat: inuitus recedat:
et horis ſtatutis illuc uenire
nō differat: an completionem of
ficij ſine neceſſitate nō exe
at. Ad locum orōis ſpūs
ſcūs homines adducit: ſpūs ma
lignus an tempus educit. Syme
on uenit in ſpū in templum. luc.
ij. Legitur dyalagorum. li. ij. q̄
quidam monachus ad orōnem
ſtare nō poterat: ſed mox ut
fr̄es ad orōis ſtudium inclinaſ
ſent: egrediebatur foras. Cumq̄
btūs bn̄dictus ueniſſet ad il
lud monaſterium: et conſtitu
ta hora expleta pſalmodia
ſeſe fr̄es in orōnem dediſſent

uidit uir sanctus quod eundem mo
nachum quidam niger puerulus
foras per uestimenti fimbriam extra
hebat: cui spiritus dyabolus assumpse
rat. ¶ Ad amandum locum oratio
nis monemur exemplo saluatoris:
qui quando ueniebat ierusalem primo i
bat in templum. mt. xxi. Ingressus
ubique primo templum adiit. glo. Dans
formam religiosis. Criso. Propterea
erat boni filii, ut ueniens pri
mo ad domum curreret patris.
recedentibus parentibus ipse in templo
remansit: et mater eum querenti
dixit hoc ait. Quid est quod me que
rebatis. De reuerentia loco

Loco orationis: orationis exhibenda. xvi
Loco orationis magna est exhibenda reuerentia
Non est legimus christum tantam iram per se
ostendisse: quantam ostendit cum ui
dit quod templo debita reuerentia
non exhibebatur. Jo. ii. tunc impletum
est illud ps. Zelus domus tue come
dit me. Multis de causis ex
hibenda est reuerentia loco orationis
Primo: quia a deo inhabitatur. ps.
Sanctificauit tabernaculum suum. al:
deus in medio eius non mouebitur. Po
stquam iacob perpendit esse dominum in
loco ubi iacebat: expauit et
ait. Quam terribilis est locus iste.
Non est solum terribilis est hosti
bus inuisibilibus: sed et hominibus in gra
dientibus. Maiestas est dei inhabi
tantis: timorem reuerentie debet eis
incutere. ¶ Secundo: quia ab angelis fre
quentatur. Unde iacob uidit an
gelos ascendentes et descendentes:
in loco ubi domus dei erat edificata.
Specialiter dicitur sanctus: angelos ad
esse cum missa celebratur. gre. Quis
fidelium dubium habere possit ut ipsa
immolationis ad sacerdotis uocem
celos aperiri: atque in illo ihesu christi
misterio angelorum choros adesse
summis yma sociari: terrena
celestibus iungi. ¶ Tertio propter sanctos:
ad quorum honorem dedicatur est. ¶ Quarto.
propter sacra que in continentur: ut sunt sanctorum
reliquie. ¶ Quinto. propter opera excellen
tia: que in aguntur. ¶ Sexto. propter dei be
neficia: que in recipiuntur. ¶ Septimo. propter
sanctitatem: quam in dedicatione suscepit.
Quinque pertinentia ad decentiam reueren
Ad reuerentiam loco orationis tiam. xvii.
Ad reuerentiam exhibendam quinque pertinent. Primum
est ut qui astare debet in conspectu dei.
cordis puritatem prouideat. Secundum
est: ut quantum dei potest offensam ibi
caueat. Tertium est: ut a terrenis
cogitationibus et affectionibus cor ex
pediat. Quartum est: ut terrena

opera

opa ibi nō agāt. Quītu ē: ut disciplina oīmoda can taīdo 7 psallēdo suet. Ne cessaria ē puritas uiro reli gioso: ut scīs añ scīs astet: 7 īmaclat añ īmaclatū. Ti mōdū ē illd qd p se 7 maxi me displicet dō: s. pccm añ ɔspectū di hīc. Abac. j. Mū di sit oculi tui ut nō uideāt malū: 7 ad iniq̄tatē aspicē nō potis. Ephe. j. Elegit nos d's: ut eēēs scā 7 īmaclati ī ɔspectu ei'. De ɔ̄rio ɔq̄rit dō ysa. xlv. Popul' q̄ ad iracū diā puocat me: añ faciā mā sēp. Ad cōdis puītatē multu ualet: si suus di īspēctō sēp ture sacē faciē aīe freq̄nt a spicat: 7 ad lauacū ɔfessio nis freq̄nt recurrat. Fuit ē lauatoīu añ tabnacłz dn̄i specła mulieꝝ hn̄s: ī q̄b īgsi suri tabnacłz: maclās uidē tes eas lauabāt. Gē. Specła st di p̄cepta: ī q̄b aīe scē se sēp aspiciūt: siq̄ st ī eis fedi tates dephēdūt. Cañ. vj. Ocu li ei' sic' colūbe sup riuulos aq̄ꝝ: q̄ lacte st lote. Lacte lo ta ē aīa: cādorē lacteū hn̄s.

ſerō. Inpossibile ē queq̄ dō placē sicut ei placeat īgrat: fieri p' ut obsecūdi uoto of fēdat: siaūm obseq̄ debeat añ nō dicit. Freq̄ntanda ē ɔfes sio: ut cōdis puritas. B'ī ɔplis. Audi cui places ama uite places: ama ɔfessionē: si affectas decorē. Cōfessioī ingit decō. Ps. Cōfessio et pulcritudo ī ɔ̄ ei'. Modū ē ɔfi tēdi ondit. B'. dicēs. Omē qd remordet ɔsciaꝝ ɔfitē huilr: pure 7 fidelr. Ad huilitatē ptinet: ut culpā tuā 7 īhys q̄ ɔmisisti 7 īhys q̄ obmisi sti huilr recognoscas: 7 mis' ū statū ad q̄ pccm te redux agnoscas. Et ut ītelligēs q̄tū di grā sit t' necessaria: eaꝝ desideres 7 q̄ras. Addux ē te pcc ad nichilū. Ps. Ad nichi lū redact' sū 7 nesciui. Ad nichilū ī q̄. q̄tū ad ualorē 7 ūtutez. Ie. ij. Quā uilis facta es ni mis ītias uias tuas. Hui litas uas cōdis īclinat: ut di grāz recipiat. ī ps. Cor ɔt tū 7 huiliatū d's nō despiciet Pura dz eē ɔfessio sine fal sitatis admissione: sine

pecca͞ti detectione: sine sui ex
cusatione / ul' comendatione: sin
aliu͞s maliciosa accusatione et
sine corrupta intentione ¶ Ad fi
delitatem pertinet / quod his qui con
fitetur. fideliter dei negotium agat:
peccata sua manifestans ad dei
gloriam et suam confusionem. Et est
confusio adducens gloriam. ps. Dixi
confitebor adversum me iniustitias
meas domino: et tu r. et c. ¶ Ad fi
delitatem et pertinet: ut de effec
tu et utilitate sacramenti ueram
fidem habeat ¶ Cordis puritatem re
quirunt: et oratio et dei laudatio. Mul
tum est ualet cordis puritas: ad
hoc ut oratio exaudiatur. ps. Ini
quitatem si aspexi in corde meo: non
exaudiet deus. glo. Oratio pura
celum intrat: et impetrat. Unde sr
illud ps. Intret oratio mea in con
tuo. dic glo. Virtus magna pu
re orationis hic notatur: quod quia
quedam per ad dominum intrat et mandata
tum peragit: quo caro peruenire
nequit ¶ Laudatio et diuina:
puritatem requirit. Ecc. xv. Non
est speciosa laus in ore peccatoris.
ps. Peccatori autem dixit deus:
quare tu enarras iustitias meas:
Dei laudatio: est anglica o
peratio. Unde anglicam puritatem
requirit. ps. Beati qui habitant
in d. t. domine: in s. s. la. t. Opera
tio ista deum honorificat. Secundum
illud. Sacrificium laudis hono
rificabit me. si tamen ipsa non sit
honorata: ut. s. ab ore pol
luto egrediatur ¶ Multum ca
uenda est offensa dei in loco ora
nis. Valde est puscu͞m est ibi p
uocare dei iram: ubi recipitur eius
miam: ibi committere dei offensam:
ubi recipitur eius gratiam. Valde cul
pabilis est qui regi glorie: in loco
glorie contumeliam non timet infer
re. Locus glorie: est locus orationis.
ps. Domine dilexi decorem do
mus tue: et locum tabernaculi glorie
tue. Decet regem glorie: ha
bitatio gloriosa. Re. xi. Nichil
erat in templo: quod non auro te
geretur. Item decet ibi agere opera
quibus deum glorificet: ut est oratio:
adoratio: peccatorum nostrorum confes
sio: et dei laudatio. Consueue
runt pauperes multum honora
re personas sublimes: quando se de
clinant ad se. Multum gratia a nobis
dei maiestas glorificanda est:
quia ad utilitatem nostram domum
dignatur eligere / in qua nobis cohabi

tet. Vñ ē huic uili lumi
culo q's d's cū eo uult habi
tare. ¶ Cor ē ⁊ expediēdū.
a t'renis cogitatioīb; ⁊ af
fectioīb;. Exo. iij. Solue cal
ciamtū tuū de pedib; tuis.
locus ē iste ī quo stas t'ra
scā ē. B. Cū ad adorādū si
ue ad psallēdū ī eccā ītueris.
fluctuātiū cogitationū tu
multū exteri⁹ relīq. Curāq;
oīm; exterioꝝ penit⁹ obliui
scē. ut soli d'o possis uaca
re. Fieri ē nō pōt. ut cū
d'o loq̄ris. q̄ cū toto ⁊ taceris
fabulari. Intēde g° illi q̄ ī
tēdit tibi. audi illū loq̄n
tē tibi. ut ⁊ ipse te audiat
loq̄ntē s. ¶ Cauēdū ē ⁊ ne
ī loco orōis. opa t'rena a
gātur. Aug⁹. Nemo ī orato
riū aliqd agat. n̄ ad qd
factū ē. unī ⁊ nom̄ accepit.
¶ Ad disciplinā ī cātādo ⁊ psal
pt̄inēt ea q̄ tāgit. B. sup
Cañ. hijs ūbis. Immolā
tes hostiā laudis. ⁊ reddē
tes uota nr̄a de die ī diē
Curei⁹ oī uigilātia. uigē
sēsū usui. affectōnē sēsuj.
exultatioēz affectuj. gra
uitatē exultatoī. hūilita
tē grauitati. libtatē hūili
tati. Sēsus g° uigēdus ē
usui. i. psalmoꝝ ītelligē
tia. cū acrētioē platōis uo
cis. Vñ sup illd ps. psalli
te sapiēt. Dic glo. Nemo
sapient' fac. qd nō ītelli
git. B. Cib' ī ore. ps ī corde
sapit. Ad negligat aīa illū
terere dētib; ītelligētie. ne
si forte ītegrū glutiat. fru
stret' palatū mūs sapore dul
cidi sup mel ⁊ fauū. Sīt cū
gēd' ē affect' sensui. B. Aūq̄ intelliges
dauid. ton ipsa expientia ipoꝝ
psalmoꝝ īduēris affectū. Da
uid ītelligat ī illo psalmo
dn̄e ne ī furore. q affectū
timoris īduerit. ut ad ītui
tū illi⁹ furoris quē ī die illa d's
exercebit cōmiscat. Jerō. Q°
tiēs diē illā cogito. toto cor
pore cōmisco. Dauid ītelli
gat ī illo ps d's iudiciū tu
ū regi da q districtioēz ex
tremi iudicij timet. ⁊ ad
saluatorē. amorē magnū;
ht. Dupplia ē affectu da
uid potāt ītātari ad illud
petēdū. s. timore dāpnati

onis. et amore salutis. Item ex
ultatio iungenda est affectui. Ieron.
Melius est .x. psalmos cantare cum
cordis puritate. ac serenitate.
et spirituali ylaritate: quam psalterij
modulatio cum anxietate cordis
atque tristicia. Item quia leuitas solet
comitari exultationem: iungen
da est grauitas exultationi. psalmus
In populo graui laudabo te.
Et quia tempes graues solent con
tempnere tempes leues: uel de gra
uitate sua uanam gloriam querere:
ideo humilitas iungenda est grau
itati. Item quia humilitatem aliquando se
quitur pusillanimitas: iungenda
est humilitati libertas: que est cum cor
dilatatum est abundantia gratie: ut
mere et uoluntarie faciat quod
pro deo facit. ij. cor. iij. ubi spiritus domini
ibi libertas. Psalmodia debi
to modo facta multum est fructuosa:
quia spiritus sancti est preparatiua. gg.
Vox psalmodie cum per intentionem
cordis agitur: per hanc omnipotenti domino
ad cor iter paratur: ut intente menti
uel prophetie misteria: uel gratiam compun
ctionis infundat. De dissolutione ca
SEt notandum uenda in choro. xvij
quod cum uiro religioso ubicumque
sit, cauenda sit dissolutio: spe

cialiter tamen est ei cauenda in choro: ubi
ante deum statur et laudi diuine
intenditur. Unde inter duodecim abusi
ones claustri que abbas .B. as
signat: dissolutio in choro ponitur.
Xij autem abusiones iste sunt. Prelatus
negligens. Discipulus inobediens.
Iuuenis ociosus. Senex ob
stinatus. Monachus curialis
Religiosus causidicus. Habitus
preciosus. Cibus exquisitus. Rumor
in claustro. Lix in capitulo. Disso
lutio in choro. Inreuerentia circa
altare. Dissolutio in choro mul
tum cauenda est quia offenditur deus: cuius
laudi intenditur qui ex hoc perturbatur.
Offenduntur confratres: quorum deuotio
impeditur. Offenduntur angeli sancti ad
iuncti psallentibus: qui per psalmos
ascultant. in psalmo. Preuenerunt principes
coniuncti psallentibus. B. super cantica.
Psallentibus dignantur admisceri
angeli solent: propterea attendite an
gelos cum statis ad orationem et psal
lendum: et state cum reuerentia et di
sciplina: Qui mittuntur ad nos
propter eos qui hereditatem salutis ac
cipiunt: et deuotiones ad deum fe
runt: et ei ad nos referunt gratiam.
Vsurpatur officium quorum consor
tium. Laudem cum celi cantoribus in

comunē ducētes: ut pote ciues sācōr et domestici dei. Hec ē bonū ē tū p releuatōs uite p̄sentis labores: quj utiq; tolerabiles nob̄ fiūt existētibus ī laude dei. Tū q: nil ita p̄pe quēdā ī t̄ris rep̄sētat statū celestis habitatiōis: sic alacritas laudātiū dm̄. Idē. O si q̄s hēet oculos aptos et uideret qua cura q̄ue t̄pudio ī t̄ sūt cātātib;, assūt orātib;, ist meditātib;, sup̄st q̄esc̄ētib;, p̄sidēnātib; et pauātib; p̄st. Agscit nimir supne potestate ciues suos: et phijs q̄ hereditatē capiūt salutis, sollicitī gaudēt, īstruūt, ptegūt et ↄfortāt. Ad dissolutiōēz ī choro hec ptinēt. s. oculor̄ euagatō, ris̄ ex defectu fr̄is puocat̄, ī citatō alior̄ ad risū p aspectū ul' alr̄ f̄cā. locutō ī ordinata, p̄suptio cātādi aliud q̄ sc̄ptū sit ul' alr̄ q̄ ceti cātāt, nimia uocis exultatō, modulatō uocis studiosa et añosa. Rep̄hēsibilis ē ī cātu diminutō uocis fradulēta, sonolētia, festinātia: lud' et rixa. Oculor̄ euagatō mētis euagatiōez īdicat. Hugo d̄ scō uic. Sūt q̄dā quj mēte uaga plana parietū p̄spicientes plustrāt: et aliud cātāt aliud cogitāt, ī chō sīt corpore: et ī foro mēte. Risus puocat̄ ex fr̄is defectu, signū ē ītne malitie: sic et dolor puocat̄ ex fr̄is pfectu. Quj uult a risu cauē ab aspectu fr̄ū oc̄los corporales dz cohibē: et oc̄los cordis in dm̄ dirigē. Et q: ī choro loq̄mu' cū deo, et dī allocutiōez expectaz, cessādū ē ab hūano colloqo nil leuit̄ ē ibi pferēdū. Aug'. Qd̄ nō ita sc̄ptū ē ut cantet̄: nō cātet̄. Cauēda ē ibi nimia uocis exultatō. Meli' ē et utili' cātare ap̄te: q̄ alte. Apud dm̄ alte cātat hūilitas: ut cāt' ei' de celo audiat̄. Ecc̄. xxxv. Orō hūiliātis se: nubes penetrabit. Hugo d̄ scō ui. Timo ne sic delectat̄ altitudīe uocis: delectet̄ et elatiōe mētis. Idē. Differt musi

ca xpi: a musica dyā. Naz istā musica a uoce sublimi oru īcipit: xpi aūt ab humili orū. Ille ait ponā sedē maz ab aqlone: et ero similis altissimo. Xps ait discite a me: qr mitis sū et humilis corde. Non decet uiros religiosos studiosa et curiosa uocis modulatō: n̄ eis expedit qr aīi deuotiōez impedit. Aug. Sepe uocē maz fregi ut dulcā cātarē: magis delectabar ī uocis modulatōe: q̄ ī cordis cōpūctōe. Ds ū aurū nō ascēdit q̄cūq illiciti p̄ pectē: nō q̄rit uocis leuitatē: s; cordis puritatē. Pponēda est dulcedo cordis: dulcedini uocis. Dulcis uox illa: ad q̄ altissi; uocē suā digt̄ īclinare. Viro religioso ↄtēpnēda ē delectō q̄ ē s; auditū: sic delectatōes que st̄ s; alios sensus. Illa delectatōe frui sitiēdo ibi: pfecte sobetati nō uidet̄ ↄuenire. Ott. Cū blāda uox q̄rit̄: sobria uita deserit̄. Aug. Cū accidit ut me āplī cant⁹ q̄ res q̄ cātur

moueat: penalit̄ me peccasse ↄfiteor. Modulationi uocis ītēdētes: freq̄n ē potī uoluīt placē hoīb; q̄ deo. Hugo de sco uic. Sūt aliq uoce dissoluti: qui uocis modulatōe glant̄: nec tm̄ gaudēt dono grē: s; et alios spnūt tumētes elatōe. Quāta ē leuitas uocis: tāta fōsitan et mtis. Cātāt forsitan ut placeāt populo: mag̃ q̄ deo. Qui sic cātāt: nō catāt ī choro cū m̄ sorore moysi s; ī palatō cū herodiade: ut placeāt discūbētib; ul herodi. Tales uēdētes et emētes st̄ ī teplo: uēdut catādi grāz et humanā emētes gliaz: digni de teplo a saluatore expelli. Studiosa uocis modulatō ad dī gliaz ptinē pōt: sic alia que ad decorē rex sacx fiūt studiose. In firmis aūt et ipfectis ualere pōt ad ↄlatiōez eox: ī ↄtēplatōe future iocūditatis. Tamē ut freq̄nt̄: nociua ē ipīs cātātib; et maioris boni īpeditiua. Cauēda ē fraudu

lecta uocis diminutio: q̃a
lis ē i eis: q̃ p se cãtãtes
sonori ceteris cãtant. Cãtã
tes ũ cũ alijs s' parcũt: a
cõi labore se subtrahũt: onꝰ
psalmodie ⁊ cãtꝰ sup alios
reliquẽtes: qd accidẽ solet:
q̃z hoĩb) mag' placẽ q̃ deo uo
lũt. Nolũt ē i cãtu cõi la
borare cũ alijs: cũ i hoc nõ
appareãt hoĩb). Modũ
psallẽdi ondit B. hijs ũb.
Moneo uos dilectissimi:
pure sẽp ac strenue: diui
nis laudib) i terẽ. Strenu
e q̃dẽ: ut sic reuẽtẽ ita a
lacrẽ deo assistatis. Nõ pigri:
nõ sonolẽti: nõ oscitãtes:
nõ pacẽtes uocib): nõ p̃a
cẽtes ũba dimidia: nõ i
tegra trãsilãtes: nõ fractis
⁊ remissis uocibꝰ muliebre
q̃odã balbutiẽte uoce sonã
tes: s; uirili ut dig'm ē so
nitu et effectu uoces sci
spũs depromẽtes. Pure ũ
ut nil aliud dũ psallitis:
q̃ qd psallitis cogitetis.
Nec solas dico uitãdas co
gitatões uanas ⁊ otiosas:
uitãde sũt ⁊ ille illa hora
⁊ illo loco: q̃s officio fr̃es
p cõi necessitate freq̃nt'
admictere cõpellũt. S; nec
illa q̃dẽ pfecto recipe tũc
cõsuluerĩ: que forte pau
lo añ i claustro sedẽtes i co
dicib) legeratis. Salubra q̃
dẽ sũt: s; minime i' psal
lẽdũ salub'r reuolutis.
Spũs scãs illa hora gratũ
nõ recipit: q̃cqd aliud q̃
debes neglecto eo qd debes
obtuleris. Cauẽdꝰ ē ibi iocus:
tãq̃ graue peccãm. B. Nõ
minus suspectꝰ ē m̃ iocus
q̃ ira. Cauẽda ē ibi maxĩe
rixa. Hugo. Noli eẽ frat'
q̃i sathan: i' filios dĩ. Sa
than ē q̃ frib) detrahit: et
maliuolꝰ i'sidiator q̃ magr̃o
cõdicẽ: ⁊ frib) aduẽsat'. Quj
⁊ i' triticũ pacis çiçania
seĩnat iurgiorũ. Intollera
bilis ē abusio ut ibi iurges
ũ iurgãtes recõciliari debes:
ut ibi augeat' culpa ũ dele
ri debet. De reuẽntia iux̃ al
tare. xlviij.

Sic multũ cauẽda
ē dissolutio i choro: sic
mltũ cauẽda ē i reuẽntia
iux̃ altare. Ad exibẽdam

at ibi reuerentia. primo mo
net preparatio quod sacerdos et mi
nistri accessuri ad altare
faciunt in ablutione manuum
et oris. et ornatu sacrarum uesti
um et confessione. In urbanum
est illotis manibus. id est operibus ad
mensam regis glorie accedere.
Necessaria est accedentibus ad
altare manuum puritas.
cum secundum puritatem manuum deus
retribuat. non secundum pluralitatem
actionum. Aug. Melius est spi
ritalia penitus obmicti. quam
impure tractari. Puritas autem
oris necessaria est. cum in hoc
membro magis indecens sit inmundi
tia. et cum hoc membrum sit ma
gis diuino officio deputa
tum. Candor autem innocentie cum
ornatu ceterarum uirtutum. in mini
stris debet splendere. Defectus
uero siquis adest. humilitate confes
sionis debet suppleri. Bernardus. Apud
dominum fratres inueniri non possu
mus. quia in multis offendimus omnes.
Sed non fallere eum possumus. Ipse
enim nouit abscondita cordis.
quanto magis opera manifesta.
Nec resistere uiribus. quoniam omni
potens est. Quid ergo restat nisi
ad remedia humilitatis tota
mente confugere. et quod in aliis
minus habemus de ea supplere.
Periculosum est appropinquare
ad altare absque preparatione. ut
figuratum est. Leuit. xvi. Ubi
dixit dominus moysi. Loquere ad a
aron fratrem tuum. ne omni tempore
ingrediatur sanctuarium quod est intra ue
lum coram propitiatorio quo tegitur
archa ut non moriatur. quia
in nube apparebo super oraculum.
Nisi hec ante fecerit. tunc lineo
a uestietur. feminalibus lineis
uerenda celabit. accingetur
zona linea. et cydarim line
am imponet capiti. Tuni
ca linea pertinet ad candorem
innocentie. ut sit scilicet absque
nigredine malitie. Femina
libus lineis uerenda celabit.
quod ad continentiam pertinet. Zona
linea ad sobrietatem. ut sit
sine uitiis ingluuie. Cyda
ris linea. ad intentionis puri
tatem. Reuerentiam autem requirit sancti
tas uasorum. que cum mundicia
tractari debent. ysa. lii. Mun
damini qui fertis uasa domini.
Item reuerentiam requirit sacrificium
corporis dominici. ii. Re. vi. Inter

fect⁹ ē o͡ga tagēs archaʒ
dñi. Causaʒ hui⁹ dicit ebs
fuisse: q͡r nocte p͡cedēti cū
p͡pa uxore dormierat. Si ergo
meritatē illā sic puniuit
dñs. q̄nta pena dig⁹ est q̄
sīn reuēria ad diuinū corp͡
accedit: Cui archa figura
fuit. Exo. xxj. Sacerdotes q̄
accedūt ad dñm: sc̄ificētur ne
pcutiā eos. Item reuērētia re
qrit ministeriū āgloꝝ: q̄
misteriis ecclie ĩ altaris mist
io assotiāt. Et q̄uia uix se
pcta mag͡ sit maifesta. Ma
gis ĩreūs ē ĩ puritas ministroꝝ
eccē: puritati angloꝝ p͡sentiū
ɔparata. Maxie aūt cauēda
ē ĩreuērentia: hijs q̄ corp͡ dñi st
accepturi. Legit͡ ē ĩ li͡ pasca
sij q͡ q̄cūq; īdig͡ coicat. n̄
bonitas x͡ ē uidit͡ oīa p͡tent
gladiuʒ suspēderet: ⁊ tēpora
lē mortē ut p͡irēt remouerēt:
āb anglis ad hec deputati p͡
nit⁹ pimerēt. In reuētiā
nō soluʒ ĩ futuro: sʒ ⁊ ĩ p͡sē
ti puit͡. Vn̄ ap͡ ad cor. j. cori. xj.
Quj mādūcat ⁊ bibit īdig͡
ī. e ma. ⁊ bibit. subdit. Jō
ĩt uos multi ĩfirmi ⁊ ĩbecal
les: ⁊ dormiūt multi. glo. In
firmi febrib͡ ⁊ alijs ĩfirmita
tib͡: ⁊ ĩbecilles loga ĩuali
tudie: ⁊ dormiūt. i. moriūt
morte corporali. In reuētia i
sta: ɔparat͡ peccō catigētiū
x͡. sʒ ibi. Quj mādūcauerit
panē ⁊ biberit calicē dñi idi
g͡: reus erit corporis ⁊ sāguīs
dñi. Ambro. mortis x͡ pena da
bit. i. ac si x͡ occiderit pui
est.

De ordinatiōe ptinēte ad locū cōreptōis. xx.

Sequit͡ d ordinatiōe cōreptōis
ptinēte ad locū cōreptiōis.
Ad hāc cōreptiōeʒ p͡mo ptinet:
ut is quj ĩ religiōe ē cōrep
tiōeʒ multuʒ diligat. Multuʒ
ē amāda cōreptō ⁊ ab eo quj
ē ĩ seclo: sʒ ampli͡ ab eo q̄ ē ĩ
claust͡. Quadruplici rōne:
amāda ē a q̄cūq; hoīe. Prima
ē: q͡r cōrigibilitas distiguit
īt hoīeʒ malū ⁊ dyā. Homo ē
malus dū ē ĩ hac uita. su
sceptibilis ē cōreptōis: dyā
nō. Vn̄ ĩ cōrigibilitas: mł
tū assimilat hoīeʒ dyā. Ecc
xxj. Quj odit cōreptiōeʒ:
uestigiū ē peccōris. Sa
rō ē: q͡r cōreptō ualde ɔgru
it loco ĩ q̄ suʒ. In celo ē non

hic locum correptio: cum nulla sit ibi peccati perfectio. In inferno vero non est correptio possibilis: licet sit ibi multa peccati correptio. Sed in hac valle miserie et est peccati correptio: et est possibilis correptio. Ideo hoc posuit deus hominem in hoc loco: ut sub virga discipline viveret: et mala sua corrigeret. Corrigibilitas est maximum bonum presentis vite: vel de maximis. Hoc bono amoto: bonum esset peccatori si natus non fuisset. melius esset ei canem esse aut bufonem: quam hominem. ¶ Tertia ratio est: quia correptio multum est utilis. Virga est correptionis fructifera est: que significata est per virgam illam que protulit flores et amigdalas. Num. xvii. Item prov. xxvii. Melior est manifesta correptio: quam amor absconditus. Eccl. xxix. Virga atque correptio: tribuit sapientiam. ¶ Quarta ratio est: quia defectus correptionis valde est noxius et periculosus. Ubi deest correptio: ibi abundat peccati corruptio. Unde qui odit correptionem: amare

vitet corruptionem. Peccata que hic non corriguntur: in futuro dampnantur. Exo. vii. Proiecit moyses virgam: et versa est in colubrum. Prov. xxiii. Si percusseris eum virga non morietur. Virga correptionis convertitur in colubrum: quia qui hic non corrigitur: in futuro a serpentibus infernalibus cruciabitur. Prov. xv. Qui increpationes odit morietur. Eccl. Qui odit correptionem minuetur vita: scilicet vita nature et vita gratie. Prov. xxix. Viro qui corripientem se dura cervice contempnit: repentinus superveniet ei interitus. Amor correptionis: signum est sapientie. Prov. ix. Argue sapientem et diliget te. Eccl. x. Vir prudens et disciplinatus: non murmurabit correptus. E contrario autem odium correptionis: signum est insipientie. Qui odit increpationes: insipiens est. Insipiens correptionis gratiam: reputat in iniuriam et contumeliam. Ideo volens ei vicem reddere: si potest diffamat eum. Eccl. xix. Qui arguit impium: ipse sibi maculam generat.

Spāl'r aūt amāda ē correp tio: ab eo q̄ ē ī religiōe. Re ē locus ē correptiōis. et ad hec hō īgreditr̄ eā: ut mala sua corrigat ibi. In corrigibilitas ē spālis cā: q̄ ē aliq̄s a religione ex pellendus. qn̄. s. culpā ꝯmictere: ⁊ penā recusat ferre. Gr̄a ualde necessaria ē religioso: ad hec q' bn̄ se h̄eat ad correptiōē. Que grā si deest frequēt' ī ꝓ bacōē ē nec ī religiōe ꝓfi cit: ⁊ uix ibi pseuerat. Ad amorē correptiōis ptinet pmo: ut claustr̄lis ad locū correptiōis lebēt ueniat. Lo cus iste hostib; nimis ē trī bilis: s. demonib; ⁊ uitiis. Demones locū illū: ⁊ me tuūt ⁊ odiūt. Qn̄ ē frat ea q̄ dyā ei suggessit, hūi lit' ei qui locū di tenet o stēdit: ⁊ disciplīne hūilr̄ se sbdit: dyabolus trista tur ac si ipē flagellaret. Legit̄. ij. li. dyalagoꝝ. Qd cū beat' bn̄dict' quēdā mo nachū quē niger pueru lus de loco oꝛonis exthe bat uīga peussisset. anti q' hostis aus' nō ē āplius dn̄ari ī ei cogitatione: ac si ipē peussus fuisset ex ubē. Et sic locus correp tiōis dyabolo ualde ē exo sus: sic spūi scō ualde ē gratus. Pecca ē ibi ar guūt': ⁊ remictūtur. Ar gutio ū ⁊ remissio peccoꝝ: ad spūz scm̄ ptinēt. Jo. xvj. Arguet mūduz de pecto. Li bēter d; claustr̄lis ad iudi tiū uenire capli: ꝑ quod euasur' ē districtuz iudi tiū di. Qd tn̄ mlti nō fa aūt. Ecc. xxxij. Nō pec cator uitabit correptiōez. Itē ad amorē correptiōis ptinet: ut claustr̄lis libē ter correptiōez faciat siue accusatiōez. Accusatiōem ū sui ab alio fcāz patiēt' substineat: ⁊ correctiōi ei qui p̄est hūilr̄ acqescat. Plus d; odire mala sua q̄ mala alterius: ⁊ ampli ea psequi. Suus di uere hūilis fm̄ B. Nō uult hūilis p̄dicari s; uilis re putari: ꝯsciaz mag' q̄

plectit' q̃ famã. Plus dili
git bonitatis ueritatẽ: q̃ n̄.
Et nõ solũ illũ q p̄ ẽ: ꝫ 7
fr̃es q̃ ass̃t reputat uolen
tes 7 ualẽtes ĩ firmitatibꝫ
suis mederi ad min' orando:
7 ĩo ĩfirmitates suas eis li
bẽt maĩfestat. Illos ũ q̃ ac
cusãt: reputat obsecãntes
nõ p̄secãntes: medicantes
nõ sagictantes. Iõ nõ irasci
t̃ ꝯ eos, ĩmo patiẽt accusa
tiõẽꝫ sustinet: qđ ualde lau
dabile ẽ. Aug' ad ierõ. Cũ
satis sit a te nudo itinẽ tãꝫ
ĩ nllo q̃ ĩ aliq̃ declinare: ml'
to m̃ ẽ mirabili' 7 laudabili'
libẽt accipe corrigẽtẽ: q̃ au
dact' corrigẽ deuiãtẽ. Neqe
scĩe corrigẽti sig'm ẽ discẽtiõis:
nõ acq̃escẽ uõ sig'm ẽ stultitie
7 pusillitatis. P ũ. xvij. Pl'
p̄fic correptõ apđ prudẽtem:
q̃ cẽtũ plage apud stultũ.
Ecc. j. Puẽri difficile corrigũt'.
Puẽr ẽ: qui ĩtellectu 7 affec
tu ẽ corrupt'. Et nõ'. q' ĩ loco
correptõis: aucta dõinatẽ st
facienda. Multũ ẽ cauẽdũ ẽ
ne culpe augeãt' ũ debẽt de
leri: 7 ne locus correptõis:

fiat loc' corruptiõis. Multũ
cauẽdũ ẽ ei q̃ p̄est 7 q̃ ĩ iusti
tias alioꝝ dꝫ corrigẽ: ne ĩ iu
ste agat. Cauẽdũ ẽ ẽ q̃ ac
cusat: ne accusato ei' sit ac
cusabilis: ul' rep̄hẽsio sit rep̄
hẽsibilis. Ille ũ q̃ accusat' sic
dꝫ se hẽe: ut eos q̃s ex suo scã
dalizauerat: huilr 7 patiẽtia
sua edificet: 7 nõ apl'i scan
daliçet. B. A mltis malis se
7 nos libat: q̃ correpť man
suete respõdet: 7 uerecũde ac
q̃esat: modeste obtẽpat: hui
lẽ ꝯfitet'. Huic g' aĩe ĩ oĩbꝫ
me p̄fitẽõ debitorẽ mĩstruꝫ
7 suũ: taq̃ dig̃ssiẽ dõ nr̃i
sponse. Oĩs ẽ debẽt se ibi re
uẽnẽt hẽe: cũ introitũ capli
q̃dã ymago sit diuini iudi
cij futuri. Nõ debẽt de defectibꝫ
frũꝫ q̃ ibi maĩfestãt' ridẽ:
ꝫ eis ꝯpati: 7 p eis orare.
Iustitiã ei' q̃ p̄est: dꝫ comi
tari discẽtio pietas 7 mãsu
etudo. In eo q̃ accusat ap
parẽ dꝫ caritas 7 modesti
a. In eo q̃ accusat': huilitas
7 patiẽtia 7 obediẽtia. Oĩs
discẽtio 7 masuetudo necessa
rie sit ĩ correptiõẽ: sig̃fica

tū ē ī hoc: q̄ ī archa cū ūga
fuerīt tabule testamēti ⁊ mā
na. ¶In ūga ē ītelligit̄ correp
tō: ī tabulis ū lex erat scripta
discretio: ī māna mansuetudo.
Pietas ū necessaria ē. ¶Ignis ē
ād' dī: ī oleo misericordie. Gl.
Sā çeli discretio: de ūtute mīe
necāe ē ut ādeat. Aug. Duo
st̄ noīa hō/ peccōr: q̄ peccōr ē
corripe: q̄ hō ē miserē. Ps. Cor
ripiet me iust' ī mīa. ij. thes. ul.
Nolite q̄ inimicū extimare
illū: s; corripite ut frēz. ¶Ad
discretionē eī q̄ p̄est p̄mo ptinet:
ut correptionē efficacē opus di
uinū ēe ītelligat: ⁊ io correp
tioī orōnē dz p̄mictē. Et sicut
deit frēz correptū: dō īde dz glori
dare ⁊ grās agē. Ecc. vij. Con
sidera opa dī q̄ nemo possit
corrigē quē ille despexerit. Con
siderādū ē que sit opa ppa dī:
alti' ūtuti nō possibilia: īt que
correptō īuciēt. ¶Ad discretionē
ā eī q̄ p̄ē ptinet: ut agscat
que culpe secreto: que maifeste
sīt corrigēde. Occulta culpa se
crete corrigēda ē: maxīe si ī fa
miā gn̄at. Mt. xviij. Si pecca
uerit ī te fr̄ tuus: corripe eū.

ītē te ⁊ ipm solū. Maifesta
culpa: maifeste ē corrigēda. j.
thi. v. Peccātes corā oībus
ārgue: ut ceti timorē hēāt.
Qd̄ dī corā oībz: referendū ē
ad pāticipū ⁊ ad ūbiū. Jsydor.
Maifesta pctā: nō st̄ occulta
pūgatōe pūganda. Palā ē ārgu
endi sit quj palā nocet. Ut dū
apta obiūgatiōe sanāt: hy
q eos imitādo deliquerāt: cor
rigāt. ¶Itē ad discretionē eius q
p̄est ptinet: ut agscat cuj l'
qñ debeat pācē ul' punire. Cū
pācē ⁊ punire sit ɔ̄ria: ⁊ ɔ̄
riorz sit eadē disciplīa. Quj
nescat pācē: nescat punire.
Gl. Siue plectendo siue pācē
do hui' solū bn̄ agit̄: ut uita
hoīuz corrigat̄. Attendēdū ē stat'
p̄r q̄ corrigit̄. Quia nō sanat
oculū: q̄d sanat calcaneū. Cū
ueterano spūi' ē agēdū. Senēs. j.
thi. iiij. Seniorē ne īcrepaue
ris: s; obsecā ut patrē. Quj
nō possīt lenitate corrigi: duro
re sūt corrigēdi. Aug. ad boni
fatiū. Pudore ⁊ libtate libros
retinē: sancti' ēe cēdo q̄ me
tu. Et subdit. Hoc q̄dē uerz
ē s; sicē meliores sūt q̄s diri

git amor: ita plures sunt quos corrigit timor. Isydor. Qui blando verbo castigatum non corrigit: acrius necesse est ut arguatur. Cum dolore enim abscidenda sunt: que leniter sanari non possunt. Item mansuetudo necessaria est in correptione. in ps. Supveniet mansuetudo et corripiemur. Sen. Divina autem sicut vitia corporis: leniter tractanda sunt. Gala. vj. Vos qui spirituales estis: instruite huiusmodi in spiritu lenitatis. Considera te ipsum. ne et tu tempteris. Aug. Scies enim infirmitatem propriam: cito compatitur aliene. Et in mansuetudine corrigit. Ps. Sciant gentes quoniam homines sunt. Eccl. xxxj. Intellige que sunt proximi ex te ipso. Greg. Omnipotens deus idcirco principem apostolorum permisit cadere: ut in culpa sua disceret qualiter aliis misereri deberet. Super omnia autem cavendum est ei qui preest: in loco correptionis ne ira eum dominetur. Ira enim et furor brevis est: que et aufert iustitiam. Iac. j. Ira viri iustitiam dei non operatur. Ira discretionem minuit: quia ipse dat ira animum ne possit cernere verum. Ira misericordiam aufert. Pro. xxvij. Ira non habet misericordiam. Ira contraria est mansuetudini. Mansuetudo enim temperantia est in irascibili: sicut sobrietas et continentia in concupiscibili. Ira vero est perturbatio irascibilis. In accusante vero debet caritas apparere. Virga enim correptionis: procedere debet de radice iesse. i. de incendio amoris. Illos libentius debet accusare: quos amplius amat. Apoc. iij. Ego quos amo: corrigo et castigo. Sunt aliqui qui illos maxime volunt corrigere quos videntur non amare. quorum correptio ab hiis quibus adhibetur non reputatur correptio: sed hostilis persecutio. Modestia etiam accusare debet alium: quam se ipsum. ij. thi. ij. Servum domini oportet esse pacientem: cum modestia corripientem. In eo qui accusatur humilitas et patientia debet apparere: et erubiscibilia sua humiliter et patienter audiat. Apparere etiam in eo debet obedientia: ut in subsceptione disciplinae patienter obediat. Si

ē uix̄ ubū sapiēs, fabrican
do fabri. et citharizando ci
thariste sū?" ita audiēdo
erubiscibilia nr̄a & que
nob̄ displicēt: patiēdo hu
miles & patiētes efficiam̄.
Si u° uideat̄ ei q̄ accusat̄,
q̄ ille q̄ p̄est min̄ bn̄ se ha
beat." ad memoriā redu
cere debet q̄ saluator nr̄
patiētiaȝ huit q̄ eū pilat̄
ī iuste iudicauit: & q̄ a
militib; ī iuste flagellat̄
fuit. v̄. Stat ih̄s an̄ p̄si
de capite īclinato." demis
sis aspectib;." uultu placi
do." s̄mone raro." parat̄
ad obprobria: p̄mtus ad
u̇bera. ¶ Lix ī caplo maxi
me cauēda ē: que ī t̄ abu
siōes claustri numerāt̄. Ad
eā uō cauēdā nil'tū ualet si
hy q̄ īnocētes & maioīs p
fectiōis sūt taceāt: & euȝ
q̄ p̄est p se respōde p̄mictāt.
De hc ex̄ habȝ.' Luc. vij. Ubi
obsequitr̄ phariseo maria
tacet: & saluator p ea respō
det. Et ītē. x. Martha accu
sante mariaȝ m̄ tacet: et
d̄s p ea respōdet. Hoc aūt q̄
ille q̄ p̄est, p īnocēte ī iuste
accusato nō loq̄t̄." aliqñ oc
casio ē q̄ īnocēs proseqūt:
& lix ī de orit̄.

De ordinatiōe ptinēte ad locū refectoīs. xxj.

Sequit̄ de ordinatiōe p
tinēte ad locū refectoīs,
ad quā ptinet: q̄ claustra
lis cibuȝ cōpois ad substē
tatiōeȝ nō ad delectatiōeȝ
q̄rat. Cibū u° spūalē ibi nō
negligat. Cib; exq̄situs:
nō ↄgruit desp̄to claustri.
Unde ↄueiēnt̄ ī t̄ abusiōes
claustri: nūatur cib; exq
situs. Quod claustrali appo
nit̄: disciplinate sin̄ mur
mure, cū grāᵹ actōe debet
sumē. Require sup̄. ij. libro.

De ordinatiōe ptinēte ad locū dormitatoīs. xxij.

Sequit̄ de ordina
tiōe ad locū dormitoīs
ptinēte. Ad quā p̄mo p
tinet: ut claustralis ī statu
periculoso nō dormiat. ¶ Secūdo ut
lectū mollitiē nō q̄rat. ¶ Ter
tio: ut nud° nō iaceat. ¶ Quar
to: ut pigredo ei sopnū nō
īmictat. ¶ Quīto: ut pigri
tia cū ī lecto nō detineat.
¶ Vj: ut nō brutalr̄ dormiat

Dij: ut sopn̄ ī ordinat᷑. te
p̄ opꝑtunū exercitiis spūalib᷒
nō ī pediat. Nō ē secur᷒ ob
dormire ī potestate dyā: s. ī pec
cato mortali. Sup illō ps. Im
missiōes p angelos malos. Di
cit Aug. In malis pot dyabol᷒
sicͭ ī suo pcātore: n̄ phibeat᷑
a maiore. ij. thi. ij. A dyā
captiuj tenet: ad ipi᷒ uolūta
tē. Sic ē n̄ abūdāt latrones
hoīes domos suas scrutātur
añ q̄ lectū ītrāt ne lat᷑ ibi
lateat. sic claustralis debet
dormitoriū osciē sue pscru
tari añ q̄ obdormiat: ne ī
lat᷑ lateat īfernalis. Mul
tū timidū ē illi: sup cui ca
put dī iustitia tenet gladi
ū euaginatū. In tali statu ē:
q̄ ē ī pccō mortali. Job xix.
Fugite a facie gladij: qa
ultor ē iniqtatis gladius.
Multū timidū ē ad portam
īferni obdormire. Q ī ē ad
portā īferni ē: quj ē ī pccō
mortali. Lum corpis diui
dit ī ē ipm ⁊ īfernū. Si
ē aīa separaret᷑ a corpore:
qī ī puncto descēdit ī īfer
nū. Job. xix. Ducūt ī bōis

dies suos: ⁊ ī pucto ad īfer
na descēdūt. Nō debet clau
stralis dete sopni dare corpo
ri suo: donē qetū locū ī se pa
rauerit dō ⁊ suo sopnuj. ps.
Si dedero sopnū oculis meis
⁊ palpebris meis dormitatōem:
donē īueniā locū dn̄o. Anq̄
obdormiat / de malis suis a
dō ueniā pete debet ⁊ orone
⁊ sig° crucis ꝯ teptatiōes se
munire. Nō debet claust͛
lis: lecti mollitiē querere.
Saluator ē nr̄ ī passiōe sua
locū durū hūit. s. lignū crucis.
et iō illi quj eū ⁊ amore ei᷒
crucē claustralis pnīe ascē
dit: durities lecti mag᷒ q̄
mollities ogruit. Aug. Lec
tū suū dimisit xp̄s discipu
lis suis. Id ē. Moriat᷑ ī cruce:
⁊ quj uult crucifixū placa
tū uidē. Nō debet claust͛lis
iacē nud᷒. Lecti ē durities ad
hoc ualet: ut fugat libenti᷒.
Quod āt iacet ī dut᷒ ad hoc ua
let: ut sgat facil᷒ ⁊ ut sur
gēdo citeē mīn᷒. Ecc. xxxij.
Hora surgēdi nō te tardet.
Ite cauere dz ne pigtia sop
nū ī mictat. Pu. xix. Pi

greco

grecio i mictit soporē. ¶ Itez ne pigritia cū i lecto deti neat. Pu. xxvj. Sic hostiū utitur i cardie suo: ita piger i lectulo suo. ¶ Cauēt q dz ne brutalit dormiat. B. Caue i qtū potes sine dī ne tot aliqñ dormias: ne sit sopn tuus nō reqes lassi: s; sepultura corpis suffocati. Carnalis sopn et brut: ab hoi nād ē suo dī. Ad hec aūt q sopn nō sit brutalis duo faciūt: s. sobrietas i sumēdo cibū et potū: et custodia sēsuū. B. Sobriū cibū sobriūq; sēsū: seqt sobrius sopn. ¶ Cauet q dz claustralis ne tēp matutinū: sopn i ordinat occupet. Oportunū ē ē oroni lectōi: meditatōi. Job. viij. Si diluclo surexeris ad dīm et oipotētez fueris depcatus: statī euigilabit ad te: et placatū reddet habitaclm tuū. Ps. Mane astabo t. Solēt diuites pmo paupi elemosinā dar: qui eis mane occurrit. Sic ds libēt exaudit oronē mane fcāz. Sap. xvj. Oportet puenire solē: ad bñdictōez tuā. Filij q; isrl' colligebāt mana: hora matutina. Exodi. xvj. Illa ē hora dulcedo spūs sā suscipit. De ordinatōe ptinēte ad loqui locutōis. C. xxiij.

Seqt de ordinatōe ptinēte ad loqui locutiois. Et dū nō q; cū ligua qtū ad loqutōez spāle sit organū rōis: ad ordinatōez pmo ptinet: ut ligua i huic actū nō exeat qn actus rōnis cū pcedat: s. exāinatō smonis q dicēd ē. Vñ i ps dz de iusto q ligua ei loqt iudiciū: i. smonē exāinatū. Itē cū uita et mors sit i maibz ligue. Pu. xviij. Ptinet q ad hāc ordinatōez: ut cū timore ligua exeat actū loqndi. Itē cū gubnatō ligue sit mltū difficilis. Jac. iij. Liguā aūt nlls hoīū domare pōt: pmuctēda ē orō locutōi. Pu. xvj. Dñi ē ē gubernar liguaz q dicta: plina i loqutōe regere sup i v. li. ¶ Spalr debent cauē claustrales: relatōes rumoz de negotijs secularibz. Vñ it abusiones claustri: rumō enumerat. Qui ad clau

ſtrū ſecularꝭs rumores afferūt: mūdū q̄dā m̄ ītroducūt. Et faciūt f̄res reminiſci: que illos opor tuit obliuiſci. Periculū fra trū uidet̄ amare: q̄ ī na ui religiōis ponē uoluīt aquā maīs: ſ. turbines huiꝰ mūdi. De ordinati ōe ſꝫ diūſitatē tp̄or. xxiij.

Dicto de ōdinatōe reſpec tu locor: Dicēdū est de ōdinatione reſpectu tē poris. Ad hāc ōdinatōeꝫ ꝑtinet ut q̄ ī religiōe ē: debito m̄ ſe h̄eat de noc te ꝯ die: an̄ prādiū poſt prādiū: ī dieb; feſtiuis. ꝛ nō feſtiuis: tp̄e pſperi tatis ꝛ ad ūſitatis: tp̄e ī uētutis ꝛ ſenectutis: ī ſtatu īcipiētis: pfectus ꝛ pfectōis. Ordinatōeꝫ oñ dit Hugo ꝯ ſcō uic. dicēſ. Tēpora agēdi ꝑuāda ſūt. Aliud ē tp̄s uiuēdi ī noc te: aliud ī die. Nox ē tē pꝰ ſilētij ꝛ q̄etis: dies ē tēpꝰ laboris motiōis ꝛ o pis. In nocte ſeciī debēt ēē hōīes: ꝛ aut feſſa mēbra reficiāt: aut orōnib; ul' me ditatōib; ſcīs ī ſilētio aīuꝫ exercēat. In die uō ī unū co hꝑūt: ꝛ ad īuicē uidendoſ ſe ꝛ īmitādos oñdūt. Tūc ēē bonor opū: tūc exor tatōes ſcōr ūbor: dare ꝛ accipe alt̄utrū licet. Tūc q̄ alienos actus ſcruta tur: uiue ī p̄ſēs dī. Tūc q̄ alienos actus q̄ntum expedit imitari diſſimu lat: tōp̄es ꝛ īutilis meri to noīat̄. Sꝫ nec cadē dꝫ ēē facies nr̄a poſtq̄ refec ti ſuꝰ: ſic que fuīt p̄uſq̄ cibū ſumēꝫ. An̄ ē ſuptū cibū mag̃ ylareſ nos ēē ꝯuenit: ne ipa nob̄ abſti nētia grauis ꝛ moleſta ēē uideatur. Poſtea uō mag̃ modeſtos ꝛ tacitoſ: ne ꝑ gule uitiū crapula nos īflamaſſe putet̄. An̄ ſup tū cibū doctrine ꝛ orōiſ tēpꝰ ē: poſt ū opis ꝛ laboꝛis: q̄ tūc ꝛ exercēdꝰ ē aīus: dū ad huc ad ſtudiū ſpūa le leuis ē. Et tūc repm̄ da ē caro: qm̄ calor eiuſ īcētiuus ꝑcibū excitatuſ

ē. Sic ⁊ feſtiui dies a
liud ſtudiū. ⁊ aliū ꝯuē
ſatōis modū exigūt: Atqȝ
aliū hȳ i q̄bȝ licȝ opari.
expoſcūt. In illis nos oȝ
deuoti itendere: atqȝ i
oꝛōne diuti pſeuerare:
⁊ hītu i ceſſu ⁊ actu: ma
ioꝛē deuotiōēȝ erga cultuȝ
diuinū mōſtrare. Nil nō
ſcāȝ: nil nō diuinū: nil nō
oꝛdinatū agē. Liguā a ua
niloq̄o cohibē: pedes ab ex
curſu ⁊ diſcurſu reſtrigē:
oculos ꝯpmē: uultū i cli
nare: mītē erigē: omēȝ
deniqȝ actū ⁊ omēȝ motū
cōdis parit̄ miſterio diui
no mācipare: atqȝ ut ita
dicā quadā ꝯūſatiōis no
uitate feſtiuos dies ho
noꝛare. In cet̄is uō dieb;
qb; opari licet nullꝰ oīno
otioſꝰ apparē dȝ: ſȝ unuſ
q̄ſqȝ qđ i iūctū ē facit nō
ipē elegerit: ſȝ ope q̄tū
ſciē ⁊ uirtutū ſuaꝝ poſſi
bilitas ſuppet ſeſe dȝ ex
cē. Quātū ē decoꝛis dieb;
feſtiuis addit q̄es uaca
tiōis: tātū ōnamētū labo
ris ꝯfert cet̄is ſtudiū bo
ni opis. Ita ut i illis q̄āiqȝ
noluerit ēē q̄etus index
ſit uanitatis ſue: ⁊ i iſtiſ
q̄āiqȝ nō fuerit ſtudioſus te
ſtis ſit pigritie eiꝰ. Carna
les ſiq̄dē mētes ne ul' illis
dieb; qeſcāt uaītas exa
gitat: ⁊ ne i iſtis bono ope
ſe exercāt pigritia ligat.
Quapp nō negligētia ē i bo
no ope diſcretō tēpoꝝ: qꝛ
ſic malū opus nullo tpē
laudabile ē ita bonū opꝰ
quodām repħenſiōē dignū
iudicat̄: ſi tēpoꝛe oportu
no factū nō ē. Debet
ſuus dī i dieb; feſtiuis
ꝯſiderarē grāȝ quā ſci i ui
ta pſēti habuerūt: ⁊ gliaȝ
ad quā puenerūt. Laudi
b; ſcōꝝ ⁊ eiꝰ a q̄ grāȝ ⁊ glo
riaȝ habuerūt iſiſtere: amo
rē ⁊ ſuffragia eoꝝ igrere:
ac ſe exēplis eoꝝ puoca
re: glie eoꝝ ꝯgaudē: ⁊
exēplis eoꝝ puocat' ⁊ de
dī libertate ac ſuffragiȳs
ꝯfiſus: ſ. dȝ gliaȝ deſidera
re ⁊ ſperare. Tēpoꝛe p
ſperitatis ſuus dī amplꝰ

debet time͂: q̅ t̅p̅e adu͛si tatis. Periculosior est eni͂ ꝓ sperita s q̅ adu͛sitas." ut s͛m Gg. Adu͛sitas seue͂do erudi at: ꝓsperitas bladie͂do se ducat. P͛u. i. Prosperitas stul tor͛ perdet eos. Tempore ꝓspi tatis: maiori discretione d͛z se rege͂. Sen͂. Tu͂c ꝯsilia sa lutaria aduoca: cu͂ tibi al ludit uite ꝓsperitas. Tu͂c te i͂ t̅ die͂ i͂ lubrico retinebis ac sistes. Sic potiꝰ i͂diget lu mi͂e q̅ i͂cedit p loca lub͛ca q̅ parida: sic lum͂ sapie͂ mag͂ necessariu͂ e͂ hoi͂ i͂ ꝓ speris q̅ i͂ adu͛sis. Prosperi tate͂ comitari solet securitas: gaudiu͂ ⁊ elatio. Q͂libet u͂ hor͛: occasio solet e͂e͂ p͂cipitij i͂ ps. Ego dixi i͂ abu͂da͂tia mea: no͂ mouebor i͂ et͛nu͂. Et s͛b dic. Au͛tisti facie͂ tua͂ a me: ⁊ factꝰ su͂ ꝯt͛batꝰ. Sic e͂ ui nu͂ pur͛ debilitat capita ⁊ i͂fatuat." sic gaudiu͂ t͛pale co͂dib͛ nocet: n͂ te͂pe͂ aq͂ t͂bulatio͂is ul' salte͂ memo͂. Ecc͂. xj. In die bonor͛ ne im memo͂ sis malor͛: In die malor͛ ne i͂ memo͂ sis bono͂.

Tempore ꝓsperitatis necessariꝰ e͂ usus te͂pa͂tie: t̅p̅e adu͛sita tis usus patie͂tie. In periculo e͂ cui i͂ ꝓsp͛is de͂e͂ te͂pa͂tia. ul' i͂ adu͛sis patie͂tia. Vn͂ perit aq͂s diluuiu͂: alt͂ aq͂s t͂bula tionu͂. ¶ Tempore iuuentutis: spe͂ialit͂ caue͂da e͂ ociositas. Vn͂ i͂ t͂ abusiones numerat͂: Iuuenis ociosus. Et s͛z hu gone͂ d͂ s͂co͂ uic. Large d͂i no͂ solu͂ q͂ e͂ i͂ adolesce͂tia: s͂z ⁊ qui e͂ i͂ etate matura. Quadrupli ci ro͂ne: rep͛he͂sibilis e͂ ociosi tas i͂ iuuene. P͂: q͛ hec etas labori e͂ ꝯg͂ua. So: q͛ doctri͂ne ⁊ assuefactio͂ni e͂ ydonea. Vn͂ uitulꝰ i͂ iuue͂tute doma͂t͂: ⁊ eq͂ nu͂c ambulatio͂i assuescit. In senectute u͂: no͂ s͂t susceptibi les talium. ¶ Tercio q͛ etas ista ꝓna e͂ ad leuitate͂: io͂ honere laboris stabilie͂da e͂. Maturita te͂ q͂ i͂ senib͛ fac͂ etas: i͂ iuue nib͛ face͂ d͛z oneris huiꝰ gra uitas. ¶ Quarto: q͛ i͂ iuuenib͛ corpꝰ e͂ i͂ suo robore: ⁊ sa͂guis i͂ suo feruore. Vn͂ n͂ co͂p reprima t͂ onere laboris: do͂nari uult sp͂u͂ ⁊ no͂ s͂uire. Iuuenibꝰ ne cessaria e͂ u͂ga correptio͂is: et

onus laboris. Ecc. xxxiij. Cibaria uirga et onus asino: panis et disciplina et opus servo. c. corpori ad fomentum spiritu dato. Hugo de sancto ui. Iuuenis in ocio: quasi iumentus sine iugo. Equatio sunt signa bone spei in iuuentute. s. amor laboris. taciturnitas: corporis continentia et verecundia. De eius ultimis dicit anselmus. In iuuene tamen notanda: quibus ad bonitatem uentura prenoscantur. Hec autem sunt taciturnitas: corporis continentia: et verecundia. Tempore senectutis: specialiter timenda est obstinatio. Unde inter abusiones claustri enumeratur senex obstinatus. Unde dicit hugo. Inter abusiones seculi huius: maior est senis obstinatio. Quam monti proximus: mortem non abhorret aduentum. In senectute: maiori discretione opus est. Greg. Tanto debet esse quisque in suo regimine cautior: quanto fuerit etate prouectior. Periculosa est insipientia: in fine uite. Illa est nullam corrigit sapientiam. Frequenter hec insipientia inuenitur in illis: quos mundus reputat sapientes. Unde de cupido et auaro legitur. Jer. xvij. In nouissimo suo: erit insipiens. Sapientia in fine uite multum est utilis: stultitias enim preterite uite corrigit. Obstinatio in fine ideo periculosa est: quia in eo etas senilis ad duritiam facit: et ut frequenter longa assuefactio ad malum. De pertinentibus ad diuinum statum eos statutos religiosis

Insipientis. debet in tedere. C. xxv.

Claustralis destructor uite secularis: et uitiorum extirpator. Destructio uite secularis omnimoda: non fit subito. Greg. Conuersatorum initia bonis moribus mala usque permixta sunt: et noua iam per intentionem agitur et uetus adhuc uita ex usu retinetur. Et nouissimus quoque de causis accidit: quod in gremio religionis non destruitur uita uetus. Prima causa est: quia per longam consuetudinem uita secularis quasi in naturam uersa est. Consuetudo est: quasi altera natura est. Jer. xiij. Si mutare potest ethyops pellem suam: uos potestis benefacere cum didiceritis malum. Pro. xxij. Adolescens iuxta uiam suam etiam cum senuerit non recedet ab ea. Ecc. x. Langor prolixior grauat medicum. Secunda causa est: laxitas monasterij. Sic est species non in fo

ramine lato sꝫ ĩ arto uetꝰ
ex pelle͂ deponit. Sic mona
sterio illo mores seculares
nõ deponũt ĩ q̃ fr̃es ꝓm uo
lũtate͂ suã uiuẽ ꝑmictũt.
Tertia ẽ defectꝰ doctrĩe. ĩ ps.
Lex dñi ĩmaculata: ꝯuẽtẽs aĩas
.i. lex dei ẽ ut ignis ad q̃ fit
cordis liq̃factio. ut amota p̃
oꝛi forma: fiat noue forme ĩ
ꝓfectio. ps. Ignitũ eloquiũ tuũ
uehem̃t. Can̄. v. Aĩa mẽa li
q̃facta ẽ: ut dilectꝰ locutꝰ
ẽ. Quarta ẽ defectꝰ boni
ex̃. Longũ iter ꝑ p̃cepta: bre
ue et efficax ꝑ ex̃. Ex̃m bonũ
se h̃t ut forma exẽplaris: q̃d
m̃tũ ualet ut aliq̃s noui
tate͂ uite asseq̃tꝰ. Qũ ẽ de
fectꝰ bone uolũtatis: q̃ ẽ
q̃i q̃dã ĩformis mat̃ia om̃
bonoꝝ ĩ religiõe. In statu
ĩcipiẽtis m̃tũ necessariꝰ
ẽ timoꝛ dñi. q̃ et p̃tita ma
la deleri possit et futura ca
ueri. Timoꝛ ẽ dñi ut ait scrip
tura expellit peccm̃. siue
q̃d admissũ ẽ: siue q̃d tẽp
tat ĩtrare. Hoc ẽ expellit
penitẽdo: illud resistẽdo. Si ti
mor desit: n̄ p̃tita expellũtꝰ:
n̄ futuris resistitꝰ.

De malis uiuẽtibꝰ ĩ religiõe. xxvj.

Est dñi nõ ualde repheñsibile ẽẽ eũ
quĩ ĩ religione ẽ: et male
uiuit. Qui aũt ĩ seclo
male uixerat: aut bñ.
Si bñ ualde repheñsibilis
ẽ: q̃ male uiuit ĩ t̃ bonos.
qui bñ uixit ĩ t̃ malos. Et
ĩ t̃ ĩnocẽtes ĩnocẽtiã amĩ
sit: qui ĩ t̃ nocẽtes eã s̃ua
uit. Si uõ ĩ seclo male uixe
rat. et metuẽs ne ĩcideret
ĩ manꝰ dei uiuẽtis: carcere͂
claustri spõtanee s̃ elegit.
ualde fatuus ẽ si dñm carce
ris offẽdat ĩ carcẽ: et funem
pecti q̃ ĩ ĩfẽno suspẽdatꝰ quẽ
sibi mĩa dei dirupat resu
mit. Et qui dirũpẽte͂ ĩ
aula sua, sacrificia laudis
debuit honorificare: ꝓ lau
de ꝯtumeliã reddit. Non
timet peccm̃ ꝑpetrare ibi: ũ
ꝑpetrata ĩ seculo debuit cor
rigẽ. Misicordie q̃ꝫ dei illu
dit. que ei penã etiam
qui ẽ ꝓ minimo peccato mor
tali quod fecerat adiudi
catꝰ erat: ĩ penã momtane
aꝫ ꝯmutauit. Itẽ ualde re

phẽsibilis ē qui deo negli
git reddere uota illa: que di
stinxerunt labia sua. Non
ē om̄ religiosis ī primū ē no
lēti ul' ignorāti: sz post ex
pectaciō & deliberatiōē ab eo
spontanee ē assūptū. Iste fuit
pmissor largus: sz redditor
ē auarus. Iste ē diuisor ini
quus: qui sua dedit deo: se
u' dat dyabolo. Iste mentit' est
deo: qd nō ē par piculosū sicut
ondit. Actuum v. Cum igt pe
trus ananye tēptauit satha
nas cor tuum mētiri spūi sco?
Non es mētit' hoīb; sz deo. Audi
ens aūt ananias hec uba ce
cidit & expirauit. Iste deū ir
risit: & nō soluit qd pmisit.
De q̄ irrisiōē loqt' btūs bn̄
dict' ī regla sua: dicēs de
illo q̄ pfessiōē fecit. Qd si
aliqñ alit' fecerit: a deo se
dāpnādū sciat quē irridet.
Tales ī futuro: merito illu
det'. ps. Qui habitat ī celis:
irridebit eos. p u. j. Despe
xistis om̄e ɔsiliū meū: et
ī crepatōes meas neglexistis:
ego q̄z ī ī teritu uro ridebo.
Itē rephēsibilis ē q' illō
negligit: qd pparatis mū
di amabilib; elegit. Ille ē
q̄ mundū p deo relinqt: si dm̄
ānectit: oīa āmictit. Iste
talis similis ē hoī qrēti bo
nas margaritas: qui ī uēta
una ptiosa mārgarita uendit
oīa que habuit & emit eā:
& postea pcat. Iste qī ī t' du
as sellas: ad trā cecidit. B'.
loquēs cuidā male sāmoni
ali. Dm̄ igt repellēs & a
seculo repulsa: ī t' duas ut
di' sellas cōrueras. Nec deo
uiuebas q' nolebas: nec se
culo q' nō poteras. Frequēnt
debēt hīc ī corde suo qui mū
dū reliquerūt & monaste
riū ītrauerūt: illō ūbū pet'.
m'. xix. Ecce nos reliquimus
oīa & secuti sumus te: qd g' erit
nob: Mira fatuitas ē cum
aliqs amicū illū p q̄ pat'
et matrē & oīa mūdi dere
liqt: & a q̄ oīa recepit et
plura erat recepturus: inimi
cū s̄ fac' & ptinacit' offendit.
Qui ī monasterio male ui
uit: debēt frequēnt' dn̄o. Illud
tob. x. Oīa ī te habentes: te
nō debuim' dimicte ire a

nobis. Itē ualde reprehēsibilis
ē q̄ mon[rio] male uiuit: ul nō
solū bn̄ s3 ēt meli' uiuē debuit.
Ipse ū egruo nō solū uiuit ibi
male: s3 ēt ualde male. Tales
ē ul' sūt ualde boni. ul' ualde ma
li: ul' sūt demones ul' angli.
Aug'. Nō īueni meliores q̄
q̄ ī mon[rio] pfecerūt: n̄ exptus
sū, detiores: q̄ q̄ ī mon[rio] defe
cerūt. Multa ū sūt q̄ ad ma
g̃tudīe, malitie ei' q̄ ī mon[rio]
male uiuit facē uidēt. Pmū
ē: loca sc̄tas. Sc̄m ē: bonoꝝ
societas. Tētiū bn̄ uiuēdi o
pportunitas. Quartū ē q̄ a dō
pmissiōe, recipiat. V ē: p
fessio q̄ pcex. Vj ē: ēt q̄ a q̄bꝫ
ī dig' ē facē psumit. Vij ē:
q̄ locū uni' sc̄i uiri occupat.
Viij: q̄ eos a q̄bꝫ bn̄ficia re
cepit defraudat. Viij ē: q̄
penis q̄b' similes puniti sūt
nō terret. X: q̄ dapno qd
ī cūrit nō cohibet. Sc̄tas
loca: nō paꝝ agrauat pecc[m].
ysay. xxvj. In tra scōꝝ ini
q̄ gessit: ēt nō uidebit gliā
dī. Multū displicet salua
tori: cū ɔtaīnāt loca salu
ti deputata. Multū ēt agra
uat pecc[m]: bonoꝝ societas.
Qui mal' ī t bonos ē: ē sic
iudas ī t aplos: ēt sic sathan:
ī t filios dī. Job. j. Cū uenisset
filij dī ut assisterēt corā dō:
affuit ēt ī t eos sathan: i. ad
ūsari': Quia saluti alioꝝ ad
ūsat: aut eos defraudādo ad
iutorio q̄d eis facē dꝫ: ul' eis
gressu ɔtrio ī cedēdo cūdo. s.
ī ifernū alijs eūtibꝫ ī paradi
sū: ul' eos scādalizādo. Et Iu
das dict' ē a dn̄o dyabol'. Jo. vj.
Nōne uos duodecī elegi: et
un' ex uobꝫ dyā ē. Itē oportu
nitas bn̄ uiuēdi. quā h̄t ali
q̄s ī claust bn̄ disposito: mlt
tū agrauat pecc[m] male uiuē
tis ibi. Nō solū ē fructuosi':
s3 ēt iocādi' posset bn̄ uiuer
q̄ male. B'. sup illō ps. Cō
fūdāt o's iniq̄ agētes sup ua
cue: dic. An nō sup uacue
iniq̄ agit: qui nō m̄ fructu
osi' s3 ēt iocādi' dō suire potat
q̄ mūdo: Maiō ē ē pena quā
h̄t religios' dū pecān pcurat:
et ī stimulo ɔsciē qui seqt:
ēt erubescētia quā h̄t dū de
phēdit: ul' ī timore quē h̄t
ne dephēdat: et ī pn̄ia quā

facē ↄpellit: q̄ sit iocūditas q̄ h̄t cū pecc̄ ꝑpetr̄. Pꝰtea si bn̄ uiuer̄: i teriorē iocūdi tatē h̄ret: i custodiēdis ē mā datis di ē retbutō mlta. Sz sic dic̄ btūs. G̃G̃. Vesana mēs plus se asseq aspa cārnalit: q̄ tenēc blanda spūalit gaudet. Habentes māna fastidiuīt: ꝛ sepe ↄsiderāt q̄ nō sīn lacrimi comedūt. Prouisio ꝛ quā a dō recepit: pecc̄ mltu₃ agra uat. Proditor ē ē: qui cum a q̄ uestit̄ ꝛ pascat̄ ī pugn̄t. De illo pōt dic̄ dō. Illud. luc. xxij. Ecce manꝰ tr̄etis me: meā ē. ps. Si inimicꝰ mꝰs maledixiſ. m̄ su. u. Tu ū hō u. d. m. ꝛ n. meus: q̄ si. m. d. c. cibos. Cūis illū amat. a q̄ pascit̄. Cane g̊ detiō ē ↄuicit̄: q̄ n̄ bn̄ficijs que a dō recepit ab eiꝰ ī pugn̄ tōē cohibet̄. Itē nō parū agra ua pecc̄: ꝓfessio q̄ ꝓcessit. Nō ē pāua culpa ē cū q̄ dō se ob tulit: dō postea se aufert ꝛ dyā se offert. Et q̄ cōpꝰ suū ꝑ uotū ↄsc̄e dō exhibuit ho stiā uiuētē₃ scā₃ dō placētē₃: postea ꝑ i ↄtinētiā illō dyā exi bet hostiā mōtuā execbilē et

fetētē₃: ꝛ uite āglice q̄ ꝓposuit ducē: mtā pōcanā ꝓponit. B. Quid decori castitate: que de hoīe āglm fac̄: Cōrio q̄d ī mū di luxuria: que āglm ī pōcā ↄūtit: Mltō satis agrauat pecc̄₃: q̄ ea fac̄ ꝑsumit q̄by ī dignꝰ ē. Presumit ē stare ī ↄ dꝰ: cū dꝰs ad mōtē urat̄ sit eī: qd nō par ꝑiclosū cū dicat. Leui. x. Scāficabor ī hys q̄ approp̄qnt m̄. i. scāis apparebo: uīdictā de malis coꝝ sumēdo. Itē ad ma gn̄tudiē₃ pecā fac̄: q̄ locū uni boni uiri occupat. Vn̄ timēc d₃ ne a dn̄o citi ꝑ mōtē abscidat̄ ut locꝰ eiꝰ expediat̄: cū scēptū sit. Luc. xiij. De ficulnea steri li. Sucide eā ut q̄d ꝛ terā₃ oc cupat: Itē ad magn̄tudiē₃ ma litie eiꝰ fac̄: q̄ illos decipit. a q̄bꝰ bn̄ficia recipit. Qui sūt uel ī ꝑiclō mūdi: ul' ī igē ꝑ̄gatorij. Quia cū ipse dō displicet: debi to m̄ eis nō sbueīt. G̃G̃. Cū ē is q̄ displicet adītueiendū mic tit̄: irati aīj ad iī riora ꝓuocat̄. Itē pecām auget q̄ penis illis nō terret̄: q̄by pecca ī locis sacis ↄmissa punita legūt̄. Cōmis sa fuit ī celo supbia: pro q̄

tā nobilis c̃atura c̃nalr̃ ē
dap̄nata. Cōmissa fuit in
obediētia ī paradiso t̃restr̃:
p̄ q̄ totū gen̄ humanū exilio
⁊ morti ē adiudicatū. Cōmis
sū ē pecc̃ carnalis amoīs:
ī illa c̃gregatiōe ubi xp̄s p̄fuit.
Judas cū illd q̄d dandū erat
paupib; dabat uxori ⁊ filijs:
q̄d peccām suspēdio ē puni
tū. Cōmissū ē peccām p̄prieta
tis ī illa c̃gregatiōe ubi p̄
fuit petrus: q̄d morte subi
ta ī anania ⁊ safira puni
tū ē. Act. v. Itē pecc̃ agra
uat q̄d a pecō nō cohibet̃:
dap̄ni magītudiē q̄d ī airit.
Quj assumit crucē trāsma
rinā sive sit rapto siue la
tro: cauet tn̄ a pecō ne pe
grinatiōis fructū amictat.
Quāto g̃o ampl' dz cauē
religiosus ne bona religi
oīs amictat. Cū religio
p̄ualeat omī pegrinatōi:
Cui signū ē: q' pegrinato
ī religione pōt c̃mutari.
Detiores fr̄ib; eē uidet̃:
qui ī religiōe ītrant ⁊ senō
emēdāt. Quj malus ē ī re
ligiōe. ē sic mal' lat' ī cel
blasfemās: hic de celo
claustri trāsit' ē ad celū
īferni. Talis ualde ī felix
ē quj ī di uinario moritr̃:
⁊ ī eī suatoīo c̃rupit. Jn
loco salutis dap̄natiōē s̃
opat': ī loco lucri dap̄na
tiōē acq̄rit. Quod alijs
ē aux̄ ei ē plūbū: onus
s. religioīs. Et q̄d alijs
ē salus uita ⁊ sacm̄tu
altaris: ipī ē mors ⁊ dap̄
natō. Talis q' bōis ē scā
dalū malis gaudiū: reli
giosis putō ⁊ secularib; ma
lis ex̄: a bōis separabit̃
⁊ cū impijs reputabit̃ ī
etnū. Quj ē ī statu ī a
pietis: p̄mo cū expietiā
ei desit nō dz ī sensu suo
c̃fidē: s; alienū suo p̄ponē.
Sc̄o q̄ntū ī se ē rigorē re
ligioīs dz amare: aliene
dispēsatōi acq̄escē. Tcio
p suor̃ īterior̃ diligētia:
exteriora dz negligere. De
p̄mo dic̄ ap̄. obsec̄ uos
nouelle plantatiōes di. uos
quj nōdū excitatos habe
tis sens' ad discretiōē bonj
⁊ mali: Nolite sequj codis

uri iudicaui: nolite abundare in sensu vestro: ne vos tanquam rudes adhuc versutus ille venator decipiat. Idem ii. idem. Fervorem novitiorum non decet ille misericordes in se ipsos, discretores discretionum, dispensationes faciles, et indulgentie suo iudicio: non tamen recusandi sunt alieno. Item a novitio in se ipsum rigida debet esse censura discreta fuit: ad regentem vero et consulentem paternam vel fraternam caritatem et pietatem: lenis et obediens in omnibus humilitas. De vi. Idem. Placet fateor in novitiis neglectior utique is qui foris est cultus corporis et vestium: sermo rarior: vultus hylarior: aspectus verecundior: incessus maturior. Qui in statu proficientium est defectus suos debet considerare: et pro illis supplendis studio in oratione stare: et profectum continuare. Proficiens qui duobus pedibus debet ascendere: meditatione scilicet et oratione. Meditatio quid desit docet: oratio ne desit obtinet. Augustinus. Semper tibi displiceat quod es

si vis pervenire ad id quod non dum es. Nam ubi tibi placuisti: ibi remansisti. Si autem dixisti sufficit: perysti. Idem. Adde semper semper ambula: semper profice: noli in via deficere: noli retire: noli deviare. Remanet qui non proficit: retrocedit qui ad ea revolvitur. unde iam recesserat: deviat qui a postotat. B. Aut ascendas necesse est: aut descendas. Si attendas stare: ruas necesse est. Et non est quanto aliquis amplius proficit: tanto defectus suos amplius agnoscat: et magis irascatur malis suis. Gregorius. Sancti viri quanto altius apud deum virtutum dignitate proficiunt: eo subtilius indignos se esse deprehendunt. Quia dum proximiores luci fiunt: quicquid eos in se ipsis latebat inveniunt. Quanto plus proficiamus in cognitione: tanto nobis amplius indigni de pulso opere. Que congruant eis qui sunt in statu perfectionis: Dic. B. ita. Perfectionis reputabitur in cuius anima hec tria congruentur: atque opportune occurrere videbuntur. Ut

⁊ geme̅ ꝓ se ⁊ exultare i deo
nouerit simł. et ꝓximoꝝ
utilitatib; potens sit subue
nire: placens deo. caut⁹ s; ui
lis suis. Ad statu̅ ⁊ ei qui
ꝑfect⁹ ē ꝑtinet / iꝑfectione̅
sua̅ ꝯgnosce̅. ⁊ ꝑfectu̅ appete̅:
⁊ iꝑfectione̅ proximi pa
tient̄ tolerare. Gg. Magna
ē iꝑfecto siñ ꝑfectōis aug
mto. Aug⁹. Quātu̅ m̄ uidet̄.
i ea q̄ ꝑficie̅da ē iustitia / mł
tu̅ i hac uita ille ꝑfic: q̄ q̄
longe sit a ꝑfectōe iustitie
ꝑficie̅do ꝯgnoscat. B⁹. Nemo ꝑ
fect⁹: qui ꝑfectior ee̅ no̅ ap
petit. Ide̅. Ita nimiꝝ solet
diuina pietas ꝯsuade humi
litatis gr̄am ordinare. ut
q̄nto plus alq; ꝑfic ꝑficat:
eo min⁹ se reputet ꝑfecis
se. Na̅ usq; ad ext̄mu̅ spu̅a
lis exceti gradu̅ si q̄s tan̄
ꝑfic. aliqd ei de p̄mi grad⁹
iꝑfectōe relinqt̄: ut adhuc
uix s; illu̅ acept⁹ uideat. Gg.
Ille uero iꝑfect⁹ ē: qui ad iꝑ
fectōne̅ ꝓxi patie̅s no̅ est.

De q̄bda̅ i ordiatōib⁹ claust^a

Ultimo i hoc q̄rto lib. xxvij.
Ulib⁹ ... no̅ ē q̄ i aliq̄b⁹ clau
stris ū dicta ordinatꝯ fieri de
beret. loco ordinatōis ē ꝯfu
sio i fernalis: ū null⁹ ē ordo.
Job. x. Quod debet ee̅ i(n)t⁹ ē ext⁹.
qd debet ee̅ sursu̅ ē deorsu̅. qd
debet ee̅ dextru̅ / ē sinistru̅. qd
deberet ee̅ an̄ ē ret(ro): ⁊ qd de
beret ee̅ mediu̅ ē ext̄mu̅.
Prima i ordinatio̅e; fac yꝓc
sis: qui s. claustrales opa sua
faciu̅t ut uideant̄ ab ho̅ib;.
Et q̄ puritate̅ deberent q̄rere
int⁹: querunt ea̅ ext⁹ / a deo ma
ledicti. Mt. xxiij. Ve uob scribe
⁊ pharisei ypocrite: q̄ munda
tis qd foris ⁊ c. Et i eode̅. Ve
uob qui similes estis sepul
cris dealbatis. Secu̅da i ordinato
ne̅ fac subditoꝝ supbia. qui
qu̅ pedes sint ū su̅ ⁊ caput
deorsu̅: qu̅ oz q(ui)a p̄lat⁹ q̄rat a
subditis / q̄d p̄lat⁹ q̄siuit a deo.
Quid uultis faciam uob. Mt. xx.
Potius ꝯgruent subdito: qd dix
paul⁹. Act. ix. Dn̄e q̄d me
uis face̅. Tercia̅ i ordinati
one̅ fac sapientia carnis inimi
ca deo / qd dextru̅ ē sinistru̅
reputans. pn̄iam ualde fruc
tuosa̅ credit misatōe̅ minu
ens: q̄ ūga̅ disciplie abicit q̄

conbibit osculari. B. Si primitia
nostra conuersationis minui
tur: paulatim gemmis corona
nostra priuatur. Quartam inordina
tionem facit cupiditas. Qui enim
faciunt, preposteratam habent religionem qui
temporalia spiritualibus preponunt. Jer.
vij. Facti sunt retrorsum: et non in
ante. Quintam inordinationem facit
negligentia quedam miserabilium:
qui uix in fine uite sue faciunt:
quod in principio conuersationis facere de
buerunt. Sextam inordinationem
facit prelatorum malitia: qui cum ex
saluatoris in medio fratrum debe
rent esse participes scilicet tribulatio
nis et gaudij honoris et mer
cedis eorum: in partem se ponunt
prosperitatis sed non aduersitatis. Non autem
sic Christus eorum magister prius: qui pri
us ipse ieiunauit ut ieiunium
postea predicaret: et ut crucem
amarent discipuli: crucem prius
passus est doctor bonus. Expli
cit liber quartus. Incipit liber
quintus.

Dictum est in libro precedenti: quomodo is qui
in religione est debet ordina
re animum. In hoc quinto libro ostenden
dum est: quomodo se debeat homo ad pro
ximum. Et primo generaliter hoc osten
ditur: deinde specialiter describuntur
aduersitates prelatorum. In principio:
status uiuentium sub obedientia et
in societate commendabitur. Secundo quantum
sit commendabilis sociabilitas hijs
qui in societate sunt uicti usque in fi
nem uite: ostenditur. Tertio agitur:
de hijs que ad sociabilitatem perti
nent. Et primo de unitate. ij.
de innocentia. iij. de dilectione. iiij.
de mutuo amore. Deinde de pre
latis: subditis et ministris. Item
de hijs qui pauperes fuerunt
in seculo: et de hijs qui fuerunt di
uites et de infirmis. Commendatio obedientie. j.

Quod per
tinet ad commendationem status
sub obedientia uiuentium in socie
tate: scilicet commendatio obedientie: et com
mendatio societatis sancte. Et no
tandum quod status in quo sub obedientia uiui
tur: ualde est laudabilis. In illo
enim multum uirtutum addiscitur: triumphus
nobilissimus acquiritur: meritorum
abundantia cumulatur. Obedien
tia de deo placato hominem certifi
cat: sollicitudine sui ipsius
hominem exonerat: a periculo conser
uat: mentem castificat: hominem
super se leuat: statum celesti
um ciuium assimilat. Per

hanc acceptiſſimū deo ſacrificiū offert. p hanc deus hōi pfecte dn̄atur. p hanc multū deus glorificatur. p hanc mltū virtuti addicitur. Cū ē ſapiēs dicat hoc ſolū virtuti adi cies qd pp̄ie voluptati detraxeris. quātū virtuti addicitur cū p obedientiā ppa voluntas oīno ap̄utatur. Et ē obia ē. qa hō ſpōtanee ī tuytu dī alterius hōis ſbdit voluntati. Additionē ū ad virtutē ſeqtur. additio ad p̄miū. Jerō. Premiū viuentū ſub obedientia valde magnū ē. Sic oſtēſū ē cuidā patrū ī extaſi poſito. qui vidit qtuor ordīes añ deū. Pmi erat: hoīum īfirmātiū 7 deo grās agentiū. Scds: eorū q fuerāt hoſpitales. Terti⁹ eorū qui ſolitudinē elegerāt: ut nō viderēt hoīes. Quart⁹ eorū qui ppt deū 7 obedientiā ſubditi ſūt patribȝ. Sȝ erat hic ordo ſuperior illis tribȝ. 7 maiorē gliā p̄ ceteris habebat. utens corona aurea. Et cū qreret ſenex qr hoc. Reſpōſū ē ei. Quī oēs alij hñt aliqd reqē implēdo p pas voluntates. q̄uis ī bōis opibȝ cōmorentur. hic aūt oēs voluntates ſuas relinquēs. tot⁹ pendet ī voluntate pats ubētis. Et cū valde virtuoſū ſit cū aliās voluntatē invicē dī relinqt 7 p ē ſe mo ri expoſuit. quātū virtutū ē omnē, ppā voluntatē relinquē 7 p ē aliene voluntati ſe ſubicē. Per obiaȝ triūphus nobiliſſimȝ acqritur. Nobiliſſimū ē gen⁹ triūphi ē vincē ſe ipm. qd fac obediens. ſup illud. pu. xxi. Vir obediens loqtur victorias. Dic grē. Dū ē aliene voluntati ſubdim⁹ nos met ipos ī corde ſupaȝ. pu. xxvi. Melior ē q dn̄atur aīo ſuo. ex pugnatore urbiū. Multi urbes 7 regna ſbiugauerūt. qui tn̄ ad huc triūphū nō peruenerūt. Hic triūphus ppus ē hōis. Vīat leo ul aliud aīal cetā aīalia. ſe ipm aūt vincere nō pōt. Sen. Qui ſemet ipm vīat ē oīa fortis ē. Per obedientiā. meritorū abūdātia cumulatur. Dum

ē aliđs fac̄ ꝓpa uolūtate:
nō uidet̄ mereri nisi apđ
se metipm̄. Ab illo ē m͛l
tū expectat̄ cuj s̄uit̄: et
cuꝰ uolūtas implet̄. Non
meret̄ g͛ apđ aliū. n̄ q̄ u
ult alienā fac̄e uolūtatē:
q̄đ ē obedire. Aug͛. Opor
tebat ut hō sub dn̄o poit͛
ab aliq̄ ꝓhibet̄: ut eēt ei
ūr͛ merendi obediētia. Obe
diētia fc̄a ē sic nauis isti
tous. Quj ī nauj ē ꝛ q̄e
scēs comedēs ꝛ bibēs mo
uet̄ ꝛ ꝓcedit: motu m̄ a
lieno. Similr̄ obediēs q̄
ē ī religiōe: q̄escēdo come
dēdo meret̄. Obediētia
de di placito certificat:
nisi apte sit mala. Quod
a supiori ꝑcipit̄: sic acci
piēdū ē ac si a do ꝑcipēt̄.
Luc. x. Quj uos audit me
audit. B. Quicq̄d uice di
ꝑcipit hō quod nō sit tn̄ c̄
tū displicē dō: nō secus ōio
acapiēdū ē q̄ si ꝑciperet
d's. Obediētia ī huj mūdi
tenebris: uicē supplet dis
cretōīs. B. Para auis: in
t'is discretō. Ideo locū di

scretōīs ī nob suppleat ūt͛
obediētie: ut nichil plus
nich͛ min͛ nichil alr͛ q̄ ip
atū sit faciaz. Obediētia:
hōiez a sollicitudie sui ipꝰ
exonerat. Alij ē ī q̄bit solli
citudo ꝛ tp̄alr͛ ꝛ sp̄ualr͛: ꝓ illo
quj ī religiōe ē. Vn̄ cū al
leuiat͛ sit ꝛ a se ipo: ualde
rephēsibile ē ī eo si pigri
tia torpet ꝛ nō ꝓfic̄: ualde
fatuus ē si tm̄ oꝰ resumit.
B. Quj uri curā semel nob
credidistis: quid rūsū de
uob ītromictitis: Obediētia:
hōiez a ꝑiclo ꝯs̄uat. Ipa ē
q̄ eques uadit: alieno ē
sesuj ꝛ aliene uolūtati:
q̄ alienis pedib; ī nitit̄.
Ido nec maclat̄: nec ledit̄.
In q̄nato ē ꝛ lesio ī pantis
ē ꝛ nō obediētis: nisi ma
lū qđ impat̄. Ad eā pōt di
ci illud ps. In manib; pōta
būt te: ne forte offendas
ad lapidē pedē tuū. Obe
dietia m̄te castificat a libi
dine ꝓpe uolūtatis: s̄m
illud. i. p. i. Aīas uras ca
stificātes: ī obediētia cari
tatis. Sic ē ram͛ nobilis

arbo̅is arbore̅ silueſtre̅ reddit
domeſtica̅: ſic obediētia mēte̅
libidinoſa̅ reddit caſta̅. Gg.
Sola obīa uirtus ē que ceteras
uirtutes iſerit: iſertaſqz cu
ſtodit. Obīa hoīez sup ſe
leuat. treñ. iij. Leuabit ſe
sup ſe. Niſi corpus ei eēt ſo
tiatum ſpūi ut ſenſus eius im
pio regeret: nō aſcēdet ad
hoc ut remuneratiōe eius
reciperet. Sic uir ſimplex p
obediētiā aſcēdit ad ſapīam
et mores bonos: qbus regit
aīm et ſe ipm exuit et dm
induit. Gal. ij. Viuo aūt iā
nō ego: uiuit uero i me xps.
Obīa ſtatui celeſtiū ciui
ū aſſimilat. Ipa ē ē yma
go hoīs celeſtis: Sz i obe
diētia ē ymago hoīs terei.
Sic ē portauim ymaginem
hoīs terreni: ſic et portem y
magiēm hoīs celeſtis. Obīa
facit ut dī uolūtas ſic fiat
i terra: ſic fit i celo. Obīa:
acceptiſſimū deo ſacrificiū of
fert. Gg. Melius ē obediētia
q̄ uictime: qz p uictimas
aliena caro: p obediētiam
uero ppa caro mactat. Obe
diētia q̄ quodā mārtiriū
ē. Obediēs uero q̄ ppriū ca
put p xpo s aputat: et cap
ſibi oſtituit xpm: uel illū
q̄ loco xpi ē. Gg. Tāto qſqz
citius dm placat: q̄nto reps
ſa ābitī ſui ſupbia gladio
pcepti ſe imolat. Obīa
deus hoīs dnat. Qui obiam
pmictit dominio ſui ſe
exuit et illū q̄ loco dī tenet
i poſſeſſorē ſui ponit. Mt.
xvj. Siqs uult uenire poſt
me abneget ſemetipm:
et c. et ſeqt me. Obīa:
nimiū deus glorificat. yſa. lviij.
Sic glorificaueris eū dū
nō facis uias tuas: et nō
iueniet uolūtas tua ut lo
q̄ris ſmonē: tūc delecta
beris ſup dño et c. Multū
glorificat dm uere obediēs:
qui parat ē facere ei bñpla
citum et ſi mātenet p uilem
pſonā: io merito ab eo glo
rificabit. j. Reg. ij. Quicūqz
honorificaueit me glorifi
cabo eū: qui aūt otēpnūt
me erūt ignobiles. Ecc.
x. Semē honorificabit hoc:
quod timet dm. Semē aūt

hoc exhonorabitur: quod preter mandata dei. **De commendatione sancte societatis. Capitulum .lm.**

Ad commendationem sancte societatis notandum est: quod desideranti propriam salutem societas mala valde est fugienda: solitudo timenda: et societas bona eligenda et amanda. De periculo male societatis require supra: primi libri octavo capitulo. Qui mundum reliquit timore periculose societatis: valde insipienter agit si sciens claustrum dissolutum eligat: vel si postquam claustri talis statum cognoverit ibi remaneat. Societas multum iuvat ad salutem si bona sit: et multum impedit si mala sit. Et tanto societas est periculosior quanto maior. Unde cum maxima societas sit religiosis: difficilius salvatur aliquis in religione dissoluta: quam in seculo. Periculum suum videtur amare: qui navem religiosis intrat quam conspicit perire: vel hoc cognito si vult ibi remanere: talis merito perit. Eccli. iij. Qui diligit periculum in illo peribit. Qui claustrum corruptum intrat cito ibi corrumpitur: et si ante erat bonus. Sap. Sicut enim non vas quodcumque in fundis accescit. Si modicum fermentum totam massam corrumpit: quanto magis multum fermenti modicam massam corrumpit. Difficile est bonitatem unius: malitie multitudinis resistere. Parua allocutio serpentis prave mulieri occasio fuit mortis. Et societas mulieris virum corrumpit. Gen. iij. Non est societas mala sine dyabolo: nec societas bona sine deo. Math. xviij. Ubi duo vel tres congregati fuerint in nomine meo: in medio eorum sum. Qui societatem malam amat: dyaboli societatem amare videtur. Commendanda est solitudo: maxime homini infirmo et inexperto. Gen. ij. Non est bonum esse hominem solum. Eccle. iiij. Ve soli. Cum non sit homo sine mali subgestione et impugnatione: non est ei tutum esse sine consultore: custode et adiutore. B. Cuidam moniali volenti transire de congregatione ad heremum. Volenti inquit perpetuam agere desertum habundantiam dat: ut neque umbras et solitudo silentium. Malum quod

nemo uidet nemo arguit.
et ubi non timetur reprehensor secu
rius accedit temptator.
et licentius perpetratur iniquitas.
Item. Audiant qui sine preceptore
uias uite agredi non
formidant: ipsi soli existen
tes discipuli et magistri. Se
ductori dant manum: qui
dare dissimulant preceptori.
Qui dimictit oues in pa
scua sine custode: pastor non
est ouium sed luporum. Melius duo
esse simul: quam unum. Item quod sta
tus sancte societatis preferendus
sit statui solitudinis: om
ni potest probari hoc quod ad creaturam
duo pertinent. scilicet bonum dare al
teri: et recipere ab altero. Hoc
est unum actiuam et passiuam: col
latiuam et susceptiuam: et quantum
ad utrumque melius est duos
esse simul quam unum. Si ille qui
est in multitudine habet aliquam
gratiam: gratia illa pluribus profi
cit. Si solus esset otiosus
parum prodesset uisus eius: nunc
uero cetera membra corporis
uisum habent in eo: quantum neces
se est eis. Manus enim et pe
des per eum in sua operatione di
riguntur. Visu et aliqua alia salu
bria olfactu gustu audi
tu percipiuntur. Ex societate et
ceterorum membrorum: multa bona re
cepit oculus. Si solus esset
multa indigeret: ut ablu
tione. Ad appropinquandum hiis
que appetit: que appropin
quatio fit pedibus: indigeret
attractione quam habet in manibus.
Item discretione noxiorum que
retro appropinquant: que
habentur ex auditu. Discreti
one fetoris aeris corrupti:
que habetur ex olfactu. Substen
tatione: que habetur ex gustu.
Sic ex societate bona: mul
ta bona recepit. Multa
enim necessaria sunt corpori
uel anime: quam non habet in se: habet
in sociis suis. Et possum
tangere duodecim emolumenta:
que habentur ex bona socie
tate. Primum est diuini indulgen
tia. Parata est aliquando ei a mor
te uel a pena quam meruit:
ratione societatis. Vnde genesis.
xviii. Dicit deus abrahe. Si inue
nero sodomis quinquaginta iu
stos in medio ciuitatis: di
mictam omni loco propter eos. Secundum

ē ſāficatō: ſiue grē ſuſ-
ceptō. Carbo mortuus cū
prunis ponitur & uiuifica
t. Et peccōr ī ſotietate
bona iuſtificat. p̄s Cu
ſcō ſcūs eris. J. cor. vij.
Sāficat uir ī fidelis: per
mulierē fidelē. Tertiū
ē: prouocatō ad proficie
dū. Siqs tepidus ē ī ſo
tietate bona accēdit ex
aliorū & feruēs efficit.
Si ſolus ē: remanet in
tepiditate ſua. Ecc. iiij.
Vnus quō caleſiet:
Quartū ē: fulcimētū. Si
unus ex nimia debilita
te ul' oneris mag̃tudi
ne ul' ḡtinua hoſtis ī pu
gnatione caſui appropin
quat: ab aliis ſubſtēta
bit ſeu fulciet. Vō ē ſb
leuatō: ſi ḡtigat eū oīno
cadere. Si ille qui ſolus
ē cadit nō ht ſbleuatiōē:
iō ue illi ſoli. Ecc. iiij.
Vj ē: cuſtodia. Qui eīz ī
bona ſotietate e: qī ē ple
nus oculis añ & retro. Si
aliquod malū appareat
ī eo: oñdit ei ul' eī plato.
p erubeſcētiā & & reuēren
tiā eorū a mltis malis re
frenat: & ſic frēs qui ſt
uni ḡgregatiōis mutuo
ſe cuſtodiūt. Qñ ſimul
eſtis ī eccīa & ubicūq ſūt
femine: urāz puditiaz
cuſtodite. Deus ē qui ha
bitat ī uobis & iſto mo
do cuſtodiet uos: ex uob
ſotietas bona terribilis ē
hoſtib; ut caſtrorū acies ō
dinata. Vij ē: erudito.
Qui ē ī ſotietate ē: ḡſiliū
ht & doctrinā ab aliis q̊d
multū ē neceſſariū ei q
ī cedit p ſemitā uite re
ligioſe: ubi error mltor
īpedit a pfectu: ſic filij
iſrael errauerūt ī deſto.
p u. xxiiij. Vbi mlta ḡſi
lia ibi ſalus. Viij ē exō
tatō que pigris ē neceſ
ſaria: qua ad bonū ſtimu
lant. Ecc. ultīō. Verba
ſapiētū: qī ſtimuli. jx.
ē ḡſiliatio ſpūalis: que
multū neceſſaria ē hiis
qui carnale ḡſolatiōē re
nuūt: & ḡſolatiōē nō dū
digni ſt. Multū ualet u

bū ꝯsolatioīs: ꝙ estū tribulatioīs. Ecc. xvij. Nōne ardorē refrigerabit ros et ūbū meliꝰ qꝫ datū: ¶ x. ē uictoria de hoste. Pu. xviij. frater q iuuatꝰ a frē: qͥ ciuitas firma. ¶ xj. ē: exauditio ī orōne. Mt. xviij. Si duo ex uobꝫ ꝯsenſerint sup trā: de oī re quācūqꝫ pecierit fiet illis a patre mō. Dꝰs multotiēs exaudit multitudinē: qn̄ unū nō exaudiret. ¶ xij. ē ꝯgratulatō. Nō solū ē bonū habitare frēs ī unū immo ⁊ iocūdū: ⁊ caritas que necitati ꝯgaudet ī soctetate bona ⁊ magna. multā matiā gaudij ⁊ recipit ⁊ ꝑbet: rōne eiꝫ ꝯgratulatōis ō bona dicitꝰ caritatis. GG. Penset ūusqꝫ qͣtū bonū ē caritas: que sine labore nr̄o aliena bona nr̄a fac. Coueientisſ siū modꝰ acqrēdi bonoꝝ abūdātiaꝫ ē: ꝑ socīetate. D qͣtū bonū ē matie: ex societate forme. Quātū bonū ē carni: ex societate aīe. Quātū bonū humane nr̄e: ex societate diuine īx. x Quātū bonū ē electis ⁊ hoīb) ⁊ anglis: ex societate scā quā hn̄t cū dō. Et nōⁿ qꝫ q ē ī bona societate: hr̄ emolumētū ⁊ ī uita ⁊ ī morte: ⁊ post mortē. De emolumētis que hr̄ ī uita: satis pꝫ ex p̄dcīs. Emolumētū qd̄ hr̄ ī mōte: ē securitas. Securior ē trāsitus ꝑ locū pīculosū cū societate: qꝫ sine societate. Vnde trāsitꝰ mōtis cū sit ualde pīculosꝰ: magͣ securitas ē illi quē ī morte societas bona oīoīb) iuuat. Trāsitū istū timēbat B. cū dicebat. O aīa mā qs erit ille pauor: cū dereliquēda cūctā illa terribilia monstra uidebis: Emolumētū post mortē: ē frm̄ subuētio. Quij ī scā societate ē qn̄ moritꝰ ī se: ī fratrib) suis uiuit quij ei post mōtē suffragātur.

De necessaria sit stabilitas uiuēdi in societate. C. iij.

Ordinato statu uiuēdi sub obediētia ⁊ socie

tate: ostendendum est quod necessaria sit sotiabilitas ei: qui in societate seu professione semper debet vivere. Sotiabilitatem non intelligo: gratiam habendi se debito modo cum proximo. Que autem ad hanc sotiabilitatem pertineant: in parte ostendit cum dicens. Arbitror tu qui in congregatione es quod bene vivas: si vivis ordinabiliter tibi: sotialiter proximo: humiliter deo. Et subdit. Sotiabiliter: ut studeas amari et amare: blandum et affabilem te exhibere: supportare non solum patienter sed etiam libenter infirmitates fratrum tuorum: tam morum quam corporum. Circa sotiabilitatem notandum: quod sicut membrum humani corporis coniunctionem sui ad cetera membra naturaliter amat: sic tremorem indicat quem dolorem habet cum separatio sibi imminet: et dolorem quem patitur cum ab eis separatur vel dislocatur. Sic frater qui est in congregatione iuncturam convenientem sui ad ceteros fratres debet amare: et separationem vel inordinatam coniunctionem timere. Et sicut oculus erutus vel manus abscisa inutilis est: sic qui per apostasiam a congregatione separatur inutilis efficitur. Proverbiorum vi. Homo apostata vir inutilis. Si non manens in congregatione ad fratres male se habet: in dolore vivit: sicut membrum infirmum in corpore: aliis membris doloris et turbationis causa existit.

Commendatio unitatis. c. iiij.

Unitas in congregatione valde sit necessaria: commendanda est ut ametur: dicenda est ut plenius agnoscatur. Tangendum est et de hiis que eam efficiunt: ut ad eam ingrediendi via sciatur: et de hiis que eam impediunt caveatur. Notandum ergo quod cum gratia sit excellentior quam natura: et spiritus sanctus a quo est unitas congregationis excellentior sit quam spiritus noster: corpus et misticum cuius christus est caput nobilius sit corpore humano: unitas ergo corporis mistici multo amplius est amanda et servanda: quam unitas nostra. Unitas ista multum grata est deo: et sanctis eius. congregationi valde utilis:

demoib; nō tribilis. Qđ

ꝺ mltuꝫ ſit grata: patet
ex eius doctrina. mt. xij. Qui
nō colligit mecuꝫ diſp
git. xpi ē colliger: dya
ē diſpge. Itē xps ī tranſi
tu ſuo de hoc mūdo: ꝑ hac
unitate orauit deuote.
Io. xvij. Pat ſcē ꝯſua e
os ī noīe meo quos dedi
ſti m: ut ſit unū ſic ⁊ nos.
In paſſioē ⁊ qñ mēbra cor
poris ſuj ꝑfodi ꝑmiſit:
tunica qua ſignificat
unitas corporis miſtica
ſcīdi noluit. Qđ hec u
nitas placet ſcīs patet
ī paulo: quj mltuꝫ gratu
labat de ea. phi. ij. dicēs
Implete gaudiuꝫ meuꝫ
ut idē ſapiatis: eādē ca
ritatē hñtes. Et ad eā ⁊
multū hortabat. j. cor. j.
Obſecro uos ut idē di
catis oēs: ⁊ nō ſit ī uobꝭ
ſciſmata. Itē ſine unita
te: ꝯgregatō deſtruet.
mt. xij. Omē regnū ī ſe
ipꝫ diuiſū deſolabit. Icō.
Quō ī ꝯcordia parue res
creſcūt: ſic diſcordia x

maxīe collabūt. Ubi u
nitas ē habet de hoſte uic
toria. Ambro. Omīs pu
gna unanimit agreſſa: uic
toriā parit. Et notādū
q ꝯgregatiōi religioſe ne
ceſſaria ē duplex unitas:
ītior. ſ. ⁊ extior. Unitas
ītior idē ē: q unanimi
tas ꝺ qua paulꝰ ꝯmēdat
timotheū. phi. ij. Nemi
nē habeo tā unanimem.
Itē. act. iiij. Multitudīs
credētiū erat cor unuꝫ:
⁊ aīa una. Habet aūt hec
unitas duas partes: quarꝫ
una ꝑtinet ad ītellectuꝫ:
alia ad effectū. De pˢma
habet. j. cor. j. Sitis pfcī
ī eodē ſēſu: ⁊ ī eadē ſcīa.
De. ij. phi. iij. Eandē ca
ritateꝫ habētes. Unitas
extior quedā ē oris. ut
. ſ. uniformitas laudis
diuine: de qua. ro. xv.
Uno ore honorificetis
dm̄. Alia ē unitas labo
ris. ſoph. iij. Suient
ei humero uno. Alia ē
unitas uictus ⁊ ueſti
tus. Aug. Sic paſcimi

ni ex uno cellario: sic
īduamini ex uestiario.
Alia ē habitationis. ps.
Ecce q̄ bonum et q̄ iocū
dū. habitarī fr̄es ī unū.
Iste uersus uelud dulcis
sit et suauis melodia to
to orbe notissimus: ut tuba
sp̄us sc̄i diuisos corpo
re ꝯgregauit ī unū: et
monasteria plurima pe
perit. Unitas exterior
effectus ē īterioris uni
tatis: et eam īdicat et ob
seruat. Diuisitas uō ī ex
terioribus unitatem īteriorē
dissipat: et diuersitatē
aīorum designat. Distinctio u
Est notan nitatis. C. v.
dū: q̄ octo sunt que
ad dc̄am unitatem ptinēt.
Primū ē unio cum deo:
qui ē bonū unū oībus
necessariū sufficientis
simū: qui quāto a plu
bus hētur: tanto ampli
a singlis possidetur. Qui
eī adheret ei: unus
sp̄us ē cū eo. i. cor. vi.
Et omēs qui pfēte ei
adherēt: īuicem unū

sunt. In t̄ malos uł bonos
īfectos: pōt eē discordia.
In bonos pfectos: ē ꝯcor
dia. Aug. Pugnāt īt̄
se mali et mali. Itē pugnāt
īt̄ se boni et mali. Boni
uō et boni si pfcti sūt: pu
gnarī nō possūt. Profi
cientes et nō dum pfecti
ita possūt: ut bonus q̄squis
ex una pārte pugnet ꝯ
alterum qua ꝯ seipsum: et ī
uno q̄que hoīe caro ꝯcu
piscit ad usus sp̄us et sp̄s
ad usus carnē. Unio uō
ad tēporalia que multa sunt:
occasio ē diuisionis et di
scordie. Gen. xiii. Dicit
d loth et abraā qui suba
corum multa erat: et ne
q̄bāt habitare coīt. Un̄
facta ē rissa: ī t̄ pasto
res gregū eorum. Amor
bonorum que a diuisis pos
sideri ītegre nō possūt:
īpedit unitatem. Amor
uero eorum que simul a
diuisis possideri possūt:
non. Scdm ē separatō a
ceteris rebus a deo: qui eī
adheret alicui rei pter

dim ⁊ nō ꝑ dim: mun? tō
adhereret. Aug?. Mīnꝰ mīn?
te amat: qui aliqd p̄t te
amat. Dn̄s uolēs habra
am ꝗ pfecte adherere: uo
luit eū separare a ceťis
reb; et tedit ei p̄ceptū
q' separaret a pr̄ia sua ⁊
a gēte sua dicēs. Egredē
de t̄ra tua ⁊ de cognatiōē
tua: et d̄ domo patris tui.
Gen̄. xij. Itē p̄cepit ut se
pararet ab unigēito suo di
lecto ysaac. Gen̄. xxij. Itē
p̄cepit q' separaret quo
dam a se ip̄o: p̄cepto .s. cir
cūcisiōis: q̄ uoluit separa
re a se q̄ntū ad carnalia d̄
sideria. Circūcisio ē tm̄
ī carne monebat: adre
secādū supflua desideri
a carnalia. Et id̄o fiebat ī
mēb̄ ī q̄ ɔcupiscētia semebā.
Et sic eū diuisit a mlt̄is
⁊ pdux̄ ad unū. Separa
uit a mala unitate qua
mūdus erat ɔiūctus ⁊
carni: ⁊ ītdux̄ ad unita
tē dī ⁊ spūs. Nā unitas
mala ⁊ que nō ē s̄m dm̄:
multū ad uisat̄ unitati sp̄
sci. Aug. sr̄ Jo. Est ⁊ ma
la ɔcōdia: ē ⁊ mala dis
sonātia. etc. Sic̄ nociui
ēē solet si unitas desit bo
nis: ita pniciosiū ē si nō
desit malis. In mlt̄is re
ligioīb; amor qui nō ē
s̄m dm̄: mag̃ nocet q̄
odiū. Odiū cauēt mlt̄i
q2 ōēs sciūt illō ēē malū:
amorē uō qui nō ē s̄z dm̄:
nō ita cauēt. Voluit dꝰ
s̄uos suos ⁊ a carissimis
separatos ēē: ut q̄i odi
rēt eos ut ip̄i pfecti ēent
ip̄i. Luc. xiiij. Siquis
uenit ad me ⁊ nō odit pa
trē suū ⁊ c̄: nō p̄ōt me
us ēē discipl's. De uto.
Qui dix̄ pr̄i suo ⁊ mr̄i sue
nescio uos ⁊ fr̄ib; suis
ignoro uos ⁊ nesciuerūt
filios suos: hii custodiūt
eloqū tuū. Vnitas ī reli
gione que nō ē s̄m dm̄:
multū ē piclōsa. Illa ē bo
nis resistit ⁊ malos ro
bustiores ⁊ audatiores fa
cit: ɔceptionē impedit:
⁊ bonor pfeciōē auget.
De resistētia habet̄. Act.

vij. Dura ceruice: uos sẽp spũi scõ restitistis. Spũi scõ resistit: quj bonis que a spũ scõ fiũt ꝯdicẽ. De roboratiõe di cit. gg. Puſos unitas roborat: dũ eos ꝯcordat. De audacia. Act. vij. Jmpetũ fecerũt unanimit̃ ĩ eũ. Audaciores fuerũt q unanimes. De ĩpedimto correptiõis. gg. ait. Puſos unitas tãto ĩcorrigibiles: q̃to unanimẽ facit. De augmẽto pseccutiõis bonoꝝ. dicit. gg. Reproboꝝ unitas bonoꝝ uitã tanto durius p̃mit: q̃to se ei p collectiõẽ durioẽ apponit. Talis unitas: nõ ẽ sm legẽ uere amicitie. Lex uere amicitie ẽ sm sapiãz: ut nuq̃ turpe q̃d rogẽ: nec rogari faciã. Tertiũ ẽ timor dei: quj offensas di ⁊ scãdala pximj cauet. Pu. xv. P timorẽ dõ declinat oĩs a malo: p temeritatẽ ũ p̃sumit̃ oẽ malũ ⁊ scãdalũ pxĩoꝝ. Mt. xviij. Qcũq; scãdalizauit unũ de pusillistis meis quj ĩ me credũt: expedit ei ut suspẽdat̃ mola asinaria ĩ collo ei? ⁊ demgat̃ ĩ pfũdũ maris. Quãtũ ẽ humilitas: q̃ho ꝫ minꝰ sẽtit de se q̃ de alijs. Vñ sẽsũ alioꝝ meliorem q̃ suũ reputat: facile sẽ suũ p sẽsu alioꝝ dimittit ⁊ multũ ualet ad unitatẽ. De hoc se ꝯmẽdat. B. dicẽs. Sẽp minꝰ m̃ credidi q̃ alij. Abũdãtia sẽsus: ĩ cõdũ ẽ cã discordie. gg. Sepe dũ q̃sdã maioꝝ scĩa erigit a ceteroꝝ sotietate disiũgit: ⁊ qĩ quo plus sapiunt: eo a ũtute ꝯcordie desipiscũt. Humilitas pacacissima ẽ. Pacẽ ẽ uidere hĩe cũ suo opposito: s. cũ supbia. Vñ supbꝫ aliũ supbũ nõ patit̃: nec cũ eo pacẽ habebit. Tumor ẽ uni? tumorẽ alterius pũgit. Nã dũ unus erigit̃ alt̃ extollit̃ sup eũ: quj se nõ patit̃ supari. Cũ humili aũt pacẽ ht: q dũ hic ĩclinat̃: ille ut appetit respic̃ cũ exalto.

humilitas

suũ

supbia

Supbꝰ dũ se dilatat. | lerãtia. ĉc. Q̃ſq̃s malos
alios ꝯp̃mit ⁊ ꝯt̃bat: | nõ tolerat: ipſe ſ p̃ itole
⁊ ſciſſure occasio ẽ. Pꝰ | rãtiaꝫ teſtis ẽ: qꝛ bonus
ũ. xxviij. Quj ſe dilatat | nõ ẽ. Abel ẽ ẽẽ renuit: q̃
⁊ iactat: iurgia ꝯcitat. | caym malitia nõ exercet.
B. Dilatatꝰ ſolet hĩc | Septimũ ẽ: amor pacis.
ſciſſurã. Quĩtũ ẽ obe | Pax ẽ q̃i quoddã uĩculũ:
diẽtia: que affectat ex ẋ | quo m̃bra ĩ cõpore miſtico
alienaꝫ facẽ uolũtatem. | ꝯiũcgũt. Ephe. iiij. Sol
Vñ agnita dĩ uolũtate | liciti ſuare unitateꝫ: in
que una ẽ ul' eĩ quj locũ | uĩclo pacis. Ad hãc pacẽ
dĩ tenet: eã eligit facẽ: | ſm glo. ptinet: ut bona
q᷑ mltũ ualet ad unitatẽ. | nr̃a ĩuiceꝫ diligaꝫ. Et pec
Cuj obſtinatꝰ ꝓp̃e uo | cata que ſiñ dãpno cru
lũtatis: multũ ẽ ꝯtria. B. | tiãt ⁊ cũ ſpe ſalutis cõn
loquẽs ꝺ illo u̾bo luc. ij. | gẽtoꝝ eradicari nõ poſſt:
Deſcẽdit cũ eis ⁊ uenit | uꝫ ad meſſeꝫ ultiãꝫ tole
nazareth: ⁊ erat ſbdit | remus. Et pfectõnis opa
illis. Quis nõ erubeſcat | que fieri ⁊ nõ fieri liceꝫ:
obſtinatus ẽẽ ĩ ꝯſilio ſuo: | ne ĩfirmi ſcãdaliꝫẽt non
qñ ſapĩa ip̃a ſuũ deſeru | facẽ diſp̃eſeꝫ. Magnũ bonũ
it: Sapĩa que deſurſũ | ẽ pax nec dat ds eaꝫ nõ
ẽ pacifica ẽ modeſta ſua | amãti: ſꝫ q̃rẽti eã cũ ma
dibilis ẽ: bonis ꝯſentiẽs. | gno deſiderio. ps. Inq̃re
Iac. iij. Sextũ ẽ: patiẽtia | pacẽ: ⁊ pſeq̃re eã. Quidã
Nõ iracũdus ⁊ ĩpatiẽs: | pacẽ oblatã recipẽt: ſꝫ eã
occaſio ẽ diſcordiaꝝ. pu. | p̃mo q̃rere nollent. Hij
Vir iracũdus ſuſcitat riſ | nõ ĩtelligũt pacẽ hereditã
ſas: quj aũt patiẽs ẽ ſuſci | tẽ ẽẽ xanoꝝ. Si ẽ ſe ag̃
tatas mitigat. Ad pfectã | ſcerẽt exheredatos ab
ptinet bonitatẽ: maloꝝ to | eo qđ xp̃s eis legauit:

Margin: ꝺ pace; patientia

nõ expectarẽt ꝙ aliqs
eos excitaret ad heredi
tatẽ suã recuꝑãdã. hebꝛ.
xij. Pacẽ sequimini cũ
oĩbꝫ. Pax ũ ẽ repugnã
tia nõ ẽ. ¶ Octauũ est:
lingue custodia. Sicũ
domus sũt de lignis et
palea tecte/ ignis cau
te ꝓuatꝰ ne domꝰ succẽ
datꝰ: sic lĩgua caute cu
stodiẽda ẽ ĩ ꝯgregatiõe.
Lĩgua ẽ ignis ẽ: uniũ
sas iniqtatis. Jac. iij. Ali
ẽ flãma ire ĩ ꝯgregatiõe
accẽditꝰ. Jn eccẽ. Ecce ꝗt
ignis: ꝗ magnã siluã
ĩcẽdit. Nisi lĩgua custo
diatꝰ: multe turbatiões
ĩ ꝯgregatiõe oriũtꝰ. Ecc.
xxviij. Susurro ⁊ bilĩguis
maledictꝰ: multos ẽ tur
bauit pacẽ habentes. Jn
ecc. Lingua tẽtia multos
ꝯmouit. De ĩnocẽtia cu
stodienda sit ab oĩbꝫ. vj.

[S]Equitꝰ de ĩnocẽtia. Cĩ
ca quã ꝑmo oñditꝰ:
ꝙ custodiẽda sit ab oĩbꝫ.
Sʒo: ꝙ maxiẽ ab hijs q
sũt ĩ religiõe. Tertio:
tingẽtꝰ de ꝑãtibꝰ ĩ nocẽtie.
Quãto: de nocumẽtis que
ĩ religiõe mali ĩferũt bo
nis. ¶ Ad ꝑmũ monet
sp̃us scũs ĩ ps. Custodi
igr ĩnocẽtiã. glo. i. exto
queatꝰ a te. Sen. Ridicu
lũ ẽ odio nocẽtis: ĩnocẽ
tiã ꝑdẽ. ysidoꝛ. Duo sũt
erga dilectiõẽ ꝑximi ꝯ
uanda: ut bñfitij ĩ ꝑfectiõe
ferueatꝰ: ⁊ nulla malitia
ledatꝰ. ¶ Triplici rõne co
nari debemꝰ ad custodiã
ĩnocẽtie. ꝑmo: qꝛ facile
ãmictitꝰ. Sʒo: qꝛ ãmissa
oĩa ãmictũtꝰ. Tẽtio qꝛ ea
ꝯuata oĩa ꝯuatꝰ. ¶ Faci
le ãmictitꝰ: qꝛ facto uerbo
uolũtate: ⁊ obmissiõe.
Facto duplicatꝰ: ut cũ bona
aliena auferũtꝰ: ⁊ cũ ma
la alijs ĩferũtꝰ. Aug. Dĩs
ꝑo quj aliũ ĩ corpore ꝑse
quitꝰ: ꝑus ipse ĩ corde su
stinẽ ꝑsecutiõẽ ꝯgnosci
tur. Jtẽ. Nemo ht̃ ĩ iustũ
lucrũ: siñ iusto dapno.
Lucrũ ĩ archa dapnum
ĩ ꝯsciã: tulit uestẽ ⁊ ꝑdi
dit fidẽ: acqsiuit pecuniã:

custodia lingue

⁊ poit iſtitiā. ſ. ĩnocētiā.
Ide. Malitia tua ut alti
nō noceat fieri pōt: q̄ aūt
tibi nō noceat fieri nō p̄.
Verbo āmictit̄ ĩnocētia:
ut cū aliqs ĩ malū pximu
mīttit̄. Aug. fraudator ꝓus
⁊ pei' ledit̄ dapno ĩ noce
ne: q̄ pxiū dapno pcauſe.
Ps. Lacū apuit ⁊ effodit
eū: ĩcidit ĩ foueā quam
fec̄. Voluntate ā poitur
ĩnocētia: ſ. odio ⁊ ĩtētiōe
nocēdi. j. Io. uij. Ōis quj
odit frēz ſuū homicida ē.
Quj ū eſt homicida: ĩno
cēs nō ē. Obmiſſiōe ā
mictit̄: ut cū aliqs nō
ſbuenit pentj. Ambro. Pa
ſce fame morietē: ſi nō
pauiſti occidiſti. Si ĩno
cētia āmictit̄: oīa bona ā
mictūt̄. Amictit̄ ē iuſtitia
fūdit̄: Cū ĩnocētia āmic
tit̄ q̄ ē iuſtitie fūdamētū.
Tullius. Fūdamētū iuſtitie
ē ut nemi noceas: deinde
ut cōmuni utilitati deſui
as. Amictit̄ ipē d's iuſtie
dato. Ysay. lix. Iniquitates
ūre: diuiſerūt ĩt uos et
dm̄. Si ĩnocētia fuerit:
cuncta bona ſuāt̄. Qm̄
adā ĩnocētiā ſuauit n̄ ei
nocuit: n̄ ā nocet hoie ĩ
nocēti. Aug. Quid times
hoīez o/ ĩ ſinu dī poſitē: Tu
de ſinu noli cadē. Quicqd
ĩ patieris ad ſalutez ualē
bit nō ad pniciē. Ma. x. Ōs
capilli capitis ūri: nūati
ſūt. Ro. viij. Scīz qm̄ dili
gētib; dm̄ oīa cohoprāt̄ ĩ
bonū. In bonū hijs quj ſcz
ꝓpoitū uocati ſūt ſcī. Inno
cētia āmatura dī ē: quā
ſi habueris tu cū tuis ĩ ſal
uo eīs. Job. uij. Quis ĩq̄
ĩnocēs piyt: Sīn ueſte
ĩnocētie null' ĩtt celum.
Ps. Quis aſcēdet ĩ mōtē
dō ⁊ ē: Innocēs manibus
⁊ ē. Hac ueſte lat̄ ĩferna
lis conat̄ nos expoliare:
ſicē expoliat' deſcēdēs de ierlz
ĩ iericho quj ĩcidit ĩ latrōes.

Qz maxiē cuſtodiēda ſit ĩ
nocētia a qb' ſt ĩ religiōe. vij.

Multiplici rōne cuſtodi
ēda ē ĩnocētia ab hijs

q ſt i eadē religiōe: ut .ſ. un᷒ alti nō noceat. Et poſſum᷒ ad hec decē rōnes ponē.

Primo reqrit hec di familiaritas: nā cor ē dō maxīe adherē: p q oīa reliqrūt. Ad hec uō ut pfecte dō adhereāt: mltū ualet innocētia. Ps. Innocētes ⁊ recti: adheſerūt m. Unitate uolūtatis: maxīe adheret qs dō. Volūtate uō unā cū dō habem᷒: ſi iraſcabilis ſit ſin pūſitate: ⁊ cōcupiſcibilis ſin cuiuitate. Pmū fac innocētia: ſcdm fac rectitudo. Innocētia aduſat malignitati: q ē appetit᷒ alieni mali. Rectitudo curuitati: q ē iordinat᷒ appetit᷒ ꝯſilitorij boni.

Scdo reqrit hec: loci imunitas. Hoīes ⁊ ſcelerati ꝯfugiētes ad domū religioſā: ſecuri ſt i ut eis non noceat. Etiā tyrāni nolūt nocē ul' i habitātib;: ul' ad eā ꝯfugiētib;: qto magis ipi habitatores loci ſac caue debēt ne ſ iuicē noceāt.

Tertiū reqrit: ſocietatis ſcitas. Multū cauēdū ē ne innocētia i t innocētes amictat: q i ſeclo a bonis i t nocētes ſuat. Si āmiſſa erat i ſeclo: i clauſt ē reſtaurāda n āmictēda. Ps. Lauabo i t innocētes man᷒ meas.

Quarto reqrit hec fr̄nitas. Et ē tplex ē fr̄nitas i t religioſos. Pma ē nālis: q cōis ē oīb; hoīb;. Scda fidelis: que cōis ē oīb; xpianis. Tertia u ſpūalis: religioſoꝝ. De p dicē Aug. Si putam᷒ nō eē pxiōs n q de eiſdē parētib; naſcit: adā ⁊ euā iteam᷒: ⁊ oēs fres ſum᷒. De ſa dicē Aug idē. Oēs dicē fres ſz q hoīes ſum᷒ qto mag ſacēdū q xpiani ſum᷒: Ad id q hōs es: ⁊ pat fuit adā ⁊ una mat fuit eua. Ad id q xpian᷒ es un᷒ pat dēs ē: una mat ecclia. Tertia pfectiſſiā ē q oīa bona fa cit cōia: ⁊ tpalia ⁊ ſpūalia.

Quīto reqrit hec ſocietas maxīa: q ē i t eos q ſt uni᷒ religiōis: q ſiml' iacēt comedūt ⁊ bibūt. Qui nō ſolū accedūt ad eādē mēſurā corpōis:

ſʒ ⁊ ad mēſā doctrīe celeſtis
ad mēſā ſac̄ altar̄is. Vn̄ ꝑi
tioſe agit fr̄:" ſi fr̄i eidem
ꝯgr̄gatiōis nocet: de q̄ ille
dicer̄ pōt man̄ ꝑditoris me
cū ē ī mēſa. ¶ Sexto req̄rit
hec: ꝙ q̄ ī religiōe ſūt mū
do mortui ſūt. Mag̃ n̄ ī
pietas ē ī mōtuū deſeui
re:" cū clauꝭ q̄ corꝑ d̄nicū
leſer̄t uiuū: dulces dicā
ē. Lancea q̄ corꝑ ꝑforauit
mōtuū: dira dicāt̄. ¶ Sep
timo req̄rit hec ꝙ ipi ſ̄t
de p̄ria una ī t̄ra aliena:
ī celis illi' t̄re exoſi. Qd̄ mlt
tū ſolet fac̄e ad mōtē uiri
religioſi. Qd̄ ſ̄t de mūdo
iſto: celū coꝝ p̄ria ē ⁊ a
mūdo odiūt̄. Jo. xv. Si de
mūdo fuiſſetis mūd' quod
ſuū erat diligeret:" q2 ū
d̄ mūdo nō eſtis: ꝓpt̄ea odit
uos mūdus. ¶ Octauo re
q̄rit hec: ꝙ patr̄ ⁊ mr̄em
⁊ oēs ſ' actinētes ꝓ ſolic
tate religiōis reliq̄runt.
Vn̄ mag̃ ꝑuſitas ē: ſi ſo
cietatē ſibi ꝑuā faciāt.
¶ Nono req̄rit hec: ſimili
tudo. Ecc̄. xiij. Omē aīal:
diligit ſimile ſ. Etiā aīa
lia ī rōnalia ī muta: illaꝝ
ferocitatē nō exc̄cēt ī aīa
lia ſue ſpeciei. Lup' ē lupū
nō ledit: leo leoni nocet nō
Aq̄ ⁊ q̄ pug̃ h̄t cū ig̃e:" cū
alia aq̄ pace h̄t: ſic unus
religioſ' alij noc̄e nō dꝫ ¶ De
cīo req̄rit hec abūdātia bo
noꝝ ſp̄ualiū: q̄' h̄t uiri re
ligioſi. Quāto plura bona
h̄nt tāto mag̃ ſollīciti ēē
debēt de coꝝ ꝯſuatiōe: ⁊ coꝝ
āmiſſiōēꝫ timere. Aug' ad
religioſos. Quāto freq̄nti
ores orōnes habetis:" ſanc
tiores h̄re uos debetis: ⁊
ſic de alijs opib; coꝝ. Inno
cēcia multū grata ē deo:
⁊ multū utilis hoī. Aug'.
Nichil deo dign' ul' carius
ei ēē pōt: ꝙ ſi īnocētia to
ta obſuatiōe teneat̄. Licet
ē q̄s ī alijs opib; deuotus
appareat:" ſi illā nō habu
erit: ſ' fruſtra blādit̄. An
ſelꝫ. Si hīc ꝑcā pudorē
⁊ illīc cernerē ī ferni h̄
rorē ⁊ neceſſario uni coꝝ
h̄rēꝫ ī mēgi:" ꝑus me ī ī
fernū ī mēgerē: ꝙ pecc̄m

ī me mittēz. Malle ē ꝙ pu
rᵃ a pecco ⁊ īnocēs gehēnā
īttarī: ꝙ̄ sorde pollutus ce
loꝝ regna tenē. Cū ɔstet
solos malos ī iferno toꝗ
ri: ⁊ solos bonos ī celi bea
titudiē foueri. De partibꝫ
Est notādū īnocentie. viij.
quatuō pātes eē īno
cētie. Pma ptinet ad id
qđ ē sup̄ nos: s. dm̄. Sa:
ad nos. Tertia ad id qđ
ē iux̄ nos: s. pxīmꝫ. Qua
ta ad id quod ē ī fra nos:
.s. tēporalia bona. Qui pri
mā partēz īnocētie hꝫ ca
uet ne do noceat: ul' di
gliaꝫ s usurpādo ul' eaꝫ
ledēdo / ul' diminuēdo. Q
sāꝫ partē hꝫ: s'uat mū
dā suā ɔsciāꝫ. Qui tētiaꝫ
hꝫ: s'uat famā bonā ne
suo ex malo noceat pxīo.
Qui quātā hꝫ: abusiōēꝫ
bonoꝝ tpāliuꝫ cauet. hee
sūt quatuō partes īno
cētie: sibi quasi quatuō
lata claustri spūalis p q̄
sps bn̄ ordinat deambu
lat: sm illud. Pambula
baꝫ ī īnocētia cordis mī.

Pratū amenissimū ē ɔsciā
sacꝭs meditatiōib' ī tenta:
celestibꝫ desideriis flagrās:
ū uelut lilia cādēt affec
tiōēs castitatis: uelut rose
rubēt affectōēs patiētie et
pietatis: patiētie pro rubo
re: pietatis alieno: ū ue
lut uiole redolēt: affectōēs
humilitatis. In medio sp̄es
uelut lauꝝ pp̄etuū uirorē
ꝑiat ⁊ ūbraculū: ū nō dee
aqua celestis doctrīe / unde
uiriditas ɔs'uat. De nocum
tis que mali īferūt bōis. ix.
Tēe nōmi ē q̄ ī religiōē: ma
li mltis modis nocent
bonis. Quātū ad bona
tpālia nocēt eis: ul' sup
flua circa se expēdēdo: ul'
hiis q̄b' dāda nō erāt ea
dādo. Nocētes pmo m̄ si
miles sūt usurariis: q̄
uolūt eē socii ī lucō ⁊ nō
ī dāpno. Minus eīꝫ ceti
uolūt laborarī: ⁊ plus ce
tis ɔsolatiōis hīc. Exm̄ si
nocumēta habēꝫ ī iuda pdi
tore: qui fur erat ⁊ locu
los habēs: q̄ mictebāt por
tabat. Jo. xij. Que dāda

erāt paupib⁹: dabat uxori
sue ⁊ filiis. Satis debēt suf
ficē ad ꝯpescēdū ab hoc peccō
pena īfelicis mortis q̄ hoc ei
peccī occasio fuit. Suspensꝰ
ē ꝯpuit mediꝰ. act. j. Redd
ā mala bonis ī religiōe: sꝫ
subtrahēdo eis debitū bnficiū ⁊
pstādo eis salutis īpedimētū.
Fiunt aduersariū uiuiando. ulꝫ
detractiōis: ulꝫ ꝯuitii fratribꝰ
īirrādo. Subtrahūt eis bnfi
tiū ꝯsilii. exortatiōis. exēpli.
ꝯsolatiōis: adiutorii ⁊ correp
tiōis. Vn̄ ī nocēs nō ē si fac
misū: ulꝫ desīt mīsū. Itē
nocētes noti estis. si fr̄es ū
qꝰ īdicādo corrigē poteritis:
tacēdo pir pmictitis. Salu
tis pstāt īpedimētū q̄ minīstrāt
malū exēplū q uolētib3 irē ī pa
radisū resistūt: dū uia ꝯtra
eis īcedūt. ⁊ qi ad manū
trahūt ī īfernū: qꝰ debuerāt
trahē ī paradisū. Aduersariū
īuāt q̄ dū peccāt se ligāt
⁊ īpotētes se reddūt ad adū
sarii īpugnātiōē. Aduersariū ē ī
uāt. dū ulꝫ ulꝫ f̄cō ad malū
fr̄es īcitāt: qd nō ē pāua pditō.
Maīfeste pditō īdicaret. q̄ ī

ꝯflictu existēs cū debēt īuarē
suos uītē se ad aduersarios: ⁊
īpugnaret socios suos. De hiis
q̄ īcitaī possīt religiosū ut amet
Sequī̄ de dilectiōe fr̄es suos. C. x.
Ad q̄ religiosꝰ d3 diligētē
opā darē ut fr̄es amet ⁊ ab eis
ametr̄. Pmo tāgetr̄ de hiis q̄ ī
citarē possīt: ut eos amet. Sc̄o
de m̄ amādi. Tertio: de hiis q̄
ualē possūt ad hoc ut amet.
Quarto: spālr̄ de amorē inimi
cor. Circa pmū ūo nōdū q̄ ad amā
dū pximū. Pmo īcitat nā.
ij. scēptura. iij. gr̄a. iiij. exēplū
v. utilitas: vj. de opposito dāpna.
Natura ad hoc īcitat: cū nālia
pcepta iris nālr̄ ī corde hoīs
sīt scēpta. Quorū pmū hēt. thob.
iiij. Quod ab alio ē odis fieri:
uide ne aliqū tu alii facias.
.m. vij. Oīaqz uultis ut faciāt
uob hoīes: ⁊ uos facite illis.
Dilectio ē debitū nāle: q̄ un
ꝯ allīgatꝰ ē alii. ⁊ q̄ debito
nullꝰ absoluitr̄: qtūcūqz ab
eo soluatr̄. Vn̄ sup illud. Ro.
xiij. Nemini q̄dq̄ debeatis:
n̄ ut ī uicē diligatis. Caritas
ē q̄ ⁊ reddita sēp retinet
debitorē. Scēptura ⁊ ad a-

madou pximu multu icitat .j. Io. iiij. Carissimi: diligam nos inuice. Ite s. ix. iiij. An oia mutua i uob metipis caritate hntes. Septima de cem: q dilectio sit speale peeptu x. Speale discipl xpi e: legis pleitudo. Ue p io. xv. Hoc e peeptu meum: ut diligatis iuice. De so cide. xiij. In hoc cogscet os q mei estis discipli: si dilec tione habueritis ad iuice. De .iij. Ro. xiij. Qui diligit p ximu: lege impleuit.

Gra ad hoc icitat: que on dit hoiez fcm ad ymagi ne di. Licz aliqs amet o filios amici sui: tn speale ht amore ad eu q pri suo amici ei e similior. Silicz ad opa di coit amore debeat hre: tn ad hoiez spalr q ad ymagine & similitudinem e factus. gen. j. Gra ondit pximu mbru ee uni corpo ris: c e xps cap. j. cor. xiij. Uos estis corp x. No amat caput: q odit mb. Ite gra ondit pximu ee di filiu: x frez: & coheredee etne glie. Si amadi st fres q potiore unicuiq minore faciut diuinatio he reditate: q tu amadi st fres q potiore unicuiq auget. Qua to e plures erut electi: tan to apli gaudebut. Pl gau debit un elector de glia aie alti: q de glia pri corpis.

Ex posst icitare ad amadu pximu. Et p ex x. No e despi cieo que xps ita car huit: q p ei redeptione mori uoluit. Apparet debez pximu hoc pto: ne nob uilescat. Apoc. j. Qui dilex nos: et lauit nos i sa guie suo a pecas nris. ethi. .ij. Qui dedit semetipm pro nob. Sco ex angli. Qui ad amat hoiez: ut custodiat eu i oib uijs suis. No e despia endo ho ab hoie: q ita carus e anglo. m. xix. Uidete ne otepnatis unu ex hijs pu sillis: dico e uob: q angli eor i celis sep uidet facie pris mi q i celis e. Terciu ex scor. Legit i uita bti iohis eua: q cu uenisset ad ultiam senectute & uix i te man di scipl ad eccliam deferret: nec posset plura dice uba:

ad quālibet pauli hec dice
bat. Filioli diligite alte
rutrū. Tadē discipli et frēs
qui aderāt: audientes q̄
cadē sēp repetēt dixerūt.
Magister: qr̄ sēp hec loq̄
ris: Qui respōdit. q̄ p̄cep
tū dn̄i ē: et si solū fiat suf
ficit. ¶ Quāto ex creaturar
irronabiliū: que amorē
hn̄t ad idiuidua sua spēi.
Ecc̄. xiij. Ois caro: ad simi
le s̄ iūgit. ¶ Vtilitas ē
magn̄ dilectōis: ītitat ad
amandū pxiūz. Dilectō
ē unit mēbra ī illo nobilis
simo corpore c̄ xp̄s ē cap̄
et ūtute mēbr unita ad uē
saīo potēti resistit: et ad
pfectiōez pduc̄. Colo. iij.
Sup ōa caritatē hn̄tes: qd̄
ē uinclm pfectōis. Tulli.
Virtutū amicitia: adiutx
a nā data ē. nō uitōr co
mes: ut q̄ solitariā nō pos
set puenire ad ea que sū
ma sūt: iūcta et socia
ta cū altero puenīret. ¶ Hodāp
na ē que odiū fac: possz
ītitarī ad hoc. nā hoc fac̄
frēnū odiū ī corpore mīsti

co q̄ diuisio ōtinuitatis
ī corpore humano: ex q̄ se
q̄r dolor magn̄ et q̄nq3
mors. De m̄ amādi. C. xi.

Circa modū amādi pxi
mū notādū: q̄ scēptuā
sac̄ tplex exēplar de hoc
nob mīstrat. Primū ē amor:
q̄ xp̄s dilex nos. Jo. xv. hoc
ē p̄ceptū meū: ut diligatis
īuicē sic̄ dilexi uos. Sz
ē amor: q̄ amaz nos met
ipōs. M. xxij. Diliges pxi
mū tuū: sic̄ te ipm̄. Ter
tiū ē amor: quē hn̄t mēb
ciāe corporis adīuicez. Ro. xij.
Sic̄ ī uno corpore mīlta m̄
bra habez: ita mīlti unuz
corp sumz ī x̄ ihū. ¶ Circa
primū notādū: q̄ xp̄s ama
uit nos amore gratuito.
Gratis. s. dato: nō p̄cedē
tibi meritis reddito. j. Jo. iiij.
In hoc ē caritas nō q̄i nos
dilexerimz eū: sz q̄m ipse p
or dilex nos: sic amādus
ē pxi9. Amor eor qui no
luit amare n̄ illos a q̄bz
se p cogitāit amari: non
hz graz ap dm̄. M. v. Si
diligitis eos qui uos dili

gīt:" q̄ mercedē habebitis:
Nonne et publicani hoc fa
ciūt:" Itē amauit nos
amore recto: q2 nō pp uti
litatē suā. Nō ut a nob
acciperet, s; ut daret: sic
amādus ē pximꝰ. Sen. Ego
amicū paro ut habeā pro
quo mori possī;" ut habeā
q̄ ī exiliū sequar: cui morti
me opponā et impedā. Aug.
Vera amicitia nō pensanda ē
tpalib; comodis: s; gratuito
amore potāda. Ambro. Ami
citia uirtus ē: nō questus. Boeci.
Que felicitas amicū: ī for
tuniū facit inimicū. Itē
amauit nos xps amore
discreto. Amor discretus
ē quī psonas amat et uitia
psequit:" nec sic psonis ꝯde
scendit: q2 uitijs implicet.
B: xps ī carnis assūptione
ꝯdescendit nī: ī culpe uita
tione ꝯsuluit sibi. Ro. xuj.
Dilectio pxī malū nō opa
t. Tullius. Nulla ē excu
satio: si amicitie cā pecca
ueris. Difficile ē amicitiā
manē: si uirtute defeceris.
Itē xps amauit nos amo
re magno. Jo. xv. Maiorē
hac dilectionē nemo hʒ:
ut aīaʒ suā ponat quis p
amicis suis. Sic amādus
ē pximꝰ. Johis. iij. In hoc ꝯ
gnouimꝰ caritatē:" qm ille
p nob aīaʒ suā posuit: et
nos debemꝰ p frib; aīas ponē.
Amor magnꝰ ē amor ma
gne opatōis: et ad inimicos
se extendens. Gg. Probatio
amoris: exhibitio ē opis.
.J. Jo. iij. Filioli nō diligamꝰ
ūbo neq; lingua: s; ope et ue
ritate. Itē amauit nos
xps amore pseuerāti. Jo.
xiij. Cū dilexisset suos q
erāt ī mūdo:" ī fine dilex
eos: sic amādus ē pximꝰ.
Sʒ sūt q̄ eū felicē amant:
cessante ū felicitate ab eo
recedūt. Hij sm ueritatē:
nūq̄ eū amauerūt. Gg. Cū
quis positꝰ ī psperitate di
ligit: ī certū ualde ē utrū
psperitas an psona diligat.
Amissio felicitatis: uiʒ īt
rogat amoris. Quī ī adu
sitate despic pximū, apte
ꝯuincit q eū ī psperis nō
amauit. Sen. Multi illū

ſecũt̃ ꝯcomitãt̃: cadauia
lupi frumẽta formice. ꝓ
daꝫ ſeqᵗ̃ illa tuba: nõ ꝓ̃iciẽ.
Ecc.vj. Nõ ꝯgnoſcet̃ ĩ bõis
amic⁹. Itẽ. Est amic⁹ ſ̃m tẽꝑ
ſuũ: ⁊ nõ ꝑmanebit ĩ diẽ
tribulatõis. Circa ſ̃m ex̃ᵐ
notãdũ: q hoc mãdatũ di
liges ꝓximũ tuũ ſic̃ te ipꝫ:
dupliciť põt ĩtelligi. Vno
m̃ ſic. i. ad qđ te ipm̃. ſ. ad
grãꝫ ĩ p̃ſenti: ⁊ gl̃iãꝫ ĩ fu
turo. vel ſic: ut ſit ſenſ⁹.
Hoc facias ꝓxĩo qđ t̃ uis
fieri: qđ aũt nõ t̃ uis fieri
ei nõ facias: ut duo p̃cep
ta ĩris nãlis p̃us poſita: h⁹
mãdati ſit expoſitiua. Et
notãdũ q cũ p̃ceptũ ſit ꝓ
xĩuꝫ ſic̃ nos diligam⁹: quj
ſe nõ diligit: ꝓximũ dili
ge᷑ neſcit. Aug⁹. Vide ſi iã
noſti dilige᷑ te ipm̃: ⁊ ꝯ
mitto tibi ꝓximũ quẽ di
ligas ſic̃ te ipꝫ. Si aũt te
nõ noſti dilige᷑: timeo ne
decipias ꝓxĩmũ ſic̃ te. Itẽ.
Si ĩt̃roge᷑ utrũ diligas te:
reſpondes q diligis. Quiſ
ẽ ſe odit? Ergo nõ diligis
iniqtatẽ. Naꝫ ſi diligis ini
qtatẽ: odis te. Nõ ego
dico: pſalmũ audi. Quj
diligit iniqtatẽ: odit aĩãꝫ
ſuã. Itẽ. Quj diligis ini
qtateꝫ: q̊m̃ tibi uolebas ꝯ
micti ꝓximũ ut diliges eũ
tãq̃ te: Nõ qđ ꝑdis te? Si
ẽ tu ipẽ ſic te diligis ut ꝑ
das te: ſic ꝑfecto poterit̃ eẽ
eũ q diligis ſic̃ te. Nolo g̃
ut quẽq̃ diligas tu ſolus
per te aut corrige dilecti
onẽ aut reſpue ſocietatẽ.
Item notãdũ: q nõ d3 dili
ges ꝓximũ tuũ plus q̃ te ipꝫ.
Videt̃ pluſq̃ ſeipm̃ ꝓximũ
uelle dilige᷑: quj aitatõi ꝓ
ꝑe nõ ſufficies: curã ꝓximi
ſui aipit aſſume᷑. B⁹. ſr̃ cãn.
Tu fr̃ cuj firma ſatis ꝓꝑa ſa
lus nõ dũ ẽ cuj caritas ad
huc aut nllã aut adeo tene
ra atq; arũdinea: q̃s oĩ
flatui cedat oĩ credat ſpũi
oĩ circũferat̃ uẽto doctrĩe:
ymo cui tãta caritas ut ul
tra mãdatũ quẽdã diligas
ꝓximũ pluſq̃ te ipm̃: ⁊ rũ
ſũ tãtilla ⁊ ꝯ mãdatũ fauore
liqſcat: pauore deficiat: ꝑ
turbet̃ triſticia: auaricia ꝯtrahat̃:

ꝑ trahat ambitiõe:" suspitio
nibꝫ ĩ quietet:" cupiditas exagi
tet:" curis ĩmisceat:" hono
rib⁹ tumeat:" liuore tabescat:"
tu ĩ q̃ ita ĩ ꝓpⁱis te ipm̃ sẽ
ties:" q̃ nuc q̃so demẽtia ali
ena curat aut ambis aut
aut acq̃esças: Audi q̃d ↄsu
lat cauta uigilqꝫ caritas:
Nõ q̃ alijs ĩ qt sit remissio:
uob̃ aũt t̃bulatõ. Sꝫ ex equalita
te noli nimiũ eẽ iustus: suf
ficit si diligas ꝓximũ sicut te
ipm̃. Itẽ notandũ q̃ q̃ pro
ximũ debito m̃ diligit: deũ
plus diligit ꝓ q̃ diligit ꝓxĩ.
Vñ pꝫ q̃m illð sit uerꝫ: Qui
diligit ꝓximũ suũ legẽ ĩ
pleuit. Ro. xiij. ⁊ illð gala.
v. Oĩs lex ĩ uno s̃mone ↄ
plet: Diliges ꝓximũ tuũ
sicut te ipm̃. Implẽs ẽ mãda
tũ dĩ de dilectiõe dĩ: implet
mãdatũ ð dilectiõe ꝓximi.
In q̃ amicos nõ ẽ rex diui
narꝫ ↄfessio:" n̄ humanarꝫ
plena eẽ pot:" n̄ hoĩeꝫ diligẽ
nouit: q̃sqs ẽ nõ diligit q̃
hoĩeꝫ fecẽ. Circa t̃tiũ exẽplã
notãdũ:" q̃ septẽ st̃ ĩ q̃bꝫ a
mõ q̃ ẽ respectu ꝓximi: ĩ
mutaĩ dꝫ amorẽ mb̃rꝫ eiũ
corꝑis. Primũ ẽ hoc. q̃ unũ
mb̃rũ nõ ĩuidet alij mb̃ro:
lꝫ nõ hẽat offitiũ qð illð hẽt.
Si ð mb̃ra uniũ offitiũ hrẽnt:
eẽnt q̃si unũ mb̃rũ. j. cor. xij.
Si totũ corꝑ oculꝰ:" ubi auditꝰ: Et
pꝰ si eẽnt ð unũ mb̃rũ:" ubi corꝑ:
Et ro. xij. Quia mb̃ra nõ eundẽ
actũ hñt: sic nõ dꝫ aliq̃s ĩui
dẽ ꝓximo suo hñti grãꝫ q̃ ipe nõ
hẽt. Multũ timẽda ẽ ĩuidia:
tãq̃ uitiũ dyabolicũ. Augꝰ de
uginitate. De duob⁹ malis: hoc ẽ
supbia ⁊ ĩuidia dyã ẽ. Idem
ð disciplĩa xpĩana. Audiat dꝰs pe
stẽ ĩuidie: ab animis oĩuꝫ hoĩ
uitiũ dyã. In uidẽtia dyacũ ui
tiũ ẽ: sꝫ hẽt mat̃ suã. s. supbiã:"
suffoca mat̃:" ⁊ nõ erit filia.
Tertiũ ẽ q̃ mb̃rũ unũ offitiũ suũ
s̃ auare nõ appropiat: imo
gratis alijs illð cõicat. Oculꝰ
ẽ ẽ oculus oĩbꝫ mb̃ris: ⁊ sic de
singulis. Sic dꝫ eẽ ĩt̃ fideles.
Ro. xij. Multi unũ corꝑ sumꝰ
ĩ x̃o: singli aũt alt̃ alti mbᵃ. In
coĩe. ⁊ necessitatibꝫ scõrꝫ cõi
cãtes. Cibũ q̃ unũ mb̃rum
recipit ceť̃is mb̃ris cõicat. Si
ũ aliq̃d mb̃ra ampliꝰ debito s̃ de

illo ɔtinuerit, ad malū su
ū illud retinet. ē ē materia
apostatis & alti īfirmita
tis: sic ē & ī t' fideles. ¶ Ter
tiū ē q' unū mēbrū lesū ab
alio, se nō uīdicat: sic dʒ
ēē ī t' mēb' ecclie. Ro. xij. Nul
li malū p malo reddentes.
¶ Quartū ē: q' unū alti ɔpa
tit' & ɔgaudet. j. cor. xij. Si
patit' unū mēbrū, ɔpatiūt'
oīa mēb'. sic fideles debent
gaudē cū gaudētib; & flē
cū flentib;. ¶ Quītū ē q'
unū mēbrū reputat s' fieri
qd fit alij: siue bonū siue
malū. Si ledat' pes os ɔq̄
rit': si lauet' pes os regra
tiat'. Luc. vij. Intraui domū
tuā: aquā pedib; meis nō
dedisti: hec aūt lacmis riga
uit pedes meos. Sic oīs fi
delis reputat' s' dʒ fieri: qd
fit alij. Vn̄ caput eccē dix'.
Quod uni ex minimis meis
fecistis: m fecistis. Mt. xxv.
Sextū ē q' unū p alio lesi
onī se opponit: ut manus
p oculo. Sic debēt facē fide
les, ex capitis: qui scapu
lis suis obumbrauit nob

ī cce ictū recipiēs: q' brachiū
nū gēn debebat recipē. ¶ Sep
timuʒ ē: q' unū mēbrū timet
ab alijs separarī. Sic fideles
timē debēt separari a corpr
ecclie. Aug'. Nichil sic dʒ
formidari x̄pian': q' separarī
a corpore xp̄i. De doctrina q
m fr̄ amet' a pximo. xv.
Sequit' de hijs que ualē
possūt: ad hoc ut aliqs
amet' a pxīo. Quinqʒ g' sūt:
q̄ ad hoc ualēt. ¶ Pmū ē: di
screcō. Vn̄ sapīa dr̄ ēē mat'
pulc' dilectōis. Ecc. xxiij.
Fatuitas nescit acqrere ul'
ɔsuare amicitiā. Ecc. xx. Fa
tuo nō erit amic'. ¶ Sm ē:
modestia ī s'mone. Ecc. xx.
Sapiēs ī ūbis amabilē se fac.
Gr'a aūt fatuoꝝ offendent'.
¶ Tertiū ē similitudo. Ecc. xxvij.
Volatilia ad similia s' ɔue
niūt. Ambro'. Est ī situ hoīs:
ū unūqsqʒ suas ūtutes ī alijs
amet. Ecōūo dissimilitu
do fac ad odiū. Oderūt yla
rē tristes: tristeqʒ iocosi. ¶ Qr
tū ē ūt'. Tulli'. Nich' ē ūtute
amabili' ul' qd mag' alliciat
ad diligēdū. q'ppe cū p ūtu

te et ꝓbitatē: eos ⁊ q̄ nūq̄
uidimus q̄dam diligaꝫ. Itē.
Tanta ē uis ꝓbitatis: ut
eā ul' ī ɔg̃tis: ul' qđ maius
ē ī hostib; diligaꝫ. Spalr
ualet ad hoc: uirtꝰ mansue
tudīs. Ecc. iij. Fili ī mansu
etudīe opa tua pfice: ⁊ sr
gliaꝫ hoīū, diligeris. Item
spalr ualet ad hoc: ūt hui
litatis. Sic odibilis ē dō
ī hoīb; supbia: sic amabi
lis ē dō ī hoīb; huilitas. Su
pbia dū se exaltat, alios de
primit: idō nō ē mir͛ si ab
aliȷs odit͛. Huilitas aūt dū
se dep̄mit, alios exaltat ⁊
honorat: ideo merito ab eis
amat͛. Maxīe īt͛ ō ualet
ad hoc ut aliq̄s amet͛: si ip̄e
p̄mo amauerit. Augꝰ. Nul
la ē maior ad amoreꝫ inuita
tō: q̄ p̄ueire amādo. Et du
rus nimis ē aniꝰ si dilec
tōeꝫ nolebat īpendē nolit
⁊ rep̄ndē. Sen. ī eplis. Que
ris q̄m amiciaꝫ factur͛ sis:
cito ego t̄ mostrabo amatoꝛi
ū sine medicam̄to: siñ er
ba siñ ullo ueneficiō: sine
cārmine. Si uis amari a

ma. Officiū ē obseq̄ū: ul'
bñficiū. Sap. hoc tēpore ob
seq̄ū amicos: ueritas odiuꝫ
parit. Ignis amoris sigs bñ
ficioꝝ nutriēdꝰ ē: alioq̄n defic.
Bñficia ⁊ feras ad amorem
īcitāt: ⁊ inimicos efficiūt
amicos. Ro. xij. Si exurieīt
inimicꝰ tuus: ciba illū. Si
sitieīt: potū da illi. Hec eīꝫ
facieñs: carbones ignis ɔge
res sup capꝰ eiꝰ: ⁊ cor eiꝰ ac
cēdes ad amādū. Et notā
dū q̄ bnficiū nō parit ami
citiaꝫ: ñ dilcte dēt͛. Vñ dr
de fatuo. Ecc. xx. Qr nō erit
gr̄a bōis illi: qui ē edūt pa
nē illi falsę ligue sūt: quoties
⁊ quāti irridebūt eū. Sen.
Nullū hȝ maius malū oc
cupatꝰ hō ⁊ bōis suis obses
sus: q̄ quos amicos ēē pu
tat, q̄b; ip̄e nō ē. Itē. Hoc
ɔsilio sapiēt͛ utēr͛: ut ma
gis existimes ptinē q̄lsq̄
quid accepit. Tullius. Ap
bonos: q̄ ap̄ fortunatos
bñficiū collatū ē. Et no
tādū ē q̄ obseq̄a a trib; huī
lit͛ exibita: ad dilectioneꝫ
ꝓuocādā ⁊ ɔsuadā mltuꝫ

ſūt efficatia. Jdō ſcā multum
uoluerīt a ſe ⁊ ab aliꝫs: ob
ſeqa cū diligētia exhiberi.
De hac diligētia hēmꝰ ex̄ in
abraā. geñ. xviij. Quj tres
uiros ſuſcepit i hoſpitiō. De
q̊ ait Jerō. Nō ſuuis pcepit
ut hoſpib) miſtrarēt: ñ bonū
qd̄ excebat paruū minuit.
Sꝫ qū pria repta: cū ſara hu
manitati ſolus icubuit. Jpē
pedes lauit: ipē ſuis hume
ris uitulū d armēto portauit:
ipē ut ſuuus ſtetit prādentib)
peregrinis ⁊ manib) coctos
cibos ieiunaturꝰ apposuit. Eſte
aliud ex̄ hēꝫ i paulo. Ro. xv.
Obſecro iḡt fratres p dn̄ꝫ no
ſtrū ihꝫ xp̄m ⁊ p caritatē
ſcī ſp̄s: ut adiuuetis me i
oroib) uris ſcis ad dm̄ ⁊ c: ū
obſeq̄j mī ob[illegible] accepta fi
at i ieruſalē ſcīs. Sup ō
ex̄ ē x̄ ex̄: q̄ pedes diſciplorꝫ
lauare uoluit. Jo. xiij. Circa
qd̄ ex̄: ſex nob ſt̄ actēdeda
ad hedificatioēꝫ nrāꝫ. ſ. Stat
ei: ē pedes lauit. Tēpꝰ q̄ hoc
exhibuit. Loc: un̄ ad illō ex
hibēdū ſrex. Miniſtrantis ſub
limitas. Miniſterij diligē
tia q̄ tūc exhibuit. De pmo
Aug. hoc ad maxiūꝫ cumu
lū huilitatis accessit: q ⁊
illiꝰ pedes digt̄ ē lauare: cuꝰ
manꝰ pruidebat i ſcelē. Cir
ca ſcm notādū: q dn̄s diſtu
lit dar hoc documēn uſꝫ i fineꝫ
uite ſue: ut meliꝰ memorie
ifigeret. Criſoſtō. ppt̄ qd
antea nō fec: Et cet. Que
maiora ſt̄ ultiō adiecit. Cir
ca iiij. notādū: q dō ſrexa
cena iā icheata nōdū ꝯſūa
ta. Aug. Nō ita debēꝫ itelli
gē cenā fcāꝫ: uelut cā ꝯſūp
tā atqꝫ tn̄ſactā. Adhuc ē ce
nabat cū dō ſrex ⁊ pedes la
uit diſcipulis ſuis: nā poſtea
recubuit: ⁊ bucellā ſuo tdi
tori poſtea dedit. Cena g̊
fcā dictū ē parata: ⁊ ad ꝯ
uiuādū mēſa cibiſq pducta.
Mira dig̃tio q tātus ⁊ tali
ſtatu: ad tale opꝰ ſrex. Cir
.iiij. notādū q euāgliſta ſub
limitatē miniſtrantis cura
uit nb oñdere: ut ei huili
tas gratiō nob eēt. Vn̄ ait.
Sciēs q ō dedit ei pat̄ i ma
nꝰ. Aug. Ergo ⁊ ipm̄ tdito
rē. Iam tditor iā tditꝰ erat

ei: quē t̄c̄ē capiebat. Itē.
Tāte ē humane hūilitatis
utilitas: ut eā suo cōmendaret
exēplo diuinā sublimitas. Ber.
Vis hūilitatis nescio q̄ pac
to maiō ī maioribꝫ: clarior ī
clarioribꝫ cōprobatur. Circa .v.
actēt̄ōn ē q mēb ī fima iā
pore humano st̄ pedes: ⁊ ui
les sordes eis adheret. In
hoc g̊ q caput ecclie sordes
pedū lauit: ostēsū ē: q ma
xime ī ecclia dī ī necessitate
debeat ⁊ obseq̄a minima mi
nimis p̄stare. Circa .vi. actē
dēdū q ad ministeriū pag̃dū
diligēt̄ se parauit: uestim̄
ta ut eēt expeditꝰ deposuit:
linteū accepit ⁊ se p̄cīxit:
q̊ facē noluit: aq̄ ē ī peluī
misit: pedes lauit ⁊ extersit.
Crisostō. Ip̄e impleuit pel
uī: ⁊ nō aliū implē iuss.
Sꝫ ō ip̄e opatꝰ ē. p hec mō
strās: q̄m cū oī hūilitate oꝫ
implē talia. Itē petꝰ resistēn
nō cessit: īmo cū cōmina
tiōē eū ad cōsentiēdū īdux̄
dicēs. Si nō lauero te: nō
habebis p̄tē meā. Cētam
habuerūt hūilitas pet: ⁊ hu

militas x̄. Sꝫ hūilitas petꝰ ces
sit tāq̄ minor. Et q ob dīē
tia hūilitatē x̄ īnuit: ait pe
trus. Dn̄e tu m̄ lauas pedes:
Crisostō. Maībꝫ qbꝫ oculos ce
ca nati apuisti: leprosos mūda
sti: mortuos suscitasti. Aug.
Quis nō expauescat s̄ laua
ri pedes a filio dī: Quāuis ma
gne audatie eēt cōdicē suū dō:
hoīez dō: tñ petrus hoc facē ma
luit: q̄ pati ut xp̄s s̄ eos la
uaret. Itē. Aug. Didicit fr̄es
hūilitatē ab excelso: faciāt
ī uicē hūiles qd̄ hūilr̄ fec̄ excel
sus. Faciāt ⁊ hoc s̄ īuicē fr̄es
⁊ ip̄o ope uisibili: cū se hospi
tio recipiūt. Et apd̄ scōs ū
hec cōsuetudo nō ē: hoc qd̄ ma
nu nō faciūt corde faciāt.
Multo ē meliꝰ ⁊ sine cōtrouē
sia uerius ut ⁊ maībꝫ fiat: nō
dedig̃t̄ qd̄ fec̄ xp̄s facē xp̄i
anꝰ. Cū ad pedes fr̄is īclina
t̄ corpꝰ: ⁊ ī corde ip̄o ul' excita
t̄ ul' si iā erat: cōfirmat̄ ip̄i
hūilitatis affectꝰ. De amo
re inimicorum. xiii.

Sequit̄ de amore inimicorum. Et
nō: q q̄ ē ī religiōe sp̄ali: dꝫ
conari ut inimicos amet:

De amore inimicorum c. xiii.

⁊ ad amādū ſeſe, puocet.
Pceptū ē ē ſaluatoris: ut
inimica diligāt. Mt. v. Di
ligite inimicos uros ⁊ c.
Aug. Dic q i mādatis di
nicis ē mirabili: qz qd pa
pimi diligē inimicos. Et
qbuſdā uidet i poſſibile
ut eos diligāt: q extedec
tu ſapie accidit. Ad lumē ei
ſapie ſatis appare pōt ini
micos diligēdos ēē: nō o
diēdos. Octo ē ſt que ſi di
ligent actedāt: nō tāta dif
ficultas i dilectiōe inimico
rū ēē cred. Primū ē ſtat
ipi inimici q tibi i iuriat
ē: ⁊ nō uult ſatiſfac. Et
ē ſpiritualr mortuus. Ipe
ē qi i ſanis man iſe rec:
qui tibi iuriā itulit. Sap.
xvi. Mag crudelitas ē i ſa
nire i fre ſuū mortuū: c
cpaſſio debet. Crudeliores
fuerūt q x mortuo nō pep
cerūt: qz q uiuēte leſerit.
Decens ē uelle udicare
ſe de mortuo. Scdm ē utili
tas i iurie illate. Pſecuto
res nri uix ībū pſalmiſte.
Circūdat nos ſic apes: q

ad modū apū moleſtant
nos tribulatoibz: ſz i futu
ro fauū etne btitudis nob
pparāt. Ecc. i. Uſqz ad tēp
ſuſtinebit patiēs: ⁊ poſtea
reddito iocūditatis. Ter
tiū ē q dilectō inimicoꝝ
nb ē utilior: qz amicoꝝ. Ipa
multū ualet ad ſpiritaliū
uulnerꝝ ſanatōnē. Aug.
Ego ad dilectōez inimicoꝝ
uos moneo: qz ad ſanan
da peccōꝝ uulnera nullū
medicamtū utili ēē cog
ſco. Ipa ⁊ multū fac ad pfec
tiōez: ⁊ cumulū bonitatis.
Aug. Magnificētiſſie boni
tatis ē ut tuū qz diligas
inimicū: ⁊ ei qui tibi ma
lū uult ⁊ ſi pōt fac: tu
ſep bonū uelis atqz facias
cu poſſis. Itē mag mer
cede meret. Luc. vi. Si dili
gitis illos qui uos diligūt:
que uob grā? Diligite i
nimicos uros ⁊ c: et erit
merces ura mag. Quar
tū ē: q hoc ē gratoꝛ. Aug.
Qui dilexerit inimicos
hic erit di amic: ⁊ nō ſolū
amic: ſz ⁊ fili. dn. Mt. v.

⁊ luc. vj. Diligite inimi
cos u͞ros: ⁊ eritis filij altis
simi. Itē aug⁹. Quāta grā:
p nos ẜui digni nō fuim͞:
⁊ inimicoꝝ dilectōe filij ef
ficim͞: Criso. ſr. q̄. Nich
ē qd sic d͞o efficiat similez:
ū malign͞s atq; ledentib;
ēē placabilē. Vᵉ ē q͞ hec di
lectō: ē molestio dyā. Ma
gis ē elogat ab ei simili
tudie: qui odio obstinato
hoiez psequit. Stultū ē ẜui
re dyabō offenso: qui nllo
placat obsequio. Vᵒj ē q͞
dilectō illud qd odiēdu;
ē inimico mag͞ destruit
q̄ aliqd aliud: ipa ē ē igr
inimicitias ī inimico ipō
adnichilās. Ro. xij. Si exu
rierit inimic⁹ tuus: ciba
illū ⁊ c. Sic ē carbones igr
ꝯgeres sup cap͞ ei. Ipa ē
gladi⁹ efficacēs inimiciaꝝ:
ī qūtū ē inimic⁹. Criso. Su
stine ad tēp inimicū tuū
⁊ bn̄facias ei: ⁊ postmo
dū ā͞t uictū beniuolētia
tua amabis q̄i amicū tu
ū. Ioē. Ois inimicitia: bn̄
ficioꝝ assiduitate ꝯpesci

t͞. Gē. Miles di scutū pa
ciētie debet an̄ se ferre ne
pereat: ⁊ ad pliādū ꝓmp
tus ī ferre iacula amoris ut
uincat. Cui⁹ amatur̄ sumā:
paul⁹ breuit̄ īsinuat dicēs.
Caritas paciēs ē: benigna
ē. Cū ū unū exutrāq; defue
rit: caritas nō ē. Si uidelicz
malos absq; benigtate tole
rāq nō amat: aut rursus
sine paciētia negligat tole
rare qd amat. Vᵒij. ē q͞
nō pōt ex opposito nocē ꝓxīo
suo: qn s͞ pus nocat. Iul.
Malicia ꝑcedit ex se ⁊ qd
uastat ante q̄ se: Quo
ꝓfundit ramū ledit: ū ū
radicē hꝫ nō ledit. Non ē
decens alicui si nō uult ī
q̄nare man⁹ suas se uindi
cando: ul̄ suū ꝯuitiū ꝓ ꝯui
cio reddo. Imo honō ē ⁊ sig͞
nobilitatis aī. ꝓu. xx. Ho
noꝝ ē hoī: qui separat aꝯ se
tēptioib;. Vᵒiij ē q͞ ille q̄
tibi ī iuriat: mag͞ d͞o ī iu
riat q̄ tibi: qui hec ei phi
buit: qui mai⁹ ius hꝫ ī te
q̄ tu ipe. Si g͞ d͞s differt ui
dicare ī iuriā suā ⁊ nō ē

ei dedec9. nō eīt et ē dedec9 ymo hō
nō: si eē dō nō uīs de iudicarī. Ecc.
xxiij. Glā magē seā dō. De honoē q̄
debēt frēs s̄ īuicē exhibē. C. xiiij.

Sequit de honore q̄ debēt frēs
s̄ īuicē exhibē. Et p̄mo
qd sit honō iste: sic ōn̄detur.
So exhibitō mutui honoris
ōmēdabit. Tertō ōn̄det: q̄
ī exhibitōe honoīs discrētō ē
habēda. Quātō: q̄ frēs ī hono
ratō multū sit cauēda. Cir
ca p̄mū nōm: q̄ nomē hono
ris q̄n̄q; sumit p dig̃tate. ut
hebr. v. Nec q̄sq̄ sumit s̄ ho
norē: s; q̄ uocat a dō tāq̄ aarō.
Aliqñ ū honō sumit p timore
reūentie: cū aliq̄s altitudinē
alt̄i reūet. Et dī eē fuga ul'
resilitō ab altitudiē alic9 rei ī
ppr̄ paruitatē. et huic motui
respōdet ext̄i elōgatō et fuga
q̄ humiles psone elōgāt se ab
hiis q̄ sūt ī dig̃tate positi: nō
audētes eis appropiq̄re. Aliqñ
ū dī honō: qd alic9 psone ppa
uiq̄ platōē ext̄i exibet. Qd ali
qñ fit grā supioritatis. ad
ōn̄dēdā subiectōē et uolūtatē
obediēdi: cū aliq̄s assurgit ueni
enti / ul' assistit sedēnti. ul' ī cli
nat ēnseūti: ul' ī ded'
te sedēt: ul' corā eo ge
nua flectit. Ro. xiij. Cui
honorē honorē. j. pe. ij.
Regē honorificate. Ali
qñ exhibet honō alic9 p prioz
tatē tēporis: ut senib;. Leui.
xix. Corā cano capite ōsur
ge: et honora psonā senis.
Aliqñ exhibetur honor alic9:
q̄ genitor. Exodi. xx. Hono
patrē tuū: et matrē tuam.
Aliqñ ū p excellētiā ī aliq̄
grā: et sic exhibēdō ē oībus.
Debēs ē cēdē: q̄ omēs exce
dūt nos ī aliq̄ grā. j. pe. ij.
Omēs honorate. phi. ij. In
humilitate supiores s̄ī īuicē
arbitrantes. Dic glō augū.
Nōne hoc ita debēs ut nos
extimare fingas: s; extimes
posse eē aliqd occultū ī alio
q̄ nobis supiō sit. Etiā si bo
nū quo illo uidemē supiores
eē: nō sit occultū. Exhibitō

Exhibitiōē amoris mutui. xv.

Exhibitiōē amoīs mutui īt̄ frēs: ō
mēdabilē reddit p̄mo scrip
tura. Ro. xij. Honore īui
cē p̄ueniētes. glō. Alit nō
ē fratn9 amō nisi mutuus

ſe ꝑuciant obſequijs. Ep̄x. v. Subiecti ĩ uicē ĩ timore xp̄i. Reddit̃ eā ꝯ ꝯmēdabi lē ex.ᵒ ĩ ꝫ que ꝑcapuū ē ex ꝯ: quĩ hoīe tm̄ uoluit ho norare. Honorauit eū ĩ cā do: q̄ ad ymagiē ꝯ ſimi litudiē ſuā eū fec̄. gen̄. j. Honorauit eū prouidēcia: q̄ uiſibilia mūdi ꝑ eū fec̄. ps. Glia et honore corona ſti eū ꝯ ē. Itē honorauit eū ĩ ꝯſuādo eū: cui anglōꝝ cu ſtodiā deputauit. ps. Anglis ſuis d's mādauit: ut cuſto diāt te ĩ oībꝫ uijs tuis. Ho norauit ꝯ eū ĩ ĩcarnatiōe: nāꝫ humanā cū diuina ĩ ꝑſona ſotiādo. Honorauit ꝯ eū ĩ paſſiōe cū ignominia crucis: gliāꝫ hoī acq̄rēdo. Vn̄ dic̄ aug' de exēplis. Q̄ redemit nos uēdit': uiui ficauit nos occiſ': honora uit ĩ iuriat'. Honoratur' ꝯ ē iretributōe: qm̄ regnuꝫ celoꝝ ei datur' ē. m. xxv. Veite bn̄dicti patr̄s mī: ꝑ cipite regnū ꝯ ē. Nō ē g° ho deſpiciēd' ab hoīe: q̄ tātū ho norat' a c̄atore. Q̄ ĩ exhi

Habitōe honoīs diſcrētō ſit habenda ē exhibēda. xvj.

aūt diſcrētio ĩ honoris exhi bitiōe: ut nō habeat' reſpec t' ad bona ꝯtentibilia. i. ad bona fortune: ſꝫ ad bona nobiliora. ſ. nē ul' grē. ho norare aliquē ꝑ bona for tune: ꝯ bona nē ꝯ grē hono rabiliora deſpicē mag' ſtul titie ē. Sen̄c. Q̄uēadmodū ſtult' ē q̄ equū emptur' nō equū ſꝫ ſtratū ꝯ frenos ꝯſpi cat': ſic ſtultiſſi' ē q̄ ex ueſte aut ꝯditōe que nob' m̄ c̄cūi data ē: hoīeꝫ extimat. &c. ĩ moralib'. ꝑſonā hoīs acci ꝑe hoīeꝫ nō q̄ hō: ſꝫ ꝑ aliqd q̄d circa ipm̄ ē honorare. Di ſcretiōeꝫ que ĩ exhibitiōe ho noīs hn̄da ē: ĩ parte oñdit hugo de ſcō. uic. hijs ūbis. Diſcretō ꝑ'ᵒ q̄tū ꝑtinet ad di lectōeꝫ ſm̄ meritū: q̄tū u° ad uenerationē ſm̄ etateꝫ ul' of fitiū hn̄da ē. Meliores dili gē ſuperiores honorare debeꝫ': q̄ par ꝯtumatia ē: ſiue ĩ eo q̄ ꝑ uitā ĩferiorē ꝯtēpnit gradū ſuperiorē. Iſtis g° ho nō illis amō ĩ ꝑdat'. Sic

tm̄ ut honor istor̄ sit uolū
tariꝰ: ⁊ illor̄ amor ueneran
dꝰ. Reuerētia ē sin̄ amore ſui
lis ē. Et amor sin̄ reuerētia:
pueilis iudicādꝰ. Cū tā
ta ꝑ humilitate ⁊ reuerentia
melioribꝫ ē exhibēdū bn̄fi
tiū dilectiois: ut illis q̄
ex necessitate uiuant cēs ſb
iecti. Et cū tāto affectu atqꝫ
ylaritate ſupioribꝫ ſoluēdū
ē obſequiū ſubiectiois: ut
ſolo potiꝰ dilectiois debito
illis credam̄ astricti. Istis
ſic reddaꝰ ſua qui nr̄m i p̄
terez: illis ſic exhibeamus
nr̄a qui ſuū reddiderīt. Li
cet hoīes ſīt honorandi tā
q̄ ad dī ymagiēz fc̄i: am
pliꝰ tn̄ honorandi ſūt boni
tanq̄ dī filii: taq̄ q̄ a ſpū
ſcō ihabitāt. Aug'. Hono
rate i uob dm̄ iuicē: cui
tēpla fc̄i estis. Honorā
di ⁊ p̄cetis ſūt plati: qui
loco dī ſūt pr̄es ſpūales.
Ecc. iii. De decore filii pr̄ ſine
honore. eid̄. iii. Qui timet
dm̄ honorat parētes. Ex
hibitō huiꝰ honoris: ualet
ad plōgatiōez uite ⁊ corpo
ralis ⁊ ſpūalis. Corpo
ralis q̄ ad parētes car
nales: ſpūalis q̄tū ad ſpū
ales. Exo. xx. Honora pr̄ez
tuū ⁊ matrez tuā: ut ſis
lōgeuus ſup t̄raz. Ecc. iii.
Qui honorat patrē ſuū:
uita uiuet lōgiore. Pat
celestis uitā eor̄ oſuat:
qui pr̄i a q̄ uite p̄ncipiuz
habuerīt igrati nō ſūt.
Valet ⁊ exhibitō huiꝰ hono
ris ad hoc: ut honorās pa
trē honoret a filiis. Ecc. iii.
Qui honorat pr̄ez: iocū
dabit a filiis. Honorā
di ſūt ⁊ p̄ ceteris ſacdotes:
maxiē celeste pabulū mi
nistrantes. Ecc. vii. Honora
fica ſacdotes. i. thi. v. Qui
bn̄ p̄ſūt p̄bri duplici ho
nore habeant: maxiē qui
laborat i ſcā ⁊ doctina. De
fr̄is i honoratō multū ſit ca
uenda. Ca. xvii.
Multū cauēda ē: i honoratō
fr̄is. Primo: qr multuz offē
dit aliqs cū i honorat. Bn̄
ſaluatō qui patiētiſſiꝰ erat:
de hoc uidet̄ cōqri. Jo. viii.
dicēs. Et uos i honorastis

me. xo qr i fre i hono
rat d's: ad c' ymagine fcs
e cui inhabitator e. In ho
norat e angl's: qui ad ei
cui custodia deputat e. M.
xviii. Videte ne cotepnatis
unu ex hys pusillis. An
gli e eor i celis sep vidct
facie p'ris mei: qui i celis
e. Sa pars pncipalis.

O Stesu gnalr: qm fres
qui sut i religioe debe
ant se hre. Nuc spalr on
du e: quom hre se debeat
qui ceteris p'e. Et tagent
xii. que ad eu ptinet. Ho
mu e: ut habeat discrec
tioe. S3 ut habeat dili
getia i noviciou istructoe.
iij: ut ad pfessioe no leui
t aliquē recipiat. iiij:
ut i oib) exe bonu pbeat.
V: ut malor correptoe
no negligat. vi: ut ppo
nedo unu aly bonitatem:
no nobilitate carnis ac
tedat. vii: ut de cõuetu:
mag' cura hēat. viij:
ut i firmis necessaria ex
hiberi faciat. viiij: ut
pponat spūalia tpalib3.

x: ut maiora bona ppo
nat minoribz. xi: ut di
spēsatioēs leuit no faciat.
xij: ut tepet uniusa. Q' p
lat' d3 hre discretioe i friu

Circa receptione. C. xviij

Pmu notadu q' qui uult
uinea bona hre palmites
ex qb) platada e: cu discre
tioe d3 elige. Sic cu discre
tioe fres recipiedi sut i re
ligioe: ex d Jo. ij. Ego te
platavi uinea electa: oe
sem uer. Circa illu uo q
recipi uult. Pmo actedē
du e: an magna uolūta
te ad religione hēat. Ille
e qui magnu onus uult s'
assumere portadu toto tpe
uite sue: d3 magna uolu
tate ad illud portadu hre.
Un btus bndict' dic. de no
uit ueniente ad cõuisione: ut
no facilis ei tribuat igres
sus. Et ut dura et aspa ei
pdicet: e sic appareat an
uehemes desideriu hēat. Ad
qd reqrit: ut dilato desite
riu ei augmtet. Scā e desi
deria dilatioe cresciit: ut
Gg. Magtudo e bone uolu

tatis ī eo qui uult recipi: ſignū ē ſcī ſpūs ī habitātis & ī eo opātis. In li de iii. ſo. B.
No ſine grādi ſcrupulo mētis a q̊cūq; religiōe recedendū ē: cui teſtis ī habitātis & trahentis ſpūs ſcī bona uolūtas ē. Secūdū ē circa illū qui uult recipi: q̊d ipſe pncipalr ītendat: utrū xpm aut aliud pt ipm. Si aliud pt ipm: timēdū de ipo. M. viij. Ait unꝰ ſcriba xpo. Magiſter ſeq̊r te q̊cūq; ieris. Qui cognito q plurimū ſeculi eū ſequi uellet: dixit ei. Vulpes foueas hñt & uolucres celi nidos: filius autē hoīs nō ht ū caput ſuū reclinet. Nō uult xps: ut p bona tpālia hoīes eū ſequātr. Sz illi ī futuro etnās diuitias dabit: qui ī pſenti pauptatis eiꝰ ſotius fuerit. Ecc. xxij. Fidē poſſide ē amico tuo ī pauptate illius: ut ī bonis illiꝰ leteris. Mlt tū cauēdū qui tenet locū dī: ne ī foueat ī domū ipiꝰ inimicū ei. Inimicꝰ ē dī: q̊ amatō ē mūdi. Spetialr cauēdū ne hoīes ſuplos recipiat: qui ei qui locū dī tenet neſciūt ſbēē: nec frēs ſotij uoluīt ēē. Ex duobꝫ generibꝫ hoīum domꝰ religioīs repleta ē/ ul de ſimplicibꝫ q̊ ɔſenſu & uolūtate/ ad ſecūdā religioſaꝝ prudētiaꝝ ſcīētes apparuerīt & amabiles: ul de prudētibꝫ/ quos religioſe & ſcē ſimplicitatis ɔſtitit ēē emulatores. In li. de iii. ſo. B. Stulta ſupbia & ſupba ſtultitia: a tabnaclis iuſtoꝝ ſep procul ſit. Et ī eodē. Oīs ſupbia ſtulta: q̊uis nō oīs ſtultitia ſupba. Stultitia ē ſiñ ſupbia: nō nūq̊ ſtultitia īuenit. Que ſi ignorat forſitā ē docibilis: ſi neqt doceri/ forſitan ē ſtabilis. Et ppa ē ciuitas refugij ſimplicitati. Cohabitatō religioīs: ñ ſit talis que nolit humiliari: ul tā bruta ut poſſit regi ul tractari. Bona tñ uolūtas & ſi mltū ſit bruta/ nō ē deſerēda: ſz ſalutarī ɔſilio ad laborioſam et actioſaꝝ uitā trāſmitē

tēda

tenda. Supbia aut q̄uis
prudes uocat: dimittēda
sep̄ ē & ambigēda ¶ Disc̄
tioēz hīc dz qui p̄ē/ nō qua
siplices recipiat suauia re
ligiōis eis ostēdēdo & aspa
occultādo: sz q̄ recipiēdis
& recipiētib; caueat. Crude
litas mag̃ ēē uocat: cū pa
uuli ī nocentes aspitatē re
ligiōis nō ītelligētes crua
religiōis affligūt. Hij ī in
gressu nich spūale ītēden
tes: nec ītelligētes ea que
ī reg̃la otinētur: post īg̃s
sū inimica crucis x̄ ī ueniūt:
uēt suo nō dnō ihū x̄ ī mo
nasterio suiētes ¶ Et notā
dū q̄ mltis de causis acci
dit q̄ ī religione recipiūt:
qui ad religiōez nō st̄ ydonei.
Aliqñ ex cupiditate recipiē
tiū. Sic ē naute aliqñ egro
tātes nō ex toto mōtuos. ī
mare nō timēt pice ut bo
na eoz possīt hrē. Sic aliq̃
nō timēt hoīes adhuc mū
do uiuētes sudario ī uoluē
& sepulc̄ claust̄ sepelliri: ut
aliqd tpāle comodū possit
īde acq̄rē. Sudariū ē habit̄

religiosoz cū ī eo osueuerit
sepelliri: mōtui debēt ēē mū
do q̄ ī hoc sudario ī uoluūt.
Nō debēt iā desiderio ad hr̄
bonū hui mūdi: diuitias:
delitias & honores. Mōtui
& debēt ēē s̄ ipīs. Ro. xiiij.
Nemo urm̄ s̄ uiuit. Hanc
mōtē seq̄t bīa uita sz illō.
Ro. vj. Si mōtui sum̄ cū x̄: c̄
dim̄ q̄ simul uiuem̄ cū illo ¶ Ali
qñ accidit hoc ex recipiētiū
carnalitate: qui cū di ordi
natiōe filios nō hēant dīa
pccatiōe nepotulos s̄ agregāt:
q̄s ī religiōe recipi faciunt:
nō ut saluēt sz ut ditēt: et
p eos fortiores efficiant. Qz
sic carnalr̄ ī g̃diūt: sic post
ī g̃ssu carnalr̄ ousant̄. Jo. iij.
Qd natū ē ex carne caro ē: et
qd natū ē ex spū sps̄ ē ¶ Aliqñ
accidit hoc ex parētū carnaliū
ī pbitate: q̄ filios suos ī religi
one ponūt ut ab eis se expe
diāt: potī ītēdētes corporalem
eoz punitionē: q̄ eoz salutem.
¶ Aliqñ ex simplicitate recipiētiū.
Aliqñ ueniūt ad monasteriū p
timore inimicoz. Aliqñ pro
nimia paupertate: oīb; hijs mo

dis semp i discrete. Qz p̄
lat' dz h̄re diligētiā ī nouī

Circa nouitios de cōr ī ſtrūē
Habet quj ɔgregat' dī xviij.
pē: diligētiā magnā h̄re.
Matrē ſe dz eis exhibere.
benignitatē oſtēdere. ut
eā nō refugiat: ſʒ ad eā
tāq̄ ad ſinū matris recu
rrāt. Si u' negotijs occupa
t' nō pōt eis ītēdē: nut'
cē dz eis aſſignare/ frēz. ſ.
aliquē discretū/ maturū.
τ benignū. qui eos custo
diat: mūditie cor ītēdat.
cibo ſpūali freq̄nt' eos pa
ſcat. religiōis morib; eos
īformet. ī becalitatem
ſubſtentet: τ neceſſaria
eis miſtet. Habēda ē di
ligētia circa nouitios: tā
q̄ circa pāruulos. Custodi
endi ſt' a piclis. igne aq̄
τ fouea. Monēdi ſt' ad pa
tiētiā ɔ̄ mala pene: ne ig̃
ire bona ſpūalia amictāt.
Qui ī patiēs ē ſustinebit
dāpnū. pu. xviij. Monē
di ſūt τ ad tēpātiā: ne ī
aq̄' uoluptatis ſe ī mēgāt.
Vult pharao puulos ī
flumine proici. Exo. j. Itē
monēdi ſūt ut a fouea ıl
la caueāt: aq̄ totiēs lapſi
ſūt. Ecc. xiiij. Beat' uir
quj nō lapſus ē ūbo ex ore
ſuo. Mūditie cor dz ītē
dere. De modo ɔfeſſionis
diligēt' īſtruēdi ſūt. Ań
ɔfeſſionē: ɔfeſſiōes cor
debēt recipi. Ad freq̄nter
ɔfitēdū ſūt monēdi: ut
oī tp̄e ſīt cādida ſpūalia
ueſtimēta cor. Circa noui
nos p̄mo ītēdēdū ē ī pctīs
amouēdis: ne ſeriant' in
t' ſpinas. Spine ſūt pec
cata que pūgēdo mētē
cruciāt. creſcētes cū ſe
gete bonor opū eā ſuf
focāt: ī cēdio ī fernali.
Matiā iā miſtrāt. P̄mo
faciēda ē amotio ſpinar
iſtar. Et q̄ poſtea iūi
creſcūt: nō ē negligēda
illar extirpatō. Vnica ē
ſpina mortalis pcti: ſe
getē bonor opū deſtruit.
Pu. xxiiij. P agrū hōis
pigri traſiui/ τ uineā ui
ri ſtulti. τ ecce totā re
pleuerāt urdice: opue

rūt ſupficiē ei ſpine. No
uitys ſpūalis cibꝫ freq̄n
t ē moſtrādꝰ: q̄ ⁊ nutriān
t ⁊ augeāt. Quod ī ſinu
at. Jo. ulti. Ubi ſaluator
dic̄ bis petr: paſce agnos
meos. Tria gnā hoīūꝫ nō
poſſūt eē diu ſiñ cibi ſup
ñ: qn grauēt. ſ. paruuli
pueri: ꝯualeſcētes a gra
ui īfirmitate: ⁊ itantes.
Qñ pueri paruuli ſūt no
uitij: qui nō diū parum
uitaꝫ religioſaꝫ duxerūt:
qbꝫ multuꝫ cauēdū ē ne
cibi ſpūalis defectū pati
āt. De quo defectu ī mltis
locis dolēdū eēt ⁊ plagēdū:
iux̄ illud trenoꝝ. iiij. Par
uuli petierūt pānē: ⁊ nō
erat qui frāgeret eis. Jpi
laborauerūt nō una gra
ui ī firmitate ſolū: ſꝫ mlt
tis. Jdeo neceſſe ē eos fre
q̄nt refici: ut uires reſu
māt. 3 Re. xj. Cū accepiſ
ſet cibū: ꝯfortatꝰ ē. Jpi
longaꝫ uiā ⁊ grauē. ſ. ide
lū que ualde grauis ē ⁊ ār
dua: agreſſi ſūt. Jdeo re
ficiēdi ſūt freq̄nt: ne ī

ea deficiāt. Mt. viij. Si
dimiſero eos ieiunos
ī domū ſuā: deficient in
uia. Nouitioꝝ tāq̄ p
uuloꝝ ī becillitatē dꝫ q
eos regit ſuppōtare de
fectꝰ coꝝ patiēt ſuſtinē
do: ⁊ de tēptatōibꝰ coꝝ eos
ꝯſolando: adiutoriū diui
ne grē oroībꝫ eis īpetēndo.
Ro. xv. Debeꝫ nos firmi
ores ī becillitates īfirmoꝝ
ſubſtinē: ⁊ nō nob placē.
Ysa. xl. Cōgregabit agnos:
⁊ ī ſinu ſuo leuabit. Sta
tus nouitioꝝ ē tractabi
lioꝝ ſic ūga trabe ē fleſ
ſibilioꝝ: ud directioī eoꝝ
cura mlta adhibēda ē.
Tēpore nouitiatꝰ ī pſalmo
dia ⁊ offitō diuino diligē
ter debēt īſiſtē: ⁊ regla ⁊
ī ſtatutis ordinis ſ̄m qd
hñt uiuē. Nouitij nō ſt
leuitꝰ ad pfeſſionē recipi
ēdi. Leuitꝰ recipiūt cū de
moribꝫ coꝝ añ pfeſſionē
expientia nō hēt: ul' cum
ea ad que ī pfeſſione ſe ob
ligāt: eis añ pfeſſioneꝫ
nō exponūt. Btūs bñdcs

ĩ reglã ſua dicẽ. Vt noui
tio poſt duor mẽſiũ circu
lũ legat̃ reglã p̃ ordinẽ. et
dicat̃ ei ecce lex ſub q̃ mi
litari uis: ſi potes ſuare
ĩgrede. Et ſi adhuc ſteterit:
poſt ſex mẽſiũ circulũ rele
gẽda ẽ ei reglã: ut ſciat
ad quod ĩgredit̃. Et ſi ad
huc ſtat: iteꝝ poſt quatu
oꝛ mẽſes relegẽda ẽ ei. Leuͣ.
xx. Prohibuit dñs ne aĩal
cecũ offerret̃ ei. Cecũ aĩal
dõ offert̃. qñ aliqd dõ pmic
tit̃: et qd illd ſit neſcit̃. Qꝛ
plat᷒ ad pfeſſiõẽ nõ debet
leuiter recipere. Cap̃. xx.

Quod aliq̃s leuit̃ recipi
t̃ ad pfeſſiõẽ qñ acci
dit ex ſup̃ recipiẽtiũ: qui
uerecũdãt̃ q aliq̃s q̃ ad eos
ĩgdit̃ ad ſeclũ reuẽtat̃. Qꝛ
tali fatuitate laboꝛãt̃ uitẽ
t̃. qr qui uerecũdaret̃ a meſ
ſe ſua paleã ſeparar̃: ne ab
hoĩb; expbaret̃. In hys qui
ĩ religionẽ ad pbatiõẽ ĩgre
diũt̃. uẽtus tẽptatiõis ĩ
dicat: quis palea quis gra
nũ exiſtat. Ad impetũ ẽ
h᷒ uẽti palea diſcedit: gra
nũ u᷒ loci dimittit. Sup
uacuũ eẽt tẽp᷒ probatio
nis ſi dñs qui pbãt̃ neceſ
ſario approbarẽt̃: cũ de
multis a dõ uocatis pauci ſīt
electi. Nõ ẽ miꝝ ſi nõ dñs
q̃ pbãt̃: ad pfeſſionẽ ad
mictãt̃. Aliqñ accidit
q ad pfeſſionẽ aliq̃s leuit̃
recipit̃ ex indiſcreta pieta
te recipiẽtiũ. qui carna
lib; hoĩb; adeo cõpatiũt̃:
ut eis carnales efficiãt̃.
Ipi ſũt ĩfirmus adõ niſi
cõdes: ut ſanis ſint cru
deles et ĩfideles: ĩt̃ quos
ponũt hoĩes peſtilẽtes: q
eos cõrũpũt. Pu. xx. Mlti
miſicordes uocãt̃. uiꝝ aũt
fidelẽ q̃s ĩueniet. Oportet
ut religio diſpumet̃: ad
hoc ut ĩ ſua puritate ſuet̃.
Vbi ẽ diſpumatõ nllã ẽ ĩ
puritas. Multũ glĩant̃
aliqui: de hoc q de ordine
illoꝝ nullus apoſtatat.
Quib᷒ dici põt. q nõ ẽ miꝝ
ſi nllˀs apoſtatãdo de ordine
illoꝝ egredit̃: ĩ q̃ apoſta
ſia toleratur. Qꝛ plat᷒ bonũ
cõ᷒ debet oĩb; pferre. C. xxi.

Multū decet eū q̊ ꝯgrega ctioī p̄ē: ut ex̄ bonū ei mīstet. Et ꝯgregatoī hoc ualde utile ē. Cont̄ riū ū ei quj p̄ē mltū ē ue recūdū: ⁊ ꝯgregatoī ual de noxiū. Dic̄ b̄t̄us b̄ndic tus ī regl'a sua. de abb̄te. Ut oīa bona ⁊ s̄cā: f̄tīs ap̄li q̄ū ūbis on̄dat. Gg̃. Sit rector actōne p̄cipu us ī uita: ut ā s̄bditis ui uēdo tenuptiet. Id̄. Pp sitoꝝ boītas: subiectoꝝ salubris ē regl'a. Gr̃i. ij. In oīb̄ ex̄ te ip̄m p̄be boꝝ opū. Ad ti. ij. Dic̄ caput ecclie p̄curso͞ri: sic decet nos impl̄ē omēꝫ iusticiaꝫ. Supiores omēꝫ iusticiam debent impl̄ē: quj neces se omēꝫ iusticiā hn̄t docere. Mi ꝯ nāꝫ ē: q͛ ligua sit ma ior manu. B'. de ꝯsideratōē. Mostruosa res ē gradus sūm' ⁊ aīꝫ īfīꝫ: sedes p̄ma ⁊ uita yma: ligua magni loq̊ ⁊ man' otiosa: s̄mo ml' tus: ⁊ fructus nll's. Qui alios supat sublimitate: excede re' eos honestate. Gg̃. Nō

dꝫ hoīū ducatū suscipe: q̊ nesciat hoīes bn̄ uiuēdo p̄e ire. B'. loquēs de ꝯtētione saluatoris cū Ioh̄e de baptis mo: dic̄. Ita sic decet ut iudicat huīlitate: quj subli mitate iudicabat. Ecc̄. iij. Quāto maio' es: huīlia te ī oīb̄. Utile ualde ꝯg͛gatoī ē: ut p̄latus que agenda sūt f̄c̄s poti' q̄ū ūbis on̄dat. Efficatior ē ē uox opis: q̄ s̄ mōis. Et s̄m ūbuꝫ sapiētis. Longū it' p p̄cepta: breue ⁊ utile p ex̄. Ap'. Opus dꝫ iu uar̄ doctriaꝫ: nō īpedir̄. Gg̃. Loq̄ndi auctoritas pditur: cū uox ope nō iuuat̄. Aug'. Nō obediēt audit̄: quj se ip̄ꝫ nō audit. Opus debet ūbuꝫ ꝯfirmar̄ nō ꝯfut̄ar̄. Ecc̄. xxix. Cōfirma ūbū. Multū ꝯfor f̄rēs: bonū p̄lati ex̄. B'. Ma g' ꝯsolatō m̄bris ex capite: si uiderit f̄rēs p̄latū asperi tatē ōdinis cū ip̄is uirilit' su stinētē: multū ex hoc animāt̄ ad fortia. Siū uiderit euꝫ aspa fugiētē: mltūꝫ excedūt̄. Strenuitas ducis: milites nō modicū ꝯsolat̄. Ipō ū su

gẽte: ⁊ ipi ĩ fuga uiuit.
Preterea cũ plat⁹ ordinis
aſperitates cũ alijs ſuſtĩet:
ipſe ĩtelligit que ſũt pximi
ex ſe ipõ. Et dũ ſentit mi
ſiã. dĩc miaz: ⁊ tẽpat te
pãda. Vñ de capite eccliẽ
dr. hebre. ij. Debuit p
oĩa ſimilari fratrib;: ut mi
ſicors fieret. Qui p expi
ẽtiã miſiã nõ nouit: mi
ſis opati neſcit. Valde uẽ
cauend; ẽ plato bñdicẽti: ſi
male agit. Qĩ ẽ añ ſe de
fert lucernã: qui ĩ mũdi
tiã alijs oñdit. pu. vj. Mã
datũ lucẽna: ⁊ lex lux. Itẽ
uulnus portãs ĩ facie: alijs
mederi pſumit. gg. Qua
pſũptiõe alijs mederi ppa
rat: qui ĩ facie uulnus
portat: Qui de bello fugi
ẽs alios ad ſtrenue pugn
dũ ĩuitat: ipſe lĩas pe dap
natõis publicat. ſm illd.
aliuz ro. xij. In quo iudicas: te
ipm cõdẽpnas. Ex malũ
plati: mltũ nocet cõgre
ẽ gatiõi. Qui mali ſũt in
ea: p hoc ĩ ſua malitia cõ
firmanẽ. ſm illd. Ier. xiij.

Confortaſtis manꝰ ĩpij:
ut nõ reũtaẽ aũa ſua ma
la ut uiueret. Itẽ errare
facĩ ſimplices ĩ religione:
unde maledictus ẽ. ſm
illd de uto. xxbij. Maledic
tus qui errare facit cecũ ĩ
itinẽ ſuo. Ipſe facit cõ illd. Le
uitica. xix. Nõ pones offẽ
diculũ corã ceco. Et potẽt
dicẽ dñs ei nõ ſolũ illud
ad uſus filiũ matrs tue po
nebas ſcandalũ: ſ; ad uſus
filiũ pplĩ ponebas ſcãda
lũ. Prelat⁹ dz ẽẽ ⁊ lux
⁊ ſal monaſterij. Si uͦ lux
iſta obtenebretẽ ⁊ ſal in
fatuetẽ: tenebre erũt in
monaſterio ita ut que a
gẽda ſũt nõ uideãẽ: et
deficĩ cõdimtũ ut ea nõ ſa
piat que agũtẽ. Platus
ẽ ĩ monaſterio ſicẽ ſol in
mũdo. ſm illd. phi. ij. In
t quos lucetis: ſic lumi
naria ĩ mũdo. Si uͦ ſol iſte
cõũtatẽ ĩ tenebras: luna
cõũtitẽ ĩ ſaguĩe. Congre
gatõ ẽ pecci: ſaguĩe ma
culatẽ. Ioel. ij. Sol cõũtet
ĩ tenebras ⁊ luna ĩ ſaguĩe:

anq̄ ueniat dies dn̄i. Apoc.
vj. Sol f̄cs ē niger q̄i sac
cus cilicin⁹: ⁊ stelle cecide
rūt de celo. Stelle de celo
cadūt: qn̄ fratres celestē
cōuersationē deserūt. Math. xxviij.
Sol obscurabit̄ ⁊ luna nō
dabit lum̄ suū: ⁊ stelle ca
dēt de celo. Plātus ē sic lu
cerna sup candelabrū. Si
ū extincta fuerit: hec lu
cerna fumū reddit pesti
ferū. Vn̄. Nuq̄ pōt abscon
di ciuitas sup mōtē posita:
nec latere fum⁹ extincte
lucerne sup candelabrū.

Plātus tanq̄ pastor dz gre
gē suū p̄cedere ⁊ dirigere:
sicut dic̄ saluator de bono
pastore. Jo. x. Cū emiserit
oues an̄ eas uadit: ⁊ oues
eū seq̄nt̄. Cū p abrupta ui
tor̄ gradit̄: necesse ē ut
p̄cipitiū grex seq̄t̄. Filij ta
ōle pr̄ez mutant̄. Jo. v. Que
cūq3 pat̄ fecerit: hec ⁊ fili⁹
simil̄r fac̄. Pereūte pla
to: timendū ē alijs ne ip̄i si
mil̄r pereāt. Nū. xxvj. Fac
tū ē grā di miraclī: ut chore
pereūte filij ei⁹ nō peri
rēt. De plat⁹ corrept̄oez malor̄
non dz negligē. xxvj.

Moltū nō dz negligē. xxvj.
caueñdū ē ei qui p̄ē: ne
malor̄ correptionē negli
gat. Vn̄ dic̄ bt̄s bn̄dcūs
i regl̄a sua. Nō dissimulet
abbas pecc̄a delinq̄ntiū: sz
mox ut oriri cepit: ea
ne p̄ualeāt amputet. Et
notādū q̄ uarijs de caūs
accidit: q̄ ille qui p̄ est
mala nō corrigit. Qnq3
accidit hoc: ex ip̄i⁹ pigri
tia. Aliq̄ cū uocati sīt a dn̄o
ut i ip̄i⁹ uenea laborēt: sic
se hn̄t: ac si iā dixisset sp̄s
ut reqesceret a laboribus
suis. P̄u. xxiiij. P agrū
hōis pigri t̄nsiui ⁊ p ui
neā uiri stulti: ⁊ ecce totā
repleuerāt urtice opuerāt
sup̄ficiē ei⁹ ueps: ⁊ mace
ria lapidū destructa erat.
Hic ē ordo deficiēdi i mo
nasterijs. Primo ē q̄i mur⁹
cū cemēto ualde tenaci: q̄i
.s. supiores ex caritate uti
lit̄ p̄cipiūt: ⁊ i̇feriores ex
amore huīl̄r obediūt. Hinc
muro aliq̄n succedit ma
ceria q̄ ē mur⁹ macilent⁹:

.ſ. ſine decimo. Qñ ſupio
res cũ auſteritate & pote
ſtate ꝑcipiunt: & ĩ ſeruiẽtes
ex timore obediunt. Tãdẽ
maceria deſtruit: cũ ab eo
q̃ ꝑẽ correptõ delinq̃ntiũ ne
gligit. ſic legit. Ecc. x. In
pigritijs humiliabit cõtigna
tõ: i. timidoꝝ uictura. Ppũ
pigritie ẽ nõ ſtatĩ ſbuenire
piclo: ſ; expectat donec totũ
hedifitiũ corruat. Sopni
pigritie ualde repħẽſibilis
ẽ ĩ eo q̃ ꝑẽ: ad qd oñdendũ
ſpãlr repħẽdit ſaluatõ pe
trũ d' dõmitõe. M. xiiij. Sy
mon dõmis: Dõmitatõ iſta
ſ' & alijs ẽ piclosa. Eſt ẽ
ſicẽ ĩ urbe obſeſſa: cu; dor
miẽtib' hijs qui hñt uigila
re ĩ trãt hoſtes: ꝑmo deſe
uiũt ĩ eos: deinde ĩ alios.
Idõ bñdicit thimotheo: q
plat' erat. Tu ũ uigila. &
ĩ ps. Nõ dõrmitabit ne; ob
dormiet: q̃ cuſtodit iſrl'. Pi
gritia platoꝝ: multũ nocuit
monaſterijs. M. xiij. Cũ dõ
mirẽt inimic' ſeminauit ci
çania: ĩ medio t'tici. Aliqñ
qui ꝑẽ nõ corrigit: q2 ipẽ re
pħẽſibilr uiuit. B. Nemo
fidelr repħẽdit: ĩ q̃ ſe eẽ ĩ
repħẽſibilẽ nõ oſtēdit. Siq̃dẽ
humanitatis ẽ oĩu; ĩ q̃ ſ' q̃ſq;
ĩdulget: alijs nõ uehemẽt
iraſci. Aliqñ ũ nõ corrigit;
q2 ꝑ ĩdiſcretã humilitate; cor
rigẽdi auc'ãmiſit. Cõtra
qd dicẽ aug'. loq̃ns de platis.
Qñ necẽs diſciplĩe ĩ mo
rib; corrigẽdis. dicẽ uos du
ra ũba cõpellit: ſi & modũ
exceſſiſſe ſẽtitis: nõ a uob
exigit ut a uris ſbditis ue
niã poſtuletis: ne apd eos
q̃ oz eẽ ſbditos dũ nimiu;
ſuat humilitas: regẽdi frã
gat auctoritas. Th. ij. Ar
gue cũ oĩ impio. Aliqñ &
nõ corrigit: q2 ĩ reb; tẽpalib;
ſollicitudine; & amorẽ poſuit:
et de ſpũalib; nõ curãs frũ
culpas nõ ag'ſcat nec puit.
Et q2 mala nõ puniũt: ſiñ
timore ꝑpetrãt. B. Inpuni
tas ẽ ĩcurie ſoboles: ĩſolẽ
tie mat': radix ĩ putẽtie:
trãſgreſſionũ nutix. Itẽ aliqñ
nõ corrigit timore ſcãdali
ul' alic' tẽpalis comodi: nõ
actẽdẽs q' ũitas nõ ſit di

micteda p scādalū: et q
plus dz timē dm q̄ pximū.
m. xv. Cū dicēt x̄ scis q
pharisei audito hoc ūbo scā
dalizati st: ait. Ois plāta
tō q̄ nō platauit pat meus
celestis: eradicabit. Sinite
eos. ceci st. duces cecoꝝ. Et
de helia legit. Ecc. xlviij. Q
nō pmuit pncipē: n sup
auit eū ūbū aliqd. Itē aliqn
nō corrigit. q remissio que
falso benigtas dicit hoc ipe
dit: qualis uidet fuisse i
heli. j. Reg. ij. Q remisse fi
lios arguebat dicēs. Q fa
citis res hmōi q̄s ego
audio. Qui de sella cecidit
retrsū: et fractis ceruicib
mortuus ē. j. Reg. iiij. Itē
aliqn nō corrigit. q ma
litiā tm̄ esse pmisit: q iā
ei nō suffic spualē. Iō bndz
i regla btī bndti. q pecca
mox ut oriri cepint: radi
cit āputet. Itē poeta. Prin
cipijs obsta sero medicīā
parat: Cū mala p lōgas
qualuer moras. Ecc. xj. Ab
una scintilla: augetur ignis.
Paruuli i fēnales suffocādi

st: an q̄ euerit. Ps. Btūs
q tenebit: et allidet p. s. ad pe.
Pharao pcepit pauulos hebreoꝝ
submgi. Exo. j. Erexit g ab
ipo et nos paruulos phara
ōis i fēnalis ccadaz: q fas
ē et ab hoste doceri. Caput s
pētis i fēnalis oterēdū ē:
iux illd gen. iij. Ipa oteret
caput tuū. Ierō. Lubēc ē s pēs
āntiq: et n capite terat: tot
statī illabit. In mōte pgei
toꝝ: filij isrl de potestate pha
raōis libati st. Exo. xij. Et
tu si uis ee i munis a suitu
te pharaōis i fēnalis: pmgr
conat cogitatōnū carnaliū
destrue ite. Q plat pponēdo
unū alti nō carnis nobilitatē s bōita

Qui ogrgatōi pē: tē attēde dz. xxvj
nobilitatē āi nobilita
ti carnis pponē dz. Vn btūs
bndcs i regla sua. Nō ppo
nat igenuus ei q oūtit ex
suitō: n aliq cā rōnali exi
stat. Cui ōtrariū mltū nocuit
aliqbi monasterijs. Plati
ē q fres ppone debebāt q
sapīa et uita mito pcellebāt:
illos pposuert q gnis nobi
litatē habuert: copor nobi

les melior̃ u᷑ parte sui in
nobiles. Illos u᷑ ɔtẽpserũt:
q̇ ex humili gnẽe ad nobili
tatẽ ꝑrexerũt. Illis honorẽ
dederũt: q̇ de nobilitate ad
ĩ nobilitatẽ ceciderũt degnã
tes: ⁊ despexerũt gen̾ ꝓꝑũ
nobilitates. Ipĩ ꝑtulerũt ig̑
uiã deficiẽtiuꝫ: ꝓbitati pro
ficiẽtiũ. Ipĩ ꝑ nobilitateꝫ
illos extulerant: q̇ ipĩ nobi
litati decec̾ fecerãt. Illos u᷑
despexerãt: q̇ gnĩs sui glĩa
fuerãt. Ipĩ nobilitateꝫ illã
ɔtẽpserũt: que filios di ⁊
ẋ coheredes fac̃. Ipĩ u᷑ nobi
litati detulerãt: que ẽ ⁊ thys
q̇ ẽpitudĩ ꝑuuit uitoꝝ. Ma
lus ẽ tot dñoꝝ ꝑuus ẽ: quot
uitoꝝ u᷑ dic̃ aug⁹. Sapiẽs
is liber extimãd⁹ ẽ: q̇ nlli s̃
pitudĩ ꝑuit. Plati illos
honorauerũt: q̇ de aliena ꝓ
bitate tumebãt: illos u᷑ de
spexerũt: q̇ ꝓpa uĩtute polle
bãt. Sap̃. Nemo ĩ glĩa nr̃a
uix̃: nec q̇ añ nos fuit nr̃uꝫ
ẽ. Aniꝫ nobilis: fac̃ nobilẽ.
B. An nõ ꝑuus cui dñat̃
iniq̈tas: ⁊ maxĩe n̄ tu for
te ĩ digni⁹ iudices hoĩeꝫ tibi
q̈ uitiũ dñari. Ipĩ illos q̄d
d's abhoĩnat̃. s. altitudĩeꝫ
ẽre dilexerũt: ⁊ cũ s̃citati
ꝑtulerũt. Luc. xvi. Qd al
tũ ẽ apd hoĩes: abhoĩnatõ
ẽ apud dñm. Cũ ẽrena alti
tudo sit dõ abhoĩnabilis:
q̇ monasteria ẽrena alti
tudĩe dõ cedũt placẽ: ab
hoĩnatões egiptioꝝ dõ suo
uolũt ĩmolar̃. Ruinã mo
nasterioꝝ suoꝝ uidẽt q̃rẽ:
cũ sit scẽptũ. Pu᷑. xvij. Qui
altã fac̃ domũ suã: querit
ruynã. Cũ ministrũ di
deceat dñm imitari. Io. xij.
Qui m̄ ministrat: me seq̈t̃.
Deus u᷑ ignobilia mũdi ⁊
ɔtẽptibilia elegit: ut nõ
glĩet̃ oĩs caro ĩ ɔspectu ei⁹.
Cori. ij. Nõ dꝫ plat⁹ nobi
les cetĩs ꝑferre: si sit sine
sapiã ⁊ s̃citate. Si ẽ oĩs q
dic̃ se ĩ ẋ manẽ: dꝫ sic̃ ipse
ambulauit ambulare. Io.
ij. Quãto mag̃ necesse ẽ
ut plat⁹ sic̃ xp̄s ambulet:
q̇ ĩ monasterio locũ ẋ tenet:
Nobilitas ⁊ potẽtia secularis
si sit ĩstrumẽta sapiẽ ⁊ boĩ
tatis: utẽt̃ illis ĩ bonũ. Si

ū assit stultitia et ma
litia: ūtenē illis ī ma
lū. Nō sūt nobilitas gnīs
et potētia secularis suffia
ēs rō: q̄r alt̄ alt̄i ꝑponat̄
ī monasteio. Quā ē ē ma
gne potestatis. Job. xvj.
Nō est potestas sup t̄raz:
que ei ualeat ꝯparari.
Creatꝰ ē ualde nobilis
et ē ualde magne sciē: ē
tamē hec noxia sꝫ cū desit
boītas: qua eis bn̄ utat̄.
Et notandū q̄ tp̄aliū bo
noꝝ defectio uidet̄ fuisse
occasio: qua ī monasterijs
alijs p̄ferūt̄. Decepti tn̄
fuerūt ī hoc plati. Plus
ē nocēt monasterijs no
biles mali et fatui bona
coꝝ expēdēdo fatue: q̄ p
sit ea defēdēdo. Plus etiā
grauāt monasteīa carna
les coꝝ amici: q̄ facerēt
inimici. Amici coꝝ sꝫ ut
murelegi qui caseos a
murib; defēdūt: tn̄ si fa
cultatē habeāt: eos plus
q̄ mures ꝯsumūt. Nobi
litas gnīs ē possexio par
ui ualoris: honerata ma
gnis expēsis. Ita ut ei ex
pēsas: magni nō sufficiāt
comitatꝰ ul episcopatus.
Jmo magꝭ debitis comi
tes et episcopi obligant̄:
ut qd̄ dedit nobilitas
impleat̄. Dn̄s ex humili sta
tu assumē noluit p̄mos
reges et p̄ncipes popli sui:
ut ipi humiles eēnt. Saul
assūpsit pꝰ asinas: dauid
post oues: petrū et andreā
post retia: et matheū pꝰ
luē uilia thelonei. Nō sꝫ
gꝰ nobiles ꝑ solā nobili
tatē: ī monasteio ceteis p
ponēdi. Nobilitas gnīs si
honorata fuīt et discretō
et bonitas defuerit: humi
litatē et obediētiaz a mona
sterio expellit et corruptioī
maloꝝ se oppoīt: sic hodie
expietia multos platos do
cet. Vn̄ et si nobiles aliqn̄
sīt utiles bona tp̄alia defē
dendo: tn̄ si fatui sꝫ et ma
li magꝭ noxij sūt bona spi
ritualia dissipādo. Qz pla
tꝰ de quētu dꝫ magnaz cu
ram habere. C. xxiiij.

Q ꝯggatōi p̄ē: mltā cu

rā de ꝯductu hīc dz. Valde
repħēsibilis ē si ꝯductu iux̄
facultatē monasterij nō mī
stret: cū ꝯduct⁹ ꝑō⁹ dici ⁊ ue
stiꝰ sustineat. Ecc̄. xxxiiij. Q
aufert ī sudore panē: qⁱ q̄
occidit ꝓximū suū. Cōduct⁹
ē ut iumētū: cui d ī sistet.
Saluator ē manet ī cōītate.
R. Amator cōītatis ⁊ ꝯmēda
tor: q̄m cōitatē deseret: Jdē.
Nō amat uēitas āgulos n̄
ei diuisoria placēt: ī medio
stat cōī uita cōībz studijs d
lectat⁹. Jnhūanū ē ut iumē
to pabulū necessariū sbt̄hat:
cuj onꝰ īpoīt⁹. ⁊ flagellū ū
ge adhibet⁹. Valde repħēsi
bile ē q̄ filij belial ꝗiugū
fregerūt: uīcula ruperūt:
⁊ dn̄z ꝓuocarūt: supflua mi
streēt. Sustinētibz ū d: et
ei obseqntibꝰ: necc̄ia sbt̄hāt.
Nō decet hoc regē glie: n̄
fidelē suū reputat: q̄ famlie
eiꝰ cibū ⁊ alia necc̄ia nō mī
strat ī tp̄e. Nō ē sm legē
di q̄ os bouj triturāti in
frenet⁹: qd̄ sapue caue
dū ē: ū utilj lasciuiētes
delicate nutrīt⁹. Nō eq̄ pā
tiċio ī t̄ eos q̄ ī unū mona
sterū ꝯuenīt: ⁊ q̄n unꝰ
esurit alt̄ ē ebriꝰ. De ꝯg̃
gatiōe illa cuiꝰ rectores fue
rūt apli: legit⁹. Actuū. iiij.
q̄ nll's eges erat. Jnt̄ illos
diuidebat⁹ singlis: ꝓut
cuiqz opꝰ erat. Ex hoc q̄ ne
cessaria ꝯductu nō ꝓuidēt⁹:
mlta mala ꝓueniūt. Pro
uenit īde murmur. Nec mir
si asina balaaz cū ī iuste ce
dēret q̄sta sit. Nu. xxij.
Seq̄t⁹ ⁊ ex hoc euacuatio
ꝯuct⁹. Aliq̄n ē ex defectu
quj pro modico posset sup
pleri: refectoriū euacuat⁹.
Cuz. cū detrīmto religiōis ⁊
magnus expēsis: frēs p ca
mēas dispgūt⁹. Dat⁹ ⁊ eis
occasio potiōis: s. ut ꝓp̄
tarij ēe uelit. **De plat⁹ ī fir
mis dz necc̄aria ꝓuidere**

(C)irca ī firmos. C. xxv.
maxiāz curā dz hēe quj
ꝑest. Vn̄ btūs Bn̄dcs ī re
glā sua. Jnfirmoꝝ curā añ
oīa dic̄ ēē adhibēdā sup oīa.
Cū ī t̄ misas ꝑsētis exilij q̄
sūt fames sitis frigꝰ calor
⁊ labor ī firmitas excedat

magnitudinem misericordie. Magnitudo misericordie: dum magnitudinem misericordie procurare. Maxime circa infirmos maxime intenta debet esse. Item cum religio munda et immaculata apud deum et patrem sit visitare pupillos et viduas in tribulatione eorum et se immaculatum custodire ab hoc seculo. cum plus quam pupillus sit qui non solum patrem et matrem sed etiam omnes carnales amicos deseruit: primo ad religionem pertinet ut de infirmis curam maximam habeat. Item cum frater omnem societatem mundi pro monasterii fraternitate dimisit: magna inhumanitas est si monasterium in tanta necessitate ei desit. Frater enim in angustiis comprobatur. Proverbiorum xvii. Item cum derelictus sit pauper: quomodo vicarius in monasterio illi qui se propter deum depauperavit viscera sua in tanta necessitate claudere poterit: Item cum homines seculares qui sunt extra penam suam in hoc fidem custodiant ut in infirmitate eis subveniant: quomodo illi qui de hoc mundo exierunt in hoc eis fidem non servabunt: Item quomodo se esse discipulum christi ostendit: qui mandatum de fraterna dilectione auribus discipulorum a christo inculcatum non custodit: cum diligat in necessitate fratrem opere et veritate. Prelatus patrem se debet fratribus exhibere: compatiendo infirmis. Qui exemplo apostoli dicere debet. Quis infirmatur: et ego non infirmor. ii. cor. xi. Prelatus non solum patrem sed etiam matrem se debet exhibere fratribus: qui patrem et matrem reliquerunt et ei adheserunt. E contrario vero multi prelati se habent ad fratres: sicut structio ad filios suos. Iob. xxxviii. Duratur ad filios suos: quasi non sint sui. [structio.] Non habendo vero curam de infirmis invitamur exemplo filii dei: qui humanum genus in infirmitate positum personaliter visitare voluit et curare: et cum magis expensis infirmis etiam corporaliter magnam humanitatem exhibuit: et eos virtute sua curavit. Lepsum etiam cuius infirmitas contagiosa est non abhorruit: immo eum tangere voluit et curare. Math. viii. In tot opera misericordie videtur excellere illud: quod circa infirmos exercetur. In vita patrum legitur: quod quidam frater interrogavit senem dicens. Duo fratres sunt quorum unus

ieiunat ſex dieb; mul
tū laborās: alius uō ſ
uit egrotātib;: cui' op'
magis gratū ē dō: Cui
reſpondit ſenex. Si frē
ille qui ſex dieb; ieiunat
laborans ſuſpendat ſe
p nares: nō pōt eē eq̄lis
illi q̄ ī ifirmātib; deſuit.
Negligētia circa īfirmōs
ī multis monaſteriis: p
ꝑetatis uitiū ī troduxꝫ. Viti
uꝫ neq̄ſſimū ſcḿ iudiciū
bti bn̄dci: ꝛ ꝑcipue a mo
naſterio āputādū. Multi
ē uidētes q̄ frib; ī ſuis ī
firmitatib; de cōi nō ꝓui
det: nō ītelligētes q̄ ma
iuis ē piclm male uiuē
di q̄ cito moriēdi ꝓp̄uꝫ
uoluerūt hr̄e: ut de ꝓ̄p̄o
ſibi poſſēt ī ſuis ī firmi
tatib; ꝓuidē. Multis in
ī firmitate nō ꝓſuit ꝓ̄p̄ū:
īmo cōrio ī firmitati oc
caſionē dedit: ut ī ſtirēt
ul' difficile ſanarēt. Le
giē ī uitis pr̄ūꝫ: q̄ qui
dā ortolan' oīa dabat in
elemoſinas que labore
acqrebat: pt̄ tenuem

uictū. Tādē ſugeſtuꝫ
ē ei ī ſpiratiōe ſp̄us ma
ligⁱ ut colligeret aliq̄'
pecuniaꝫ: quā cū ſeneſcēt
ul' egrotaret: poſſet ex
pēdere ī ſuis neceſſitati
bꝫ. Et fec̄ ſic. Contigit
aūt eū ī firmari ī pede:
ꝛ expēdit qcq̄d habebat
ī medicis ꝛ curari nō po
tuit. Vn̄ tn̄ ex ꝑitis me
dicis dix̄ eū nō poſſe cu
rari penit': n̄ p pedis ab
ſiſionē. Et cū quadā die
medic' eēt ablatur' īſtru
m̄ta ſua ad pedē abſcidēdū:
nocte ꝑcedenti penituit
ortulanū de nūmis col
lectis: et q̄ nō dederat eos
paupib;. Et ſtati angl's
dn̄i aſtitit ei dicēs. Ubi
ſūt nūmi q̄s collegiſti:
Et ubi ē ſpes quaꝫ ibi fc̄
taſti: Qui cū peniteret ꝛ
miāꝫ peteret: angl's dn̄i
tetigit pedeꝫ ei' ꝛ ſanat'
ē. In mane uō medic' ue
niēs īuēit ortulanū ī a
gro ſanatū: atqꝫ opantē
ꝛ glorificauit dn̄m. Qꝫ plat'
debet ſp̄ualia tp̄alib' ꝑ̄ponē
.C.xxvi.

Qui p̄e ī ɔgg̃a
tiōe: spūalia tp̄alib;
dȝ p̄pone. Btūs bnār̄s ī re
gula sua. Nō plus gerat
abbas sollicitudiē de reb;
trāsitorijs ⁊ t̄renis: q̄ de
salute aīa⁊. Valde rep̄hē
sibile ē q̄ p̄latus aīās ui
lipēdat: cū uices di gerat
quj aīas spālr̄ amat. Sap.
.xj. Parcis oīb;: qm̄ tua
sūt. Dn̄e quj amas aīas.
Freqnt̄ eēnt ei app̄hēde
de aīe ex p̄tio quo salua
tō aīā suā dedit p̄ eis: ne
s uilescēnt. Freqnt̄ cogitā
dū eēt: q̄ saluatō eas san
guīe p̄p̄o acq̄siuit. Negli
gētia p̄lati circa spūalia
cū diligētia circa tp̄alia ī
aliq̄b; monasterijs ī q̄bus
oīa honeste ⁊ ordinate fie
ri deberet: tātā īordinati
onē p̄duxit: ut ī eis t̄ra sit
sursū: ⁊ celū deorsū. Ter
rena ē ibi celestib; p̄ponū
t̄: pedes st̄ ibi sup̄ caput.
Viri ē ibi spūales despi
ciūt̄: hoīes nō t̄rena sa
piētes: ad regim̄ tp̄ale u
tiles ī honore ibi hēnt̄. Pes

ē ille q̄ sollicitudiē ⁊ amo
re ⁊ misterio t̄ra tāgit:
quj freqnt̄ ledit ⁊ macu
lat. Et licȝ uideat̄ eē ne
cessari q̄ sustinet ⁊ por
tat corp̄: tn̄ si scādalizat
ē āputand. Mt. ix. Si pes tu
us scādalizat te: āputa
illū. Facies ē rect̄: q̄ ī
opib; que uident̄ bona p̄
tius ītendit̄ utilitas t̄rēa:
q̄ merces et̄na. Ezech. x.
Vnūqdq; corā facie sua
ambulabat. Interiora ef
fusa sūt. ex̄: cū bona īt̄na
ibi negligant̄: ⁊ exteriora
diligant̄. Ecc. x. Nī̄ de
auaro: q̄ ī uita sua p̄iec̄
intima sua. Hōs ibi ɔcul
cat̄: ⁊ t̄ra dificat̄. Defic̄
ē ibi caritas que ds ē: et
regnat ibi auaritia que
ē seruitus ydolorū. Colo.
iij. Dyā ibi honorifice re
cipit̄: et ds ɔtumeliose
repellit̄. Raptores ē ul'u
surarij quj sūt mēbra dyā
libēt ⁊ cū magno honore ī
recipiūt̄: ⁊ cū magis expē
sis ibi parant̄. Boni nō
paupes ī qb; ds honorat̄

⁊ ī honorāt᷑: ul' patiūt᷑ re
pulsaz: ul' ī male ꝓcurāt᷑.
c̄ā. xxv. Quādiu uni ⁊ c̄. ¶
Signa qbꝫ ꝑpendi pōt q'
ꝑlatus salutē aīaꝝ pāui
pēdat: et plus de rebꝫ tēsi
torijs q̄ᵉ de aīabꝫ curāz ge
rat: sunt hec. Si ī ꝓpa pso
na t'reīs negotijs ītendit:
⁊ ī spūalibꝫ uicariū posuit.
Si nō timet frēs suos pi
culo expone̅ ut tp̄alia bōa
ↄsuare ualeat ul' augerē:
ut cū frēs iuuenes ul' leue̅
ponit ī offitijs ext'ioꝛibꝫ: ul'
paucos frēs ī paruis ꝑoꝛa
tibꝫ. ¶ Itē si cū mag's expē
sis honores erigit: ⁊ mores
negligit. ¶ Si cotidianas
expēsas freq̄nt̄ ↄputat: aīaꝝ
ū detīmta ul' defect' ig'rat.
Si q̄n ↄueniūt frēs ad capi
tulū de reꝝ tp̄aluī ↄsuatiōe
ul' mltiplicatiōe ē ꝑm' tctat':
de ōdīs ū refōꝛnaciōe ultīꝫ ul'
null'. ¶ Si sollicite ꝓuidet᷑
que necessaria sūt' cōꝑoꝛibꝫ:
de hijs ū nō curāt᷑ que ne
cessaria aīabꝫ. ¶ Pmū. s.
q' ꝑlatus q̄tū ad spūalia
uicariū ponat, et relicto

grege tp̄alibꝫ ītendat: ual
de repꝛhensibile ē: ⁊ mltūz
lōge a ↄsilio cog'ti moysi. s.
ietro. Exo. xviij. Esto īqt
tu populo ī hijs que ad dm̄
ptinet. Plātus ad ītēdēdūz
spūalibꝫ circa tp̄alia aliūz
dꝫ substituē: ipē ū oꝛōni ⁊
doct'ne dꝫ ītēdere: ipē dꝫ eē
q̄si medi' īt' dm̄ ⁊ poplm̄:
aliq̄n dꝫ loq̄ dō ꝓ subditis ipꝫ
oꝛādo: aliq̄n subditis ꝓ dō
īstruēdo. Qd aūt nō sit tu
tū uicariū ponē ⁊ gregē
deserere: pꝫ ex ꝑmo uicario
sinagoge. Moyses ē ascē
sur' ad dnꝫ ad regim̄ ppl'i
melioꝛē uicariūz posuit
quē īuenit. s. aarō: ⁊ tm̄ ppl'ꝫ
quē recedēs fidelē reliquit:
elapso modico tp̄e ipō rece
dēte īuēt' ē īfidelis. ¶ Sm̄
. s. pro tp̄alibꝫ rebꝫ piculis
frēs exponē psonas mīn'
securas ī ext'ioꝛibꝫ offitijs
ponēdo: ul' ꝑ ꝑoꝛat' paruꝗ
eos dispgēdo: mltūz ē rep
hensibile. Cū ē boni pasto
ris sit ꝓ suis ouibꝫ aīam
ponē: longe uidet᷑ eē a bo
nitate pastoꝛis ꝓ tp̄alibus

rebꝫ

reb; eos expone̅t lupis. Lupi i̅fernalis e̅: oues disp̅ge̅. Jo. x. Lupus rapit et disp̅git oues: boni au̅t pastoris e̅ oues collige̅. eicx. Jo. x. Alias oues habeo que no̅ s̅t ex hoc ouili: et illas oportet me adduce̅: et fiet unu̅ ouile et un̄ pastor. De mandato pharaōis dispsus e̅ oīs p̄pls p̄ uniu̅sa̅ t̄ra̅ egipti: ad colligēdas paleas. Exo. v. Et p̄curat̄e pharaōis i̅fernalis: uiri religiosi de monasteriis mag̅s p̄ pa̅uos p̄oratus uide̅t fuisse dispsi: ut t̄p̄alia acq̄rere̅t ul' ōs̅uare̅t. Trenor. iiij. Dispsi s̅t lapides s̅c̅uarij: i̅ capite oīu̅ platear. Cu̅ saluator dispsos isr̄l ōgregar̄ uenerit. Ysay. xi. Valde i̅discrete fecisse uide̅t qui uices ei' gerebat: q̄n ōg̅gatōes dispserūt. Ite̅ az dauid q̄ sup̄ seniores i̅telle̅x: dix̅. Ecce q̄ bonu̅ et q̄ iocu̅du̅: habitare fr̄es i̅ unu̅. Temerarie uide̅t egisse q̄ eos q̄ elegerant uiue̅ i̅ ōg̅gat̄e: posuerūt i̅ dispsio̅e. Chore exulte̅ti i̅ ōg̅gat̄e apparuit dn̄s: separato u̅ no̅ apparuit. Josue. xxv. Filij iacob ōg̅gati: p̄ris b̄n̄dictio̅e̅ receperūt. xxxviij. Et sup̄ discipulos ōg̅gatos: sp̄us s̄c̄us descēdit. In pa̅uis p̄oratib; religio adnichilat̄. u̅ uito p̄p̄etatis app̄p̄iat̄: meritu̅ obediētie minuit̄: et ōtinēcia facile piclitat̄. Qui solus e̅ i̅ p̄orat u̅l' cu̅ uno socio: ut freq̄nt̄ fere e̅ p̄p̄etari: que h̄t p̄ maiori p̄te h̄t s̅. Obediētia ipi' mi n' meret̄ cu̅ null' i̅bet aliq̄: ido fac̄ q̄d face̅ libet. Cōtinētia io facile piclitat̄: q̄r oportunitas peccādi h̄ēt̄. B. Cuida̅ moniali uole̅ti deserere ōg̅gatio̅e̅. Audi me filia audi fidele ōsiliu̅: noli te segregar̄ a grege: ne q̄n lupus rapiat et no̅ sit q̄ eripiat. Ezechiel. xxxiiij. Dispse sūt oues me̅ et c̄. Facte s̅t i̅ deuoratio̅e̅ oīu̅ bestiar. Q̄r p̄latus debet maiora bona p̄pone̅

Qui ōg̅gatōi mīoib'. C. xxviij. p̄ēe: maiora bona minorib; de̅ p̄pone̅. Cui' ōtr̄iu̅ aliq̄b; monasteriis multu̅ no

erat: u cum magnis expen
sis aqua fontis de longe ad
ducebatur: de aqua uero
sapientie saluatoris non cura
batur. Altaria auro et argen
to et lapidibus preciosis opi
bantur: corpora sanctorum qui
dudum hic uiuerent aurum et
argentum contempnebant in uasis
aureis et argenteis repo
nebantur: parietes tam ecclesie
quam claustrorum depingebantur.
Monachi capis sericis
in missis et processionibus indue
bantur: cultus uero et ornatus
interior qui uiros spirituales de
cet et ideo maxime placet:
negligebatur. Corpora pro
curabant splendide: de anima
rum refectione non curabant. Si
peribat asina studiosi quere
bant: si peribat anima pro nichi
lo reputabant. Hanc in ordi
natione reprehendit B. hiis
uerbis. O uanitas uanita
tum sed non uanior quam insanior:
Fulget ecclesia in parietibus: in
pauperibus eget: suos lapi
des induit auro: et suos
filios nudos deserit: De
sumptibus egenorum: seruitur o

culis diuitum. Inueniunt
curiosi quo delectentur: et non
inueniunt miseri quo sub
stentententur. Item. In claustris
coram legentibus fratribus quid
illa ridiculosa monstruosi
tas: aut formosa defor
mitas: Quid inmundi sy
mie: Quid fieri leones
quid monstruosi centauri: Quid
semihomines quid maculose ti
grides: Quid pugnantes mi
lites quid uenatores tubici
nantes: Videas sub uno ca
pite multa corpora: et rursus
sub corpore multa capita. Tam
multa denique tam mira diuer
sarum formarum apparet ubique ua
rietas: ut magis legere libe
at in marmoribus quam in codici
bus. Totumque diem occupare si
gula ista mirando: quam in lege
dei meditando. Proh deolor si
non pudet ineptiarum cur non
piget expensarum: Item. Ora
toriorum immense altitudines in
moderate longitudines: sup
uacue latitudines: sumptu
ose depolitiones: curiose de
pictiones: dum in se orantium
ui retorquent aspectum: impedi

unt & affectū. Qꝫ plat⁹ nō dꝫ dispēsatōes leuit̄ facē.

Multū cauēdē sᵗ C. xxviij. leues dispēsatōes: illi quj ꝯgregatōi p̄est. B. i li° de p̄cepto & dispēsatōe. Nouit fidelis s̄uus & p̄dēs quē ꝯstituit dn̄s sup familiā suā ibi tm̄ usurpare dispēsatōēꝫ: u bonā possit h̄ne recōpēsatōeꝫ. In eodē. Remissio uoti absqꝫ necessitate: nō dispēsatō sꝫ p̄uaricatō ē. Itē i lib° d' ꝯsideratōe. Nō sū tā rudis ut ignorē nos dispēsatōēs: sꝫ i hedificatōeꝫ nō i destructiōeꝫ. Deniqꝫ q̄rit̄ i ē dispēsatores: ut fidelis q̄s i ueniat̄. Vbi necessitas urget: excusabilis ē dispensatō. Vbi utilitas p̄uocat: dispēsatō laudabilis ē. Vtilitas nō dico p̄pa sꝫ cōis. nā cū nich' hoꝝ ē nō plane dispēsatō fidelis: sꝫ dissipatō crudelis ē. In dispēsatōēꝫ duo req̄rūt̄. s. auctoritas & cā: auctoritas potestatis: & cā necessitatis ul' utilitas. Altā hoꝝ deficiēte nō ē dispēsatō: sꝫ religiōis corruptō. Xp̄s cruci sue nō adhesit leuit̄: sꝫ affissus fuit fortit̄. Sic claustralis cruci religiōis affix' dꝫ ēē fortit̄: nec facile ab ea recedē. Gala. v°. Quj sūt x̄: carnē suā crucifixerūt. B. In cdē salus nr̄a ē tātuꝫ ei uirilit̄ i hereaꝫ. Itē. Si peītētia nr̄a cruceli mutatōe minuit̄ paulati gemis corona nr̄a p̄uat̄. Qꝫ plat⁹ debet uniu̇ē

Quj sa tēp̄are. C. xxix. I monasteīo p̄ē: uniūsa tēpar̄ dꝫ. Vn̄ bt̄s bn̄dcs i regl'a sua. Abbas sic oīa tēpar̄ dꝫ: ut sit qd̄ fortes cupiāt & i firmi nō refugiāt. Tēpāna ista: expiētiaꝫ req̄rit. Sic ē uinuꝫ nō bn̄ tēpat̄ n̄ p̄gustatōe ei⁹ ut⁹ agnoscat̄. sic plati quj i ꝯuētu nūq̄ iacēt ul' ꝯmedūt ul' diuinū offitiū audiūt: onus qd̄ ꝯuētus sustinet tēpare nesciūt. Vn̄ nō exibent se pat̄s ul' platos sꝫ poti exactores: q̄

les fuerūt exactores pha
raoīs: a ꝑplō dn̄i ↄſuetū
nūȝ latūȝ exigebāt. Tam
paleas ut ↄſuetū erat:
eis mīſtrare nolebāt. Exo.
v. Sic tales ꝑlati etiā ult̄
reglāȝ frēs onerāt: ⁊ tm̄
eis neceſſaria nō mīſtrāt.
Tales ſꝫ ſimiles balaam
nō parcētis aſine: ſꝫ eaȝ
cedentis uȝ ad q̄relaȝ. Nū
xxij. Cōgregatōēȝ ē que
ut iumētū fc̄a ē apd̄ eos
adē ſtimulāt: ut eā mūmu
rare ↄpellāt. Platus timē
debet gregi ſuo ult̄ debi
tūȝ onus īponē: ex̄ iacob
xxxiij. Si greges meos plus
ī ambulādo fecero labore:
moriēnt una die cuncti
greges. Et nō ſ̄m q̄ ſic ꝑlat̄
tēperare debet que ſūt alioꝝ:
ſic ⁊ que ſꝫ ipī. Bona
monaſterij ſūt paupūȝ
xp̄i: ⁊ iō cū ī eccl̄a tot pau
pes egeāt: nō ſꝫ bona il
la ꝓdige expēdēda. Vn̄ bt̄s
bn̄dc̄s ī reglā ſua de cel
lerario monaſterij dic̄.
Vt nō ſit ꝓdigus aut
diſſipatō ſubſtātie mona
ſterij: ſꝫ oīa mēſurate fa
ciat. Platus nō debet ī
fauſtu huic ſeclō ſe ↄfor̄
re paup̄ ē ſe debet repu
tare: ⁊ cū ī bonis monaſte
rij nō dn̄atōēȝ ſꝫ diſpēſatōēȝ
hēat: de q̄ diſtrictā rōnē
eū facē opōtebit. Sap.
Paup q̄ cepit diuitē imi
tari: perit. Monaſteria
depaupāt̄ cū ī fauſtu p̄nci
pes imitāt̄. Que fauſtū
b. repleuit hys ūbis. Vt
cetera taceā ſpeciē humili
tatis ē: cū tanta pompa
eq̄tatus ī cedē: ⁊ tantis hoīm̄
coaciuatoꝝ ſtipari obſequis:
q̄tenꝰ duobꝫ epīs unꝰ ab
batis ſufficiat miſtratio.
Mētioꝛ ſi nō uidi abbtē
lx. equos ⁊ ampliꝰ: ī ſuo du
cē comitatu. Dicas ſi ui
deas tranſeūtes nō p̄res eē
monaſterioꝝ ſꝫ dn̄os ca
ſtelloꝝ: ⁊ nō rectores aīaꝝ:
ſꝫ p̄ncipes ꝓuīciaꝝ. Illas
expēſas debet libent̄ facē
ꝑlatus que ualēt ad ↄſua
tiōēȝ religiōis: ⁊ q̄bꝫ uita
t̄ occaſio diſſolutōis. Ali
qn̄ ꝓ defectu q̄ pro modi

eo posset suppleri euacuato refectorio: carnē adīplent. Puidere debet p̄latus q̄ntū pōt: ne dentur diuitib; uł ꝯsāguineis uł ālijs q̄ danda sīt x̄ paupib;. Panis ē egētiu: uita paupū ē. Et qui defraudat eū hō sāguīs ē. Ecc. xxxiiij. Itē puidē dꝫ p̄latus ne fuerent īfideles mīstri: unde debet uiuē suj x̄. Et ne egeāt domestici: unde luxuriāt̄ cēnei. Cogitare debet futurā ꝯputatōēꝫ ut ī dispēsādo hēat discretiōēꝫ. Ido aliq̄ bona s̄ ꝯmissa dissipāt: q̄ꝛ de reddēda rōne nō cogitāt. ꝓu. xxviij. Viri mali nō cogitāt iudiciū: qui āt q̄riūt dñꝫ aīau̇tāt oīa. De ꝯmdatōē obe

Ostensū ē q̄m dic. xxx. se debet hīe qui ꝯg̃gatōi p̄ē. Nūc ostēdūꝫ ē q̄m se debet hīe q̄ subditus ē: qui obediētiaꝫ debet timē ⁊ cauē. Vnde una de duodecīꝫ abusioib; claustri enumerat̄. Discipulus inobediēs. Obedientiaꝫ spālr amplecti debet q̄ ī statu sbiectōis ē. Hec g° p̄mo ꝯmdabit̄: ij. eī grad° distiguet̄: iij. taget̄ de hijs q̄ eā iuuāt: iiij. de hijs que ei ad ūsāt ⁊ impediūt: v. de eī p̄tib;. Obediētia lignū uite ē: hijs qui app̄hēderit eā. Et q tenueīt eā bt̄s: symonē .i. obediētē btīficauit saluatō. m°. xvj. Bt̄s es symon bariona. Eoꝝrio ī obediētia ligmōtis ē. Et q̄ p uiā ī obediētie īcedit: mis̄ ē ⁊ maledēs. V. In obediētia cāinmōtis o's expim̄: o's moīm̄ p eā. Obediētia scala ē quā uidit iacob. Gen̄. 28. Scala illa sup t̄rā stabat: cacum̄ eī celuꝫ tāgebat: ⁊ angli ascēdebāt ⁊ descēdebāt p eā ⁊ dn̄s erat ī mē scale. Stat̄ debet obediētia p celestē ītētiōēꝫ: cacum̄ eī tāgit celū q̄ntū ad celi puētiōēꝫ. Pfecta obediētia ī mediate se hȝ ad celū. Parū ē uł nich morāt̄ p fecte obediētes ī pūgatoīo: q̄ꝛ magnū luc̄ ē obediētia:

⁊ q̄ ī obediēte pfc̄te xp̄s uiuit ⁊ opat̄. gal'. ij. Uiuo aūt iā nō ego: uiuit uō ī me xp̄s. Nō ē īcredibile q̄ d's sit eo℞ ultor: quo℞ hic ē actor. In obediētia hoīez expulit de paradiso trestri: obedientia uō pduc̄ ad celestē. Angli asc̄dūt et desc̄dūt p hāc scalā siue nob̄ mīstrent siue d̄o assistāt. p uiā obediētie īcedūt: cui uoluntatē agere ītendūt. Do īnixus ē huic scale: per uiā ē obedietie īcessit in mūdū ueiēs. ī mūdo uiuēs: ⁊ de mūdo trāsiēs. De pmo leg̃r. Jo. vj. Descendi de celo nō ut faciā uolūtatē mā: s; uolūtatez ei' qui me misit. De. ij. Jo. iiij. Meus cib' ē: ut faciaz uolūtatē ei' q̄ misit me. De iij. sic̄ mādatū dedit m̄ pr̄: sic facio. Ro. Mem̄ tote fr̄es: xp̄s ne pderet obediētiā: pdidit uitā. Insignū ē q̄ obediēdo mādato pr̄is: mortuus ī clinato capite tradidit sp̄m. Itē

xiiij

alr̄ scala illa sup trā stabat: q̄ scā obediētia nich̄ trenū curat. Nō ē p tre no comodo aut humana laude laborat obediēs. q̄ ei' ī tectio sup trā stat: i. nō remissius sedet ul' cadit: s; stat erect' p̄mt': ⁊ ad obediētiā pseuerās. Ca cum ei' tangit celū: q̄ uā obediētia de celestib; d; ēē: ut de scīs ⁊ piys opib; sit pceptū. Angli ascēdebāt ⁊ descēdebāt: boni. s. ascēdebāt: mali u' descēdebant. Quia pfc̄ta obediētia ē que bonis ⁊ piys actib; sēp insistit: et hec ascēdit. Pnitiosa ē si malū qd̄ pcipit̄: nō displicet ul' refugit: s; libent' ⁊ p̄mte amplectit̄: ⁊ obs'uat. Hec aūt cū ruyna descēdit. Dn's īnixus ē huic scale ut bonos iuuet: malos uō repellat. bonis porigat dextera ad iuuādū: malis sinistrā īferat ad repulsaz. Ut obediētes pfecte īduris ⁊ asperis adiuuet. ī becilles roboret. ɔforter debiles.

ɔsolet' mestos: honera tos reficiat: letificet ser uitos: ⁊ pseuerātes ad p̄ mia i ducat. Ostēdit se i summitate scale cōiūcto rē ī laborib': ⁊ p̄mui ī ɔso latioib'. Pigros ū ⁊ remis sos m̄umurātes ⁊ male obedientes: supbosq; si mulr ut deiciat turpit' et expellat.

De gradib; hui' scale. s. obedientie. C.xxxj.

Et notādū q' .B'. tangit septē gradus obedie tie. Quoꝝ p̄m' ē: obedire diligēt'. Quē gradū ut ipse ait nō pōt ascēdē: n̄ qui uolūtatē pcipiētis su aꝝ fecerit. Volūtas ū pa piētis subditi nō efficit': nisi uolūtas subditi p̄us abscidat': ⁊ postea nobili oꝝ ram' i serit'. Sic uolū tas ppa p̄us abscidēda ē. ⁊ postea uolūtas ei' qui loco dī ē recipi pōt: que p dī uolūtate hn̄da ē. Nec qd mō dī pcipit hō. qd nō sit tn̄ ētrū displicē dō: aut secus: oīo accipiēdū est: q̄ id qd pcipit d's. Quid ē i t' ē utrū p se an p suos ministros siue hoīes siue āglos ignotescat suū pla citū d's: idē ipm quē p dō hēm: tāq' dm̄ ī hijs que nō st apte ɔ dm̄ audire debez. Multi st qui mltis ānis i religiōe fuerūt: qui nō dū p̄mū gradū h' scale a scēderūt. Et notādū q' li bēt obedir' tūc pcipue ē laudabile: cū grauia ī iūc gūt'. Gg. ī moralib'. Sciēdū q' obediētia aliqn̄ si de suo aliqd hēt nlla ē: aliqn̄ mi nima ē si suū aliqd nō hēt. Cū ē loc' supioꝝ impat': obediētie ūtutē s euacuat: q̄ ad huc ppo desiderio a nhelat. Cū ū pspe ɔtume lie impant': nisi hec ex semetipo anīz appetat o bediētie s meritū minu it: qui ad hec ī uit' descē dit. Hīc moyses p̄ncipa tū ppli humilr recusat. Pau lus ⁊ audact' dic. Ego nō solū ligari ī ierlm: sz ⁊ mori parat' sū. Scd's gradus ē obtemperare si plicit'. Multos ē uidem'

ſm ubũ .b. poſt ſapiẽ
tiũ ĩpuũ: multas facere
queſtiones. Quare ſepi9
ĩgeminare unde hec uene
rit: Quis hec ĩuenit ɔſi
liũ: Inde murmuratõ: ex
cuſatõ: ſimulatõ ĩpoſſibi
litas: aduocatõ amicoꝝ.
ps. Ab auditu auris obedi
uit m̃. Ut oñdꝫ uno eodẽqꝫ
momto pceſſiſſe ⁊ impan
tis ĩpuꝫ: et obſeqũ obſe
q̃ntis. B. ĩ lib9 de ɔſideratiõe.
Oĩbꝫ nobis ɔũſatõis modo
nulla magis ut9 ẽ neceſſa
ria: q̃ ſimplicitas huiꝰ
⁊ grauitas uerecũda. Idẽ
ĩ ſmonib9. Rara auis: ĩ tris
diſcretõ. Idẽ. Diſcretõis lo
cũ fr̃es ĩ nob ſuppleat uir
tus obedĩẽtie: ut nich pl9
nich min9 nich ali9 q̃ im
patũ ſit faciatis. Idẽ. B. Nõ
te moueat magiſter impi
t9: ⁊ ĩdiſcreta poteſtas. S;
memto q nõ ẽ poteſtas n̄
a deo: ⁊ quĩ poteſtati reſiſtit:
dĩ ordinatõi reſiſtit. Om
nẽ ſimplicitatẽ debẽt hĩc
ſubditi ĩ obedĩẽtia. ps. Q̃
deducit uelud ouẽ ioſeph.

Ad hanc ſimplicitatẽ expi
cẽdã: antiq̃ p̃res ĩ p̃ncipio
nõ ſcipiebãt fr̃ib9 recta.
Vñ ĩ uitis p̃ꝫ. Dixit q̃dã
abb'a paſtori. Paſtores
ſeniores nõ locũt ab ini
tio fr̃ib9 recta: ſꝫ mag9 di
ſtorta. Et ſi uiderit q ea
q̃ ſũt torta faciũt: tũc eis
nõ locũt n̄ qd expedit: a
gnoſcẽtes qm̃ ĩ oĩb9 obe
dĩẽtes ſt. Tertius gradus
ẽ: ylarit9 obedire. ij. cor.
ix. ylarẽ datorẽ diligit
ds. Unde. B. Serenitas
ĩ uultu: dulcedo ĩ ſmone:
mlt̃ũ coronãt obedĩẽtiã
obſeq̃ntis. Nubiloſa cor
pois ɔpoſitõ: ⁊ facies te
nebrĩs tr̃iſtitie obſcurata:
deuotiõẽ ab aĩo receſſiſſe
ſignificat. Ecc. ij. In oĩ da
to: ylarẽ fac uultũ tuũ.
Qui cũ murmure obedit:
cũ praua ⁊ falſa m̃te dñm
paſcẽ uolũt. ps. Qui de
derũt ĩ eſcã mã fel. Ta
les ſt ut mag9 lapides:
qui moueri nõ poſſũt ſiñ
afflictiõe mouentis. Ecc.
x. Qui transfert lapides:

affligetur in eis. Tales sunt ut rota carri: non solum in hoc quod per defectum unitonis mur murant: sed quia unus alterum prece dere non uult dicens. Quare potius michi iniungitis quam alteri. Eccle. xxxiij. Precordia fatui: quasi rota carri. Tales sunt ut ymagines in edifitiis: que uidentur substinere columpnas: in facie testitudinem ostendentes. Prelatus autem si bonum cum testitudine et murmure obediunt: similis est habenti omnia membra infirma: que necessarie habet mouere et nullum posset sine dolore mouere: quod in magna miseria esset. Prelatus talis imperat isti et ille affligitur et contristatur: et ipse cum eo et sic de aliis. Et ita qui obsequi debuerunt: offenderunt. Hebr. xiij. Obedite prepositis uestris: et sub iacete eis. Ipsi enim peruigilant quasi rationem reddituri pro animabus uestris: ut cum gaudio hoc fa ciant: et non gementes hoc enim expedit uobis. Quartus gra dus est: uelociter obedire. Luc. xix. Dictum est çacheo: festinam descende. Mat. iiij. Dictum de petro et andrea a domino uocatis: con tinuo relictis omnibus secuti sunt eum. Et similiter subdit de Iacobo et Iohanne: illi statim re lictis retibus et patre: secuti sunt eum. Ideo perfecta obedientia est: sua inperfecta relinquere. Eccl. x. Manus eius tornatiles. In ui. patrum. Abbas siluanus habebat duodecim discipulos: unum eorum nomine erat marchus: quem diligebat pre ceteris propter bo num obedientie quod erat in eo. Cumque dicerent ei quod alii disci puli contristarentur: ex hoc ipse pul sauit ad hostium uniuscuiusque uo cans eos: et nullus exire uo luit. Tandem uocauit marcum qui statim exiuit. Et inuenit in quaterno quem scribebat ipse uocationis: litteram ultimam inper fectam. Quam post uocationem: propter bonum obedientie complere noluit. Tunc illi iudicaue runt eum magis esse diligendum: eo quod magis diligeret a deo propter bonum obedientie. Valde gratum solet esse principibus: cum precepta eorum uelociter ad im plentur. Prou. xxij. Vidisti hominem uelocem in opere suo: coram

regib; ſtabit: n̄ erit ī t̄
ignobiles ¶ Quīt᷒ grad᷒
eſt: uirilr̄ adimplere
mādatū. B̄. Manū tuā
miſiſti ad fortia. Agēdū
ē iſtāt̄: ⁊ ɔſtant̄ obediē
du;. Nec ī t̄ aſpitate; ū
be;: tā regalis ē ſemita
reliquēda. Loq̄mur de ſe
mita obediētie. xp̄s hāc
ſemitā p mōte ignomi
nioſa reliquē noluit.
Phil. ij. Factus ē obediēſ
uſq; ad morte;: morte;
āt crucis. B̄. Putas o
bediētie fructu; cū ſbdit᷒
audit obediētiā; quā ml̄tū
expetiuerat uotis: qñ ei
p̄capit̄ qd̄ recolet digni
tate: Ergo aſſigā illi
obediētiā q̄ tret aīu; au
diētis: grauis ad audiē
dū: grauior ad implē
dū: grauiſſima ad tenē
dū ¶ Sext᷒ grad᷒ ē: hu
milr̄ obedir̄. Et ſbdit
B̄. Mag̃ ūt᷒ humilitatis:
ſiñ cuiꝰ obtentu ūtus for
titudīs nō ſolū ūtus nō
ſit: ſ; ⁊ ī ſupbiā erūpit.
Luc. xvj. Cu; feceritis
oīa que p̄cepta ſt̄: dica
te ſui ī utiles ſu;: qd̄ fa
cē debui; fecī; ¶ Septi;
grad᷒ ē: īdeſinēt̄ obedire.
Et ſbdit. B̄. Perſeuerā
tia ſigularis filia ē ſūmi
regis. Quid currere poē:
⁊ ante metā curſꝰ deficē:
Sic currite: ut ɔp̄hēnda
tis. De hijs que iuuāt
Item obediētiā. c̄. xxxij.
notādū q' ea ſūt que
ualet̄ ad hoc q' aliqd̄ ſit
mag̃ tractabile ul' flexi
bile: ⁊ ſimilia hijs ualēt
ad hoc q' cor ſit mag̃ obe
diēs. ¶ Primū ē ſeparatō
rei ab aliq̄ re min' flexi
bili cui adherebat: ut p;
ī corio adherēti ligō: qd̄
flecti nō pōt n̄ a ligno ſe
paret̄. Sic o; ad hoc ut
aliqs pfectior obediens
fiat: ut uolūtatē ſuaz
ſeparet ab oī re tpāli: ut
eā recolligat ⁊ habeat eā
paratā quādo mādatu;
ſupioris ueneit. Ps. Pa
ratus ſū ⁊ nō ſu; turbat᷒:
ut cuſtodiā mādata tua.
Ite; paratū cor meū d's:

paratū cor meū. W. Pa
ratū ad ſublimia: para
tū ad uniu̾ſa q̄cūq; p̄ce
peris. Aug. Verus obe
diēs mādatū nō ꝓcraſti
nat: ſ; parat aures au
ditui: līguā uoci: man
opi: pedes itineri: ⁊ ſic
ſe totū ītra ſe colligit:
ut mandatū pagat im
p̄itus. Vt abraā mag̾
do eēt obediēs: uoluit
eū dn̄s ſeparare ab oī re
tp̄ali: dās ei t̄a p̄cepta.
Quorū p̄mo uoluit eū
ſeparari ab hys a q̄bus
ortū duxerat. Gen̄. xij.
Egredē de t̄ra ⁊ de cogna
tione tua: et de domo pa
tris tui. Sc̄o a ſe ipo q̄tū
ad carnalia. Gen̄. xvij.
Circūcidet̄ ex uobis oē
maſculū. Tertio ab eo q
ortū duxerat ab ipo. Gen̄.
xxij. Tolle unigenitū
tuū filiū quē diligis y
ſaac ⁊ c̄. Vix potuiſſet
flecti ad t̾m: niſi ſepa
ratus fuiſſet a p̄mo. Vix
ad t̄tiū: niſi a p̄mo ⁊
a ſc̄o. ¶ Sīm q̄ ualet ad
tractabilitatē ē exilitas:
ut p; ī uirga: que ꝑ exi
litatē flectibilis est. Et
ferrū ſi ſit tenue ul̾ exi
le: flecti p̄ot. Sic exili
tas huīlitatis: multū
ualet ad obedientiā. Jdē
apl's loquēs de obedien
tia xp̄i: p̄mittit de ei⁹
humilitate dicēs. Hu
miliauit ſe metip̄m fac
tus obediēs ⁊ c̄. phi. ij.
Aug. xiiij. li. de ciuit. di.
Obediētia n̄ huīliū ēe
nō p̄ot. Cū huīlitas ſit
ſenſus ꝓpi uacuitas hu
milis habet ū ſēſū reci
piat alienū: tanq̄ q uacuus ē a ſuo. Et qui
ſēſū alienū recipit: niſi
ſit apte mal⁹ alienā re
cipit uolūtatē: et ſic
fit uē obediēs. Supbi
p̄us exiuit de ſenſu ſuo:
q̄ ſenſū recipiat alienū
⁊ fiat uē obediēs. Pu.

Vidiſti hoīeꝫ ſapiē
tē ſi uideri: magis ſpē
illo hēbit ī ſipiens. Ci
bꝫ ū ē nimis de ſale: q̄i
poitus ē. Facilius ſal

cibo addit: q̄ subtra
hat. Sic ille i q̄ ꝓp̄us
sēsus nimis abundat:
nō ē aptus religioi. Ha
ali⁹ hō simplex religios⁹
efficeret q̄ ille. Tertiū
ē alic⁹ liquoris admistio.
Ut pellis dura ideo ungi
sit tur: ut tractabilior. Et frē
dure aq̄ miscet. Simili
unctō grē necessaria ē:
ut cor mag̃ tractabile fiat.
Ideo q̄ i religione ē frequn
t. dō dz supplicari i orōne:
ut obediendi ei grāz tribu
at: ꝛ plato suo bn̄placi
tū suū de eo i spiret. Aug⁹.
xlj. ꝯfex. Dne ꝯtinētiaz
iubes: da qd iubes: ꝛ iube
qd uis. Quārtū ē calefac
tio: ut pz i cera. Que ca
lefacta: tractabilio ē. Et
i metallis qb; ad ignem
calefactis: for̃ rei cui i p
mūt facili recipiūt. Sic
accēdendū ē cō hōis ad
obediēdū: ꝯsidiōe bn̄ficiōꝝ
iā acceptoꝝ gn̄aliū ꝛ spā
liū. Itez ꝯsione bn̄ficiōꝝ
ꝓmissoꝝ. Imictēd⁹ ē etiaz
ig's diuini amoīs i cor

hōīs religiosi: ut cogitet
qualr̃ d's ꝓ nob uoluit o
bedire usq; ad morte crucis.
Ut ꝯsiūdat̃ male obediēs
ēē ad leuia: que ex parte
ipi⁹ ei i iūguit. Luc. xij.
Ignē ueni mitte i tra: quid
uolo n̄ ut ardeat: Valet
ꝛ ad accēsione ꝯsidatō cul
paꝝ ꝯmissaꝝ: et penaꝝ que
ꝓ eis debēt. B. O si ꝯg̃uisses
q̄ multa ꝛ q̄ mltas debes:
uideres q̄ nich ē qd facis.
Debes p̄ x̄ totā uitaz tuaz:
qz ipē ꝓ tua posuit suaz. So
exiguit p̄tita pecca mā to
tā uitā māz: ut faciā dig̃s
fruct⁹ pn̄ie: ꝛ recogitē oēs
ānos mōs i amaritudine
aīe mee. Quid si ētiū de
bitorē ꝯndā: q̄ eā uēdicet
s: puto q̄ desideres glāz:
quaz oculus nō uidit ꝛ c̃.
Nōne ad hoc emdū. totū te
ꝛ qcq̄d potes dare opporte
bit: ꝛ cū oīa ꝯpleueris:
nō st̃ ꝯdig̃ passiōes huius
tp̄oris: ad futurā glāz que
reuelabit̃ i nob. Quarto
debitori debes qd es a quo
totū habes: q̄ te fec̃ ꝛ bn̄

fec͞. et tanta mīſtrat t͞: ſcīi hoīꝫ ꝓponis recte q̄d de bes. Itē ualet ad accēden dū cor obedientis: miſera ſuit ī q̄ manet q̄ nō pro fic͞. Et libertas ⁊ ꝯſolatō: ad que puenit q̄ ꝓfic͞. ꝓ ú.

Man̄ fortiū dn̄abit᷑: que aūt remiſſa ē tributis ſuīet. Hoſtes hoīs remiſ ſi cotidie acquirīt aliq̄d ſup eū: ⁊ ſic ī durā ſeru tutē eū ponūt. Hō remiſ ſus h̄t pugn̄ ⁊ nūq̄ uic toriā: nec ꝑmiſſaꝫ uicto di letitiā. Quātū ē aſſue factō. Equus aſſueſcat cū uolūtātibꝫ: ut ad uolū tatē ſeſſoris flectat᷑. Re ligioſ⁹ q̄ ī ſua uolūtate nu trit᷑: deſtruit᷑. In uitis pat̄ꝫ. Antonī. Precepit paulo ſimplici heremite ſuere ⁊ diſſuē ueſtimēta: texere ⁊ frāgere ſportellas: ſic uolebat uolūtatē ei⁹ flexi bilē face. De hyis que o bedientie aduſant᷑. c̄. xxxiij.

Obedientie: ꝓpri⁹ ſenſus et ꝓpa uolūtas aduſant᷑. Senſ⁹ ꝓpus ē: q̄ nō cōis. Circa q̄ rep̄hēſibile ē: ſi nō ſit a ſocijs ſuadi bilis. Rep̄hēſibilis nō ē: ſi nō ſit ſbiect⁹ ei q̄ tenet lo cū dī. Maxiē rep̄heſibilis ē: ſi dō nō ſit ſubiect⁹. De t̄minatō ē ſenſus ꝓpus poti reſpectu ſupioris: q̄ reſpect⁹ īferioris. Sic ē nō dr̄ pla tus ꝓprietari⁹ q̄ntū ad bona tp̄alia: ſi nō diſponat de ill' ad uolūtatē ei⁹ quj ē īferi or. ſic n̄ dicēd⁹ ē ꝓprietarius q̄ntū ad ſenſū: ſi ſenſus ei⁹ nō ſit ſbiect⁹ ſenſuj īferi oris. Pꝓpus ſenſus: ualde piclōſus ē religioſo. Vr̄ ī ſ̄moībꝫ. Lepra ꝓpi ꝯſilij eo pruitioſior ē: q̄ occulta. Et quāto plus abūdat in hoīe: tāto ſ̄ ſaniō ēē uidet᷑. Hec illoꝝ ē quj ẓelū dī h̄nt nō ſ̄m ſciāꝫ. ſeq̄ntes errorē ſuū ⁊ obſtinati ī eo: ita ut nullis uelint ꝯſilijs acq̄eſcē. Quj ſūt u nitatis diuiſores inimi ci pacis. caritatis expertes. uanitate tumētes. placētes ſ̄ ⁊ magni ī oculis ſuis. ignorantes dī iuſtitiā: et

suā uolētes statuere. Et
que maior supbia ut uñ
hō toti ɔgregatōi ɔsiliū
suū pferat: tāq ipse so
lus spm̄ dī hēat: ydola
trie scelus ē: & qͥ pccm̄
ariolandi. Ecce nuc q
se faciūt religiosiores q
nō sūt sic ceteri hōies:
ydolatre & arioli fūi st.
Nō dz hoīez ppius regē
sensus: quj cuz rexit in
mūdo. Nō debet hr̄e pro
duce eū: quj ī tot foue
as pcipitauit illū. Deuto.
.xij. Nō facietis ibi qd nq
faciām hodie: singli qd
sibi rectū uidet̄. Propius
sensus ē oculus uetis
hōis: oculus nuq cali
gās: sic oculi solent in
senibz caligare. Talis
oculus ē scandaliçās: ī
eruēd. Mt. v. Si oculus
tuus scādalizat te: erue
eū & c. Sic equus ui
dēs nō ē ydoneus circu
re ad molā: sic religi
ōsus uolūtati obedien
tie nō ē aptus: nisi ocu
lus ppi sensus erutus
fuerit. Propius sensus
ē ɔsiliari ī fidelis: dēq
nō ē ɔfidēdū: eo q nimis
ɔiunctus sit carnj. Ecc.
xxxvij. Noli ɔsiliari cū
socero tuo. Itez iudex
ē quj merito suspect nō
hēt: eo q ī ordinato amo
re ul odio ul timore pu
tat. B. ī li. d ɔsi. Amor
ul odiuz ueritatis ne
sat iudicaū. Et notan
dū q una rō qr aliquis
religionez īgredit hec
ē: ut ds ī eo pleni dñet.
Cū aliqs uult recupare
castrū amissuz ū sūt mlte
porte p quas oportet eū
ītrare: p oportet eū hr̄e
īgressū pme pōte. Et si
nō hēt ī gressū pme: nō
hēt ī gressuz s'e. Velut p
ma porta ē ppius sensus.
Si nō hēt ds sensū hōis:
nō hēt ei uolūtatē nec p
fecte ei dnāt. ¶ Obedien
tie mltuz adūsat ppa uolū
tas. B. Volūtatez dico p
paz: q nō ē cōis dō & hoībz.
Sz oī casu qd uolum nō
ad honorē dī ul pfectū p

ximi sz pp nos ipōs faciz: pp͛ris satisfaciēdo affectibz. hec ī uiro religioso d͛o mlʼtuz displicet: dyā mltuz placet: religioni mltuz nocet. Nō ē mir͛ si d͛o mlʼtuz displiceat: cū ei domiuiū suū auferat. Ecc. de suplo. Quasi a se iugum d͛natōis d͛ditoris excutit: cu p ī obediētiā subeē ɔtēp nit. B. Ppr̄e uolūtati frōte ɔ̄tia est caritas que d͛s ē: ad usus eā exercens inimicitias. Quid ē odit d͛s ul punit: n̄ ppr̄az uolūtatez. Cesset ppr̄ia uolūtas: ⁊ īfernus non erit. Dyā mltuz placet. Ecc. xbiij. A uolūtate tua auertē si pstes aīe tue ɔcupiscētias eī: faciēt te ī gaudiuz inimicis tuis. Propr̄a uolūtas mltuz nocet et ei ī quo ē: et cetis q̄ ī ɔgregatiōe sūt. Cetis nocet scādalizādo eos. B. Unde scandala n̄ q̄ seq̄ndo uolūtatē ppr̄az: qd̄ apd̄ nos temere diffinimus. Si quoq̄ m̄ phiberi ɔtingat ul impediri: statī ī murmure prūpiz. Et etiaz ī quo ē mltuz nocet. Primo q̄ bn̄ficia subtrahēdo sibi. Ecc. Dignū ē ut ab eī bn̄fitiis sit q̄libet extraneus: cuius iussioibz nō uult ēē sbiectus. Scd̄o: meritū eī euacuādo. ysay. lvj. Qr̄ ieiunauiz ⁊ non aspexisti. Et subdit. Ecce ī die ieiunij ur̄i: īuenit̄ uolūtas ur̄a. B. Grāde malū ppr̄a uolūtas: q̄ fit ut bona tua nō sit bona. Jdō nō sapit d͛o ieiuniū: qd̄ nō obediētia sapit sz uitiū ppr̄e uolūtatis. Ego aūt ī silētio ⁊ ī oī obs͛uātia regulari: id ipm̄ sentio. Tertio eū ɔfundit. Osee. x. Confūdetur isrl̄ ī uolūtate sua. In hoc ɔfūdit̄ q̄ ppr̄az uolūtatez ī religiōe seq̄t̄: q̄ ɔ̄triuz ei accidit eius qd̄ ītēdit. Querit alicubi ɔsolatiōez ⁊ ex postea maiorez hʒ desolatōez: ul remorsionē ɔsciē ī punitione priie: ul ī īfirmitate que ex hoc sequitur.

Unde quia qui plus uult uo
lũtatẽ suã facẽ ĩ religiõe:
plus cogit̃ facẽ q̃ eaz. Cũ
ẽ talis nõ hẽat gr̃az illam
apud dñ̃ et hoĩes quaz hĩt
uer⁹ obediẽs: milita nõ ɔce
dut̃ s3: q̃ ɔcedut̃ uõ obedi
enti. Jonas effugẽ uoluit
ut di uolũtatẽ nõ adimple
ret: et impleuit eaz ĩ uitus.
.Gĝ. Ecce ionã fugitiuum
dĩ tẽpestas ĩuenit: sors ligat:
mare suscipit: et qz a ctoris
uoci obedire renuit: ad lo
cũ q̃ miss⁹ fuerat suo car
cere reus portat̃. Quar
to hoiez ĩ afflictiõe ponit.
Unde saul ĩ obediẽtez: ma
ligñ spũs exagitat. j. Re.
.xvj. De partib3 obediẽtie
De partibus. Ca. xxxiiij.
Obediẽtie nõ: q̃ ẽ obe
diẽtia rephẽsibilis: et ẽ o
bediẽtia ɔmẽdabilis. Obedi
entia rephẽsibilis: t̃plex
ẽ. Pma ẽ cũ aliq̃s obedit
creature ĩ feriori hoĩe: ut
pecũie. Ecc. x. Pecunie o
bediut̃ oĩa. Sa ẽ cũ ex re
missione supioris et cer
uicositate ĩferioris accidit:
q̃ ille obedit q̃ d3 impare.
Et mẽbrũ ẽ sup ũtiẽ: et
q̃ debuit ẽẽ sup̃ ẽ ĩfra. Pu.
xxx. p t̃a mouet̃ t̃ra et
quartũ substinere nõ põt:
p fuũ cũ regnare cepit.
Tertia ẽ: cũ aliq̃s suo su
piori ĩ malo obedit. Gĝ.
ĩ moralib⁹. Nũq̃ p obediẽtiã
malũ fieri: aliqñ aũt d3 bonũ
qđ agit̃ p obediẽtiã ĩ t̃mic
ti. Ite caueãt sbditi ne pl⁹
q̃ expediat sit sbditi: ne
plus q̃ expedit studeãt sbici:
supior ɔpellãt̃ uitia uene
rari. Aug⁹. Sic modi obedi
ẽtie tenendi ẽ ut bonis in
malo nõ ɔsentias: nec ma
lis ĩ bono ɔtdicas. Obedi
ẽtia ũ ɔmẽdabilis ẽ quedã
sufficiẽs: et quedã abũdãs.
Sufficiẽs ẽ uolũtas implẽ
di pceptũ ul' mãdatũ supi
oris: iux̃ modũ pfessiois.
Et ĩtellige pceptũ ũ ẽ coac
tio impii: mãdatũ ũ ũ nõ
ẽ. Be. Modi obeditiois ẽ te
nor pfessiois: nec se ualet
extendere potestas impan
tis: ñ q̃tuz actingit uotũ
obediẽtis. Jtẽ. Nich me

plat⁹ ꝓhibeat eoꝝ que ꝓ misit: nec plus exigat uo to mō nec augeat sine nā uolūtate: nec minu at sine necessitate. Itē. Est q̄daꝫ obediētie limes s̄m tē pus ipā tēpoīs extremitas: ut is sit finis obediētie q̄ ꝛ uite. ¶ Habūdās obedi entia ē: cuꝫ aliq̄s obedit ī hys ad q̄ ex uoto ꝓfessiōis nō tenet̄. B. Subiect⁹ hui⁹ obediētiā q̄ finib) cohibet̄: nouerit īpfctāꝫ. Nā pfcā obediētia legē nescit: t̄mi no nō artatur: neqꝫ ōten ta ē angustys ꝓfessiōis: sꝫ largiori uolūtate fert̄ ī la titudīe caritatis. Et ad ōē qd̄ īiūgit̄ spontanea: ui gore liberalis alacq́ꝫ aīi: mo dū nō ōsiderās ī īfirmita tē extendit̄. ¶ Et notādū q̄ ad pfectiōē obediētie ꝑti net: nō solū facē qd̄ iu bet̄ sꝫ sic iubet̄. geñ. xvij. Vñ de abrahā q̄ circūci dit carnē ꝑputij eoꝝ sta tim ipā die: sic p̄cepat ei dñs. Jo. xiiij. Sic mā datū dedit m̄ pat̄ sic fa

cio. ¶ Et nō q̄ B. tres gra d⁹ obediētie distiguit hys ūbis. ¶ Boni obediētie grad⁹ ē si ꝓ metū gehēne: seu ꝓ ꝓfessiōē qs obediat. ¶ Me lior cū ex dī amore obedit: illa q̄ppe necessitatis ē ista caritatis. ¶ Illū aūt optimū obediētie dixeriꝫ gradū: cū eodē aīo recipit̄ q̄ ꝛ iniūgit̄. Vt. s. plus uelit q̄ exeq̄t̄: q̄ uult ille a quo iubet̄. Itē nouit uer⁹ obe diēs ꝛ minima nō ōtēpnē: ꝛ maxīa maxīe curare. ¶ Et notādū q̄ religio ū sola s̄ uāt̄ p̄cepta: nīhil ē de bone stata. Auris ē obediētie: ꝓ maiori pāte ī ea ē mutila ta. Cū ī religiōē bñ ordiā ta plura mādata ōtinent̄ ī reglā ꝛ ōstitutōib) q̄ p̄cep ta: ꝛ plura mādēt̄ a supi orib) q̄ p̄cipiāt̄: q̄ sic obe dit: magnā pātē cens⁹ ul' s̄uitij dño debiti ī fidelr re tinet et q̄i furat̄. Et ē si milis furi ī p⁹ furto dep̄hē so: cui pars ē auricle am putāda. Talis obediētia: par̄ uid̄t̄ eē dō grata. Quis

e e dns tren q uelit hie
seruiete q nich p eo faciat.
n qd papiet ei titione e
leuato / et gladio euagina
to. Ni gladio euaginato
iubet: quj dic pcipio. Ta
le e e: ac si diceret. Si
no feceris: morte morie
ris etiam. Item p ratz e o
bediens: quj ad plura e io
bediens. In iure e diuino
et i iure positiuo et i statu
tis religionu q bn sut i
stitute: plura madat q p
capiat. Item p ratz e gra
tus dno suus q no pot
iduci ad eunde locu ad que
a dno mictit: nisi pus lige
t. Item i firmi molest e me
dicantj: et custodienti quez
oz ligari. Item opedit p
cepti uiolentia: no ptinet
ad bonu filiu ul et suuz
beniuolu: sz ad maliuolu.
Scde. xxxiij. Suo maliuo
lo: tortura et opedes. Cu
uolutas sit radix mere
di / et mag uolutariu dz
ee mag meitoriu: et ob
sequu qd mun gratu exibe
t: p ratz e meritoriu. Pa
ru at e uolutariu: qd
uiolentia pcepti a subdi
to extorqt.

De ministris seu offitialibz bonoz mo nasteriorum. Cap. xxxv.

O Stesu e qm subditi i religioe debeat se hie: nuc tagedu e aliqd de ministris q bona tpalia hnt dispesare. Circa qs spetialr cauedu e: ne ipi i discrete multiplicet. Sz btm bndictu i regla sua. Unus dz ee cellarari: quj oi ogregatoi sit sic pat et cura gerat. De oibz q abbas iuxerit dz agere: qd phibuerit no dz psu mere. Si ogregatio fue rit maior: ad solatiu de bet ei dari quj adiuuet: ut ipe eq aio i pleat of fitiu s omissu. Nec e sz regla ut multi sit pnci pales bona monasterij di spesates: sz unus. Et ille no solu ouet: sz i firmoz pau pu et hospitu cura dz ge re. In multis tn monaste rijs occasioe i firmoz pau pu hospitu et coz quj ad

ecclias ptinet: aliqbus
psonis nō solū bonoꝝ tē
poraliū dispēsatō: ſʒ ⁊ dona
tio data ē ⁊ pmissa. Vt
bona illa dispēsēt nō so
lū ſm plati iussiōēʒ: ſʒ ſʒ
suaʒ uolūtatē: ut nō so
lū de illis offitiū ī iuctū
impleat: ſʒ etiā ſ' ꝓuide
ant. Et que abundant
ul' ꝓdige alijs distribuāt:
l' auare ſ' custodiāt. In
ↄgregatōe cuj saluator p̄
fuit: un' dispēsator ⁊ ille
lat' fuit. Jo. xij. Dī q' fur
erat iudas ⁊ loculos hñs:
ea q̄ mittebāt' asꝑtabat.
In mltis ū monasterijs
mltiplicati sūt bonoꝝ tē
poraliū dispēsatores: et
mltiplicati sūt latrones. Sic
ē iudas ea q̄ dāda erant
paupib' dabat uxori sue
⁊ filijs: sic tales q̄ danda
eēnt ꝑ paupib; dāt ſ' acti
gētib;. Et sic similes ide
i culpa: sic freqnt' similes
ei fiūt i pena. Judas occa
siōē huj' pcti i mai' pccʒ
icidit: ut dm̄ uēderet:
deinde ut desperaret: tādē

ut laqo se suspēderet. Sic
tales post pcc̄m defrau
dando paupes: peccaue
rūt i ꝓximū. Indigne ū
celebrando ul' symoniaʒ
ↄmictēdo peccant i deuʒ:
⁊ i duritia ⁊ sine pnītētia
morietes: icurrūt suppli
tiū ifernale. Qui i religi
one fribʒ mīstrāt: sollici
ti debēt eē ut mīstrando
dō placeāt: cuj' ſt bona q̄
dispēsāt. Nec ꝓdige de
bēt ea expēde: nec auar'
retinē. Caue debēt a p
sonaꝝ acceptōe. Aug' in
regla sua. Distribuāt' u
nicuiqʒ a ꝑposito uro uic
tus ⁊ tegumētū: nō eq̄lr
oībʒ q; nō eq̄lr ualetis
oēs: ſʒ poti unicuiqʒ ſm
q' opus fuerit. Sic eīʒ
legitis i actib' aplōꝝ q' e
rant illis oīa ↄmuīa: et
distribuebat' unicuiqʒ,
sic cuiqʒ op' erat. Sim
mūmur debēt mīstrare
fribʒ ⁊ ſuur: ⁊ sine dila
tiōe ea qbʒ idigēt dare.
Aug'. Siue q̄ cellario
siue qui uestibʒ siue q̄

codicibz ꝓponūt: ſine mū
mur̄ ſuiāt fr̄ibz. Itē. De
ſtim̄ta ⁊ īdum̄ta qn̄ fue
rīt īdigētibz neceſſaria
dare nō differāt: ſub q̄
cuſtodia ſīt q̄ ꝑſcīt. Itez
maledict̄ diſſipatō auar:
cū larg̃ ē dn̄s. Itē. Miniſtri
monaſterij ne īdigeāt uł
ex conditōe uirtūs uł ex ↄ
ditōe miſteriū ſuſcipiētis:
Accedāt dz uiſſionē ꝑla
ti: uiſſionez ēē di ſm̄ illō
luc. x. Qui uos audit.
me audit. Itē accedere
dz miſteriuz qd exhibet
minimo frī: exhiberi x̄.
ſm̄ illō. m̄. xxv. Quod u
ni ē ex minimis mīs fe
ciſtis: m̄ feciſtis. Itē mi
ſtrare nlli ſit dedec̄: ſz ho
nor magnus. Cū ille q
ī ter natos mulier̄ maiō
nō ſurrex̄: dicat ſe dign̄
nō ēē ut ſoluat corigiaz
calciamti eī. Itē accedāt
dz dnm̄ īdig̃ huiūe mi
niſteriū exhibuiſſe ꝑdi
tori ſuo: q̄ ⁊ dixiſſe non
ueni miniſtri ſz miſtrar̄.
Itē accedāt etiā dz q̄ angli
hōibz q̄ſtūcūqz uilib: non
dedignāt miniſteriū exhi
bere. m̄. xviij. Videte ne ↄ
tēpnatis unū ex hijs puſill.
Angli ē eoꝝ ſēp uidēt faciē
patris mī: q̄ ī celis ē. Itez
accedāt dz gliaz ꝑmij: quā
habebūt ex huīlitate mi
niſterij. Job. xxij. Qui huī
liat̄ fuerit: erit ī glia.

De hijs qui fuerūt pauperes ī ſeculo et de hijs qui fuerūt diuites. Cap. xxxvj.

Conſequēt oñdendū ē
quō ſe debeāt hēre ī mo
naſterio qui ī ſeclō fuerūt
diuites: ⁊ quō qui ī ſecu
lo fuerīt paupes. Que oñ
dit aug̃ ī regula ſua hijs
ūbis. Qui aliqd habebant
ī ſeclō. qn̄ īgreſſi ſūt mona
ſteriū: libenter uelīt illud
ēē cōmuē. Qui āt nō hēbāt:
nō ea q̄rāt ī monaſterio:
que n̄ foris hēre potuerunt.
Sz tn̄ eoꝝ īfirmitati: qd
opus ē tribuat̄. Etiā ſi pau
ꝑtas eoꝝ qn̄ foris erāt:
nec ipā neceſſaria potāt ī
uenir̄. Tam nō iō putent
ſe ēē felices: q̄ uictū ⁊ te

gumtū ī uenīt q̄le foris ī
ueīre nō potuerūt. Nec e
rigāt ceruicē q̄r sociāt̄
eis ad quos foris accedē
nō audebāt. ſȝ ſurſū cor
hēāt. et t̄rena uana nō q̄
rāt. Nec ī cipiāt monaſte
ria ēē utilia diuitibȝ nō
paupibȝ. ſi diuites illic
humiliāt̄: paupes illic ī flā
t̄. Rurſus illi q̄ aliq̄d ui
debāt̄ ēē ī ſeclo: nō hēant
faſtidio fr̄es q̄ ad illā ſcām
ſocietatē ex paupertate ue
nert̄. Magis āt̄ ſtudeant
nō de parentū diuitū di
g̃tate: ſȝ paupū fr̄m ſo
cietate glīari. Nec extollā
t̄ ſi aliq̄d coī uite de ſuis
facultatibȝ ɔtulerūt. ne
de ſuis diuitijs mag̃ ſup
biāt ſi eas monaſterio pā
tiūt̄: q̄ ſi eis ī ſeclo frue
rētur. Alia q̄ppe iniq̄tas
q̄cūq; ī malis opibȝ exē
cet̄ ut fiāt: ſupbia uō ī
bonis opibȝ ī ſidiat̄ ut p
eant. Itē q̄ ī firmi ſt̄ ex p̄
ſtina ɔſuetudīe ſi alit̄ tc
tāt̄ ī uictu nō d; moleſtū
ēē: nec ī iuſtū uideri eis

q̄s fcē alia ɔſuetudo forti
ores. Nec illos feliciores
putēt q̄r ſumūt qd̄ nō ſu
mūt ipi. ſȝ ſ̄ poti gratu
lent̄: q̄r ualēt qd̄ nō ualēt
ipi. Et ſi eis q̄ uenerunt
ex morib; delicatoribȝ ad mo
naſteriū aliq̄d opimentor
ueſtimētor alimētorūe dat̄
qd̄ alijs fortiorib; nō dat̄.
feliciores illos nō debēt co
gitar̄ q̄b̄ nō dat̄ q̄ntū de
ſua ſeculari uita illi ad i
ſtā deſcēderūt: q̄uis uſq;
ad alior qui ſt̄ cōpore for
tiores frugalitatē puenī
re nō potuert̄. Nec debēt
uelle oēs qd̄ paucos uidēt
ampli nō q̄r honorāt̄ ſȝ q̄r
tollerāt̄: accipēue ɔtigat
deteſtāda pūſitas. ut ī
monaſterio ubi q̄ntū poſſūt
fiūt diuites laborioſi: fiāt
paupes delicati. Infirmāb⁹
dū tm̄ monaſterijs mlta
circa hec pūſitas ī ueīt̄.
ut. ſ. aliq ibi uelīt hr̄e a
būdatiā: q̄ ī ſeculo nō ħ pe
nuriā habuerūt. Aliq̄ ē
uit̄ ubū Jeronimi. dicti
ores ſt̄ monachi q̄ fue

rint seculares: et possi
dent opes sub xp̄o paupere:
quas sub locuplete dyabolo
nō habuerint. Aliq̄ etiā
ibi delicata q̄runt: qui
uix ī seclo panē habue
runt. ꝓ q̄b3 dicit Jero. Na
tus ī paupe domo. ī tugu
rio rusticano: qui uix
milio et cibario pane uē
trē erugiētē satiare potā:
nūc similā et mella fa
stidio. Ibi etiā uolūt a
liq̄ honori haberi: qui ī
seculo fuerūt despecti. &c.
Plerique ī domo dī nō pa
tiūt hūi ɔtēptū: qui ī sua
nūq̄ n̄ ɔtēptibiles ee̅ po
tuerīt. Ibi etiā aliq̄ uolūt
sibi facē nomē: qui ī seclo
nullius nois fuerīt. &c. Ali
antē ī suo opido ul' uico
uix cogniti fuerīt: nūc a
tiētes puītias et curias
freq̄ntates: regū noti
tias et p̄ncipū familia
ritates ɔsecuti sē. Item
aliq̄ ī seclo uitā laborio
sā ducebāt: et ī mona
sterio ꝗ suā uitā uolūt
ducē otiosā. Nō nō so

lū aīab: s3 et corpib' est
nociuū. Vn̄ mediā mic
tūt egrotātes ad miste
ria ɔsueta. Ministrāda sē
etiā necessaria hys q̄ pau
pes fuerīt. Primo pter
acceptōis psonaz causā:
q peccm̄ dissuadet. Jac. ij.
Fr̄es mi nolite ī pr̄a accep
tiōe: hr̄e fidē domini nr̄i
I xp̄. Secundo ut mūm et scā
dalū pusillor uitēt: qd
mltū timēdū ē. Mt. xviij.
Quicūq3 scādaliçauerit
unū d' pusillis istis q̄ in
me credūt: expedit ei ut
suspēdat mola asinaria
ī collo ei. Tertiū ꝓp ho
norē xp̄i: q sibi reputat fieri
qd fit paupi. Mt. xxvj.
Qd uni ex minimis mīs
fecistis: michi fecistis.
Ad honorē regis celestis
fit: q ministris ei sufficiēt
nec̄cia ministrēt. Quā
to mai' misteriū ē ī hys
q̄ ministrēt paupib: q̄a ds
sol' ad hec monet. In hys
uō q̄ ministrāt diuitib: fre
quēt monet aly. Ultimo
q̄ bona monasterij pau

pu sit. et antequam monasterium iugi grediatur: quanto magis postquam in gressus sit et in domo dei. Digni est operari mercede sua. De infirmis. Ca. xxxvij.

Ultimo in hoc libro quod propositum est: qualiter se debet habere infirmus. Multa vero sunt quae ad infirmitatem pertinent: de quibus xij. tangere sufficiat. Primum est: ut attendat a quo infirmitas detur. Secundum: ut attendat ad quid datur. Tertium: ut attendat quantum bonum fuit sanitas quam prius habuit. Quartum: ut cogitet quanta sit utilitas infirmitatis. Quintum est: ut deo et ministrantibus sibi pro posse ualde gratus existat. Sextum est. si quem defectum patiatur: ut patienter sustineat. Septimum: ut illud sufficiat. Octauum est: ut potius expediat infirmitati suae quam delectabilia quaerat. Nonum: ut quaerat solatium ad suae consolationem ad memoriam reuocet. Decimum: ut semper euasionem maiorum malorum: et spe eternorum bonorum afflictiones suas alleuiet. Undecimum: ut timorem dei cordi suo infigere studeat. Duodecimum: ut aliis operari discat. Terciumdecimum. ut si ei infirmaria detest: necessitas habeat patientiam. Vitam uero communem in desiderio habeat: et cessante necessitate ad eam leto redeat. Primum igitur attendere debet infirmitatem esse datam a patre: mirarum quod non daret filiis suis nisi quod sic eis expediret. Ideo gratanter debet eam recipere. Ad quod monemur exemplo saluatoris. Jo. xviij. Calicem quem dedit mihi pater: non uis ut bibam illum? Secundo attendere debet: ad quid datur. Admonitionem hoc debet intelligere: quod unumquemque uidetur cogitare animam per antiquam uel quod extra uiam est ut ad uiam redeat: uel quod minus lente incedebat: ut gressum suum acceleret. Scrutari debet conscientiam: quem deus in infirmitate percutit. Et si extra uiam paradisi se inuenerit: debet compungi et confiteri. Si autem non se inuenit extra uiam: cogitare debet quod piger erat ad bonum operandum: et proponere

qđ bonū feruētiō ⁊ freqn
tōr eīt. ps. Multiplicate st
ī firmitates eor: postea ac
celerauerūt. Tertiō actēdē
dz qđ dedit ei d's .s. sanitatē:
nā ītelligē fac̄ ī firmitas
qđ ualeat sanitas. Qui nūq
fuit ī firmꝰ: nesciat qđ hīt
cū sanitatē hīt. Ideo n̄ dm̄ ꝓ
eo debito m̄ diligit: ꝟ ei
gratus existit. Quāto co
gitar̄ dz q̄nta sit ī firmita
tis utilitas. Illa hostē dome
sticū debilitat: ⁊ sic hoīez ī
tiorē roborat. b. Quo mi
si hoste debilitato tu fortor
efficeris: Infirmitas cōpis:
ī firmitatē piclosiorē sanat
.s. mētis. Ecc̄a. xxxi. Infirmi
tas grauis: sobriā facit
aīaz. Gg. d btō bn̄dcō dic̄.
Qui ꝓ tēptatōez carnis. po
suit se ī spinis. Dic̄ q: u
ulnꝰ cōpis: sanauit uul
nꝰ mētis. Itē q̄s nesciat q:
meliꝰ ē ardē flāmis febri
ū: q̄ ig̃ uitior: Et tn̄ cū
febre cōrupim̄: q: uitor
estū q̄ occupar̄ nos potat
cogitar̄ negligiz: de ꝑ
cussione murmuramur.

Itē dux nō extimes omē
qđ patis: dū extiōnibz
cruciatibꝰ ab ītna passiōe
liberaris. Itē ī firmitas
ūtutes ꝑfic̄. ij. cor. xij. Uī
tꝰ ī ī firmitate ꝑficit̄. In
firmitas ē hoīez ꝓbat.
Tob. xij. Quia acceptꝰ e
ras dō: necesse fuit ut
tēptatiō ꝓbaret te. Iob.
xxiij. ꝓbauit me q̄i au
rū qđ ꝑ ig̃ trāsit. Seū. Nō
ī mari tm̄ aut ī ꝑlio uir
fortis apparet: exhibet̄ ē
ī lectulo uir. Multū est
utilis ī firmitas. Uñ ī ui
tis prm̄z. Cū q̄dā peteret
a Iohē heremita ut sana
ret eū a q̄rtiana: respon
dit. Rez t̄ necessariam
cupis abicē. Ut ē cōpus
a lagoribꝰ ꝑgrauat̄: sic
aīa a uitō ꝑcastigatōibz
purificat̄. Et q̄dā senex
ī firmāti discīplō dic̄. Ne
cōtristeris ex ī firmitate
fili: ulꝰ plaga cōporis. Si
ē ferrū es: erugīnē ꝑ ig̃
āmictis. Si ū [illegible] es ꝑ ig̃
ꝓbaris: et ad maiora ꝓue
heris. Et cū q̄dā miles

rogaret quondam virum sanctum ut
a morbo liberaret eum: vir
sanctus audito ab eo quod meli
or esset in infirmitate et devo
tior quam in sanitate: dixit. Oro
domine ut in statu te conservet:
quo melior es. ¶ Non frater mi
nus debet esse gratus deo: mini
stranti sibi per eum. In monaste
rio est ordinatum homines gra
tis recipiuntur: et gratis eis
ministratur. Non est qui eis ministrat
ab eis expectat mercedem et
qui sine merito eorum eis mi
nistrat: et si laborat: pro eternis
est labor ille non pro terrenis. Unde
valde gratum debent habere: quod
deus gratis fecit eis exhiberi.
Non est principale quod ministratur:
sed additur. Matthei vi. Hec omnia ad
dicientur vobis. ¶ Non in victu ma
gis tenui debet esse contentus
qui expectat mercedem magis: quam
qui expectat nullam. Et si ali
quem defectum sustineant: pa
tienter illum debent sustinere: cum
deus sit monasterii provisor.
Et defectum medicinalem: sub
tractionem deberent reputare. quia
Scit celestis medicus quod nobis
datur sit ad consolationem: quod

subtrahitur ad exercitationem. Non
est homo sine causa ministro suo aba
ria subtrahit. Non debet esse murmur:
quod contra dominum esset qui provisor est. Exodi
xvi. Non contra me murmur istud est:
sed contra dominum. Numeri xvii. Usquequo
multitudo hec pessima mur
murat contra me. Cor debet esse fir
mum ut nec abundantia dissol
vatur: nec murmuret penuri
a. Multum cavendum est in clau
stro a murmure. Una est de
duodecim abusionibus claustri.
In vitis patrum. Dicit abbas pa
stor. Qui iracundus est: monachus
non est. Qui malum pro malo reddit:
monachus non est. Qui malitiam in cor
de suo tenuerit monachus
non est. Qui elatus et verbosus est: mona
chus non est. Qui vere monachus est:
semper humilis est: mansuetus: cari
tate plenus: et timorem dei semper
et ubique pre oculis habet: ut non pec
cet. ¶ Non. Experientia potius:
quam delectatio debet velle. Unde
Augustinus in regula sua. Si velit
et forte non expedit sue cupi
ditati non est obediendum: utrum
sanando dolori quod delectat
expediat: si non est certum: me
dico consulatur. ¶ Non. Exemplum

ſcōr: ſe dʒ ꝯſolari. Tob.
.ij. Hac tēptatiōē ꝑmiſit
d's ueīre illi: ut poſteris
daret ex̄ patiētie ei ſic ⁊
ſcī Iob. ⁊ poſtea nō ꝯtīstat
q' plaga cecitatis euenerit
illi. Suffereītiā Iob audi
ſtis. Iac. v. Gℓ. Facta pcē
deīuz prīuz ꝯſiderez: ⁊ nō
erūt grauia q̄ tolerāz. Hx.
ſpe euaſioīs maioꝝ maloꝝ:
dʒ afflictiōē ſuā alleuiare.
Euadit ē p hec mala q̄ poſ
ſet facē ſi nō impediret ī
firmitate: ⁊ mala etne dap
natōīs. Iſidor'. Quoſdā p
ſciēs d's mltū peccar' poſſe:
ī ſalutē flagellat eos cor
poīs ī firmitate ne peccēt.
Ut eis utili' ſit frangi lāgo
rib' ad ſalutē: q' manē ī co
lumes ad dapnatōēz. Idez.
Perniuoſa ē ſāitas: que
ad ī obediētiā hoīez ducit.
Et ſalubris ē ī firmitas:
q̄ p diuinā corrēptiōēz mētē
a duritia frāgit. Euadit
ē mala etna. Iſidor'. Ordi
nata ē mutatō dī: q̄ pus
hic hoīez p flagella a peccātis
emēdat: ⁊ poſtea ab etno
ſupplicio libat. Idē. In
hac uita d's parcit ī pijs:
⁊ tū nō parcit electis. In
illa parcet electis: tū ī
pijs nō parcet. Magna mīa
ē q' d's p malis futuris
q̄ meruiz: accipit ī firmi
tates ul' alia mala p̄ſen
tis uite. Tale ē ac ſi ille
q̄ debet recipe marchas
auri ⁊ argenti: recipet
p eis fabas et lapillos.
Quib' ꝯputatō fcā plus
ē ē faba una reſpectu mā
che auri: q̄ tribulatō p̄ſēs
reſpectu futur' pene. Ecc.
iiij. Die p ānō dedi tibi.
Itez ꝯſolari dʒ ſe magtu
diē mercedis. Aug'. Gau
de ſb flagellis qr ē ſuat'
hereditas: illis ad tps pa
cit: q̄s ī etnuz dapnabit.
Idē. Nō timeas flagella
ri: ſʒ exheredītari. Gℓ.
Niſi correptis do heredi
tatez dar' diſponēt: eru
dir' eos p moleſtiā nō cu
raret. Cℓ. timore dō cor
di ſuo debet ī figē: ut p
penā q̄' patit' penā futu
rā ī telligat. Gℓ. Si d's

tā aſpere patitur ut parcat: q̄ aſpe patietur ut nō parc̄. Hugo de ſ. vi. Cū conſidero Iob in ſterquilinio: Ioh̄ez in herenio: petrū in cruce patibulo: ex hys colligo qualia paſſuri ſūt quos reprobat deus: ex quo ſic punit quos amat. Cogitare debet quō poterit ignē ſubſtinē: qui nō pōt ſubſtinē modicū calorē febrilē. Febris enī calor ē: nō ignis. Itē q nō pōt ſubſtinē ignem in modico digito. quō ſubſtinē poterit q corp⁹ et aīa ſit in igne grauiori: Itē q nō pōt ſubſtinē ignē ad momētū: quō ſubſtinebit ignē in etnū: Cxj: Conpaſſionē addiſcē debet. Neſcit ē infirmis conpati: q nūq̄ infirmus fuit. Qui oīuz h̄ebat notitiā: conpaſſionē addiſcē uoluit p paſſionē. hebr. ij. Nō h̄ez pontificē: qui nō poſſit conpati infirmitatibus nr̄is tēptatū p oīa. Cxij: ut ceſſante infirmitate: ad coīez uitā libent̄ debeat redir̄. Aug⁹ in reglā ſua dicē de infirmis. Cū p̄ſtinas uires reparauerit: redeat ad feliciorez conſuetudinez ſuā. Que famulos dei tāto ampli⁹ delectet: quāto minus indiget. Nec ibi eos teneat uoluptas iā uegetatos: quos neceſſitas leuauerat infirmos. Explicit liber quintus. Incipit liber sextus. Prima pars.

Circa ſextū in hoc ope agendū ē de quiete mētis in deo: quod ē excellētiſſū bonū ppli dei. hebr. iiij. Relinquit̄ ſabbatiſmus pplo dei. Et p̄mo oñdetur: q nō ē uā quies ex deum. Sc̄o tāget̄: de mltiplici quiete in deo. Tertio oñdent̄: ea que hanc quietē impediūt. Quarto ageт̄: de hys que ad hanc quietē faciūt. Quod non ſit beata quies ex deum. C. j.

Circa p̄mū notādū: q uā quies mētis nō ē in mūdo: ſz ſolū in deo. Aug⁹. In li⁹ conf. Dn̄e feciſti nos ad te: et inquietū ē cor nr̄m donec requieſcat in te. Io. xvij. In

muito p̄ſſurā habebitis: ī me aūt pacē. Nō quieſcit mēs hoīs ī t̄renis. Aut ē bonū ſeq̄t' qd nō aſſeq̄t': ⁊ ſic nō h̄t quietē. Aut bonū fugiēs h̄t qd retinē uult ⁊ nō ualet: unde nō quieſcit. Aut h̄t bonū s' īſufficiēs bonū. ſ. ɔtēptibile ul' minimū: unde in eo nō quieſcit ſ; ad mai' bonū ītendit: ul' p mlta bona diſcurrit. Ɋ. Ineſt hoī rōne utēti nāle, p ſua extimatiōe appetē potiora: ⁊ nullo ēē ɔtentū cui aliqd ēē uidet p̄ferēdū. Iđ. Aīa ad ymaginē dī fcā cetis occupari pōt: imple ri nō pōt. Capacē dī: qcquid dō min' ē nō īpleb'. Unde q' nāli deſiderio hō ſūmū appetit bonū: nlla n' eo acepto req̄e; ē habitur'. Ɋ. Cor meū cor uagū ⁊ īſtabile: ī ſemetipō nō pōt ɔſiſtē: ſ; oī mobili mobili p īfinita diſtrahit'. Et ī fra. Sicq; miſ'is ca ſib; ſbruegit': qm̄ unū de ū q̄ ei ſufficiē potāt dere

liq̄t. Et dū p mlta diſp gitur': q̄rit ū qeſcē poſſit ⁊ n' ītienit ut s' ſufficiat: donec ad ipm redeat. Itē aliqn̄ h̄t bonū malo pmi ſtū: bonū s' noxiū: qd poſ ſeſſū onerat ⁊ maiori bo no ī pedimētū pſtat: amatū īqnat: āmiſſibile ⁊ āmiſſū cruciat. Amiſſibile timore: āmiſſū dolo re: ī acq̄rēdo laborioſum: ī poſſidēdo timoroſū: ī amittēdo ul' dimictēdo doloroſū. Itē aliqn̄ bonū qd h̄t ab eo appetit': ⁊ ſup eo ul' lix ul' bellū mouet'. Bella eī; ē ī t' ɔpetitores uix ū bi; ſenecē: ſ. ī t' illos qui idē; t̄renū appetūt. Uera quies mētis ī dō q̄ ē ſū mū bonū: hn̄s oēs nobiles ɔditiōes boni. Eſt eī; bonū honorabiliſſū: ſūme neceſſariū: huāne mēti ſufficiētiſſū: hm̄i ſuauiſſimū: qd nō finit' n' ab habēte tollit'. Iđo mēs ī eo q̄eſcit: n' ult' q̄rēs. Sa pars de mltiplici q̄ete mētis. C.

Circa p̄m nō. dū q ij.

multiplex ē quies mentis. Jdo una ptinet ad uitā pñs tem, alt'a ad uitā futurā: et ē facilis trāsitus ab una quiete ad aliā. ysay ultiō. Erit sabbatum ex sabbato. Ex quiete mentis ptinēte ad statū grē: erit trāsitus ad quietem ptinētem ad statū glīe. Quies u' ptinēs ad uitā pñs tem: multiplex ē. Quedam ē purgate mentis: spei magnitudine, et dilectionis pfectionem hīntis. De qua b' sup cant. Est locus ī q̄ timorē et secu ritatē medians spes ī qua sup posito molli caritatis stra tu: mens suauiter requiescat. Et ē cū mens ipa formidi ne pene suilis punitur pax hīns de spe de timore plu rimū: nō ē pax nz requies: qr timor penā hēt. Ceterum si paulatim crescente grā de pñt deficere timor et pficere spes: cū demū ad hoc uentū fu erit ut pfcā caritas foras mictat timorē: nōne hīm aīa ī spe singlariter constituta uidebitur: ac ī pace ī idipm dormire et requiescere. Medicina pfcē dom amanti et multū ī eo speran ti: nō de ē oleū suauitatis .s. letitie. B' loqns de uita bta. Nō solū ī quantum ipa uita: sz et pmissio uite etne: et expectatio istorum letitia ē. Et tanta letitia: ut dē quod concupiscatur ei nō ualet compa rari. Jdē. Sola spes apud te dne misationis obtinet locū: nec oleū mīe nisi ī ua se fiducie ponis. Alia quies mentis ī qua ē quorundam pauco4 ē uiro4 .s. contemplatiuo4: qui in uita contemplatiua pfecerunt. Qui s' eripiuntur et ad supna rapiuntur et aqlino ī tuytu di uina speculantes et celestem dulcedinem pgustantes: hnt quietē quantum ualet ēnallitatis ē: arra futur beatitudinis.

Tertia pars ī q̄ ostēdit̃ octo q̄ quietē mentis impediunt

Circa tertiū nota. Ca. uiī.
Octauū: quod octo st̃ q̄ quie tē mentis ī ipo impediunt. Pri mū ē: negotio4 exterio4 multitudo. Unde dcm̄ est marthe: turbaris erga plu rima. Exo. xviij. Ait ietro ad moysen. Stulto labore

ꝯſumeris: ult̃ uires tu
as ẽ negotiũ. Glo. ũ m̃
uidetᷣ ſig̃ficari nimis ac
tentũ humaĩs actib; aĩuz:
ᵭ q̊daĩ̃ uacuari. ¶ Sᵐ ẽ:
ſolliatudo mũdana. Jer.
xxxix. Pᵉ ſolliatudĩe q̊eſcẽ
non potuit. ¶ Certũ ẽ: de
ſiderĩũ t̃renoꝝ. Ecc. 3 e.
Quaſi qui apph̃ẽdit um
brã ⁊ ſeqᵗᵉ uẽtũ: ſic q̊ ac
tendit ad uiſa m̃dacia. Gᵒ.
Quid q̊eti q̃ ĩ mũdo nich̃
appetẽ: quid laborioſius
q̃ t̃renis deſiderŷs eſtu
are: Hĩc ẽ q̃ iſrl' ſabbm̃
accepit ĩ munẽ: egiptus
patit̃ muſcaꝝ multitu
diẽ. ¶ Quãtũ ẽ: ſtimulᵒ
pecc̃i. Nobilitas m̃tis nãlr̃
refugit ĩ mũditiã pecc̃i:
ũde cũ ea nõ q̊eſcit. Nõ
ẽ q̊es m̃tis ĩ ſpinis uicioꝝ:
nõ hʒ q̊etẽ aĩa p̃ſſa oñẽ
pecc̃i. Nõ ẽ q̊es: ũ ẽ ũmis
ꝯſcĩe remordentis. yſay.
lvij. Nõ ẽ pax ĩpŷs dic̃
dñs. Jn eodẽ. Cor ĩpŷ
q̃i mar̃ ferueñs: q̊d qui
eſcẽ nõ pot̃. ¶ Tᵐ ẽ: tĩor
mali ẽnſitoꝝ ĩminẽtis.
Nõ ẽ q̊eſcat q̊ mali pena
le fugit: q̊d adueĩt. Sic̃
ſecuritas fac̃ ad letitiã:
ſic timiditas fac̃ ad t̃ſti
tiã. p̃u. xv. Secura m̃s:
q̃i iuge ꝯuiuiũ. ¶ Qᵐ ẽ:
ĩpatientia mali penalis
p̃ſentis. Nõ q̊eſcat: qui
ſuſtinet maluʒ q̊d odit.
Aliẽ de illo q̊ malũ pena
le ĩtelligit eẽ bonuʒ ⁊ ex
pediẽs ſibi: q̊d a ſũmo
bono ueĩt: ad ſũmũ bo
nũ ducat. ſm̃ illd̃. Gᵒ. Mala
q̊ nos hic p̃mũt: ad dñʒ
nos ire ꝯpellũt. Et iõ
nõ ſolũ patiẽt̃ ſʒ ⁊ libẽt̃
⁊ gaudẽt̃ illud accipit
⁊ ſuſtinet: tãq̃ donũ ſa
lubre a p̃re miſ̃ſũ ſ̃ miſ
ſũ: ex illᵒ q̊ ait pet̃. Jo.
xviij. Calicẽ queʒ dedit
m̃ p̃r: nõ uis ut bibã
illud: Tale ẽ malũ pena
le m̃tis q̊etẽ nõ ĩpedit.
¶ Qᵐ ẽ: ĩmoderatᵘ timor
cadendi ĩ pecc̃m: q̊ ſpẽ ĩpe
dit ⁊ p ꝯſeq̃ns ſubuen
tioẽʒ ⁊ adiutoriuʒ diui
nũ. Sic̃ ſpẽ comitatᵘ di
ad iutoriũ ⁊ letitia: ſic

el ꝯtinuũ defectu diuini ad
iutoriꝫ ⁊ moleſtia. Nõ in
ſe ſperanti deſit illa maie
ſtas: q̃ tã ſtudioſe mo
net ĩ ſe ſperari. Plane
nõ derelĩqt ſpantes ĩ ſe:
adiuuabit ĩqt eos et
liberabit eos. Quare? do
bꝫ meritis? Quia ſpaue
rũt ĩ eo. Dulcis cã: effi
cax ⁊ ĩrefragabilis.
Cui ẽ ĩmoderatꝰ timor
dãpnatõis: qui ſpẽ glẽ
impedit: q̃ ſpes reges
ẽ amicor dĩ ĩ pſenti. Et
In ſpe uiuiꝫ ne deficiaꝫ
ĩ tribulatõe pſenti: qui ĩ
expectatõe ſum̃ ĩdefec
tibiliũ gaudior. Nec ẽ
expectatõ nob uana ul'
dubia ſpes uideatꝰ: ĩni
xa ethẽ pmiſſioib; ueri
tatis. Quarta pars ĩ q̃
ſex ondit q̃ ad quietẽ
mentis diſponunt. Cap.
Oportet ꝯ notãdũ q cãdẽ
ẽ uia ad quietẽ mtis
ĩdo: q̃ ad pacẽ. Vnde ſal
uatõ docet. ꝯ. v. Diſpo
nentia ad pacẽ pectoris:
diſponũt ⁊ ad qetẽ mtis.

Ad cuiꝰ ſtatũ ptinet: pax
et quies mtis. Cũ ẽ mẽs
nãlr malũ fugiat ⁊ bo
nũ appetat: qñ malũ e
uaſit ⁊ bonũ optatũ ſ
ſufficiẽs obtinuit: pacẽ
⁊ qetẽ hʒ. Pacẽ q nõ hʒ
repugnãs. Sup illd math.
v. dicit glo. Vera pax ẽ:
ũ nich repugnat. Quietẽ:
q hʒ bonũ quod optauit.
ult̃ qd nich q̃rit: unde
ĩ eo q̃eſcat. Primũ g̃ di
ſpones ad pacẽ ⁊ q̃etem
mtis: ẽ pauptas ſpũs.
Quia ẽ tẽpatiua ꝯcupiſci
bilis: reſpectu boni ꝯtẽp
tibilis. Poſſeſſor ẽ ⁊ a
matõ trenor nõ hʒ pa
cẽ pectoris: nec q̃etẽ mtis.
Sonꝰ ẽ troris ſep ĩ au
rib; illi: ⁊ cũ pax ſit ille
ſep ĩſidias ſuſpicatꝰ. Iob.
xv. Eccẽ. v. Auarꝰ nõ ĩple
bitꝰ pecuña. Secundũ ẽ mã
ſuetudo q̃ ẽ tẽpatiua ira
ſcibilis: reſpectu mali.
Vñ ĩ pſ. Dẽ mãſuetis
dr. Delectabũtꝰ ĩ multi
tudĩe pacis. Tertiũ
ẽ gr̃ia lugẽdi: q̃ ip̃ ma

lum culpe diluit et malum pe
ne salubriter eligit: et per ipsum
malum culpe destruit. Et
hec tria pertinent ad euacua
tionem mentis a bono minori
maioris boni impeditiuo et
a malo: quia euacuationem sequitur
bonorum uirtutum repletio. Po
stquam est mens purgata et sana
ta est: recta appetit et recte af
ficitur. Unde uera bona e
surit et malis proximi com
patitur: et per hec in operibus acti
ue exercetur: et sic ad opera con
templatiue disponitur. Ysidorus
de summo bono dicit. Qui
prius in actiua uita proficit:
bene ad contemplationem ascendit.
Gregorius. Qui ad arcem contemplationis
ascendere desiderat: prius ne
cesse est ut in campo se actionis
exerceat. Prius in ducta
est lya ad iacob quam rachel:
licet iacob aliter speraret.
Quartum est: esuries iustitie.
Quintum est: misericordia. Sextum est:
munditia cordis: quia quis omnem
inquinationem abhorret et refu
git: et puritatem studiose
et diligenter custodit. Aliud
est esse efficere: aliud tenere pu

ritatem ut ait Augustinus. Postquam
uero homo habet cordis munditiam: in
tellectus eius uelud speculum
tersum et politum susceptibi
lis est superne illuminationis.
Affectus et purgatur et sana
tur: in perfecta summi boni sua
uitate quiescit. Quod oratio ad qui
etem mentis ualet. Capitulum .v.

Ad quietem mentis in deo specialiter
ualent tria opera ad uitam con
templatiuam pertinentia: scilicet oratio
lectio et meditatio. Hec tria
amorem dei cum contemplatiua
uita intendit: nutriunt et
ad perfectionem inducunt. Unde in
libro de uita solitaria. Amo
rem dei in homine ex gratia geni
tum lectio lactat: medita
tio pascit: oratio confortat
et illuminat. De hijs per
ordinem agetur: et primo de oratione.
Circa quam primo ostendetur: quod
ipsa ad quietem mentis in deo
ualeat: ij commendabitur: iij de
inde ostendetur quantum uel quando sit
orandum: ultimo tangetur de speciebus
orationis. Circa primum notan
dum quod per orationem spiritus sanctus in
uocatur: qui intellectum ad di
uina illuminat: et affec

tū ī dm̄ īflāmat. In ps. Os meū apui: et attrac xi spm̄. Intellect̄ uº illu minat̄ ꝗescat ī ueritate: et affect̄ īflāmat̄ ī sūma bonitate. Itē cū s̄m g͛g͛. Omē op̄ qd agim̄ ozone p̄ueīre debeam⁹: maxime opa excellētia ozone st̄ p̄ ueienda: ut ē diuinoz spe culatō et futur̄ dulcedīs p̄ gustatō. Itē cū sumū bonū sup̄ nos sit: nō pōt hō eo frui n̄ sup̄ se m̄talr̄ ascen dat. Sup̄ se uº nō pōt ascē dere: n̄ p uītutē supiorē eū eleuātē. Vn̄ necessari a ē ozo: ad hoc q͛ diuinū auxiliū īpetret. Ideo dauid sc̄i spūs sectari⁹ dic̄. Btūs uir c⁹ ē auxiliū abste: ds̄ ascēsiones ī corde ei⁹ dispo suit. S̄m ioh̄ez c̄risostomū. Ozo ē ascēsº īntellect̄ ī dm̄. Intellect̄ speculatiuus ad dm̄ ascēdit cū ɔsideratiōe humanoz defectuū: et ad ɔsideratōez boni sufficiētis simi et potētissimi illos de fect⁹ trāsit. Qui uult o rare p̄ defect̄ debet ɔside rare: et inde ad dī libera litatē ascēdē: q̄ illos pōt supplē. Intellect̄ p̄tic̄ a scendit desiderio et spe: sperādo. s. desideriū suum a dī liberalitate impleri. Ozone mēs tn̄qllat̄. Iob. xuij. Si diluclō ɔsurrexeris et oīpotētez fueris depc̄at⁹: statī euigilabit ad te: et placatū reddet habitacl̄z tuū. In ozone ɔsolatō di uina dat̄. Ecc̄. xxxv. Qui adorat dm̄: ī oblectatōe suscipiet̄. Luc. uij. Ihu o rāte aptū ē celū. Eiꝰ. xi. Ascēdit Ihus ī mōtē ut oraret: et fc̄a ē dū orar̄t sp̄es uult⁹ ei⁹ alt̄a: et uesti tus ē alb⁹ et refulgēs.

Comendatō oratōis. Ca. vij.

Sequit̄ de cōmdatōe o ratōis. Ad q̄ꝰ posse suf ficiē uidēt̄: q͛ saluatō ad orādū nō monuit: et cir ca oratōez tā diligēt̄ īstru xit. Ipsemet ozōni etiaz tā diligēt̄ ītēt̄ fuit. Ad mōitiōēs ip̄i⁹ ad orādū ml̄ tas hēm⁹. Luc. xj. Petite et dabit̄ uob. Eiꝰ. xxj. Vi

gilate oi tpe orates. Ite
vigilate et orate: ne intre
tis i teptatoe. Oro oran
ti e subsidiu: deo sacrifici
u: demonibz aut e flagel
lu. Aug. Oro si pura fue
rit: si casta fuerit: celos
penetrans vacua no redi
bit. Ite. Plus placet deo
latratus canu: mugit bou:
et grugnitus porcor: q
cant clericor luxuriatiu.
Oro e aie sce psidiu: an
gelo bono solatiu: dyabo
lo suppliciu: deo gratu ob
sequiu et pnie religiois la
us: tota pfecta glia: spe
cta et sanitas i corrupta.
Ite. Hec st ale oronis q
bus volat ad dm: si illd
qd omictit ignoscat de
linquenti et egenti. Ite Aug
sr ps. Cu oras clama
no voce sz mente: na et
tacentes exaudit ds. Nec
ta loc querit q scelus. Jere
mias ofortat i carce: Da
niel it leones exultat:
tres pueri i fornace tripu
diant: Job nud i sterq
linio triuphat: paradi

su de cruce latro invenit.
No e loc u no sit ds. N.
De cotidianis brevibusqz
peccatis sine qb hec vita no
ducitur: oro fideliu satis
fac. Aug. Oro i dm figit:
sz lacrima opugit. No de
ficias i orone: ds qd o
cessur e et si differt no
aufert: no e levitate u
tis. Qui pmisit no fa
cile de sententia movetur:
qd pmisit fixu e falle
no pot: hic ute faciat.
Aug. Orois puritas magna
e ut: et velud fidelis nuc
ti madatu pagit: et pene
trat q caro no pvenit. Ite.
Oro pfecto ieiunior: du
ritia cordis emollit: au
steritate tepat: ieiuni
u dulcificat. Sic e sine
potu no e plena refectio:
sic et ieiuniu sine orone
no pot aiaz pfecte nut
re. Aug. Ubi e oro ade
ubi: fugatur cupiditas:
libido discedit. Ambro.
de officio. Si p te roges
tantu: p te sol rogabis.
Si aut p oibz roges: oes

ꝑ te rogabūt. Ambro͛ i examerō. Vide q̄ breuis orō ⁊ oīū plena ūtutū: ꝑmꝰ ſmo q̄nte ē grē. Q̄ hō faciē tuā nō audebat ad celū adtollē: ⁊ oculos tuos ad t̄rā dirigebas: ⁊ ſubito accepiſti grāʒ ⁊ oīa pecca dimiſſa ſt̄: ⁊ ex malo ſuo factus es bonꝰ filiꝰ. Jdō ꝑſume nō de opatōē tua ſʒ de grā di: nō hic arrogātia: ſʒ fides ꝑdita. Quod accepis nō ē ſupbia: ſʒ deuotō. Ergo adtolle oculos ad prēʒ: ⁊ dic pr̄ nr̄. Ambro͛. Multi minimi dū ɔgr̄gāt̄ unanimes fiūt magni: ⁊ mltoꝝ p̄ces īpoſſibile ē ɔtēpni. Ambroꝰ de pnīa. De ſpiciūt̄ orōnes leues: diffidētes: īutiles: ſeculi curis anxietate plene ⁊ reꝝ cōporaliū implicate: bonoꝝ opū fructibꝰ ī fecūde. Jeroꝰ ī epla. Egredientes de hoſpitō armet orō: ⁊ regredientibꝰ de plateis occurrat anq̄ ſeſſio: nī ꝑus cōpuſculū requieſcat: an̄ q̄ aīaʒ paſcat. Jero͛ ſr̄ man̄. Jeiunio paſſiōēs cōporis: orōne paſſiōēs ſanādē ſt̄ mētis. Jero͛ ī ep̄. Quotiēs ꝑ cētū aīabꝫ pſ'ꝰ ul' miſſa canit̄: tm̄ p̄ē cuilibt: q̄tū ſi ꝑ ſīgulibt canēr̄. Jero͛ ſup abbacuc. Dn̄s nr̄ ſaēs clemētie ſue pōtera ⁊ mēſuras: ī ēdū nō exaudit clamātē ut eū plet ⁊ puocet mag̃ ad rogādūʒ: ⁊ q̄ī igne excoctū puriorē ⁊ iuſtiorē faciat. Jero͛ ad demetriadē. Lectōne ſreq̄nt̄ ītrūpat orō: ut aīaʒ dō iugit̄ ad herētē grata uiciſſitudo ſcī opis accēdat. Gregoriꝰ ī moralibꝫ. Quiſqꝫ ꝑ alijs ītercedē nitit̄: ſ ꝑ potiꝰ ex caritate ſuffragat̄. Et ꝑ ſemetipō tāto citi exaudiri meret̄: q̄nto deuote ꝑ alijs ītcedit. Gg. ī moralibꝫ. Tūc cōfidutiā accipit: cū nlla ſ uite ꝑuitas ɔdic̄. Jdē ī moralibꝫ. Ops dꝰs ſepe eiꝰ p̄ce ī ꝑturbatōē deſerit: qui p̄cepta illiꝰ in

tranquillitate contempnit. Gg. in moralib9. Talis recte\u0304 e\u0304 ad orandu\u0304 qui sit ydoneus ad placandu\u0304: q\u0304a cu\u0304 is qui displicet mittit\u0304: ira ti an\u0303i ad deteriora p\u0304uocat\u0304. Gg. i pastorali. Ille d\u0304o uer\u0304a orone\u0304 exhibet: qui semetip\u0304 qua pulvis sit humil\u0304r intuet\u0304: qui nil s\u0304 uirtutis tribuit: qui bona que agit e\u0113 de mi\u0304a cre atoris cognoscit. Gg. i omel\u0304. Quanto grauiori tumultu cogitationu\u0304 carnaliu\u0304 p\u0304mi mur: tanto oroni ardentius i\u0304sist\u0113 debem9. Ecce stat qui an\u0304 t\u0304nsibat: q\u0304a du\u0304 adhuc turbas fantasmatu\u0304 i orone patim\u0304: ih\u0304m aliquaten9 tran seunte\u0304 sentim9. Cu\u0304 u\u0304 oroni uehem\u0304t\u0113 i\u0304sistim9: stat ih\u0304s ut lum\u0304 restituat: q\u0304a deus i corde figit\u0304: et lux amis sa reparat\u0304. Gg. Illa\u0304 orone\u0304 d\u0304s no\u0304 exaudit: cui ip\u0304e du\u0304 psallit no\u0304 attendit. Gg. Conditoris aurib9 illa maxi me oro co\u0304mendat\u0304: que i\u0304tre te nitit\u0304 p\u0304 inimicis. Gg. i mo\u0304al\u0304. Stabat moyses i mo\u0304te no\u0304 armis s\u0304 p\u0304cib9 pugnat\u0304: stabat exten sis manib9 ad celu\u0304 deuoto orans mentis affectu: no\u0304 de t\u0304ra s\u0304 de celo auxiliu\u0304 postulabat. Pugnabat au\u0304 hostib9 absens: cu\u0304 extrinsi\u0304n bello dectabat. Ut quia loca diuisitas ab inimicis seiunxerat: oronis effect9 bellatore\u0304 p\u0304sente\u0304 hostibus exhibebat. Ide\u0304. Fit moyse orante pugna occulta: s\u0304 manifesta uictoria latet\u0304 dimicat ut euidet\u0304 deuic cat: sol9 orat ut mlt\u0304a sal uet\u0304. Stabat moyses in monte ia\u0304 p\u0304xi9 celo ia\u0304 ui cin9 sideribi: et quanto eu\u0304 sublimitas mo\u0304tis extulerat: tanto d\u0304o oro p\u0304ximu\u0304 exhibe bat. Ide\u0304. Fit moyse oran te uictoria: cessante me stata potentio hostis effic\u0304at\u0304. Iusti co\u0304pore fatigato: de sinit isrl\u0304 uincere. Moy se desistente i\u0304 p\u0304ce ut du\u0304 ip\u0304lis exhibet\u0304 diuisa oro: oronis mo\u0304stret\u0304 potentia. Denique ta\u0304 diu ista diuisi tas ualuit: quo diu iugis oro desinit\u0304. Q: q\u0304m ubi et

qm

quomodo sit orandum. Cap. vi.

Consequenter ostendendum quomodo orandum sit. Ostendit autem ipsa veritas quod semper orare oporteat. Lu. xviii. Item eiusdem xxi. Vigilate omni tempore orantes. quod ostendit apostolus dicens. Sine intermissione orate. i ad Thes. v. Ideo dicitur miles christi scutum orationis deponere dum bellum durat. bellum durat dum durat vita presens quia militia est vita hominis super terram. Job. vii. Item dum durat periculum necesse est dei adiutorium et ideo in oratione est invocandum. dum durat miseria. oratione invocanda est dei misericordia. si fieri posset semper esset orandum. sed quia alia negotia hoc non permittunt. Permiscenda est oratio operibus nostris et etiam intermiscenda. Jer. ad paulam. In principio cuiuslibet operis premittere debemus orationem. et signum crucis in fronte. In libro de vita solitaria. Aurinendum est semper de lectionis serie affectus et formanda oratio que lectionem interrumpat. Ideo orationi lectio. lectioni succedat oratio. breve videbitur tempus quod tantis operum varietatibus occupatur. Magnam partem vite fidelium oratio et gratiarum actio deberet occupare. oratio opera debet precedere. et gratiarum actio sequi. Cum videntur mala. vel mitte vel in animo est orandum. cum videntur bona gratiarum actio debet personare. Unde post illud sine intermissione orate. ibi dicit apostolus. In omnibus gratias agite. In libro de vita solitaria. Caritas tot modis in oratione vel gratiarum actione in deum se iugiter refundit. quot in suis vel necessitatibus vel consolationibus. in proximi autem vel compassionibus vel congratulationibus causas in hiis materias invenit pius affectus. Quando precipue intendendum est vel cum maior est necessitas vel maior opportunitas. Maior necessitas est ut cum aliquam gratiam a deo recipit. tunc instandum est apud eum qui dedit ut eam nobis conservet. quia ut ait Gre. Cito bonum amittitur. nisi a largitore custodiatur. quanto aliquis plus habet quam possit amittere. tanto magis sollicitus

d3 ee de ↄſuatice. ⁊ ꝑ ea
orare. Ad īſinuādū3 hoc
ſaluator poſt ſuſceptionē3
bapti orōi ſe dedit. L. iij.
Jtē neccitas oradi ē cum
aliqua ardua opa fc̄ūri
ſumus. Jdo dn̄s electu-
rus aplos orōe3 ꝑmiſit.
L. vj. Neccitas etiā ora-
di ē aliē cū iminet tbu-
latō ul' ſ ul' ꝓximo. Vn̄
do iminēte paſſione ſua
ter orauit. Mt. xxvj. et
orōnē mltū ꝓtēdit. Lu.
xxij. fcūs i agonia ꝓlixius
orabat. ⁊ Mt. xiiij. Legr̄
q' aſcēdit i mōtē orare et
inuitē cū illi' orōis cū ſub-
dit. nauicla at i medio
mari iactabat fluctibꝰ.
Circa oportunitatē oradi
notādū q' i libro de uita ſo-
litaria ondūt tres hore
mltū3 oportune orōni hu-
iib. Sc. illas horas de q-
bꝰ dic ꝓpha ſepties i die
laudē dixi t. matutinū
ac ueſptinū ſacrificiū et
medie noctis maxie ē
obſuādū. nō ē dic fru-
ſtra ꝓpha. mane aſtabo

t ⁊ uidebo. ſ3 q2 tuc a
curis ſeclarib3 ſumus
ieiuni. Et dirigatur or̄
ma ſic icēſu i ↄſpectu
tuo. Eleuatō manuum
mar ſacrificiu3 ueſpti-
nū. q2 ab hijs īpedimētis
iā quodā m ſui3 digeſti.
Qui etia3 i noctnis uigi-
lijs qb3 media nocte ſur-
gimus ad ↄfitēdū nōi d.
ↄfeſſiois eiē ordinē ↄtē-
xes. Jn die iqt tbulati-
onis mē dm̄ exqſiui ma-
nibꝰ mis nocte cora3 eo.
⁊ alibi i. ps. media noc-
te ſurgebā ad ↄfitēdu3
t. // Ad oradū mane mo-
nem̄ ex x. Mt. i. Dilucl'o
ualde ſges ihūs egreſſꝰ
abijt i deſtū locū iq3 o-
rabat. Ad oradū ueſpe.
Mt. iiij. vbi ſic legr̄ dimiſ-
ſa tuba aſcēdit i mōte3
ſolus orare. Veſpe aūt
fcō ſolus erat i. // Ad o-
radū noctno tpe. Lu. vj.
Vbi legr̄ q' erat ꝑnoctās
i orōne dī.
Onſeqnē uidēdū ē
ū ſit oradū. Notādū

gͦ q᷑ ūqȝ ē oraꝺũ. q᷑
ubiqȝ piclīn ⁊ ūqȝ ꝺei
auxiliuȝ ē necē. Sap.
xiiij. Creatuꝛē ꝺi i oꝺiū
fcē ſuꝫ ⁊ ī tēptacōēȝ aīe
hoīuȝ. et ī muſcipulam
peꝺib; ī ſipiētiū. ī. thi.
ij. Volo uiros orare ī oī
loco leuātes puras man᷒.
ſpālr̄ loc᷒ yꝺoneus aꝺ orā-
ꝺū ē locus ſecretus. yſiꝺ᷒.
Orō pͥuatis locis opor-
tuni᷒ funꝺitᷣ. ꝺ᷑. vj. Cum
oraueris īt ī cubiculuȝ
tuū ⁊ clauſo hoſtio ora
pr̄eȝ tuū. Bꝫ. Orare uolē-
tes iubem̄ īntrare ī cubu-
culū. ſecreti grā. ꝺ q̄tē
aꝺ cautelaȝ. ne corā hoīb᷒
orāntib; laus humana o-
ratoīs fureᷣ fructū. fru-
ſtrarēᷣ effcm̄. Aꝺ oraꝺuȝ
ſecreto monem̄ ẽ ex̄ q
ꝺimiſſa turba aſcenꝺit
ī mōtē ſolus orare. ꝺ᷑.
xiiij. ⁊ cͣ. j. ꝺ̄r ꝺe ipō q᷑
abijt ī ꝺeſertū locū ibiqȝ
orabat. et legitᷣ. Lu. xxij.
q᷑ auulſus ē a ꝺiſcipulis
ſuis q̄ᷓ iactꝰ ē lapiꝺis ⁊
poitis genib᷒ orabat. // Iſte

loc᷒ yꝺoneus aꝺ oraꝺū
ē tēplū matiale ꝺeꝺica-
tuȝ. iij. Re. ix. ſcificaui ꝺo-
mū iſtā ⁊ ē et erūt ibi
oculi mei ⁊ cor meū cūctꝭ
ꝺieb;. ij. pal. vij. Oculi
mei erūt apti ⁊ aures mē
erecte aꝺ orōēȝ eiꝰ qui o-
rauerit ī loco iſto.

Onſeqnt
oſtenꝺū ē quomͦ ſit
oranꝺū. Circa q᷑ notā-
ꝺū q᷑ q̄ uult orare pͦ
aꝺ ꝑparacōēȝ aīe ꝺȝ ītēꝺer.
ecc. xviij. Aū orōnē pͥ-
para aīaȝ tuaȝ. Prepara-
tio mltuȝ ualet aꝺ hoc
q᷑ orō exauꝺiatᷣ. In pſ.
Pparacōēȝ corꝺis eor au-
ꝺiuit auris tua. // Aꝺ ꝑpa-
racōēȝ ꝺā ptinēt. ſ. reuo-
catio. puritatis prouī-
ſio. et actētio. reuocarᷣ
ꝺȝ cor ſuuȝ uolens ora-
re. ij. Re. vij. ait. ꝺꝺ.
Inuenit ſuus tuus cor
ſuū ut oret te. ſi cor ꝺe-
ſit nō ē ū grā poſſit ī-
fūꝺi. un̄ riꝺiculoſa ē
eiꝰ petitō. Bꝫ. Omīs nob
cauſam ꝺeꝺit grāȝ ſꝫ iu-

stius gra ipa ꝯqrit nō ✗
nullos s̃ treẽ. poti oradu
ẽ corde q̃ ore. j. R. j. An
na loqbat ĩ corde suo et
uox illi' prit nō audieba
tur. Puritas ẽ puitas cor
dis ad q̃ mltu ualet ꝯpuc
tō. iij. R. viij. Si qs ꝯg
uerit plagã cordis sui et
extendit man' suas ĩ do
mo hac exaudies ĩ celo.
Ysidor. Peccorꝫ recordatō
merorẽ gignit. Lucet uō
mtẽ puriorẽ reddit. Itẽ
cũ deo assistiꝫ geme ⁊ flẽ
debeꝫ reminiscẽtes q̃ g
uia sit ⁊ q̃ dira ĩferni x
supplicia q̃ timeꝫ. Dicē
bat qdã q' latines et tru
tãni docuerit eũ orare.
Lat acteudes qd fec ⁊ q' s
tormtũ paratũ sit. ĩ te hec
duo cũ mltis lacrimis mi
sericodia petit. Brutani
ũ q̃ ĩ eis sana se abscon
dit. ut magtudo misie
admissionu exacter. Mul
tuꝫ ualet puritas ad hr
ut orō exaudiat. Aug.
Munda tm cubiculm cor
dis. it' ẽ q̃ exaudiat. et

sr ĩ. ps. iniqtatẽ si aspe
xi ĩ corde mō nō exau.
deꝰ. dic glo. puritas ora
tiõis audit. Actentũ etiã
opꝫtet eẽ aiuꝫ. In libro
de uita solitaria. di. de psi
ciete. Amonẽdꝰ ẽ q̃ tm po
test puritatẽ cordis ĩten
de ĩ eũ cuiꝫ sacrificiũ orõis
offert. se ipm ĩ tẽtẽ q̃ offēt.
ĩtelligẽ qd offert. q̃tu ẽ ui
det ul' ĩtelligit illũ cui offert.
tm ei ĩ affictũ. sm lig silue
exardescet ig's. Aug. Digō
sequĩt effctũs. q̃ feruẽtor pce
dit affctũs. B'. Nō nllos ar
bitr expiri ĩ tõu ĩ orõe q̃ dei
mtis ariditatẽ ⁊ ebitudi
nẽ. ut solũ orãtes labijs
nō satis actẽdãt qd ul' cui
loqntr. p eo q' exquadã ꝯ
suetudiẽ mini dig reuen
tia accessrũt. In cũctis g̃
actib' nris mlta opꝰ ẽ ani
mi uigilãtia. s; pcipue ĩ
orõe. Lꝫ ẽ sep a deo uideam.
ĩ orone ĩ pscẽtam. ⁊ om
diꝫ nos. qi facie ad faciẽ
cũ deo loqntes. ⁊ q̃uis ũq;
sit deus ĩ celo tm orãdꝰ ẽ iq;
orõnis tpe cogitãdus.

De amore sapie̅ et doct.

Sequitur de ul' lectionis. C. ix

Sequitur de amore sapientie et doctrine: ul' lectionis. Et no̅ du q' cu̅ lectio ui a sit ad sapia̅z: et ex amore finis. sit amor eor q̄ st ad fine̅: ex amore sapie̅ e̅ amo lectionis et doctrine: et ex contemptu contemptus. Ad amore̅ sapie̅ multa posse̅t nos i̅citare: de q̄bz ca̅ bre uitatis sex tange̅ sufficiat. Primu̅ e̅: i̅stinct' n̄e. Sm e̅: co̅mdatio scripture. Tertiu̅ e̅: creaturar eruditio. Quart': di dilectio. Quint' e̅: sapie̅ fruct' mltip'. Et Sext': q' mltu̅ e̅ piclosus defectus. Circa p̄mu̅ no̅ du q' s̄m ph̄z o̅s ho̅ies na̅lr scire desi derat. Signu̅ at̄ huj' e̅ amo que̅ hn̄t ad sens' corpois p quos ad co̅g'tio̅e̅z ueniu̅t: et maxie̅ ad uisu̅: q̄ plures differe̅tias rer o̅ndit. Unde ualde reph̄ensibile e̅ si ra tio sapia̅z no̅ diligit: ad c̄ amore̅ na̅ tenit. Circa s̄z no̅ du q' scriptura sac̄ mltu̅ co̅ mdat sapia̅z: et maxie̅ lib' salomo̅is. Un̄ sap. vij. di de sapia. Diuitias nil ee̅ dixi i̅ co̅paratio̅e illi': no̅ co̅paraui illi o̅me̅z lapide̅ p̄tiosu̅. Q̄m o̅ne aur i̅ co̅paratio̅e illius arena e̅ exigua: et ta̅q' lu tu̅ extimabit' a̅ge̅tu̅ i̅ co̅spu̅ illi'. Circa tertiu̅ no̅ du q' uniu̅sitas creaturar q̄da̅ liber e̅. sapia̅z nos docens: et i̅ formica sapia̅ docet. P̄u. vj. Uade ad formica̅z o piger: et co̅sidera uias et disce sapia̅z. Job. xij. In troga iume̅ta et docebu̅t te: et uolatilia celi et i̅di cabu̅t t. Salomon sapia̅z q̄siuit ta̅ i̅ herbis q' i̅ ar borib': et i̅ a̅i̅alib'. Dispu tauit e̅ ab ysopo usq; ad cedru̅: et de o̅ib; ge̅nib; a̅i̅a liu̅ p singlas p̄portio̅es. Un̄ i̅trogatus a quo tot et tanta didicisset: respon dit a reb' q̄s i̅ntari no̅ nou̅it. Aug' i̅ lib' de libero arbitrio. Ad huc q̄z ueritas uestigijs q̄busda̅ q̄ opib' suis i̅ p̄s sit: loq̄tur t. Circa quart' no̅ du q' d's mltu̅ ama̅t sapia̅z i̅ filijs suis. Un̄

pu. x. Fili⁹ sapiēs letifi
cat prēz. Adeo d's dilig
sapiāz: q nullū diligit sinē
ipa. Sap. vij. Neminē di
ligit d's: n eū q cū sapia
ihabitat. Eos q diligūt
sapiāz: diligit d's. Cir
ca x⁹. no⁰ fructū sapīe ēē
mltiplicē. pu. viij. Primi
et purissimi fruct⁹ ei⁹. primi
q2 stipiti cedui: et purissi
mi q2 dstitie ipmisti. Ecc.
vi. Exiguū i ea laborabis:
et cito edes de gnātoibus
illi⁹. Ecc. xxiiij. Flores mi:
fruct⁹ honoīs et honestatis.
Flores itelligi possūt p
ma sca desideria et pposita.
Fruct⁹ u sapie ē: uite spi
ritualis sbstētato. pu.
iij. Lignū uite ē hys:
q apphenderit eā. Tcs
fruct⁹ ē defensio. Sap.
vij. Sapia u uicit mali
tiaz. Alii fruct⁹ ē csola
tio sca. Sap. viij. Intrās
domū mēaz: cqescā cum
illa. Nō ē hēt amaritudi
nē cuūsato illi⁹: nz tedi
ū cuictus illi⁹: sz letiti
az et gaudiū. Sen. Ne
mo pot bte uiue sine
sapie studio: et tolerabi
liter qdē et bta uita pfec
ta sca efficit⁹. Circa. vi.
no⁰ q ualde piclos⁹ ē sapie
i mūdo picūlis pleno de
fect⁹: a q̄bz uisti liberam
t sca. Ecc. xi. Fiat. viij.
Qui me oderūt: diligūt
mortē. Sic cōp⁹ humanū
exoī parte sensu muni
tū ē ne i aliq parte cōpo
ris hō nesca patiat⁹: sic
spū sapie oportet ēē mu
nitū ne piclitet⁹. Pu. ij.
Prudētia suabit te. De
profectu lectiōis. Ca. x.

Onseqnē agēdū ē de
profectu lectōnis.
Et notādū q octo sūt
q mltuz possūt ualē ad h
q aliqs i lectōne pficiat.
Primū ē: ut hō bn uiuat.
Aug⁹. Errat qsquis ueri
tatez se cognoscē posse
putat: si adhuc nequit
uiuat. Ecc. i. Concupi
scēs sapiāz suia iustitiaz:
et d's pbebit illā t. Apoc.
iij. Collirio i unge ocu
los tuos ut uideas. glo.

Collirio ut uideaȝ ī unguētū: cū ad ꝯſpcēdū diuini luminis claritatē: itellect̄ nr̄i aciē medicamine bone opationis adiuuaȝ. Qui male uiuūt: q̄ ſpūtia manuū ſuarū lumē diuine ſapiē ꝓhibēt.

Sm̄ ē: ut orō lectōnē ꝑueniat. Cū ē ſapia donū dī ſit: nō dȝ aliqs atten tare uiolētiā ſtudij ire q̄ſito ad eā acqrē. Iac. j. Si q̄s īdiget ſapia: po ſtulet eā a dō. Aug. Orō ne meli' ſoluunt̄ dubia: q̄ īq̄ſitione alia. Cer tū ē hūilitas. Mt. xj. Re uelaſti eā paruulis. Spe tialit̄ hūilitas neceſſāia ē legēti ſcptura ſac̄. ꝑp hūilē modū loq̄ndi quē hēt: q2 a ſupbis ꝯtēpnit̄. Aug. Sc̄ptura ſac̄ īui tat oēs hūili ſmone: q̄ nō ſolū maīfeſta paſcat: ſȝ ⁊ ſecreta exercet ueritate. Idē ī lib̄ ꝯf. Inſtitui aūȝ itendē ī ſcpturis ſacs: ſȝ m̄ uiſa ē ſac̄ ſcptura īdigna: quā tulliane di gnitati ꝯparare. Tumor ē m̄tis fugiebat modū illius. Illa aūt erat q̄ creſcēt cū paruulis: ſȝ e go dedignabar ēē paruulus: ⁊ turgid' fa ſtu grādis m̄ uidebar. Idē ī eod̄. Mira ꝓfundi tas eloq̄oꝝ tuoꝝ dn̄e: q̄ꝝ ecce an̄ nos ſupfici es blādiēs paruulis: ſȝ mira ꝓfūditas hōrois ē ītendenti ī ea.

Quātū ē timor dn̄i. ꝓu. j. P̄n̄a pu ſapiē: timo dn̄i. Si ille q̄ ſcptura legit timo rē dn̄i hēat: faciat eū declinare a malo: ab er rore: a ſacedi pſūptiōē ⁊ ſimulāt̄ itētione: ⁊ a ne gligētia implēdi q̄d legit̄. Si uō timor dī deſit illi qui ſcptura ſac̄ legit: q̄d legit̄ ad alios refert: nō ſtudet ꝑ m̄ lrāȝ ſe di rigē: ſȝ poti' alios. Pru denti ūbū dn̄i lucerna ē pedibȝ ꝓpis. ꝑp hoc di ciẜ ī pś. Lucerna pedibȝ mēis ūbū tuū dn̄e: et lumē ſemitis meis. Nō

dic̄ alienis. Pu. xxv. Vir prudēs dirigit gressus suos: i pđcs n neglectis suis dirigit alienos. Hoc ē mãsuetudo: q̊ auctoritati diuine scripture cedat. Au. i lib de doctrina x̊ana. Añ oĩa op̄ ē di timore ad cognoscēdã ei uolũtatē: deide mitescē op̄ ē pietate: nȝ ɔ̄dicē diuine scripture siue itellecte si aliq̊ uitia nr̃a paucit: siue nõ itellecte q̄i nos sape meli ꝛ pape possez. Sȝ cogitare poti et credē id eē meli ꝛ ueri: q̊d ibi scriptũ ē. Etiã si lateat: q̄ id q̄ nos p nos metipsos sape possez. Ide i eod. In oĩbȝ canonicas scripturis timētes dm̄: pietate et masuetudiē q̄rũt uolũtatē di. Non ē diligētia tã i correctiõe libr̃: q̄ i idagatõe scripturar. De q̊ dic̄ Aug̊ i li de doctria x̊ana. Codicibȝ emēdādis p̄mit dȝ iuigilar solertia: eor q̊ scripturas nosse desiderãt. De iij. ꝛ dic̄ Au i eod li. Erit igit diuinar scripturar solertissi̊ idagator: itueda ad notitiã siue appetēda ad usũ: siue p offitõ dispõnēda ul' acti tãda: si tam̄ ita usat i hys ut p hec illa requirat: nõ p qui exulat. Sic ɔsiderare: repatar ē. Sublimior ē uite p̄sentiũ ac dignior usus rer: cũ sapiaȝ pauli iuisibilia di p ea q̊ fcã st itellecta ɔspiciũt. Sane hac scala aues nõ egēt ſȝ exules: quã apls scalã tenebat. Soluũ creatõis celi p̄ sto hñs: p q̊d poti illa ituebat. Videt ūbũ ꝛ i ūbo fcã p ūbũ: n̄ op̄ ht ex hys q̄ fcã st. Factõis notitiaȝ meditar: nȝ ē ut ipa nouerit ad ipaȝ descendit: q̄ ibi illa uidet ū longe melius st q̄ i se ipis. Deinde i eod. Distigunt diuisas spēs ɔsideratõnũ hys ūb. Magn' ille q̊ usũ sēsuũ ueluti q̊sdã ciuiũ opes expēdē satagit: dispensãdo i suã ꝛ mltor salutē. Nec ille minõ: q̊ hũc s' gradũ ad illa i uisibilia phato

ꝯstituit. Nisi q hec dul
ci illos utili: hec felici illos
forti eẽ ꝯstat. Ac diũm
maxim q pſto usu rex
et sensuũ: q̃ q̃ humane
fragilitati fax ẽ. Nõ ascẽ
sorios gradibꝫ: ſꝫ ĩ opina
tis excessib ad uolare.
ĩ tẽdũ ꝯtẽplãdo ad illa ſb
limia ꝯsueuit. Ad hec
ultimũ genus illos re
ri ptinẽ excessus pauli:
excessus nõ ascenſ. Nã
raptũ poti fuisset: q̃ ascẽ
disset ipẽ se phibet ⁊ ſbdit.
Dis ẽ hui ꝯsideratõis sex
ties ,pṗis distigui noibꝫ:
Dicam si placet p̃mã di
spẽsatiuã: ſcꝫ extimati
uã: ⁊ t̃ciã speculatiuã.
Dispẽsatiua ẽ ꝯsideratõ sẽ
sibꝫ sensibilibꝫ: q̃ rebus
ordinate ⁊ rõnabilr utẽs
ad ,pmerendũ dm̃. Extima
tiua ẽ ꝯsideratõ p̃dent̃ ac
diligẽt̃ q̃q̃ scrutãs ad inue
stigãdũ. Speculatiua ẽ ꝯ
sideratõ se ĩ se recolligẽs:
⁊ q̃ntũ diuinit adiuuat̃
a rebꝫ hũanis exiẽs ad ꝯ
tẽplãdũ dm̃. Nc p̃ma op

tat: ſcꝫ adorat: t̃cia gustat.
Diuisti ĩq̃t satis q̃ uia a
scẽdẽdũ: ſꝫ q̃ ascẽdẽdũ
ẽ dicẽ habes. Falleris.
Si illos speras: ĩ effabile
ẽ. Tu me existimas loq̃:
qd ocul nõ uidit ñ au
ris audiuit ⁊ c̃. Nobis
ĩq̃t reuelauit ds: p spũ
suũ. j. cor. ij. Que sup
st: nõ illo docẽt ſꝫ spũ
reuelãt. Verbũ qd ſmo
nõ explicat: ꝯsideratio
q̃rat. Oratõ expetet:
mereat uita: puritas as
seq̃t. Sane ĩ cor notitiã
q̃ sup st nõ te existimes
ĩmicti a me: suspice so
lẽ lunã ⁊ stellas ⁊ c̃. In
fra te siq̃dẽ oĩa st. ⁊ sup
loco posita: ĩ fra st dig
tate nẽ. Sut uõ corpo
ra: ẽ ũ pcio spũs ẽ. An
gli sci ⁊ ds sup te st. Ds
nã angli grã. Idẽ ĩ eodẽ.
Distiguit q̃tuõ spẽs ꝯtẽ
platõis respectu di: hys
ũbis. Prima ⁊ maxima
ꝯtẽplatõ ẽ: amirustio
maiestatis. Hec req̃rit
cor pũgatũ: ut a uitiis li

derū atq3 exonetatu3 pctīs facile ad supiora leuetr. Intēdū q3 p aliq̄s mo rulas stupore ⁊ extasi su spēsu3: teneat āmiratōe3.

Scda ꝯtēplatō diuina uidi tia ītuēs: que sane pauē do aspectu dn̄ī uehemēti9 ꝯ cutit ītuēte3: fugat uidi tia fundat ūtutes: initiat ad sapiā3: hūilitatē ꝯuat. Virtutū siqdē bonū et ac ceptabile fūdamētū: hūili tas. Nempe sidesit illa: ū tutū aggatō nō n̄ ruina ē.

Tertia ꝯtēplatō occu patr ul' poti9 otiatr circa me moriā bn̄fitōꝝ dī: ⁊ ne ꝯtēplatō ad reꝝ ꝯsuetudi nē ꝯsideratō ad iq̄sitōem mag' se hēat: ux quē sē sū pōt ꝯtēplatō diffiniri: uer9 ctuisq3 ītuyt9 aī de q̄ cūq3 re siue apphēsio ueri nō dubia. Cōsideratō āt i tenta ad iuestigādū: co gitatō ul' itentio aī iuesti gātis: licet nō nūq̄ sole āt p iuicē usurpari. Qz magna discretō sit hn̄da

Circa s3 i meditatōe. xj. dn̄ī q' ta st q̄ redrūt: ut i meditatōe magis hēat di sctio. Primū ē hec q' me ditatō sit i ꝯspectu dī: sm illō ps. Meditatō mā i ꝯspectu tuo sēp. ysay. j. Auferte malū cogitatōnū uraꝝ āb oculis mīs. Scd3 ē q' potētia q̄ ē actus me ditatōi: os aīe ē sm illō ps. Os iusti meditabit' sa pietiā. Iust9 reputat os su u3: os aīe ⁊ itellectu3. Iniustus āt reputat os suū: os iumti. s. os cor poris. Ecc. xxj. In corde sapiētū os illoꝝ. Que p tinēt ad os cōpoīs: s. loq: cibū sumēr ⁊ osculari. Similia ptinēt ad os aīe: unde meditatō ē aīe lo cutō cū deo. Ideo oportet q' i ea magis hēat discrētō. Freqnt' ē meditatō: ē dī locutō ad aīa3 sm illō ps. Audiā qd loqt' i me dn̄s d's. Sūt q̄dē ūba dī ad nos nr̄e meditatōnes: ⁊ de ip̄o ⁊ ei9 glīa elegan tia potētia ⁊ maiestate. Itē meditatōe pascit' aīa. Ido

militaris cauendum est: ne me ditetur in munda. Sapientiam et uerba sacre scripture meditari debemus: tanquam species aromaticas ore spirituali masticans ea. Ecc. xxiiii. Sicut cinnamomum et balsamum aromatizans: odorem dedi. Tales erant meditationes dauid: qui fuit uir secundum cor dei. Vnde dicebat. Quomodo dilexi legem tuam domine: tota die meditatio mea est. Et iterum. Meditabar in mandatis tuis que dilexi. Item in lege eius meditabitur die ac nocte. Meditatio iusti debet esse et circa uirtutes. Pro. xv. Mens iusti meditabitur obedientiam. Ecc. xxiiii. Beatus uir qui in sapientia morabitur: et in iustitia meditabitur. Non decet in ore cordis spirituale immunditiam uersari: sicut nec corporale immunditiam in ore corporis: cum os anime nobilius sit ore corporis: et spiritualis immunditia maior sit quam corporalis. Temporalia et que apostolus reputauit ut stercora: ab ore spirituali sunt repellenda. Item os anime sponsum celeste debet osculari: propter quod in magna mundicia est seruandum. Cant. i. Osculetur me osculo oris sui. Cant. viii. Quis mihi det ut inueniam te foris fratrem meum et deosculer. Tertium quod requirit discretionem in meditando est: quia meditationes sunt principia affectionum et aliarum operationum: unde debitas meditationes: sequuntur debite affectiones. Psalmus. In meditatione mea exardescet ignis. In meditatione amoris quo nos deus dilexit et beneficiorum a deo receptorum: exardescat ignis amoris nostri ad deum. Discretio ergo circa meditationes est necessaria: ut scilicet tales producantur que deo non displiceant et que spirituale deceant: et a quibus affectiones utiles et operationes procedant.

Hec scripsit Bernardus de consideratione et meditatione. C. xii.

Circa. iii. primo ponemus ea que de consideratione et contemplatione. Beatus Bernardus scripsit quinque libros de consideratione. Quatuor inquit sunt consideranda rebus. que sub te: que circa te et

q̃ sup̃ te ſt. In vii. eiãſ dic.
Velũ hoc solerti aũtas uir
sagacissime eugeni: qr
totiẽs pegrinat cõsideratõ
tua q̃tiẽs ab illis reb' ad i
sta deflectit̃ ĩferiora et ui
sibilia: q̃re leta ĩ ple mat:
sꝫ ĩ ãplexib; sponsa letior:
caro pignora filior: sꝫ spõ
si oscula plus delectãt. P
git q̃s forsitan q̃rere a me
ũbo frui q̃d sit: responde
o. Querãt poti' exptũ: aut
si et m̃ daret expiri puta
ut me posse loq qd ĩ effa
bile ẽ: audi exptũ. Siue
ĩ q̃t m̃te excedi' dõ: siue
sobrij sum' uob. Hoc ẽ aliud
m̃ cũ do solo arbitro dõ: aliud
uob cõmicto. Bonũ ẽ sal
uar̃ m̃ltos: excedẽ at et ĩ
ũbo ẽẽ m̃lto iocũdi': atq̃n
hoc aut q̃d uir hoc: Dulce
cõmẽtiũ sꝫ breue momẽtũ: et
expimẽtũ rarꝫ. Quisq̃s cũri
osus es: scir̃ q̃d sit hoc ũ
bo frui. Para illi nõ aurẽ
sꝫ m̃tẽ. Nõ docet hoc ligua
sꝫ gr̃a: abscõdit̃ hoc a sapi
ẽtib; et reuelat̃ puulis.
Magna fr̃es magna et sublimis
ut' humilitas: q̃ pmeret̃ q̃d
nõ docet̃. Digna adipisci:
q̃d nõ ualet addisci. Dignꝫ
ũbo et de ũbo cõcipe: q̃d sumꝫ
ipa ũbis explicari nõ pot.
Itẽ sup cañt. Dicaꝫ ũbũ
di dñi spõsũ aĩe: et ueni
re ad aĩaꝫ. et iteꝫ dimic
tẽ eã: tantũ ut sensu aĩe.
nõ ũbi motu: ista fieri sẽ
tiaꝫ. Debi cã: cũ sensit gr̃aꝫ:
agnoscat p̃sentiã. Cũ nõ ab
sentia q̃rit̃: et rursũ p̃sẽtia
q̃rit̃. Verbo abeũte una cõ
tinue ĩteꝫ aĩe uox cõtinuũ
ẽ desideriũ ei': taq̃ unũ cõ
tinũq; reuẽtẽ dñi ueiat. Io
at' subtexit: ut audi' reuoca
ret et tenẽt. Poteẽs tenẽ
uult: abiẽs reuocari. O mo
dicũ nõ modicũ: o modicũ
longũ: pie dñe modicum
dicas q' nõ uidebi' te: Sal
uũ sit ũbũ dñi mei: logũ ẽ
m̃ltũ ualde nimis. Verũtñ
utrũq; ueꝫ ẽ: modicũ me
ritis et nõ modicũ uotis. Q'
m̃ at nõ tãdabit si morã fe
cerit: ñ qr q̃ ad meritũ plus
satis ẽ: ñ ẽ tñ satis ad de
siderũ. Poar tñ ut psim:

⁊ si pfecerītis nos mā᷑ ī isi
pietiā ꝯsolabo᷑. Fateo᷑ ⁊ m
aduenisse ūbū ī isipietia
dico: ⁊ pluries ītroiī p̄seti
re potui ītroytū ƺ setire
nūq̄. Sƺ n̄ exitū q̄ro᷑: an
forte nō ītrauit qd̓ nō de
foris ueīt. Porro n̄ deīt
me ueīt q̄m bonū ē: ⁊ scio
q2 nō ē ī me bonū. Si aspx
xi foras ꝯperi ūlto᷑: si ītᷓ et
ipm ī ti᷑. Erat ⁊ ꝯgnoui
ue⁊ eē qd̓ legerā: q2 ī ipo
uiui⁊. mouem̄ ⁊ sui⁊. Sam̄
ex motu cordis ītellexi p̄
sentiā ei᷑. Cepit ē euellē
⁊ destruē: hedificar̄ ⁊ plā
tar̄: rigar̄ arida tenebro
sa illuminar̄: clausa re
serar̄ frigida īflāmar̄: et
m̄ signū accessus ē. Tristis
sit necesse ē aīa mā: doñ
itū reuitat̄ ⁊ calescat aīa
mā. Que scripsit Augu
stinus de ꝯtēplatiōe. C.xiij.

Augustin᷑ septē grad᷑
tangit ī li᷑ de quātita
te aīe: ī quoꝝ ultīō poīt ꝯ
tēplatōeꝫ. Ad p̄mū ptinēt
ꝯpatiōēs: hoī cū arbustis
cōies. Ad s̄m gradū p
tinēt opatōēs cōmuēs hoī
cū brutis: ut setirē ⁊ moue
ri. Ad t̄tiū gradū ptinēt
opatiōēs ꝓp̄e: hoībꝫ ꝯmuēs
tā bōis q̄ malis. Vt agros
colē: urbes ꝯstituiē: eloq
futura: ⁊ p̄sētibꝫ cōuīcere.
In q̄rto gradu aīa se nō so
lū suo corpoī: ƺ ⁊ uniūso
cōpoī aufert ꝓponē. Et bona
eī bona sua nō putar̄: atqꝫ
potētie ⁊ pulc̄tudiē sue ꝯp
ta ꝯtēpnē: a sordibꝫ se ab
strahēs totaqꝫ emūdās: et
hoc ptinē uīdet̄ ad ūtutē tē
pātie. Itē roborat cū ad ꝯ
tēplatiōēꝫ ad surgi᷑. Quī
tū gen᷑ ē q̄n ea ex diuina
reuelatōe cog̃scā᷑: q̄ nulla
nr̄a rōtinatōne nulla huā
na rōne ꝯphēde ul̓ ītegre
ī uestigar̄ suffic᷑. Et talia
sūt illa q̄ de diuinātis nr̄a
et illa simplici cēnti a
credi⁊: et scpturaꝝ diui
naꝝ auctoritate probā᷑ s̄r
rōnē. Nec tam̄ pt̄ rōneꝫ
cēsenda ē. Qn̄ eiꝫ p ītelli
gētie aciē ēuit̄ huāna rō
ꝯit̄ nō pōt: q̄n poti᷑ acq̄
escat ⁊ sua actestatōne

alludit. Sextū qn̄ aīa illa exdiuini luminis ir radiatōe cognoscit: atq; ꝯsiderat q̄b; oīs hūana rō reclamat. Talia pene sc̄ oīa q̄ de t̄nitate crede' uidem̄. Duo ex hys ī ymaginatōe ꝯsistūt: q̄ solis sēsibilib; ītēdūt. Duo ꝯsistūt ī rōne: q̄ ītelligibilib; ītendūt. Duo ī ītelligibilia subsistūt: q̄ ītelligibilib' ītēdūt. Sensibilia dico: sensu corpore o pceptibilia: ītelligibilia dico: īuisibilia et hūane rōni ꝯphensibilia. Est p̄me ꝯtēplatōi simplr̄ et sine rōcinatōe uisibiliū am̄iratōi īherere. Ppiū ē sc̄e: uisibiliū rer̄ rōni rōcinatō īsistē. Propiū ē tⁱtie: p uisibilia rōcināto a scēdē. Propⁱū ē q̄te: ex uisibilib; īuisibilia rōcināto colligere: et p exptor ītelligētiā ad illor̄ notitiā p̄tīc̄. Ppiū ē q̄nte: ītelligibilium aciē; ītelligētie admit

tere. Ppⁱū ē sexte: ītellectibiliū ītelligētia om̄e; hūanā; rōnē transcēdere. Hys sex ꝯtēplatōnū generib;: alis a t̄reis suspēdim̄ et ad celestia leuam̄. Extra p fectū te eē nō dubites: si huc aliqb; illar̄ cares. Mecū et cū meis similib; bn̄ agit': si unū ex hys trib; alar̄ parib; dat̄. Quis dabit m̄ pennas sic colūbe: et uolabo et reqescā: Aīal es q̄ dū duab; alis tm̄ ꝯtent' fuīs: habes tn̄ unde corp' tuū uelare nō unde uolare possis. Corp' uelare ē: humanar̄ ꝯcupiscētiar̄. ex mūdane mutabilitatis ꝯsideratiōe tēpar̄ īmo ī ob liuione adducē. Volare aūt ē: ab amore mūdi se elongar̄. Mitere ī hys alis q̄tū poteris appⁱhende: saltē nouissima maris. Si sūpsero īq̄t pennas mās diluclo: et habitauero ī extēmis maris. Extrema maris: mūdi t̄min' ē. Et ūmanq; in

ta, ꝓpa extrema maris:
tenere mundi finē mun
danęqȝ uite exitū cū de
siderio expectare. Extre
ma maris apprehenderat:
qui dicebat. Cupio dis
solui ⁊ eē cū xp̄o. Paꝝ ẽ
debet eē: has duas alas
accepisse. Sȝ ut ꝓbes de
celeste aīal eē: stude et
satage saltē duo paria
hr̄e. Celestia aīalia erāt
q̄ uidit Ezechiel q̄tuor
īqt facies uni: ⁊ q̄tuor
pēne uni. Eche. j. Dua
bȝ corp9 uelabāt: nā ce
teris duabȝ uolabāt. Sūt
ē corpora celestia: ⁊ sē
corpora t̄restria. Si tot̄
corp9 tuū lucidū fuerit nō
habēs ī se aliq9 partē te
nebraꝝ: utile erit illd
ab humane arrogātie o
culis abscōdē: ⁊ sub huā
ne mutabilitatis īcerto
ꝓpe extimatiōis clarita
tē tēpar. Ecci. x. Nesat
hō finē suū. In p̄mo q̄ p̄
mo totas legerit notasqȝ
habuerit: ⁊ si nō dū ītel
lectū uł lectōne dūtaxat

eas q̄ uocāt canonicę: nā
certas secūri legere fide ū
tatis īstruct9. Et ita ī scp
turis q̄rētiū uolūtatē dī:
p̄ma obsuātia ē nosse ca
nonicas scripturas. Et si
nō dū ad ītellectū legē
do tamē mandar memorie:
uł oīno īcognitas nō ha
bere. Deinde ea q̄ ī eis a
perte posita sūt uł p̄cepta
uiuendi uł regule uiuē
di: sollicit9 diligētiusqȝ ī
uestigāda sē. Que tan
to ī eis q̄sqȝ plura īuenit:
quanto ē ītelligētia capa
cior. In hijs ē que ī scp
turis aperte posita sē: in
ueniunt oīa illa que cōti
nēt fidē moresqȝ uiuendi
spē ⁊ caritatē. Tuc uō
fcā q̄dā familiaritate
cū ipa ligua diuinaꝝ scp
turaꝝ ī ea q̄ obscura sūt:
apiēda ⁊ discutiēda pa
gēdū. Ad diligentiā etiā
ptinet: ut caueat nimi
a uelocitas ī trāscurēdo.
Nō ē uidere aius trāscu
rēdo: latētes sētētias. Sa
piēs. Nichil magnū reꝝ

ipa nā effici uoluit: ꝓp
ſuitqꝫ pulcerrimo cuiqꝫ
opi difficultatē naſcēdi.
Quoqꝫ hac legē fec: ut
maiora aīalia uiſceribꝫ
parētū diuti⁹ ɔtinerent.
Xiij ē: ut hō ſit aſſiduus
ī legēdo. Jerō. Diuine ſcp
ture ſēp ī maībꝫ ⁊ iugi
ter ī mēte uoluant: n̄ ſuf
ficit putes mādata memo
ria tenere ⁊ opibꝫ obliui
ſci. Jdē. Diuinas ſcripturas
ſepi⁹ lege: īmo nūq̄ ſac
lectō de tuis maībꝫ depo
nat. Xiiij ē ut de ſapīa
a dō accepta nō ſit ei in
gratus: ſꝫ datorē ſuū glo
rificet. Ecc. ultiō. Dan
ti m̄ ſapīaꝫ: dabo gliam.

Distinctio meditatiōis a ſimplici cogitatiōe et ɔn ɔtemplatione.

Sequit agē. Ca. xiiij.
dū ē de meditatione.
Circa quā hec m̄ pcede
t. Pmo diſtīguet me
ditatō a ſimplici cogi
tatione ⁊ ɔtēplatōe. de
inde oñdet q̄ ī meditā
do mag̃ ſit diſcretio
habenda: ɔtio ponet ea
q̄ doctores ecclie a dō edoc
ti ⁊ circa hac mat̄iā exp
ti de ɔſideratōe ⁊ medita
tōe ſcripſerūt. Circa p
mū notādū q̄ tplex ē in
tuit⁹ aīe: ſ. ſimplicis cogi
tatōis meditatōis ſeu
ɔſideratōis ⁊ ɔtēplatōis.
De hys ſic loq̄t Riccar
dus de ſcō victor. Sciēdū
q̄ eādē mat̄iā aliť p cogi
tatōē ītuemꝰ: aliť p medi
tatōē ruminamꝰ: aliť p
ɔtēplatione miramꝰ. Co
gitatō lēto pede p deuia ſi
ne reſpectu puētiōis: hic
illucqꝫ uagat. Medita
tio p ardua ſepe ⁊ aſpe
ra ad directiōis finē: cū
mag̃ aī īduſtria nitit.
Cōtēplatō libero uolatu q̄
cūqꝫ eā fert ipet⁹: mira a
gilitate circūfert. Jdē. ꝑ
dicta deſcribit hys ūb. Cō
tēplatio ē libera mētis pſpi
catia ī ſapīa ſpeculāta: cū
āmiratōe ſuſpenſa. Vel ɔ
tēplatō ē pſicax ⁊ liber aī
ɔtuit⁹: ī res pſpiciēdas u
dīqꝫ diffuſus. Meditatō

uō ē studiosa mtis ītētio: circa aliqd īuestigādū di ligēt̄ īsistēs. Vel medita tio ē pui9 aī ītuyt9: ī ui tatis īq̄sitōe uehemt̄ ītēn t9. Cogitatō aūt ē ī pui9 aī respectus: ad euagatōez p n9. Riccād9. Meditatiōez ac cipit p ōsideratōe. Conueni ent̄ tn̄ posset meditatō su mi ōmuni9: ut ōtinēt ō sideratōez et ōtēplatiōez. Ric card9 ī p̄o li9 de ōsideratiōe: distinguit īt̄ ōtēplatiōem et ōsideratiōez hȳs ūb. Con sideratiōez nō id p oīa qd ōtēplatiōez ītelligi uolo. aī dimittat īgratū: solli citat memorantē ad amo rē bn̄factoīs. Quāta ō tēplatō ē q̄ ret̄ sē obliuiscēs: ī sola redescat expectatōe pmissor. Que aūt sit me ditatō etnitatis: siq̄dē q̄ pmictūt̄ etna loganimi tate alit: et pseuerātie dat uigorē. Deīde adaptat B. .iiij. spēs ōtēplatiōīs ūb que tangit apl's Ephe. iij. Vt possitis ōphendē cuz s̄cīs q̄ sit latitudo: lon gitudo sublimitas et pfūdū. Longitudiēz īq̄t a p̄phēdit: meditatō pmissor. Lati tudiēz: recordatō bn̄fitōr. Sublimitatē: ōtēplatō ma iestatis. Pfundū: īspectō iudiciōr. Idē. Ds ē longi tudo latitudo: et sublimi tas et pfūdū. Res una ē longitudo pp etnitatez: latitudo pp caritatē: sub limitas pp maiestatē: pfū dū pp sapiāz. Itaqz eum nō disputatō ōphendit neqz curiositas īuenit: sz affectō s̄cā et ipa gemiā: timor d̄s s̄cīs et s̄cīs amor. hȳs pfecte aīa affecta: ueluti q̄bdā brachys ap phēdit amplectē: strigit tenet et ait. Tenui eū n̄ dimictā: et timor q̄dā sb limi et pfūdo amore lato longo qz respōdet. Q'd ē tā timēdū q̄ potestas cui nō potes resistē: Q̄ sapiā cū abscondi nō potes: pote ras min9 timē: si ds aliq̄d careret. Nūc aūt pfecte opōtet timē cū n̄ ocl's dē oīa uidēs: n̄ man9 oīa potēs.

Itē q̄d tā amabile: q̄ timō
ip̄e q̄ amaris. Amabiliorē
tn̄ iuncta eternitas fac̄. q̄
dū nō excidit mictit forā
timorē ul' suspitionē. Stu
peda plane sublimitas ma
iestatis: paueda abyssus
iudicior̄ feruorē exigit.
caritas eternitas p̄seueran
tiā sustinēdi. Item, s' cant̄.
B. Duo s̄t ɔtēplatōis gn̄a:
unū de statu felicitate et
glīa ciuitatis supne. al
ter̄ de regis ipī maie
state, eternitate et diuini
tate. Vn̄ g° cū eis agit̄:
q̄ p̄ste rimari ac penetrare
archana sapīe et purita
te ɔsc̄e audēt. et acumi
ne itelligētie possūt. Q'
āt i dn̄i i tēre nō possūt.
ɔtenti sint glīaz scōr̄ m̄
te itueri. Item p̄paratiua ad
diuinor̄ ɔtēplationē tā
git hys ūbis. Que ocu
los mtis emūdat, ut ad
lum̄ uer̄ sublimari pos
sit. Hec s̄t. Carnis se
cularīs obliuio: carnis
afflictio: cordis ɔtrictio:
frequēs et pura delicti ɔ
fessio: et lauac̄ flet': et cū
fous missā fuit: oīs i mū
ditia. sursū eos actollūt,
meditatō ām irabilis eēn
tie dī: et caste ueritatis
i spectō: orō mūda et ua
lida. iubil' laudis et ardēs
desideriū i dn̄i. Item B. s' can.
Ondit q aīa sponsa sit dī.
diūsas sobles ei distiguēs
hys ūbis. Aliaz quā uite
ris relictis oīb; adherere
ūbo: uiuēē ūbo: de ūbo se
regēē: de ūbo ɔcipe. puta
ɔiugē. Actende i spūali
matrimōio duo eē gn̄a pa
riēdi. et h' et diūsas sobo
les, s; nō aūsas: cū scē ma
tres aut p̄dicatō aīas. aut
meditatō itelligētias pa
riūt spūales. In hoc ulti
mo gn̄e excedit̄ et sece
ditur etiā a corp̄alib;
sensib;. ut sese nō sen
tiat q̄ ūbū sentit. Hoc fit
cū mēs i effabilis ūbi il
lecta dulcedine: q̄dā m̄
se s' furat̄. imo rapit̄.
atq; illabit̄ a se ipa ut ū
bo fruat̄. Aliter sane effi
cit̄ mēs fructificās ūbo.

aliť frueš ubo. Illic sol
licitat necessitas pximu:
hic inuitat ⁊ delectat si
auitas ubi. Et mūdū
⁊ īmūdū reddit s. ⁊ et
remictiť ad mūdādū cō
ad uisionē: ad aptādū
aīaꝫ ad similitudīeꝫ. ut
si aliqñ rursū admictať
sit purior ad uidēdū: et
stabilior ad fruēdū. Nūq̃
ē meli⁹ se deph̄ēdit modus
huāne ipfectōis: q̃ ilu
mīe uult⁹ dñi ī speclo diui
ne uisiōis. In corde. Ds ē
sēp q̃riť ut dulci īueīa
ť. ⁊ dulcissime īueīť: ut
diligēti⁹ q̃rať. Hec g° ī ef
fabile: cū nō ñ ī effabilit
uideať. Quj uult uidēr
mūdet cor: q2 nulla cor
pōis similitudīe dormiē
ti. nulla cōporea spē ui
gilāti. nulla rōnis īda
gatiōe: ñ mūdo corde hūi
liť amāti uideri pōt ul
apphendi. Hec ē ē facies
dñi: quā nemo uidē pōt
et uiuiē mūdo. Hec ē spēs:
cui ɔtēplāde suspirat oīs
quj affectat diligē dñꝫ
dm̄ suū ī toto corde suo
et ī tota aīa sua. ⁊ ī to
ta mēte sua: ⁊ ī oīb⁹ uiri
bꝫ. Ad quod ē nō desinit
excitare pximū suū: si
diligit euꝫ sicē se ipm̄. Ad
qđ cū aliqñ admictiť in
ipō lumine ūitatis uidet
pueienteꝫ grāꝫ. et cū ide
repelliť ī ipā cecitate sua:
ītelligit puritati ei⁹ nō ɔ
ueīre ī mūditiā suā. Et
si amat flere dulce hť:
⁊ nō si nō mlto gemitu
cogiť rediē ī ɔsciāꝫ suaꝫ.

Que scēpsit Riccardus de scō victore de ɔtepla tione. C. xv.

Riccard⁹ de scō uictore: disti
guit sex ɔtēplatōis gnā.
Primū ē ī ymaginatiōe
sm solā ymaginationē.
sm ē ī ymaginatiōe sm
rōnē: tciū ē ī rōne sm
ymaginationē. quar
tū ē sm rōnē ī rōnē.
qntuꝫ ē sup rōneꝫ s; pť
rōneꝫ: sextū sup rōnē
et uideť eē pť rōneꝫ.
Duo sē ī ymaginatiōe.
duo ī rōne: et duo in

ĩtelligētia. In ymaginatiōe tm̄ obstupescētes ac tēdi corporalia uisa. sensu corporeo auriꝫ. q̄ sit multa. q̄ mag. q̄ diuisa: q̄ pulc̄ ul' iocūda. Et hys oībꝫ cātiūs illi superēntie potētiā. capiāꝫ munificētiā: mirādo ueneramꝰ. Hūc ɔtēplatō nr̄a ī ymaginatōne ūsat: et s'm solā ymaginatōnē forꝰ qm̄ n̄ argumētādo q̄riꝫ. s; libe mēs nr̄a huc atqꝫ illuc discurrit: q̄ eā ī hᵉ spectaclorꝫ gnē rapit. Secūdm gen' ɔtēplatōis ē qm̄ ad eā q̄ ī ymaginatōne ūsaꝫ et q̄ ad p̄mū ɔtēplatōis gen' tā dixiꝫ: ratōnē q̄riꝫ et ī ueiꝫ. Imo īuētā et notā: ī ɔsideratōe cū aīı rōne addu ciꝫ. In p̄ res ip̄as. ī s'o eaꝫ rōnē ordinē dispēsatōēꝫ et unicqꝫ rei usū modū et utilitatē rimamꝰ: speculamꝰ miramꝰ. Tertiuꝫ gen' ē: qm̄ reꝫ uisibiliuꝫ similitudīeꝫ ī reꝫ īuisibiliū speculatōe subleuamꝰ. Quārtū gen' ē qm̄ semoto oīs ymaginatōis officiō illis solūmᵒ aīus ītendit: que ymaginatō nō nouit. s; q̄ mēs ex rōcinatōe colligit: ul' p rōnē ɔphēndit. Ut qm̄ uisibilia nr̄a q̄ p experiētiā nouiꝫ ⁊ ītelligētiā capiꝫ: ī ɔsideratōe adduciꝫ. Ex eorꝫ ɔsideratōe ī celestiū aīorꝫ et supmūdanorꝫ ītellectuū ɔsideratōe se adūsus oīa q̄ ab p̄posito eā amouē moluītꝰ munit. Hec ad fortitudinēꝫ. Itē societatē humanā magꝰ p̄endit: nichilqꝫ uult alii qd' s' nolit accidē. Hec ad iustitiā. Se q̄t auctoritatē ⁊ p̄cepta sapiētū: et p hᵉ loquiꝫ s' dm̄ credit. Hec ad prudētiā. In hᵉ āt tā p̄claro ac tn̄ aīe adē adhuc labōr: et ō huiꝰ mūdi molestias atqꝫ blanditias magnus ɔflictꝰ. Ad .v'''. gradū ptinet. ut aīa ab oī labe libera maclisqꝫ lota: ī hᵉ statu se teneat. Aliud ē ē efficē: et aliud tenē puritatē. Ut ait augꝰ. Alia p̄sus actō q̄ se īq̄natā reītegrat: alia q̄

ſe nō patit̄ ruſ⁹ iq̄nari.
Tuc̄ i genti q̄dā et icōi
bili fiducia pgit i dōm̄ :·
i ipāȝ ueritatis ɔtēplatiōeȝ:
⁊ i illud ṗp qd̄ tm̄ labora
tū ē altiſſimū ⁊ ſecretiſſi
mū ꝑmiū. Sext⁹ g° eiit
iſte actōis grad⁹. Aliud ē ē
mūdare ipm̄ oclm̄ aīe ne
fruſtra ⁊ temere aſpiciat:
aliud ipm̄ cuſtodire ⁊ fir
mare ad ſāitateȝ: aliud iā
ſerenū atq; rectū aſpectuȝ
i id qd̄ ē uidēdū dirigere:
qd̄ q̄ ꝑus uoluit̄ facere q̄ mū
dat⁹ fuīt ⁊ ſanat⁹ luce re
uiberat̄ ueritatis. Vij⁹ ⁊ ul
tiȝ grad⁹ ē uiſio ⁊ ɔtēplatō
ueritatis: neq; ē iā grad⁹
ſ; ipa manſio. Ꝑm⁹ g° ac
tus dicat̄ aīatio: ſcs ſenſ⁹:
tci⁹ ars: q̄rt⁹ uc⁹: q̄nt⁹ ē
quillitas: ſext⁹ igreſſio:
ſeptiȝ ɔtēplatō. Sȝ augu.
duo ſt̄ q̄ mlt̄uȝ ꝑparāt ad
ɔtēplatiōeȝ: ſ. puritas et
feruēs caritas. De p° dic
ipe i li° ſoliloq̄oꝝ: Illi q̄ ſpū
alē amorē hnt̄ ad ſapiām:
cū ſapīā fuīt talis ut nu
ch ce ꝑus⁹ ſerenū delectet:

m̄ ēē eodē momēto eodē
pucto tēpoꝛis uidebis qd̄
cupis. In eodē lib̄ de ſo.
Sapiē caſtiſſima pulcri
do: ſe ē i ſolis ardore mo
ſtrabit. In li° de uita ſolitaīa
diſtīguīt octo grad⁹. C. xvj.

In lib° de uita ſolitaria
diſtīguīt octo grad⁹: qb⁹
ɔtēplatiuȝ aſcēdit. Ꝑiꝰ
ē pfcā obediētia: ſcs ē cor
p⁹ ſuū i ſuitutē redigere:
tci⁹ ē uſū boni opis i ɔſu
etudīeȝ uert̄e ⁊ delectatiōeȝ:
q̄rt⁹ ē talia ꝑparar̄ q̄lia ap
ponūt̄: ſext⁹ ē cū i affectu
mētis trāſit uīduitū rōnis:
ſeptiȝ ē reuelata facie ſpe
culari gliāȝ dī: octauus
ē trāſformari a claritate
i claritatē taq̄ a dō ſpū.
Et n° q̄ dī bōitas lum̄
ſuū: ſm̄ ſuū bn̄placitū ui
ris ɔtēplatiuis ɔñdit. Sȝ
illd̄ Job. xxxvj. In manib;
aſcondit ⁊ p̄cipit ei ut
ruſ⁹ adueniat: et āñuciat
dilecto ſuo q̄ poſſeſſio ei⁹
ſit: ⁊ ad eā poſſit aſcēdē.
Itē. B. dic̄ i eodē li. Elec
to ⁊ dilecto dī uiciſſim

lum̄ uult⁹ dñi aliq̄n oñ
dit: sic lum̄ clausū ma
nib; patet & latet ad ar
bitū tenētis. Ut p hoc q
ī tñscāsu ul' ī pūcto uite
pmictit: ī ardescat aı̄us
ad plenā possessiōez lumi
nis etni: & hereditatē ple
ne uisiōis dī. Et ut ple
ni' ī notescat id qd ei dee:
nō nūq̄ qñ trāsiēs grā p
strigit sensū amantis et
eripit eū s: & rapit in
diez q ē a tumultu rez ad
grandia silētiā. Et p mo
dulo suo ad momtū ad
pūctū id ıp̄m ei oñtens
uidēdū: sicuti ē. Int'im
etiā ıp̄m effic ī id ıp̄m:
ut sit suo m' sicuti illd
ē. Ū cū didicerit qd sit ī
t alas: ī pmo m' uelet hō
corp⁹ suū: ī scdo uolet ad ce
lū. Satagat studio et de
siderio ī celestib; eē: ut
possit cū aplō dicē, Nrā
ɔūsatio ī celis ē. ph' .i.
Uerūm si usq; ad tıūz
celū penetre paras: nūq̄
id ī duob; alaz parib; pos
se psumas. Oportet eı̄z
sex ɔtēplatōnū alas assi
gtas hrē: quy capit ad t
tij celi secta diuinitatisq;
archana uolare. Has sex
alas ɔtēplatōnū: soli pfti
ī hac uita uix hrē possūt.
Has ī futura uita electi oēs
tā ī hoib; q ī anglis habitu
ri st: ut de utroq; nā ueracit'
dici possit qd sex ale uni
& sex ale alti. ysay. vj. P
mū gen⁹ ɔtēplatōis debet
eē ī icipiētiū. In hoc gñe ɔ
tēplatōis: hō dm ī opib;
ei mirabilē laudabilē et
amabilē repit. ps. Dñe
dñs nr: q ad mirabile ē n
tuū ī uniusa tra. Ecce mi
rabilē. A solis ortu usq;
ad occasū: laudabile nom̄
dñi. Ecce laudabilē. Iust⁹ dñs
ī oib⁹ uijs suis: & scs ī oib;
opib; suis. Ecce amabilez.
Hec aūt speculatō tplex est.
Pma ī reb;: scda ī opib;: tcia
ī morib;. Pma etiā tres ht
spēs: q pma ē ī matia:
scda ī forā: tcia ī nā. Matiā
& formā uisū corporeā
facile depħendimus. Nā
lapides argt: & nagulatū

et q̄ngulatū: sine ...re
discernit. Natura ū ꝯsidera
tur: ī reꝝ q̄litate extrīse
ca. Qualitas reꝝ īterior ex
magna pte corporeo papi
tr sensu: sic sapores gu
stu ⁊ odores olfatu. Opa
tio dupl'r ē. Alia ē ē opatō
nē: alia īdustrie. Opa
tiōē nē facile deprehendē
possum⁹: ut ī graminibus
arboribꝫ ⁊ aīalibꝫ. In gra
minib⁹: q̄m excrescūt et
marcescūt. In arboribꝫ:
q̄m florēt frondēt ⁊ fruc
tificāt. In aīalibꝫ quō ꝯ
cipiūt ⁊ pariūt: ⁊ q̄ alia
nascūt ⁊ alia moriūt.
Disciplina uō moꝝ par
tī ex īstitutōē diuina: pā
tī pcedit ex īstitutiōē hu
mana. Ad diuina īstituta
ptinēt obsequia diuina:
⁊ q̄libet ecclīe sacrāmta.
Ad īstituta ū huāna: pti
nēt huāne leges. Huma
na īstitutō ē ꝓ uitā īferi
orē: diuina ꝓ uitā supi
orē. In hoc gnē ꝯtēplatōīs:
ꝓpha ondit se exercuis
se dicēs. Meditat⁹ sum

ī oib⁹ opib⁹ tuis. Itē delec
tasti me dne ī factura
tua. Et itez. Quā mag
nificata st̄ opa tua dne:
oīa ī sapīa fecisti. Hoc ē
ꝯtēplatōīs gen⁹: recte ī
septiō gradu distinguere
possum⁹. Primū ꝯsistit in
illa amiratiōē reꝝ: que
exurgit ex ꝯsideratiōē
materie. Scds ī illa ami
ratōē reꝝ: que ꝯsurgit
ex ꝯsideratōē forme. Ter
tius ī illa reꝝ amiratōē:
quā gignit ꝯsideratō nē.
Quartus ī illa amiratōē:
q̄ ē circa opatōē nē. Quin
tꝰ ī illa amiratōē: que ē
circa opatōē īdustrie.
Sext⁹ ī ꝯsideratōīs ⁊ ami
ratōīs ī statutōibꝫ huānis.
Septi⁹ ē: ī ꝯsideratōīs et
amiratōīs īstitutōibꝫ di
uinis. Ad gnū ꝯtēpla
tōīs: pene tota mundana
ꝓphia materiā ministrat
latētibꝫ reꝝ uisibiliū cau
sis: sue sagacitatis in
ueniens īuestigatōē: et
palā pducēs. Et possūt
distingui septē gradus

ī ſ'o gn̄e ɔtēplatōis.: ſimi
les ſeptē gradib' diſtinctis
ī p̄mo gn̄e: cū circa eadē
uſet' hec ɔtēplatō. Et p̄mo
circa ſenſibilia. Tertiū
gen' ɔtēplatōis ī qnq; gra
d' diſtiguit' ſ'm qnq; mo
dos ɔſiderat̄oniū exq̄b' in
uiſibiliū īueſtigatē ſimi
litudinū reqrit' & aſſigt'.
Primus mod' ē qn̄ ſimilitu
do ſimilit' ē ex eo unde ipā
ē: ul' qd ipm ē. Scds & tēti
us ē: cū ſimilitudinē tra
hit ex eo qd' ī ipā ē. Quar
t' & qnt': ex eo q' p ipm ē.
Primū t'hit' ex materie ppinq
tate: ut ibi crura illi' colūp
ne marmoree q̄ fundate
ſt' ſup baſes argēteas. Cant.
v. Scds & tēti' ex ipi' rei q̄lita
te: ſ; ſ'm ex q̄litate extrīſe
ca quā dixi' for': tēti' ex q̄
litate īt'nſeca quā dixi'
nāl. Qualitas extīſeca ɔ
ſtat ī colore & figura: a
colore ſimilitudo aſſigt'
ibi. Dilect' meus cādid'.
Cant. v. A figura: ibi aſpec
tus eaꝝ & opus eaꝝ: q̄ī ro
ta ī medio rote. Eze. v.
Ext'nſeca q̄litas ptinet ad
ſolū uiſū: ſic ī t'nſeca q̄li
tas ad cetos ſeſus. Ad au
ditū ptinet illd'. Et uocē
quā audiui: tāq' citharedoꝝ
citharizātiū ī citharis ſuis.
Apoc. xiiij. Ad delitias gu
ſtus illd' Sp̄s meus ſup
mel dulcis. Eccl. xxiiij. Ad
delitias tact' illd'. Sic un
guētū ī capite: qd deſcē
dit & c̄. Quart' mod' ex eo
q' ī ipā re ul' ab ipā fit: ſ;
motū nāle: ut ibi. Quom̄
deſcēdit imber & nix de ce
lo. Yſay. lv. Quīt' ex eo q'
ſ'm motū artificiale fit ut
ibi. Sup edificati ſup fun
damētū aplōꝝ & pphāꝝ. Ephe.
ij. In q̄rto gn̄e ɔtēplatōis
p̄mū ē: ut redeas ad te ipm:
ītres ad cor tuū: diſcas exā
mar' ſp̄m tuū. Diſcute q̄d
ſis q̄d fueris: q̄d ee debueris:
q̄d ee potēris p grām: q̄d fue
ris p nām: q̄d modo ſis p cul
pā: q̄d ee debueris p īduſtri
am: q̄d ee potēs. Nū mīte ex
cidit q' regnū dī īt' nos ē:
Luc. xvij. Et q' ſimile ē re
gnū celoꝝ theſauro abſcon

dito in agro. Matthei. xiij. Quid dicam quomodo ſe tibi interius propalat. Semper meditatur cum propheta: Nocte cum corde meo exercitabar et ſcopebam in me ſpiritum meum. Meditabatur ille cum corde: meditare et tu cum corde tuo. Scopebat ille ſpiritum: ſcopa et tu ſpiritum tuum ſcopa: et everte agrum tuum. Exerce temetipſum: abſque dubio in iſtis huiuſmodi exercitiis invenies theſaurum illum abſconditum in agro. Ex hac exercitatione creſcit auri copia: multiplicatur ſcientia: augmentatur ſapientia. Ex hac excitatione cordis oculus mundatur: ingenium acuitur: intelligentia dilatatur. Nichil recte extimat: qui ſemetipſum ignorat. Neſcit quam ſub pedibus ſuis omnis mundana gloria iaceat: qui conditionis ſue dignitatem non penſat. Neſcit omnino quid de ſpiritu angelico: quidve de divino ſentire debeat: qui ſpiritum ſuum prius non cogitat. Si non ydoneus es intrare ad te ipſum: quomodo ad illa rimanda ydoneus eris que ſunt ſupra vel infra te ipſum? Si non dum dignus es intrare tabernaculum primum: qua fronte preſumis ingredi in tabernaculum ſecundum hoc eſt in ſancta ſanctorum? Si gradus cupis evolare uſque ad ſecundum ſeu tertium: ſit tibi tranſitus per primum. In corde eſt hominis quaſi invenire aliud quoddam plenitudine omnibus terris: habet enim ſuam quandam terram ſuum habet celum. Nec unum tamen ſed ſecundum poſt primum: et tertium poſt ſecundum. Tenet ymaginatio vicem primi celi: ratio ſecundi: intelligentia tertii. Et horum primum comparatione ceterorum groſſius quodammodo eſt et corpulentius: eo quod ſit ymaginarium: poſt ſe trahens et in ſe retinens formas rerum corporalium. Reliqua vero duo huius comparatione ſatis valde ſubtilia et omnino incorporea: et ab eius groſſitudine multum remota. Sic ſane celum hoc exterius quod nos dicimus firmamentum abſque ulla cogitatione conſtat eſſe viſibile atque corporeum: et ipſum quodammodo primum et omnium infimum. Quod autem eſt terra ad hoc viſibile celum: hoc eſt ſenſus corporeus ad illud interius fantaſticum et ymaginarium celum. Nam ſi hoc viſibile celum omnium que terra

gignit ac nutrit multitu
dinē sui sin⁹ magnitudinē
cōprehendit: sic oīum q̄ sen
sus actigit similitudines
ī sua sinū ymaginatō includit.
Inprimo cōtinet oīum
uisibiliū ymagines: ⁊ si
militudines rerū. Et nota
q̄ ueritatē. s. rerū q̄ sūma
ueritas ē. i. x̄: resuauit s.
rerū u̇ ymagines q̄libet
hora formādas: sue cōces
sit ymaginu. s. aīe. faci
le ē ē aīe huāne oī hora
q̄libet: rerū figuras p̄ yma
ginatōem fingere. Ad sc̄m
ptinet uisibiliū oīum rōes
diffinitōis: ⁊ inuisibiliū
īuestigatōes. Ad t̄tiū
spectant spūaliū ⁊ diui
norū cōprehensiōes. Intellige
tie ocul⁹ ē: sens⁹ ille quo
īuisibilia uidēt. Ab sic o
culus rōnis q̄ occulta et
absentia p̄uestigatōem que
rit ⁊ īuenit: ut sepe eas
p effect⁹ ul' effect⁹ cās et
alia atq; alia rōcinādo ap
prehendit. Sic̄ corpora
lia corporeo sensu uidē
solet uisibilr corporalr

atq; p̄sētialr: sic uitiq; in
tellectualis sensus i
uisibilia capit ī uisibilr
q̄dē nō p̄sentialr: s; ēēn
tialr. Si hīc sane oculus
ītellectualis ānī se uelū
magnū appēsū ⁊ ex peccā
delectatōe fuscatū ⁊ tot
terrenior carnaliū uarā
multiplicatate cōtextū: q̄d
cōtēplatōis ītuitū sc̄m p̄
mior secto ł archana
arceat: n̄ q̄ntū diuina di
gnatō p̄ sua aliorue ui
sitate dimiserit. Testat
hoc p̄pha clamās. Reuē
la oculos meos. Ausc̄q̄ ē
ī oī ope dī q̄ ī aīe creatōe
reparatōe ⁊ glorificatōe ap
paret ei ul' potētia subli
mior: ul' sapiā mirabili
or: ul' mīa iocūdior. P̄
mo ē spūalis nā creat:
ut sit. Sc̄o iustificat: ut
bona sit. Tertio glorifi
cat: ut bēā sit. P creati
onē ad bonū initiat: p
iustificatōem ī bono dilata
t: p glorificationē ī bono
cōsumat. Prima bona sūt
creatōis dona: sc̄a bona s̄t

creatoris dona et creature
premia. Ex ipsa creatoris
conditione: naturale est omni raciona
li creature esse scire et uel
le. Cognosce quanto homo di
gnitatem tuam. Cogita ex
cellentem illam anime tue naturam:
quod fecerit eam deus ad yma
ginem et similitudinem suam:
quod sublimauerit eam sup
omnem corporalem creaturam:
et statim mirari incipies quod
inclita uirgo filia syon preec
ta sit de celo in terram: et ad
dominum clamabat. Quid michi est
in celo: et a te quid uolui
super terram. Cogita quam necessarium
sarium et diuine bonitati con
gruum: tam digne creature bo
ni et mali discretionem si
milis et arbitrij libertatem
concedere: ut esset bonum eius
tam acceptum quam uoluntarium:
tam gratum quam gratuitum. Agno
sce quod emineas per ingeni
um brutis. Agnosce quantum
subiaceas per intellectum spi
ritibus angelicis. Si attendas:
cantabis personaliter:
Benedicam dominum qui tribuit michi
intellectum. Si attendas:
sum clamabis: Deus tu scis
insipientiam meam. Inuestiga
etiam diligenter uoluntatem
non solum tuam sed et alienam:
seu bonam seu malam. Cogno
sce tuam ut scias quid corri
gere: seu unde gratias agere
debeas. Cogita animos pue
sorum et perfectorum spirituum
bonorum et spirituum mali
gnorum: ut elucescat quid
imitari quidue euitare
expediat. Opus iustifi
cationis sine duobus non
consumatur. Nunquam est perficitur:
si creature sue creator
non cooperetur. Glorificati
onis uero nostre modum quod
sensus humanus capere potest: Ne
ro potest comprehendere. Sed glo
rificationis nostre certitudinem
fidei attestationem tenemus:
cuius qualitatis et quantitatis
eius modum per intelligentiam
nec dum capere possemus. Sed pro
modico et pene pro nichi
lo reputet humana auidi
tas: quicquid per experimentum
non probat. Samuel ait quod post
plenam emundationem consciencie:
post multa exercitia iustitie:

ĩcipit mēs humana ſpe
rare qđ prius uix poterat
credere. Nunq̄ deſiſtas nunq̄
q̄eſcas: donec future illi
plenitudinis aliquas ut ita di
cā arras obtineas: donec
eterne felicitatis quantulaſ
cumq; primitias accipias.
Ad hec deſiderium anime nr̄e
uoluit: q̄ dix. Guſtate et
uidete: qm̄ ſuauis ē dn̄s.
Hec timeamus p̄dc̄: hec ſpe
remus adipiſci. Nā ſcā metu
unt / cupiunt: gaudentq; do
lentq;. Metuunt penam & cu
piunt uitam: gaudent ī ſpe:
et dolent differri a re. Item
metuunt peccare & cupiunt
bn̄ agere: gaudent ī bonis
opibz & dolent ī peccatis. Nā
ut ait aplus: Triſtitia ſz
dm̄ / pniam opat: Mundi
aūt triſtitia mortē. Quintum
contemplationis genus: poſt ī q̄n
to gradu diuidi. In primo
gradu conſideratur ea q̄ ptinent
ad aīe q̄litatem / ul' eēntie
ipi' pprietatē: q. ſ. uita q̄dā
& ppetua ſit: que nullis pe
nis extingui poſſit: q̄ nō
ſolū poſſit ī ppetuū uiuē

ſz corpus etiā ad ſenſū & uitā
aīare: q nullo ſubſtamento
egeat: q ſm̄ ſubſidio ſepi
tne ſubſiſtat. Quō ſit p
tot mēbra corporis diffuſa:
cū ſit ipa ſimpl. Quō in
toto corpore q̄dam ſit ī mēbris
tota. Quēadmodū ds̄ īue
nit' ūq; tot' ī oī creatura ſu
a: Quom ī illo ſuo mūdo
ſola uoluntate oīa mouet
atq; diſponit: ſic ī hoc mū
do ds̄ ſolo uoluntatis nutu
oīa regit: q̄ eodē uoluntatis
nutu oīa creauit. In ſcd̄o
gradu conſideratur: q̄ ad cogni
tionem ſpc̄. In conſideratione mira
ramur uolubilitatē cogita
tionis: agilitatē ymagina
tionis: īgenij acumen: di
ſcretionis exam: capacita
tē memorie: uiuacitatem
ītelligentie: & circa hec & a
lia q̄libet ſtupendia. In tertio
gradu conſideratur rōnalis aī
uoluntatē: multiplicēq; affec
tionem. In q̄rto conteplamur et
admiramur quō tot aī affecti
ones redigunt ī uirtutes: in
q̄tum p diſcretionē diſponunt
& bona ītentione figunt. Cū

ẽ nil aliud ſit niſi q̃ affec
tio ordinata ⁊ moderata:
ex itẽtione bona agit̃ ut
ſit affectõ ordinata: et p
diſcretionẽ efficit̃ ut mo
derata. In q̃nto gradu aſpi
ratis gr̃e modos: cui am̃ira
tiõe actenduꝰ. Abſq; dubio
qc̃q̃d boni ĩ bonoꝝ cordib;
agit̃: ſeptiformis ille ſp̃s
p iſpiratõe; gr̃a; opat̃. Ecce
un̄ atq; idẽ ſp̃s tot mẽtib; ſẽp
p̃ſidet: ⁊ gr̃e ſue munera
mltiplicater impendit. In
duob; ultimis gr̃ib; ↄtẽ
platõis: puto q2 opus eſt
intima poti ↄpunctiõe q̃
pfunda iueſtigatõe: ſuſpi
rijs q̃ argumẽtis: crebris
gemitib; q̃ copioſis argu
mẽtatoib;. Sciam q2 cordi
ĩtima nil adeo pũgat / n adeo
reparat: nec ſic ambigui
tatis nebulas tẽgit: cordiq;
ſerenitatẽ nil meli nil cit
adducit q̃ uera ↄtẽtõ: q̃
pfunda ⁊ ĩtima aĩe ↄpũc
tio. Quia ſcṗtura teſtatr.
Bẽi mũdo corde qm̃ ipi dm̃
uidebũt. m̃. v. Stupeat gr̃
cordis mũditie q̃ capit dm̃

uidet. O q̃ prudẽti circũſpec
tõe / o q̃ freq̃nti ĩcrepatõe
opõtet ĩuigilar̃: ne aliq̃s
mẽtis exceſſus ul' cogitatõis
euagatõ: diſcretõis pſpi
caciã lateat. Et ne mẽtis e
uagatõe; ſine redargutõe
fortiq; caſtigatõne ptraſe
at. Cũ aũt ratõnalis crea
tura / q̃tũ ad aliq̃ ſit dõ ſimi
lis ſm̃ illd: Creauit deus
hoĩe; ad ymaginẽ ⁊ ſimi
litudiẽ; ſuã. Geñ. j. et ſ;
illd: Tu ſignaculũ ſimili
tudĩs plen ſapĩa. ⁊ pfect
decore: ĩ delitijs paradiſi
dĩ fuiſti. Ezechi. xxviij.
Et q̃tũ ad aliqua ſit diſ
ſimilis ſm̃ illd: Vos q̃s ſi
milis erit t̃: Conteplatõ
q̃tũ ad p̄mã: nõ ẽ p̃t rõnẽ.
Aues ẽ cũ uolare uolunt
alas ſuas expandũt: ſic
debẽ; ⁊ nos cordis nr̃i a
las p deſideriũ extendere:
⁊ diuine reuelatõis ſẽp
horã expectare. Vt quãcũq;
hora diuine iſpirationis
aura mẽtis nr̃e nubila de
texerit ueriq; ſolis radios
illuxerit: excuſſis ſtatim

ↄtēplatōis alis: mēs nr̃a
ad alta se eleuet et aduo
let. Et fixis obtutib; in
illō etnitatis lum̄ qd̄ de
sup radiat: oīa mūdane
uolubilitatis nubila trā
scendat. Hoc figuratur
ē i duob; cherubin: qui
erāt expādētes alas. Exo.
.xxv. Debem̄ āt nō solū
ad hoc qd̄ i hac uita hr̄e pos
sum̄: uer etiā ad illd̄ ali
ud diuine ↄtēplatōis spec
taclm̄ qd̄ i futura uita
speram̄ aīas nr̄as suspen
dere: ⁊ i hijs expectatio
nē uehēmti desiderio ane
lare. Debet etiā aīa p
fecta: oī hora sue pegri
natiōis terminū cū de
siderio expectare. Hinc
ē q̄ habraā i hostio tab
naculi sui sedebat: Gen.
xviij. Et helias i spelūce
sue hostio stabat: iij. Re.
.xix. Debet aīa scā ⁊ ue
ri spōsi amica: ad dilec
ti sui aduētū sūmo cum
desiderio anelare: para
ta sēp uocāti occurrē. De
bet i hoc sēp sollicita eē:

ne subbito mun⁹ ornatū
iueniat. Et notādū q̄ sb
limitas diuinar reuela
tionū: magnū ē diuine
dilectiōis indiciū. Iā nō
dicā uos suos iqt s; ami
cos: q̄r oīa quecūq; au
diui a pr̄e mō: nota fe
ci uob. Ex magnitudīe āt
diuine dilectōnis: pen
det modus diuine re
uelatōis. Comedite iqt
amici: et iebriamini ca
rissimi. Cant. v. Qui co
medunt: cibū masticāt
nō sine mora ul' aliqualicūq;
labore delectāt et trahi
ciūt. Qui u bibūt cū
uelocitate ⁊ facilitate:
qd̄ sumūt qd̄ sugūt t
ducūt. S; nūqd uidet
t comedē: q cū mlto stu
dio ⁊ mlta meditatiōe
ad ueritatis delitias pti
gē uix possūt: Bibūt
aūt qui ex diuinis reue
latoīb; cū facilitate ⁊ io
cūditate hauriūt: qd de
itima suauitate uerita
tis ardent ↄcupiscāt. Itē
nō q̄ ea q̄ circa unitatē

diuinitatis ꝯsiderat̄.~ q̄
ad q̄ntū gen᷒ ꝯtēplationis
ptinet: et humane itel
ligentie modū excellentia.
iudicō minī tam et rōni ꝯ
sentanea. Credim᷒ nāq; di
uinā eēntiā: eē sume u
nā et simplicissimā. Cre
dim᷒ etiā eā eē omē bonū.
Exo. xxxiij. Ego ondaz
omē bonū: ait dō moysi.
Itē credim᷒ eā eē īmēsaz: et
simplicissimā. Magnus
ī qt dauid dn̄s et lauda
bilis nimis: et magni
dinis nō ē finis. Hys as
sertionibꝫ rō humana fa
cile acq̄escat. Bonū ē illō
pfectum et omīo sufficiens
nō eēt: si ī eo aliq̄d boni
defuisset. Itē si ꝯpositū eēt
nālr diuidi posset.~ et eēt
ꝯmutabile et nō eēt op
timū.~ simplicissimū ē q̄
ad efficaciā.~ u̇tute ē īmēs
ē: eēntia at sume simpli
citatis. Itē g° dēs ī eēntia
un᷒ ē / ut sit etiā ī psonis
trin᷒: qui ē bn̄dc̄s ī secula
seculoꝝ amē dō grās amē.
Et nō cr̄ itus ī specula et c̄.

Incipit augustin᷒ de ꝯtē
platioē. C. xvij.

Quoniaz ī medio laqueoꝝ po
siti sum᷒: facile a celesti re
frigerio refrigescam᷒.~ q̄
ꝑ assidue īdigem᷒ muni
mīo: ut expgefcti / ad dm̄
uerū et sumū bonū q̄ de
fluim᷒ recurram᷒. Ideo nō
ꝑsūptiōis temeritate / s;
magna dī dilectiōe huic
opusculo ad laudē ei᷒ opā
dedi.~ ut ex electioribꝫ
dictis scōꝝ patrū breue
et manuale ūbū de dō me
o mecū sēp hēam: ex cui᷒
lectiōis igne quoties depēz
ī ei᷒ accendar amore. Li
ber augustini de ꝯtēpla
tiōe eēntia et diuinita

te. Cā. xviij.

Nunc ad e

Nunc ad te dn̄e. Lā. xviij.
Iste ni dēs meus / quez
q̄ro quē diligo: quem
corde et ore / et q̄ualeo ū
tute / collaudo acadoro.
Mens mea deuota tibi
tuo amore succensa: et
tibi suspirās et ī hians
te solū uidere desiderās.~
nil habēs dulce nī de te
loq̄ / de te audire / de te

scdē de te ꝯferre: tuā gl'iā
freq̄nt' sub corde revolueř:
ut tua suauis memoria: sit
in his tribulationes aliq̄ repau
satio mea. Te g° inuoco deus
dilectissime: ad te clamo
clamore mag° in toto corde
meo: et cū te inuoco utiq;
in me ipm inuoco. Quō oīo
nō eēm n̄ eēs in me: ⁊ nisi
ego eēm in te. In me es qm̄
in memoria mea manes ex
q̄ cognoui te: ⁊ in ea inuenio te
cū reminiscor tui ⁊ delector
in te de te. Ex q̄ oīa: p quē
oīa: i q̄ oīa. Tu celū ⁊ trāz
iples: oīa portās sin̄ honere:
oīa iples sin̄ iclusione:
sēp agēs sēp q̄et': colli
gēs ⁊ nō egēs: q̄rēs cū
nich' desit tibi: amas n̄
estuas: çelas et secur' es:
opa mutas sʒ nō mutas
ꝯsiliū. Recipis qd inuenis
⁊ nūq̄ amisisti: nūq̄ i
ops et gaudēs lucris: nūq̄
auarus ⁊ usuras exigis:
sēp erogatr' tibi ut debeas.
Et quis hʒ q̄cq̄ nō tuū:
Reddis debita nulli de
bēs: et donas debita n̄
pdēs: q̄ ubiq; es ⁊ ubiq; tot'.
Qui sentiri potes ⁊ ui
deri nō potes. Qui nusq̄
dees: ⁊ tn̄ ab iniq̄r cogi
tatoib; longe es. Qui n̄
i dees ubi longe es: q2 ubi
nō es p grāz ades p uin
dictā. Qui ubiq; p̄sēs es:
⁊ uix inueniri potes. Quē
stātes seq̄m̄: ⁊ apphendē
nō ualemus. Qui tenes
oīa: imples oīa: circū
plecteris oīa: sup exce
dis oīa: sustines oīa.
Qui corda fideliū doces:
sin̄ strepitu ubor. Qui
locis nō distenderis nec
tporib' uariaris: neq; ha
bes accessus ⁊ recessus.
Qui habitas lucē inacces
sibilē: quā uidit null'
hoīuʒ sʒ nec uidē pōt. In
te manēs q̄etus: ubiq; cir
cuis totū. Nō ē scindi l'
diuidi poteris: q2 uē un'
es. Nec i partes efficēis:
sʒ tot' totū tenes totū im
ples: totū illustras ⁊ pos
sides. Si totū mūdū libri
impleant tua scīa inenarra
bilis nō pōt enarrari: qm̄

ĩviabilis es: nullo m̃ scĩ
bi poteris neq; ↄcludi.
Tu es fons lucis diuine:
et sol claritatis et̃ne. Magnꝰ
ẽ es sine q̃ntitate: ꝛ ideo
ĩmẽsus. Bonꝰ sine q̃litate
ꝛ ideo uere ꝛ sũme bonus.
ꝛ nemo bonꝰ ñ tu solus
cuiꝰ bonitas opꝰ ẽ cui uel
le posse ẽ: q̃ oĩa q̃ ex nichilo
creasti sola uolũtate feci
sti. Qui omẽ creaturã
tuã absq; ĩdigẽtia aliqua
possides: ꝛ sine labore gu
bernas ꝛ absq; tedio regis:
ꝛ ñ ẽ qđ ↄturbet ordĩeẽ impi
rii ĩ sũmis uł ĩfimis. Qui
ĩ oĩb; locis sine loco habitas:
ꝛ oĩa ↄtines sine accubitu:
ꝛ ubiq; p̃sẽs es sine situ ꝛ sine
motu. Qui ñ mali auctor es:
qđ facẽ nõ potes q̃ nichil po
tes. Nec unq̃ te q̃cq̃ fecis
se penituit. Cuiꝰ bonitate
f̃ca sumꝰ: ꝛ iustitia penas lu
imꝰ: et clemẽtia liberamꝰ. Cuiꝰ
oĩpotẽtia oĩa gubernat
regit: et implet q̃ creauit.
Nec ideo te oĩa implẽ dicã
ut te ↄtineãt: s; ip̃a poti
a te ↄtinẽt. Nec p̃ticula

tĩ imples oĩa: ñ ullatenꝰ
ita putandũ ẽ unaq̃q; res
pro magñtudĩe sue portio
nis capiat te. i. maxiã m
aliꝰ magꝰ maiꝰ ꝛ minima
minimis: ↄuũs potiꝰ ĩ oĩbꝰ
sũe oĩa ĩ te. Cuiꝰ oĩpotẽtia
oĩa ↄcludit: ñ euadendi po
tẽtiã tuã q̃s aditũ adiueni
re potit. Qui ẽ te nõ hẽt
placatũ: nequaq̃ effugiet
iratũ. De desiderio amãdi
Deum. Cap. cxix.

Gratissime inuoco ĩ aĩã
mãz: quã p̃paras ad capi
endũ te ex desiderio qđ in
spiras ei. Intr̃ rogo ĩ eã:
et coarta eã t̃ ut possideas
as illã quã fecisti ꝛ refe
cisti: ꝛ ut habeã te uelud
signaculũ sup cor meũ. Que
so pijssime ĩuocãtẽ te nõ
deseras: q̃ p̃us q̃ ĩuoca
rẽ uocasti me ꝛ q̃sisti ut
ego s̃uus tuus te q̃rerẽ:
querẽdo ĩuenirẽ: ꝛ ĩuentũ
amarẽ. Quesiui ꝛ ĩueni
te dñe ꝛ amare desidero:
auge desideriũ ꝛ da qđ pe
to. Nã si cuncta q̃ fecisti
m̃ dederis nõ sufficit seruo

tuo, non te ipsum deseris. Da
gratias te mi deus meus, redde te
michi quem amo: et si parum
est amem validius. Tuo gratia a
more teneor: tuo desiderio
fatigor: tua dulci memo
ria delector. Ecce mens mea
dum tibi suspirat et tuam inef
fabilem pietatem meditatur.
Ipsa carnis sarcina minus
gravatur: cogitationum tu
multus cessat: pondus
mortalitatis et miseriarum
more solito non hebetat:
silent cuncta tranquilla sunt omnia.
Cor ardet animus gaudet:
memoria viget: intellec
tus lucet: et totus spiritus
ex desiderio visionis tue ac
census: et in invisibilium amo
rem rapi se videt. Assumat
spiritus meus pennas ut aquila:
volet, ut perveniat usque
ad decorem domus tue. Ut
ibi super mensam convivii super
norum pascatur delitiis suis
in loco pascue iuxta fluen
ta plenissimam. Tu esto
nostra exultatio: qui es nostra
spes, salus atque redemptio.
Tu esto nostrum gaudium:
qui es futurum premium. Te semper
querat anima mea: et tu presta
ut querendo non desistat. Ve
misere anime que te non querit nec
amat, arida manet: et
misera perdit quod vivit qui
dominum non diligit. Qui cu
rat vivere nisi propter te domine: nichil
et pro nichilo est. Qui tibi vi
vere recusat mortuus est:
qui tibi non sapit desipit.
Misericordissime tibi me com
mitto, reddo et concedo:
per quem sum, vivo et sapio.
In te confido, spero et totam
spem meam pono: per quam re
surgam, vivam et requiescam.
Te cupio diligo et adoro:
cum quo manebo regnabo et
beatus ero. Anima que te non
querit nec diligit, mundum
diligit: peccatis servit: vi
tiis subiecta est. Numquam qui
eta numquam secura est. Famu
letur tibi semper mens mea piissi
me. Suspiret peregrina [tibi]
tio mea: ardeat in tuo amo
re cor meum. Requiescat
in te deus meus anima mea. Con
templetur in mentis excessu:
cantet laudes tuas in

iubilatōe: et hec sit ī hoc exilio ɔsolatō mā. Confugiat mēs sub umbra alaꝝ tuaꝝ: ab estibꝫ ɔsolationū hui⁹ seculi. Repauset ī te cor meū: cor mare magnū timens fluctibꝫ. Dulcis oīuꝫ bonoꝝ dapiū supne satietatis: opulentissime largitor. Deus da lapso cibū: collige dispsuꝫ: libera captiuū: ītegra scissū: en stat ad hostiū et pulsat. Obsecͦ p uiscera mīe tue qͣbꝫ uisitasti nos oriēs ex alto: uile pulsanti miso apiri ut liberis gressibꝫ ingrediat ad te: et reficiat de te pane celesti. Tu es ē panis et fons uite: tu lumē claritatis etne: Tu oīa ex qͣbꝫ uiuūt recti q diligūt te. Dōs tu es lumen cordiū te uidentiū: et uita aīaꝝ te amantium: et uītus cogitationū te q̄rētiū: ut scō tuo amori īhereat. Ueni rogo ī cor meuꝫ: et ubertate uoluptatis tue ī ebria illud: ut obliuiscat ista tpalia: Pudet ac piget me talia pati: qualia mūd⁹ iste agit. Triste ē m̄ qd uideo: graue ē qd de trāsitoriis audio. Adiuua me dn̄e ds meus: et da letitiā ī corde mō. Ueni ad me ut uideā te: sꝫ angusta ē m̄ dom⁹ aīe mē quo ueīas ad eā: dilatet abste: ruinosa ē refice eā. Aut ē cui alti pt̄ te clamabo: ab occultis mīs mūda me dn̄e: et ab alienis parce suo tuo: Fac me dulcis xp̄e: bone ih̄u: fac me rogo amore et desiderio tuo depone hon⁹ carnaliū desideṙioꝝ et t̄renaꝝ ɔcupiscētiaꝝ. Dn̄etī carni aīā: aīe d̄o: d̄oni grā tua: et tue me ītus et extius subde uolūtati. Tribue m̄ ut laudet te cor meuꝫ et līgua mā et oīa ossa mā. Dilata mētē māꝫ: et attolle ītuitū cordis mī. Ut ul' rapida cogitatōe spūs mīs attigat te etnāꝫ sapiaꝫ: sup oīa manētēꝫ. Dissolue me

oro a uiciis q̃bꝰ ↄstrictꝰ
teneor: ut reliquens oĩa
isti t̃ festinẽ: t̃ soli ĩhe
reã t̃ soli ĩtendã. De fe
licitate sup̃ne patr̃. C.xx.

Felix aĩa que t̃reno re
uoluta carc̃e: libera
celũ petit. Que te dulciſ
siũ dñm facie ad faciẽ c̃nit.
Que nullo metu mortis
afficit̃: sꝫ de ĩcorruptiõe
ꝑpetue gl̃ie letat̃. Tranq̃l
la ẽ ⁊ secura: nõ timet
hostẽ neqꝫ mortẽ: h̃t te
piũ dñm quẽ diu q̃siuit
sẽpqꝫ amauit. Hymnidicis
sotiata choris: melliflua
ꝑpetue festiuitatis cãmi
na ad laudẽ gl̃ie tue rex
xp̃e ↄcinit. Inebriabit̃
ẽ ab ubertate domꝰ tue:
⁊ torrẽte uoluptatis tue
potas eã. Felix sotietas
sup̃nor ciuiũ: gl̃osa so
lẽnitas oĩũ ad te redeũ
tiũ ab huiꝰ nr̃e ꝑegrina
tiõis t̃sti labore. Ame
nitatẽ pulc̃tudĩs: for
mositatẽ totiꝰ splẽdoris:
atqꝫ dignitatẽ totiꝰ elegã
tie iugit̃ tui ciues cer
nũt. Nichꝫ omĩo qd̃ tĩ
bet ĩtrez: te amãtibꝫ dat̃.
Que cantica que orga
na: suauissima anglor
melodia: cãtica canticor
mira: que ad laudẽ ⁊ gl̃az
tuã: a sup̃nis ciuibꝰ ĩ ꝑpe
tuũ decantãt̃. Amaritu
do et oĩs asꝑitas: ĩ regio
ne tua locũ nõ h̃nt. Nõ
ẽ ẽ iuitẽ malũ: neqꝫ ma
litia. Nõ adu̾sari⁊ ĩpu
gnãs: nec ulla pcc̃i ille
cebra. Nulla ẽ ibi ĩdigni
tas: decorꝰ nullꝰ: nulla ri
xa. nullũ ĩꝑperiũ: causa
tio nulla: nullꝰ timor: nul
la ĩq̃etudo: nulla pena:
nulla dubietas: nulla
uiolẽtia: nulla discordia.
Pax sũma: caritas sũma:
iubilatõ dĩ ⁊ laus et̃na:
securitas siñ fine: req̃
es ⁊ gaudia sẽp ĩ sp̃u scõ.
Fortunatꝰ ẽ audiens io
cũdissimas ciuiũ tuor
cantilenas: gaudia mel
liflua laudes sũme t̃ni
tatis debito honore p̃ro
m̃tia. Sꝫ nimiũ felix: si
ego ip̃e meruero canta

re can

re cantioni dño de dul
ab' cãticis ſyon. Uita uita
ta uitalis uita ſepit̃na
et ſepit̃na btã. ubi gau
diũ ſine merore. req
es ſiñ labore. dig̃tas ſi
ne tremore. opes ſine
ãmiſſione. ſanitas ſine
langore. abũdãtia ſine
defectione. uita ſine mõ
te. ppetuitas ſine corruc
tione. btĩtudo ſine calaĩ
tate. Ubi oĩa bona ĩ carĩ
tate pfcã. Ubi ſpẽs & ui
ſio facie ad faciẽ. Ubi ple
na ſcĩa ĩ oĩbz & p oĩa. Ubi
ſũma dĩ bonitas cernit̃.
& lum̃ illuminãs a ſcĩs
glorificat̃. Ubi pſẽs ma
ieſtas dĩ ꝯſpicit̃. & hc ui
te cibo ſine defectu mens
ĩtuẽtiũ ſatiat̃. Ubi uer
ſol iuſtitie: mira ſue pul
critudĩs uiſione reficit.
Et ita uniuſos celeſtis pa
te ciues illuminat: ut lu
ceãt ipĩ. Lum̃ uz illumi
natũ p dñ lum̃ illuminãs.
ult̃ omẽz ſolis nrĩ ſplen
dorẽ: atqz cũctarũ ſtellarũ
claritatẽz ĩmõtali adhe
rẽtes diuinitati. Ac p hc
ĩmõtales & ĩcorruptibiles
effecti: iuxª pmiſſionez
dñi ſaluatoris. Pat̃ quos
dediſti m̃ ubi ego ſũ et illi
ſint mecũ ut uideãt cla
ritatẽ mãz: ut oẽs unũ ſit
ſic tu pat̃ ĩ me et ego ĩ te:
& ipĩ ĩ nob' unũ ſit. O
regnũ celoꝝ regnũ felicĩſ
ſimũ. regnũ carẽs mor
te: et uacãs fine. Cui nul
la tpã ſuccedũt p euum.
Ubi ꝯtinuus ſine nocte
dies: neſcit hñe tẽp'. Ubi
uictor miles donis ĩeffa
bilib' cumulat̃. Nobile p
petua caput amplectente
corona.

De miſia pſẽtis uite. xxj.

UTinã remi
ſſa peccõꝝ mole me
ultimuz ſuoꝝ ẽ iuberet
diuina pietas hac̃ carnis
ſarcinaz deponẽ: ut ĩ tue
ciuitatis gaudia repau
ſand' ĩtrire eẽna: ſcĩſſimi
ſupnoꝝ choris ĩtẽẽz: cũ
btĩſſimis ſpiritib' glie ꝯ
ditoĩs aſſiſtere: pſentẽ
dĩ uultũ cernẽz. Nullo
metu mõtis tangerer:

te ppetue imortalitatis
i corruptione gaudere.
Et scienti oia cuict' oez
ignorantie cecitatez amic
tere: eterna cuncta par
uipendere: cuallem istaz la
crimaz ituer ul' reminiu
sci ulterius no digrer. O
uita laboriosa: uita cor
ruptibilis: uita oi ama
ritudine plena. Vita do
mina malor: ancilla i
fernor: qua humores
tumidat: dolores exte
minat: ardores exiccat:
aera morbidat: esce in
flant: ieiunia macerat:
accidie soluut: tristitie c
sumunt: sollicitudo coar
tat: securitas hebetat:
diuitie iactat: paup
tas deicit: iuuentus extol
lit. Senectus icuruat: i
firmitas frangit: meror
deprimit: dyabolus isidyat:
mundus adulat: caro delec
tat: aia excecat: totus ho
cturbat. Et hys tantis
malis mors furibunda suc
cedit: uanisqz gaudys
ita fine iponit: ut cum

ee desierit: n fuisse pu
tent. Sz qas laudes qsue
graz actiones. t referre
ualeaz ds nr: Qui nos
etia it has tantas mor
talitatis nre erupnas:
no desinis csolari mira
uisione gre tue. Ecce me
miseru multis merorib' ple
nuz: du uita maz timeo
du pecca mea csidero: du
iudiciu tuu formido: du
mortis hora cogito: du sup
plitia tartari horreo: du
opa mea q districte a te
pensent ignoro: du q fi
ne illa clausur' sis penit'
nescio: duqz hec ⁊ alia mul
ta meca sub corde retracto:
csolatur ad es sola pieta
te. Et it has qrelas ni
mios qz plorat' ac nimi
a suspiria: assumis me
staz ⁊ anxia mentez sup
alta iuga motiu ad au
reolas usqz aromatuz:
⁊ collocas me i loco pa
scue sec' riuulos dulci
uz aquaz. Vbi pparas
i cspectu meo mensaz mlti
plici apparatu: que fa

ngatū ſpm̄ repauſet: et cor triſte letificet. Quibꝫ tantꝫ refocillat᷒ deliciis multarꝫ miſiarꝫ oblitus mārꝫ: ſup altitudinē tre ī te uera pace quieſco. De affectu amoris dei et ſacramento altaris. C.xxij.

Amo te d̄s meus: et magis magiſqꝫ te amare uolo. Da michi ſpecioſe p̄ filiis hoīūꝫ ū deſiderēꝫ te: ut amem te quātū uolo q̄tū debeo. Jn m̄ſus es ⁊ ſine m̄ſura debes amari: p̄ ſtim a nob̄ q̄ ſic amaſti ſic ſaluaſti: quib᷒ tanta ⁊ talia feciſti. Amor qui ſēp ardes: ⁊ nūq̄ extigueris. Dulcis xp̄e bone ih̄u caritas d̄s meus: accende me totū igne tuo amore tuo dilectione tua pietate et ſuauitate tua uolūtate et ↄcupiſcentia tua: q̄ ſcā ē ⁊ bona: que caſta ē ⁊ mūda. Ut tot᷒ dulcedīē amoris tui plen᷒: tot᷒ flama caritatis tue uapoiat᷒: diligā te dn̄ꝫ mūꝫ dulciſſimū ⁊ pulcherrimū ex toto corde mō ⁊ ex tota aīa mā ⁊ ex totis uirībꝫ mīs et oī ītētione mā: cū mlta cordis ↄtctione ⁊ lacrimarꝫ fonte: cū mlta reuerentia ⁊ tremore habēs te ī corde ⁊ ī ore. Et p̄ oculis mīs ſēp ⁊ ūqꝫ: ita ut nullis adulterinis amoribꝫ pateat locus. Pulcerrime rogo te p illaꝫ ſacratiſſimā et ſātiſſimaꝫ effuſionē p̄tioſi tui ſanguinis q̄ ſum᷒ redēpti: da m̄ ↄtctionē ⁊ lacrimarꝫ fontē p̄cipue dū orōnes ⁊ p̄ces tibi offero: dū tue laudis pſalmodiā canto: dū miſteriū nr̄e redeptōis manifeſtū mīe tue īditū recolo ul᷒ profero: dū ſacrs altaribꝫ licet īdign᷒ aſſiſto: cupiēs offerre illud mirabile ⁊ celeſte ſacrificiū oī reuerentia ⁊ deuotione dignū.

Quod tu dn̄e d̄s meus
sacros i maculate ꝯstitui
p̄cepisti i ꝯmemoratiō̄e
tue caritatis: mortis .s. ⁊
passiōis, p salute nr̄a: ⁊ p
cotidiana nr̄e fragilita
tis reparatiō̄e. Confirme
t̄ mens mr̄a i t̄ tanta mi
steria dulcedinē p̄sentie
tue: sentiat te s̄ adeē: ut
letet̄ corā te. Ignis q̄ sēp
luces amor q sēp ardes:
dulcis xp̄e ihū bone: lu
men etn̄ū ⁊ i deficiēs pa
nis uite: q̄ nos reficias
⁊ i te nō deficias: cotidie
comederis ⁊ sēp īteger
manes: resplēde michi
accende me: illumina
⁊ sc̄ifica me. Vas meū
de malitia t̄rena euacua
⁊ imple de tua gr̄a et
plenu ꝯserua: ut ad sa
lutē aīe mē mādūcē ci
bū carnis tue: quaten
mādūcādo te uiuā ⁊ de
te uiuā: p te pueniam
ad te: repausē i te. O
dulcedo amoris et amo
dulcedīs: comedat te
uent̄ mēs ⁊ nectare tui
amoīs repleant' uiscera
mā: et eructet mēs mea
u̇bū bonū. Caritas d̄s
meus mel dulce lac ni
ueū cib'es gradiū: fac
me crescere i te: ut sa
no palato possis mādu
cari a me. De ꝯfitentia
peccatoris. Capitulū xxiij.
Tu es uita mā
qua uiuo: spes cui i
hereo: glia quā desidero.
Tu m̄ cor tene mitē re
ge i tellectū: dirige a
morē: erige aīū: suscip̄
de ⁊ i supna fluenta: os
sitiētis te spūs trahat. Ta
ceat q̄so tumult' carnis:
ꝯticescāt fātasie t̄raꝝ et
aq̄ꝝ aeris et poli: taceāt
sopnia ⁊ ymaginarie re
uelatiōēs: oīs ligua omē
signū ⁊ q̄cqd transeūdo
fit. Sileat s̄ i ip̄a aīa: et
transeat se nō cogitādo se
s; te d̄s meus: qm tu es
re uera spes tota ⁊ fidu
tia mā. Est ē i te d̄o ⁊ d̄o
nr̄o ihū xp̄o dulcissimo et
benignissimo: uniuscuiusqꝫ no
strū ⁊ portio ⁊ sanguis

et caro. Ubi ergo portio mea
regnat: regnare me
credo. Ubi sanguis me
us dominatur: dominari me confi
do. Ubi caro mea glorifi
catur: gloriosum me esse co
gnosco. Quamuis ego pec
cator sim de hac tamen cogni
tione gratie non diffido: et si
peccata mea prohibent substantia mea
requirit. Et si delicta mea
propria excludunt: nature co
munio non repellat. Non
est tam immitis est dominus ut non
diligat carnem suam: membra
sua et uiscera sua. Despe
ra utique potuissem propter nimi
a peccata et uitia culpas
et infinitas negligentias
meas que egi et cotidie
indesinenter ago corde ore et
opere et omnibus modis quibus
humana fragilitas pecca
re potest: nisi uerbum tuum caro
fieret deus et habitaret in
nobis. Sed desperare non au
deo: quoniam subditus ille est tibi
usque ad mortem mortem
autem crucis: tulit cyrographum
peccatorum nostrorum: et af
figens illud cruci peccatum

crucifixit et mortem. In ipso
autem securus respiro qui sedet
ad dexteram tuam: et interpellat
pro nobis. In ipso confisus ad te per
uenire desidero: in quo iam resur
rexi et reuiuiscam: iam in
celum ascendi: et in celesti
bus consedi. Tibi laus et
gloria: tibi honor et gratiarum
actio piissime domine: qui
nos sic amasti et saluasti:
sic uiuificasti et sublima
sti.

De dulci memoria caritatis diuine. C.xxviij.

Piissime domine quam dulcis
memoria tua est. Quan
to magis in te meditor: tan
to es dulcior et amabilior.
Idcirco delectant me ual
de bona tua: puro mentis
intuitu et dulcissimo pii
amoris affectu in loco per
egrinationis mee uix mo
dulum meum in terra quod diu huius
fragilibus subsisto membris con
siderans. Tue est caritatis
iaculo uulneratus sum: tuo
uehementer desiderio flagro
ad te peruenire: cupio te
uidere. Idcirco super custo
diam meam stabo: et uigilan

tibꝫ oculis psallā spū
psallā ⁊ mēte. ⁊ totis
uiribꝫ te factorē ⁊ re
factorē meū collaudo.
solū penetro mēte ⁊ de
siderio tecū ero. dū i p
senti q̄de miseria solo cor
pore teneor. tecū tamē
cogitatiōe ⁊ auctoritate
atqꝫ desiderio sū sēp. quā
tinus ibi sit cor meū
ubi tu es thesaurꝰ meus
desiderabilis i ꝯparabi
lis. multūqꝫ amabilis.
Sꝫ ecce dn̄s meus piis
sime atqꝫ misericordis
sime. dū tue i mēse bo
nitatis ⁊ pietatis glīā
ꝯsiderare uolo. cor me
ū nō sufficit. Excedit
ē omēz sensū humane
mētis tuū decus. tua
uirtus tua glīa. tua ma
gnificētia. tua maie
stas ⁊ tua caritas. Si
cut i extimabilis est
tue glīe splendor. ita
i effabilis ē etne cari
tatis benignitas. Qua
illos quos de nichilo
creasti adoptas in
filios ⁊ ꝯiugis. De
patientia tribulationū
respectu celestis glīe. C. xxv.

O mīa mea si
cotidie oporteret
nos pferre tormēta. si ip
sā longo gehēnā tēpore
tolerare ut xp̄m i glīa
sua uidē possemꝰ ⁊ scīs eiꝰ
sotiari. nōne erat dignꝰ
pati qd' triste ē ut tanti
boni tanteqꝫ participes
glīe fieremus. In sidi
ent' igr̄ demones parēt
suas tēptatōnes. frangāt
corpꝰ ieiunia. p̄mant ue
stimēta. labores grauēt.
uigilie exiccēt. clamet
me iste iquetet me ille.
frigus icuruet. ꝯsciā
murmuret. calor urat.
caput doleat. pectus ar
deat. iflet stomacꝰ. pal
lescat uultꝰ. ifirmer to
tus. deficiat i dolore ui
ta mā ⁊ āni mī i gemi
tibꝫ. Ingrediat' putredo
i ossibꝫ mīs ⁊ subter me
scateat. ut requiescā i die
tribulatōis. et ascendā
ad pplm accintū nr̄m.

Que erit iustorum gloria? quam grandis iustorum letitia: cum unaquaque facies fulgebit ut sol: cum ordinibus distinctis populum suum dominus in regno patris sui ceperit recensere: et meritis atque operibus singulorum premia promissa restituet. Pro terrenis celestia: pro temporalibus sempiterna: pro modicis magna. Re vera cumulus felicitatis erit cum dominus adducet sanctos in visione paterne glorie: et faciet in celestibus consedere: ut sit deus omnia in omnibus. O felix iocunditas et iocunda felicitas sanctos videre. cum sanctis esse. et esse sanctum: deum videre: deum habere etiam in eternum et ultra. Hec sedula mente cogitemus: hec toto cordis desiderio desideremus: ut ad eos cito pervenire possimus. Si queras quomodo illud potest fieri: vel quibus meritis quibusve auxiliis: audi. Res ista posita est in potestate facientis: quoniam regnum celorum vim patitur. Regnum celorum aliud non requirit pretium nisi te ipsum: tantum valet quantum es. Te da: et habebis illud. Quid turbaris de pretio? Christus semetipsum tradidit: ut acquireret te regnum deo patri. Ita tu te met ipsum da ut sis regnum eius: ac non regnet peccatum in tuo mortali corpore: sed spiritus in acquisitionem vite. O anima mea revertamur ad civitatem celestem: in qua scripti sumus et cives decreti. Sic ergo cives sanctorum et domestici dei: et sic heredes dei coheredes autem Christi. Consideremus inclitam urbis nostre felicitatem: in quantum est considerare possibile. Dicamus ergo cum propheta. O quam gloriosa dicta sunt de te: civitas dei. Sicut letantium omnium: habitatio est in te. Fundatur est exultatione universe terre. Non est ibi senectus: nec senectutis miseria. Non est ibi mancus aut non claudus. nec gibbosus neque deformis: dum omnes occurrunt in virum perfectum: et mensuram etatis ple-

nitudinis e. Quid uita be
ati? ubi non est paupertatis me
tus / non egritudinis imbecal
litas? Nemo leditur irasci
tur nemo. nemo inuidet.
cupiditas nulla exardescit.
nullum cibi desiderium. nul
la honoris pulsat aut po
testatis ambitio. Nullus
ibi dyaboli metus. insidie de
monum nulle. terror ge
henne procul. mors neque
corporis neque anime: sed immor
talitatis munere uita io
cunda. Nulla erit tunc usquam
discordia. sed cuncta consona:
cuncta conuenientia. Quia
omnium sanctorum erit una concor
dia. pax cuncta et letitia
continet: tranquilla sunt omnia et
quieta. Iugis splendor. non
iste qui nunc est: sed tanto cla
rior quanto felicior. Quia
ciuitas ut legitur illa non
eget lumine solis. sed dominus
omnipotens illuminabit eam:
et lucerna eius est agnus. Ubi
sancti fulgebunt ut stelle
in perpetuas eternitates: et
sicut splendor firmamenti
qui erudiunt multos.

Quapropter nox ibi nulla nulle
tenebre. concursus nullus
nubium: non frigoris ardoris
ue asperitas ulla. Sed talis
erit rerum temperies: quam nec
oculus uidit nec auris
audiuit nec in cor ascen hominis
dit. nisi illorum qui ea perfrui
digni inueniuntur: quorum no
mina scripta sunt in libro ui
te. Uerum super hec omnia est conso
ciari choris angelorum et ar
changelorum: atque omnium celesti
um uirtutum. Intueri patriar
chas et prophetas. uidere apo
stolos atque omnes sanctos: uidere
etiam parentes nostros. Glorio
sa sunt hec sed multo glori
osius est presentem dei uultum cer
nere: incircumscriptum lumen
uidere. Super excellens gloria
erit: cum deum uidebimus
in nobis quem cernere non est fi
nis. De amore dei. Capitulum
XXVI.
Magna res est
amor quo anima per se
metipsam fiducialiter acce
dit ad deum. deo constanter
inheret. deum familiariter
percunctatur: consultatque de
omni re. Anima que amat nil

aliud cogitare põt nil loq̃: ceta ɔtẽpnit oĩa faſtidit: q̃cq̃d meditat̃ q̃cq̃d loq̃t̃ amorez ſapit amorẽ redolet: ita eã amor dĩ ſ uẽdicauit. Qui uult hẽre notitiã dĩ: amet. Fruſtra accedit ad legẽdũ ad meditãdũ et ad orãdũ: qui nõ amat. Amor dĩ amorẽ aĩe parat: et eã ĩtẽtẽ ſ fac. Aĩa quã tãgit amor dĩ: nil aliud põt cogitarẽ nil deſiderare. Freq̃nt̃ ſuſpirat dicens. Sicut ceruus deſiderat ad fõtes aquar: ita aĩa mĩa deſiderat ad te dẽs meus. Amore ueĩt ad hoĩes ⁊ ueĩt ĩ hoĩes: fact᷒ ẽ hõ dẽs: amore ĩuiſibilis ſeruus ſuis fact᷒ eſt ſimilis: amore uulnerat᷒ ꝑ delicta nr̃a. De remẽ paſſionis xp̃i. Cap. xxvij.

Grata ⁊ firma ẽ reqes ĩ firmis ⁊ peccatoribz: ĩ uulneĩbz ſaluatoĩs. Securus illic habito: patent m̃ uiſcera ꝑ uulnera: q̃cq̃d ex me m̃ deeſt uſurpo m̃ ex uiſcerib᷒ dñi nr̃i. Qm̃ maria affluũt: n̄ deeſt foramina ꝑ q̃ affluãt. Per foramina corpoĩs: patet m̃ archanũ cordis patet magnũ pietatis ſacrm̃tũ: patent uiſcera mĩe dĩ nr̃i: ĩ qbz uiſitauit nos oriẽs ex alto. Vulnera ihũ xp̃i plena ſt̃ mĩa: plena pietate: plena dulcedĩe ⁊ caritate. Foderũt man᷒ ei᷒ et pedes: ⁊ lancea lat᷒ ꝑforauerũt. Per has rimas licet m̃ guſtare q̃ ſuauis ẽ dñs meus: qm̃ re uera ſuauis ac mitis ẽ ⁊ mlte mĩe oĩb᷒ ĩuocãtib᷒ eũ ĩ ueĩtate: oĩb᷒ m̃ q̃rẽtib᷒ et maxĩe diligẽtib᷒. Copioſa redẽptio data eſt nobis ĩ uulneĩbz ſaluatoris nr̃i: magñ mltitudo dulcedĩs grẽ: plenitudo et ꝑfectio uirtutũ. Cũ me pulſat aliq̃ turpis cogitatio: recurro ad uulnera xp̃i. Cuz me ꝑmit caro mĩa: recordatione dñi nr̃i uulnerũ reſurgo. Cũ dyabol᷒ parat ĩſidias m̃: fugio ad uiſcera dñi mĩ ⁊ recedit a me. Si ardor libidĩs moueat m̃bra recordatõne uul

nere filij dei extinguitur. In omnibus necessitatibus non inueni tam efficax remedium: quam uulnera Christi. In illis dormio securus: et requiesco intrepidus. Christus mortuus est pro nobis. Nichil tam ad mortem: quod morte Christi non soluatur. Tota spes mea est: in morte domini nostri. Mors eius meritum meum et refugium meum salus uita et resurrectio mea est: et meritum meum miseratio domini. Non meriti inops quamdiu ille miserationum fuerit: et multe domini multe: multus sum ego in meritis. Quanto potentior est ille ad soluendum: tanto ego securior. Peccaui peccatum graue et multorum sum mihi conscius delictorum: nec sic despero quoniam ubi abundauerunt delicta: superabundauit et gratia. Qui desperat de uenia peccatorum suorum: negat deum esse misericordem. Magnam iniuriam deo facit: qui de eius misericordia diffidit. Quantum in se est negat deum habere caritatem ueritatem potestatem: in quibus tota spes mea consistit: scilicet in caritate adoptionis: in ueritate promissionis: in potestate redemptionis. Murmuret iam quantum uoluerit cogitatio mea dicens. Quis es tu aut quanta est gloria illa: quibusue meritis illam obtinere speras: Ego fiducialiter respondeo. Scio cui credidi quia caritatem nimiam collocauit in filium: quia uerax est in promissione: potens in exhibitione: et licet ei facere quod uult. Non possum terreri multitudine peccatorum si mors domini in mente uenerit: quoniam peccata mea illum uincere non possunt. Clauum et lancea clamant mihi quod uere reconciliatus sum Christo: si eum amauero longinus aperuit mihi latus Christi lancea: et ego intraui et ibi requiesco securus. Qui timet amet: quoniam perfecta caritas foras mittit timorem. Nullum tam potens et tam efficax contra ardorem libidinis medicamentum: quam mors domini nostri.

muz

Extendit brachia in cruce: et extendit manus suas paratus ī amplexus peccatorum. In t bra chia saluatoris mei: et uiuere uolo et mori cupio. Ibi securus decātabo: exaltabo te dn̄e qm̄ suscepisti me: nec delectasti inimicos meos sup me. Saluator nr̄ caput inclinauit ī morte: ut oscula daret dilectis suis. Toties dn̄m osculamur: quoties ī eius amore cōpungimur. Excitatio aīe ad amandum dm̄. xxviij.

O Anima mā īsignita dī ymagine: redēpta xp̄i sanguine: desposata fide: dotata spū: decorata ūtutibz: deputa ta cū anglis: dilige a q̄ tm̄ es dilecta. Intende illi qui ītendit tibi: q̄re q̄rentem te. Ama a morem tuum a q̄ amaris: cuius amore p̄uenta es: qui ē cā amoris tui. Ipse ē meritū ipse ē p̄mium: ipse fruct᷒: ipse usus ē ipse finis. Esto sollicita cū sollicito: cū uacāte uacās: cū mūdo munda: et cū scō scā. Qualem te paraueris deo: talis oportet ut appareat tibi deus: suauis et mitis et multe misericordie. Suaues et mites dulces et humiles et misericordes requirit a me ille qui eduxit te de lacu misie: et de luto fecis. Elige illū amicū tuū p̄ oībz amicis tuis: qui cū subtēcti fuerīt solus fidem tibi suabit. In die sepulture tue cum oēs amici tui recedēt a te ille te nō derelinquet: sz tuebit̄ a rugiētibz p̄paratis ad escam: et p̄ducet p ignotā regionem atqz p̄ducet p plateas supne syon: et ibi collocabit te cum anglis an̄ faciē maiestatis. Ubi audies illd melos anglicū. Ubi ē cā ticū letitie: uox exultationis et salutis: grāz actō et uox laudis: atqz alla ppetuū. Ibi ē cōmu

lus felicitatis supemiēs:
supemiēs glia: supabū
dans letitia: ⁊ oīa bona.
O aīa mīa suspira ardent̄
desidera uehemēt: ut pos
sis puenire ī illā ciuitatē
supnaꝫ de qua tā gliosa
dicta sūt: ī qua sicē letā
tiū habitatō est. Amore
potes ascendere. Amāti
nich ē difficile: nich ī pos
sibile. Aīa que amat ascē
dit freqnt̄: et cūrit fa
miliat̄ p plateas celestis
ierlm: uisitando illos pa
triarchas et pphas: sa
lutādo aplos: āmirādo exē
citus martir ⁊ ɔfexor:
choros ūginū speculando.
Celū et tra ⁊ oīa que
ī eis sūt: nō cessāt m̄ di
cere ut amem deū me
um. Amē.

Explicit Liber Erudit̄
Ierlm totus sit Laus
Dño Ihu x̄. et Matri ei
gliosissime. Queꝫ scēpsit
⁊ pfec̄ D. T. M. Mon
scī Laurētij ...
Sub anno dō. M. CCC. Lxxx

Innoie dnj et bti Jeronimj
amen Inmatutinis
Qn̄ uenia non sumit̄
tantum inclinati sꝫ
qn̄ uenia sumitur sup
formas cum grauitate
flexis genub; dicat̄ pr̄
nr̄ unum
Deinde erecti eandem
orōnem repetit et infi
ne cuiuslibet patri nr̄
dicatur glia patri. Sic
erat cum supplicationib;
idest inclinationibꝫ di
cendo . . . pr̄ nr̄ . vj.
Deinde ɔsedit et dit
pr̄ nr̄ . xxij.
Post modum iterum
surgit ⁊ iterum cum
supplicatione ⁊ glia
pri . . . pr̄ nr̄ . vj.
Demum ac deinceps
stando p seucrantes
sine glia pri ⁊ supplication
pr̄ noster . . xxij.
Item eodem tp̄e dr̄ pro
collēa pr̄ nr̄ j.
Ad p̄mam incipit
videlicet Adiutorium
nrm in noie domini
qui fecit celum ⁊ terram

Deinde cum gl'ia pri
et sicut erat cum veni
et supplicatione p'r n'r iij.
Item pro collecta dicatur
p'r noster. j.
Ad tertiam prout sup
proxime pat'r n'r iij.
Item pro collecta dicat'
pater noster unum
Ad nonam prout sup
proxime p'r n'r iij.
Item pro collecta dicatur
pater noster unum
Ad vesperas vero dicit
p'r noster. iiij.
Item pro collecta dicat p'r
noster unum
Ad completorium prout
ad tertiam. p'r n'r iij.
Ite pro collecta dr p'r n'r j.

Item in adventu et in
quadragesima absens
pro disciplina cuilibz
septimane habz dicere
cum cu' veniis p'r n'r iiij

It' quilibet f. .. absens
p cinere benedicto no
recepto dicere ht cu'
veniis p'r n'r iij.
It' a capite ieiunij
usq; ad pascha post no
nam, p'stati dicat, p
missa p'r n'r iij.

Itez i' die veneris s'ca
post nonam venientes
ad eccl'iaz, p unaq'aq; ali
eccl'ia dicat cu' veniis
p'r noster. j.

It', p d'no n'ro pp'a silv
cum veniis p'r n'r. j

It', p ep'is et cu'ctis sacris
ordinib; p'r n'r. j.

It', p imp'atore p'r n'r. j.

It', p catecuminis p'r n'r. j

It', p cu'ctis afflictoib;
et p'iculis p'r n'r. j.

It', p hereticis p'r n'r. j.

It', p paganis p'r n'r. j.

Et, p p'fidis iudeis
sine venia p'r n'r. j

It' eodez die veneris
sancto osculando

crucem sanctā dicāt
intra se istā orōnē

Adoramus te xpe ⁊
benedicimꝰ tibi quia
p sanctā crucem
tuā redemisti mūdū.

Et qui hoc nesciat semel
dicat pr̄ nr̄ . j .

Itē p recenter defūcto
pr̄ nr̄ . ccc . xxx . q̄r
medietatē dicant
cū venijs

Itē p quolibet anni
ūsario cum venijs
pater noster . ix

Itē p quolibet breui
dicitur cū venijs
pater nr̄ xxx .

Itē p officio capituli
gnālis ⁊ p officio
clumacēn dicitur
pr̄ nr̄ . ccc . xxx .

Itē p benefactoribꝰ
qui pnūciāt in
festo sancti stephani

pater noster . ccc .

Itē p trenario extra
neorū pr̄ nr̄ . c . l .

Itē p missis sacerdo
tibꝫ iniūctis p qualibet
missa dicāt pr̄ nr̄ . l^a.

Itē die qualibet festi
uare habent atq; dicere
post matutinas sub
forma hec que seqr̄
pstrati ī terram scd'm
suū ydioma seu vul
gare orando p omi
statu ut supra id quod
supius ī die veneris
sancto ē ordinatū vi
licet primo

Itē p statu nostre
religionis pr̄ nr̄ . j

Itē p statu sacrosce
Roman ecclie et
dñi nr̄i ppe pr̄ nr̄ . j .

Itē p imperatore Ro
mano ⁊ regibus
et pncipibꝰ xpianis

pater noster . J .

Itē, p omnibus bene factoribȝ recomēdatis familiaribȝ ꝛ amicis, p quolibȝ . pr̄ nr̄ . J .

Itē, p omibȝ feptatis in quacūqȝ tribulatōe corpis ꝛ aīe ꝯstitutis pater noster . J .

Itē, p excōicatis ꝛ īt̄dc̄is pater nr̄ . J .

Itē, p cōuersione hereticoꝝ ꝛ scismaticoꝝ, p quolibȝ . pr̄ nr̄ . J .

Itē, p cōuersione Judeoꝝ ꝛ paganoꝝ pr̄ noster . J .

Itē, p nauigantibus pegrinis et īfirmis pater noster . J .

Itē, p t̄re fructibus ꝛ cultoribȝ eaꝝdem pater noster . J .

Itē, p temperie aeris pater noster . J .

Itē, p ip̄ius pseuerantia in ordine ꝛ obs̄uantis mādatoꝝ dei ac nostre religionis . pater nr̄ . J .

Itē, p alijs si aliqua sint, p quibus orātis sp̄m . diuina īspiratio inflāmet ꝛ accēdat orare possit, sȝ plus aut min⁹ ampliando uł etiam breuiādo, put discretionis et feruoris tēporisqȝ qualitas postulat et requirit .

Itē qn̄ aliqs nostrū petit misericordiā ꝛ die, p̄fessiōis pr̄ noster . iij .

Liber. M. S.

MCCCLXXX.